

Data publikacji: 16-12-2011

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII KADENCJA**

Warszawa, dnia 15 grudnia 2011 r.

Druk nr 21

**PREZES RADY MINISTRÓW
Donald TUSK**

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Szanowny Panie Marszałku,

Przekazuję przyjęty przez Radę Ministrów dokument:

**- Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie od 1 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2010 r.**

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Ministra Pracy i Polityki Społecznej do reprezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych

Z wyrazami szacunku

(-) Donald Tusk

SPRAWOZDANIE

Z REALIZACJI KRAJOWEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

od 1 STYCZNIA 2010 r. do 31 GRUDNIA 2010 r.

Warszawa, wrzesień 2011 r.

Spis treści:	str.
Wstęp	3
I. Działania określone w Programie realizowane przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	4
II. Działania określone w Programie realizowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości	50
III. Działania określone w Programie realizowane przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	77
IV. Działania określone w Programie realizowane przez Komendę Główną Policji	83
V. Działania określone w Programie realizowane przez Ministerstwo Zdrowia	88
VI. Działania określone w Programie realizowane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej	91
VII. Działania określone w Programie realizowane przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji	98
VIII. Finansowanie Krajowego Programu przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	100
X. Podsumowanie i wnioski	101

Wstęp

Rok 2010 był bardzo ważny dla realizacji postanowień zawartych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, zwłaszcza w kontekście nowych uwarunkowań prawnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W omawianym okresie sprawozdawczym Sejm Rzeczypospolitej Polskiej kontynuował prace nad zmianami do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, stwarzając tym samym bardziej skuteczne warunki dla ochrony ofiar przemocy w rodzinie przed krzywdzeniem, a także dla osób i rodzin zagrożonych przemocą.

Uchwalona 25 czerwca 2010 r. ustawa o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 842, poz. 125), wprowadziła wiele nowych rozwiązań prawnych, które spowodowały konieczność dokonania zmian w treści Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Z uwagi na to, iż priorytetowym było opracowanie aktów wykonawczych do ustawy, zmiana treści Krajowego Programu nastąpi na przełomie 2011 – 2012 roku.

Nowe uregulowania prawne zawarte w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nie pozostają jednak w sprzeczności z zapisami Krajowego Programu, dlatego też zarówno przedstawiciele administracji rządowej jak i samorządowej, realizowali w 2010 r. działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w oparciu o Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, jak również wdrażali nowe regulacje prawne wynikające z przepisów ustawy z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 842, poz. 125).

Niniejsze opracowanie przygotowane zostało w oparciu o sprawozdania wojewodów, marszałków oraz sprawozdania: Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Sprawiedliwości, Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Komendy Głównej Policji oraz Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, którzy są współrealizatorami Programu i które dzięki podejmowanym inicjatywom realizują działania i strategie wynikające z Programu, mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie .

Rozdział I. Działania określone w Programie realizowane przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

1. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie wobec kobiet i mężczyzn

W listopadzie i grudniu 2010 r. na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, TNS OBOP przeprowadził w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Rodzinie badanie dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce wobec kobiet i mężczyzn.

W ramach diagnozy uzyskano informacje dotyczące:

- skali zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce wobec kobiet i mężczyzn;
- charakterystyki ofiar przemocy w rodzinie - kobiet i mężczyzn (płeć, wiek, stopień pokrewieństwa ze sprawcą, miejsce zamieszkania miasto, wieś itp.);
- form przemocy, których najczęściej doświadczają kobiety i mężczyźni z podziałem na przemoc fizyczną, psychiczną, ekonomiczną, seksualną;
- charakterystyki sprawców przemocy w rodzinie wobec kobiet i mężczyzn, (wiek, płeć, stopień pokrewieństwa z ofiarą, miejsce zamieszkania miasto, wieś itp.);
- przyczyny stosowania przemocy wobec kobiet i mężczyzn;
- sposobów korzystania z pomocy w ramach różnych instytucji (ośrodek pomocy społecznej, policja, sąd, służba zdrowia, szkoła, organizacje pozarządowe itp.) przez ofiary przemocy w rodzinie kobiety i mężczyzn
- oceny skuteczności otrzymanej pomocy.

Wyniki badań zostały zamieszczone w dwóch raportach pn. „Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce wobec kobiet i wobec mężczyzn. Część I – raport z badań ogólnopolskich” i „Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce wobec kobiet i wobec mężczyzn. Część II – raport z badania profesjonalistów”.

W badaniu ogólnopolskim wzięło udział 3000 osób – 1500 kobiet i 1500 mężczyzn. Zebrane dane z obu zbiorów zostały połączone, by umożliwić pokazanie szerszej perspektywy poznawczej – dla ogółu populacji Polaków w wieku 18 i więcej lat.

Natomiast w badaniu profesjonalistów wzięło udział 500 profesjonalistów w tym:

- 100 pracowników socjalnych;
- 100 Policjantów;
- 100 kuratorów sądowych;
- 100 pracowników ochrony zdrowia;
- 100 pracowników gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Uzyskane wyniki badań przyczynią się do wytyczania nowych kierunków działań dla administracji rządowej, samorządów lokalnych oraz organizacji pozarządowych w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie na obszarze Polski.

W przedkładanym materiale przedstawiono najważniejsze wyniki i wnioski z przeprowadzonych badań, bez prezentowania szczegółowych wyników, bowiem informacje te zamieszczone są w Raporcie na stronie internetowej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej: www.mpips.gov.pl. w lewym menu: „Przemoc w rodzinie”.

Całkowity koszt wykonania usługi badawczej wyniósł **179 950 zł** (słownie: sto siedemdziesiąt dziewięć tysięcy dziewięćset pięćdziesiąt złotych).

Usługa w zakresie badań naukowych została zrealizowana w oparciu o obowiązujące w Ministerstwie procedury oraz zgodnie art. 4 pkt 3 lit e ustawy - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, z późn. zm).

Wykonawca, po wykonaniu usługi, otrzymał należne środki finansowe w oparciu o umowę zawartą pomiędzy Ministerstwem, a TNS OBOP.

1.1. Najważniejsze wyniki i wnioski

1.1.1. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce wobec kobiet i wobec mężczyzn. Część I – raport z badań ogólnopolskich

- Wśród ogółu ofiar przemocy w rodzinie 39% stanowią mężczyźni, a 61% - kobiety. Kobiety stanowią największy odsetek ogółu ofiar w przypadku przemocy seksualnej w rodzinie (90%). W przypadku przemocy fizycznej w rodzinie kobiety stanowią 63% ogółu ofiar, a mężczyźni -37%. Podobnie jest z ofiarami przemocy psychicznej - 64% z nich stanowią kobiety, a 36% -mężczyźni. Wśród ofiar przemocy ekonomicznej jest 70% kobiet i 30% mężczyzn.
- Wśród sprawców przemocy w rodzinie (ogółem - niezależnie od formy przemocy) 70% stanowią mężczyźni, a 30% - kobiety. Gdy ofiarą przemocy w rodzinie jest kobieta, udział mężczyzn wśród sprawców tej przemocy jest jeszcze większy (79% do 21%). Jednak, gdy ofiarą jest mężczyzna sytuacja wygląda inaczej - mężczyźni stanowią 53% ogółu sprawców, a kobiety - 47%.
- Wśród sprawców przemocy psychicznej w rodzinie 70% stanowią mężczyźni, a 30% - kobiety. Gdy ofiarą przemocy psychicznej w rodzinie jest kobieta, udział mężczyzn wśród sprawców tej przemocy jest jeszcze większy (81% do 19%). Gdy ofiarą przemocy psychicznej w rodzinie jest mężczyzna sytuacja wygląda inaczej - udział sprawców kobiet i sprawców mężczyzn rozkłada się po połowie (50% do 50%).
- Wśród sprawców przemocy ekonomicznej w rodzinie 68% stanowią mężczyźni, a 32% - kobiety. Gdy ofiarą przemocy ekonomicznej w rodzinie jest kobieta, udział mężczyzn wśród sprawców tej przemocy jest jeszcze większy (79% do 21%). Gdy ofiarą przemocy ekonomicznej w rodzinie jest mężczyzna sytuacja wygląda inaczej - 42% sprawców stanowią mężczyźni, a 58% - kobiety.
- Wśród sprawców przemocy fizycznej w rodzinie 75% stanowią mężczyźni, a 25% - kobiety. Wśród sprawców przemocy fizycznej w rodzinie wobec kobiet 84%, to mężczyźni, a 16% -kobiety. Gdy ofiarą przemocy fizycznej w rodzinie jest mężczyzna, to w 60% przypadków sprawcą jest mężczyzna, a w 40% - kobieta.
- Wśród ogółu sprawców przemocy seksualnej w rodzinie 91% stanowili mężczyźni, a 9% -kobiety. 95% sprawców przemocy seksualnej w rodzinie wobec kobiet objętych badaniem, to mężczyźni, a 5% - kobiety. Z kolei wśród sprawców przemocy seksualnej w rodzinie wobec mężczyzn objętych badaniem, mężczyźni stanowili 62%, a kobiety - 38%. *Uzyskane wyniki dotyczące profilu sprawców przemocy seksualnej należy traktować z dużą ostrożnością ze względu na niewielkie liczebności badanych.*

- Stereotypy dotyczące przemocy wobec kobiet i mężczyzn akceptowane są przez zdecydowaną mniejszość respondentów, przy czym widoczna jest większa akceptacja mężczyzn dla przemocy w rodzinie niezależnie od formy przemocy oraz tego, czy jej ofiarami padają kobiety czy mężczyźni.
- Jeśli chodzi o stereotypy związane z przemocą w rodzinie wobec kobiet, czyli przemocą męża wobec żony (partnera wobec partnerki), to najbardziej rozpowszechniona (19%) jest opinia, że nie istnieje coś takiego, jak gwałt w małżeństwie polegający na zgwałceniu żony przez męża. W dalszej kolejności badani podzielają opinię, że w małżeństwie nie istnieje prywatna własność i mąż ma prawo robić z rzeczami żony co zechce (14%), że jeśli mężowi, partnerowi zdarzy się uderzyć żonę, partnerkę to jeszcze nie jest przemoc (11%) i że, gdy w domu dochodzi do kłótni, to obrażanie żony, partnerki przez męża, partnera, wyzwiska pod jej adresem są czymś normalnym (7%).
- Ogólnie przemoc w rodzinie stosowana przez kobiety (żonę, partnerkę) wobec mężczyzn (męża, partnera) akceptowana jest nieco częściej od przemocy mężczyzn wobec kobiet. Co piąty (21%) respondent sądzi, że jeśli żonie, partnerce zdarzy się uderzyć męża, partnera to jeszcze nie jest przemoc. 23% badanych podzieliło opinię, że coś takiego jak gwałt w małżeństwie polegający na zgwałceniu męża przez żonę nie istnieje. Według 13% osób w małżeństwie prywatna własność nie istnieje, więc żona ma prawo robić z rzeczami męża co zechce, a 9% uważa, że gdy w domu dochodzi do kłótni, to obrażanie męża, partnera przez żonę, partnerkę, wyzwiska pod jego adresem są czymś normalnym.
- W opinii badanych fakt bycia mężczyzną wyraźnie zwiększa prawdopodobieństwo dopuszczenia się przemocy fizycznej i seksualnej, natomiast sprawstwo przemocy psychicznej i ekonomicznej jest znacznie słabiej związane z płcią.
- W przypadku przemocy fizycznej (76%) i seksualnej (75%) wśród respondentów wyraźnie przeważa pogląd, że jej sprawcami są częściej mężczyźni niż kobiety. Co więcej, respondenci nie tylko są przekonani, że mężczyźni częściej od kobiet są sprawcami omawianych form przemocy, ale ponad połowa z nich (odpowiednio 59% w przypadku przemocy fizycznej i 61% w przypadku przemocy seksualnej) jest zdania, że dopuszczają się ich przede wszystkim mężczyźni.
- Nieco inaczej postrzegane jest sprawstwo przemocy psychicznej i ekonomicznej. Co prawda także w tym przypadku najliczniej wskazywaną odpowiedzią jest, że tych form przemocy częściej dopuszczają się mężczyźni (odpowiednio 47% i 46%) i tylko niewielki odsetek badanych wskazuje na kobiety (12% i 13%), jednak mniej więcej co trzeci respondent uważa, że sprawcami przemocy psychicznej (35%) i ekonomicznej (31%) są równie często kobiety jak mężczyźni.
- Badani wyrażają przekonanie, że kobiety częściej od mężczyzn padają ofiarą przemocy w rodzinie, szczególnie jeśli chodzi o przemoc fizyczną (82%) i seksualną (83%). Co więcej, zarówno w przypadku przemocy fizycznej (63%), jak i seksualnej (68%) ponad dwie trzecie badanych przekonanych jest, że dotyka ona głównie kobiety.
- Według 65% badanych ofiarami przemocy psychicznej w rodzinie są częściej kobiety. Tylko 5% uważa, że mężczyźni, natomiast co czwarty (24%), że obie płcie równie często. Jeśli chodzi o przemoc ekonomiczną to zdaniem ponad połowy (58%) respondentów jej ofiarami są częściej kobiety, według 7% częściej mężczyźni, a 26%

uważa, że kobiety i mężczyźni równie często.

- Okazuje się ponadto, że kobiety uważane są za ofiary przemocy w rodzinie częściej niż mężczyźni za sprawców. Z wypowiedzi respondentów wynika, że kobiety najczęściej postrzegane są jako ofiary przemocy seksualnej i fizycznej. W najmniejszym stopniu płeć warunkuje natomiast ryzyko przemocy ekonomicznej. Mężczyźni mniej zdecydowanie wyrażają przekonanie, że ofiarami przemocy są głównie kobiety, w szczególności w odniesieniu do przemocy psychicznej oraz ekonomicznej
- Kolejnym tematem poruszonym w wywiadach z respondentami było postrzeganie - w porównaniu z sytuacją sprzed 10-15 lat - zmian jeśli chodzi o udziały kobiet i mężczyzn wśród sprawców i wśród ofiar przemocy w rodzinie. Okazuje się, że najliczniejsza grupa respondentów dostrzega wzrost zarówno liczby sprawców, jak i ofiar przemocy niezależnie od ich płci, w szczególności dotyczy to przemocy psychicznej. Zdaniem badanych zwiększyła się zarówno liczba kobiet, jak i mężczyzn sprawców przemocy, natomiast w przypadku ofiar więcej osób dostrzega wzrost liczby ofiar kobiet niż ofiar mężczyzn. Należy dodać, że dostrzegany wzrost liczby zarówno sprawców, jak i ofiar jest najczęściej niewielki (przewaga odpowiedzi „trochę wzrosła”).
- 60% badanych mówi, że znają - w swoim otoczeniu - przynajmniej jedną rodzinę, w której dochodzi do przemocy wobec kobiet, natomiast 32% - że wobec mężczyzn. Znajomość rodzin dotkniętych problemem przemocy psychicznej, gdzie ofiarą jest kobieta wynosi 47%, a gdzie ofiarą jest mężczyzna - 23%. W przypadku przemocy fizycznej odsetki te wynoszą 38% i 14%, ekonomicznej - 24% i 12%, a seksualnej - 8% i 2%. Kobiety częściej niż mężczyźni deklarowały znajomość rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie wobec kobiet. Mężczyźni tylko nieco częściej niż kobiety deklarowali znajomość rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie wobec mężczyzn.
- 45% ogółu badanej populacji, w tym 40% ogółu mężczyzn i 49% ogółu kobiet, to osoby, które mieszkają lub w przeszłości mieszkają w gospodarstwie domowym, w którym dochodzi lub dochodziło do przemocy w rodzinie: ponad jedna piąta (22%) osobiście doświadczyła przemocy ze strony członka gospodarstwa domowego (w grupie tej - przynajmniej na poziomie deklaracyjnym - więcej jest kobiet - 26%, niż mężczyzn 16%), dodatkowo 12% ogółu (mniej więcej tyle samo kobiet i tyle samo mężczyzn), to osoby, które nie tylko doświadczyły przemocy, ale przyznały się, że podobnych zachowań dopuszczały się względem innego członka gospodarstwa domowego, do bycia wyłącznie sprawcą przemocy w rodzinie przyznało się 5% ogółu badanych (7% mężczyzn i 4% kobiet), ponadto 6% ogółu badanej populacji (wśród kobiet odsetek ten wynosił 6%, a wśród mężczyzn - 5%) stanowiły osoby, które choć same nie były ani ofiarami, ani sprawcami przemocy w rodzinie, to doświadczały przemocy w inny sposób - miały świadomość, że ofiarą przemocy w rodzinie jest lub była inna osoba lub osoby w gospodarstwie domowym.
- Z zebranych danych wynika, że większość badanej populacji ma doświadczenia z przemocą w rodzinie - o ile nie osobiste, z własnego życia, to pośrednie - znają rodziny dotknięte problemem przemocy w rodzinie. Tylko niespełna jedna czwarta badanych (28%, przy czym w grupie tej jest 30% mężczyzn i 27% kobiet) nie ma ani osobiście, ani pośrednio doświadczeń z przemocą w rodzinie (tzn. nigdy nie zamieszkiwali w gospodarstwie domowym w którym dochodziłoby do przemocy w

rodzinie, ani też nie znają żadnej rodziny dotkniętej tym problemem).

- 37% respondentów, w tym 31% ogółu mężczyzn i 42% ogółu kobiet, to osoby, które mieszkają lub w przeszłości mieszkały w gospodarstwie domowym, w którym dochodzi lub dochodziło do przemocy **psychicznej** w rodzinie (byli ofiarami, sprawcami lub też zamieszkiwali w gospodarstwie domowym, w którym ofiarą przemocy psychicznej była inna osoba).
- Ofiarą przemocy **psychicznej** w rodzinie było 27% badanych: 33% kobiet i 21% mężczyzn przynajmniej raz w życiu doświadczyło podobnych zachowań ze strony innego członka gospodarstwa domowego. Rzadko były to pojedyncze zdarzenia (o tym, że zdarzyło się to tylko raz mówiło 6%-7% osób), najczęściej były to sytuacje powtarzające się (o tym, że zdarzenie miało miejsce więcej niż raz mówiło 27% kobiet i 14% mężczyzn).
- 21% kobiet i 14% mężczyzn przyznało, że (niezależnie od osobistych doświadczeń) zamieszkiwali w gospodarstwie domowym, w którym ofiarą przemocy **psychicznej** była inna osoba w gospodarstwie domowym. Zarówno kobiety jak i mężczyźni, pytani o płeć ofiar częściej wskazywali osoby płci żeńskiej niż męskiej (w przypadku kobiet: 16% do 10%, a w przypadku mężczyzn: 11% do 7%).
- Do bycia sprawcą przemocy **psychicznej** przyznało się 12% kobiet i 13% mężczyzn. Osoby te mówiły najczęściej, że zdarzyło im się tak zachować kilka razy (po 8% zarówno wśród kobiet jak i wśród mężczyzn), a rzadziej, że było to jednorazowe zdarzenie (3% wśród kobiet i 4% wśród mężczyzn). Tylko pojedyncze osoby - wśród przedstawicieli obu grup - skłonne były przyznawać się, że wielokrotnie zachowywali się w sposób spełniający kryteria przemocy psychicznej.
- 14% ogółu respondentów, w tym 11% ogółu mężczyzn i 16% ogółu kobiet, to osoby, które mieszkają lub w przeszłości mieszkały w gospodarstwie domowym, w którym dochodzi lub dochodziło do przemocy **ekonomicznej** w rodzinie (byli ofiarami, sprawcami lub też zamieszkiwali w gospodarstwie domowym, w którym ofiarą przemocy ekonomicznej była inna osoba).
- Ofiarą przemocy **ekonomicznej** w rodzinie było 9% ogółu badanej populacji: 12% kobiet i 6% mężczyzn przynajmniej raz w życiu doświadczyło podobnych zachowań ze strony innego członka gospodarstwa domowego.
- O przemocy **ekonomicznej** wobec innej osoby wspólnie zamieszkującej gospodarstwo domowe mówiło 8% kobiet i 6% mężczyzn. Różnica w płci ofiar wskazywanej przez kobiety i mężczyzn również była bardzo niewielka - o przemocy ekonomicznej wobec innej osoby płci męskiej mówiło 4% kobiet i 3% mężczyzn, natomiast o przemocy ekonomicznej wobec innej osoby płci żeńskiej mówiło 5% kobiet i 4% mężczyzn.
- Do bycia sprawcą przemocy **ekonomicznej** przyznało się 3% kobiet i 4% mężczyzn. Osoby te mówiły, że zdarzyło im się tak zachować kilka razy (po 2% zarówno wśród kobiet jak i wśród mężczyzn) lub, że było to „tylko” jednorazowe zdarzenie (1% wśród kobiet i 2% wśród mężczyzn). Na wielokrotność tego typu zachowań wskazywały odsetki osób stanowiące mniej niż jeden procent badanych populacji.
- Niemal jedna czwarta (23%) ogółu badanej populacji, w tym 19% ogółu mężczyzn i 26% ogółu kobiet, to osoby, które mieszkają lub w przeszłości mieszkały w gospodarstwie domowym, w którym dochodzi lub dochodziło do przemocy **fizycznej** w rodzinie (byli ofiarami, sprawcami lub też zamieszkiwali w gospodarstwie

domowym, w którym ofiarą przemocy fizycznej była inna osoba).

- Ofiarą przemocy **fizycznej** w rodzinie było 16% badanych: przynajmniej raz w życiu podobnych zachowań ze strony innego członka gospodarstwa domowego doświadczyła niemal co piąta kobieta (19%) i przeszło co dziesiąty mężczyzna (12%). O tym, że przemoc fizyczna ze strony innego członka gospodarstwa domowego pojawiła się tylko raz mówiło 4% kobiet i 3% mężczyzn. 15% kobiet i 9% mężczyzn więcej niż raz było ofiarą przemocy fizycznej w rodzinie.
- 12% badanych potwierdza, że w ich gospodarstwie domowym (w którym mieszkają lub mieszkali w przeszłości) dochodziło do przemocy **fizycznej** w rodzinie wobec innego członka gospodarstwa domowego. Wśród ofiar częściej wskazywano na osoby płci żeńskiej: (dziewczynki, kobiety - 9%) niż męskiej (chłopcy, mężczyźni - 6%). Kobiety częściej niż mężczyźni (14% do 10%) przyznawały się do zamieszkiwania w gospodarstwie domowym, w którym dochodziło do przemocy fizycznej w rodzinie wobec innych osób, jednak zarówno kobiety jak i mężczyźni pytani o płeć tych ofiar częściej wskazywali na osoby płci żeńskiej (10% i 7%) niż męskiej (7% i 5%).
- Do bycia sprawcą przemocy **fizycznej** przyznało się 8% kobiet i tyle samo mężczyzn. Osoby te mówiły najczęściej, że zdarzyło im się tak zachować kilka razy (po 5% zarówno wśród kobiet jak i wśród mężczyzn), a rzadziej, że było to jednorazowe zdarzenie (po 3% wśród przedstawicieli obu grup). Na wielokrotność tego typu zachowań wskazywały odsetki osób stanowiące mniej niż jeden procent badanych populacji.
- 4% ogółu badanej populacji, w tym dwukrotnie więcej kobiet (6%) niż mężczyzn (3%), to osoby, które mieszkają lub w przeszłości mieszkają w gospodarstwie domowym, w którym dochodzi lub dochodziło do przemocy **seksualnej** w rodzinie (byli ofiarami, sprawcami lub też zamieszkiwali w gospodarstwie domowym, w którym ofiarą przemocy seksualnej była inna osoba).
- Do doświadczenia przemocy **seksualnej** ze strony innego członka gospodarstwa domowego (ofiary) przyznało się 3% badanych - i były to raczej kobiety (4%) niż mężczyźni (1%).
- Do zamieszkiwania w gospodarstwie domowym, w którym dochodziło do przemocy **seksualnej** w rodzinie wobec innej osoby przyznało się 2% kobiet i 1% mężczyzn. Wśród tych, którzy wyjawili, że w ich gospodarstwie domowym, w którym zamieszkiwali dochodziło do przemocy seksualnej wobec innej osoby częściej wskazywano na płeć żeńską ofiar niż męską ofiary. Zależności te dotyczą zarówno deklaracji kobiet jak i mężczyzn, jednak trzeba podkreślić, że w obu przypadkach mamy do czynienia z bardzo niewielkimi odsetkami.
- Tylko pojedyncze osoby przyznawały się, że dopuszczały się zachowań spełniających kryteria przemocy seksualnej w rodzinie
- Sprawcami przemocy w rodzinie są najczęściej współmałżonkowie (mąż - w przypadku kobiety, żona - w przypadku mężczyzny) i rodzice (niemal dwa razy częściej ojcowie niż matki). Sporadycznie mówi się o przemocy ze strony dziadków (co zapewne wynika z coraz mniejszego udziału rodzin wielopokoleniowych wśród rodzin ogółem), częściej - ze strony dzieci (przy czym częściej ze strony synów niż córek - co potwierdzają zarówno kobiety jak mężczyźni będący ofiarami przemocy w rodzinie), a jeszcze częściej - ze strony rodzeństwa (zwłaszcza braci -o dwukrotnie

częściej doświadczaniu przemocy w rodzinie ze strony braci niż siostr mówią zarówno kobiety jak mężczyźni będący ofiarami przemocy w rodzinie). Wśród osób niespokrewnionych znacznie częściej jest to mężczyzna niż kobieta (kategoria „niespokrewniony mężczyzna” wymieniana jest przez ofiary przemocy w rodzinie zarówno kobiety - 7% jak i mężczyźni - 8% częściej niż syn czy córka, dziadkowie itp.). Z deklaracji ofiar wynika, że sprawcą przemocy w rodzinie częściej jest mężczyzna niż kobieta, przy czym kobiety będące ofiarami przemocy w rodzinie wskazują na sprawstwo mężczyzny znacznie częściej (79%) niż mężczyźni, którzy przyznali się w badaniu, że byli ofiarami przemocy w rodzinie (53%).

- Kobiety będące ofiarami przemocy w rodzinie charakteryzują sprawcę najczęściej jako osobę w wieku 40-49 lat (32%), 30-39 lat (25%) lub 50-59 lat (15%). W przypadku mężczyzn, którzy przyznali, że doświadczyli przemocy ze strony innego członka gospodarstwa domowego sprawca został scharakteryzowany jako osoba nieco młodsza: 26% wskazało na grupę wiekową 40-49 lat, ale 22% - na 18-29 lat (następnie: 30-39 lat - 19%, a 50-59 lat - 15%). W sumie: o sprawcy poniżej 30 roku życia mówiło 16% kobiet-ofiar przemocy w rodzinie i już 28% - mężczyzn-ofiar przemocy w rodzinie.
- Kobiety będące ofiarami przemocy w rodzinie pytane o wykształcenie sprawcy (w momencie, gdy dochodziło do przemocy lub wtedy, gdy miała ona miejsce po raz ostatni) najczęściej wskazywały na osobę z wykształceniem zasadniczym zawodowym (35%), nieco rzadziej - ze średnim (29%). Z kolei mężczyźni będący ofiarami przemocy w rodzinie najczęściej charakteryzowali sprawcę, jako osobę z wykształceniem średnim (34%), nieco rzadziej - z zasadniczym zawodowym (25%) lub średnim (23%).
- Respondenci będący ofiarami przemocy w rodzinie, pytani o to, gdzie mieszkali wtedy, gdy (po raz ostatni) dochodziło do przemocy w rodzinie najczęściej wskazywali na wieś - robili to nieco częściej mężczyźni niż kobiety (41% do 36%). Z kolei kobiety będące ofiarami przemocy w rodzinie nieco częściej niż mężczyźni będący ofiarami przemocy w rodzinie wskazywały na miasta o ludności 20-100 tys. mieszkańców (22% do 17%).
- Przemocy, niezależnie od jej formy, najczęściej towarzyszy alkohol (45% przypadków). W dalszej kolejności przemoc współwystępuje z brakiem pieniędzy (18%), problemami małżeńskimi (15%) i problemami w pracy (10%). Związek pomiędzy przemocą w gospodarstwie domowym, a alkoholem wyraźnie częściej raportowany jest przez kobiety niż przez mężczyzn. Nieco częściej dotyczy on ponadto przemocy fizycznej, seksualnej i psychicznej niż ekonomicznej.
- Wśród ofiar, pytanych o okoliczności towarzyszące przemocy w rodzinie mniej więcej jedna piąta (od 17% do 30% - w zależności od formy przemocy) mówiła, że nie działo się nic szczególnego, co mogłoby mieć ewentualny wpływ na bardziej nerwową atmosferę w domu i w efekcie - na takie zachowanie sprawcy. O „bezinteresownej” przemocy „bez powodu”, „specjalnego pretekstu” nieco częściej - w przypadku przemocy psychicznej i fizycznej - mówili mężczyźni; w przypadku przemocy ekonomicznej i seksualnej - deklaracje kobiet i mężczyzn (przy uzyskiwanych liczebnościach) nie różniły się znacząco.
- 16% badanych było ofiarami przemocy w rodzinie, a teraz obawia się, że taka sytuacja może się powtórzyć w najbliższym czasie. Pewność, że przemoc, mimo, że miała miejsce, już się nie powtórzy ma 18% respondentów. Dwie trzecie badanych nie było

ofiarami przemocy w rodzinie. Kobiety częściej niż mężczyźni padają ofiarą przemocy w rodzinie i częściej żyją w strachu przed przemocą, która ich zdaniem może się w najbliższym czasie powtórzyć (19% wobec 13%).

- Odsetek ogółu respondentów obawiających się powtórzenia się sytuacji przemocy w rodzinie uzależniony jest od rodzaju przemocy i wynosi od 1% w przypadku przemocy seksualnej, 4% w przypadku przemocy ekonomicznej, 5% w przypadku przemocy fizycznej do 14% w przypadku przemocy psychicznej.
- To, jak często ofiary przemocy obawiają się, że taka sytuacja może się powtórzyć, w dużej mierze uzależnione jest od rodzaju przemocy. Najczęściej w strachu żyją ofiary przemocy psychicznej (52%), a w dalszej kolejności ekonomicznej (44%), fizycznej (34%) i seksualnej (28%).
- Okazuje się, że jedynie mniejszość rodzin (26%), w których dochodziło do przemocy, korzystała w związku z tym z pomocy jakiejś instytucji lub organizacji. Korzystanie z pomocy częściej deklarują kobiety niż mężczyźni (32% wobec 17%). Najczęściej korzystano z pomocy Policji (14%) oraz poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, rodzinnego i zawodowego (9%).
- Odsetek osób deklarujących korzystanie przez rodzinę z pomocy w bardzo niewielkim stopniu uzależniony jest od rodzaju przemocy, do której dochodziło w gospodarstwie domowym. Do korzystania z niej przyznaje się 17% respondentów z rodzin dotkniętych przemocą ekonomiczną, po 20% z rodzin, w których dochodziło do przemocy fizycznej i seksualnej oraz 21% z rodzin dotkniętych przemocą psychiczną.
- Niezależnie od formy przemocy jej ofiary i ich rodziny korzystają w związku z tym z pomocy jakichś instytucji lub organizacji zdecydowanie częściej od sprawców przemocy, którzy bardzo rzadko zwracają się po pomoc oraz od osób będących zarazem ofiarami i sprawcami przemocy. Kobiety, zarówno ofiary, jak i sprawcy korzystają z pomocy częściej od mężczyzn.
- Większość (77%) osób, które osobiście lub których rodziny skorzystały z pomocy w związku z przypadkami przemocy w gospodarstwie domowym, ocenia, że była ona przynajmniej częściowo skuteczna. Kobiety nieco rzadziej od mężczyzn, a ofiary przemocy rzadziej od jej sprawców potwierdzają skuteczność otrzymanej pomocy. Najskuteczniejsza okazuje się pomoc udzielona w związku z przemocą seksualną, a najmniej skuteczna w przypadku przemocy ekonomicznej.
- Zdaniem badanych do bycia ofiarą przemocy w rodzinie zdecydowanie łatwiej jest przyznać się kobietom (63%), natomiast do bycia sprawcą przemocy tak samo trudno kobietom i mężczyznom (53%). Taką opinię podzielają zarówno kobiety, jak i mężczyźni.
- Prawie połowa respondentów (47%) jest zdania, że system prawny w naszym kraju w większym stopniu chroni ofiary przemocy w rodzinie, jeśli są nimi kobiety. W większym stopniu mężczyzn chroni on w opinii co dziewiątego badanego (11%). Co czwarty badany (24%) zgadza się, że polskie prawo w równym stopniu chroni ofiary przemocy w rodzinie niezależnie od ich płci.
- Zdecydowana większość (81%) badanych słyszała o wejściu w życie nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jednak jedynie 18% słyszało o wszystkich przedstawionych podczas wywiadu zmianach. 37% respondentów słyszało

o niektórych zmianach, a 26% co prawda słyszało o nowelizacji, ale nie zna konkretów.

- Trzy czwarte (74%) badanej populacji uważa, że wprowadzenie nowelizacji do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie poprawi sytuację ofiar, jednak jedynie 21% spodziewa się znacznie jej poprawy, a pozostali uważają, że poprawi się ona w niewielkim stopniu. Według 16% badanych pomimo wprowadzenia nowelizacji sytuacja ofiar przemocy w rodzinie nie ulegnie zmianie. Trzech na stu (3%) oczekuje w związku z tym, że ulegnie ona pogorszeniu.
- Respondenci, którzy nie spodziewają się poprawy sytuacji ofiar przemocy w rodzinie w związku z wprowadzoną nowelizacją ustawy, argumentują, że polskie prawo jest nieskuteczne (58%), w instytucjach panuje zbyt duża biurokracja (49%), a ludzie boją się zwracać do nich z takimi sprawami (48%).

1.1.2. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce wobec kobiet i wobec mężczyzn. Część II – raport z badania profesjonalistów”.

- Zdecydowana większość profesjonalistów nie zgodziła się ze stereotypowymi opiniami dotyczącymi przemocy w rodzinie, które bagatelizując zachowania świadczące o przemocy w rodzinie akceptowały je jako normalne zjawisko.
- Najsilniej odrzucanym stereotypem było stwierdzenie dotyczące przemocy seksualnej w rodzinie wobec kobiety. Od 94% pracowników ochrony zdrowia do 100% uczestniczących w badaniu kuratorów nie zgodziło się ze stwierdzeniem „*Coś takiego jak gwałt w małżeństwie polegający na zgwałceniu żony przez męża nie istnieje*”. Jednak już stwierdzenie dotyczące przemocy seksualnej w rodzinie wobec mężczyzny „*Coś takiego jak gwałt w małżeństwie polegający na zgwałceniu męża przez żonę nie istnieje*” spotykało się z odrzuceniem już nieco rzadziej (od 83% - wśród pracowników ochrony zdrowia do 99% - wśród kuratorów).
- Relatywnie najczęściej akceptowane - choć każdorazowo zwolennicy stereotypowych opinii znajdowali się z w zdecydowanej mniejszości - były zachowania stanowiące o przemocy fizycznej, a dotyczące sytuacji, kiedy jednemu ze współmałżonków, partnerów „zdarzy się uderzyć” drugiego współmałżonka, partnera. Z nieco większą tolerancją podchodzono do zachowań spełniających kryteria przemocy fizycznej w rodzinie, gdzie ofiarą jest mężczyzna, a sprawcą kobieta niż wtedy, gdy ofiarą była kobieta a sprawcą mężczyzna.
- Dużą dezaprobatę - większą niż wtedy, gdy pytano o zachowania spełniające kryteria przemocy fizycznej, ale mniejszą niż wtedy gdy pytano o przemoc seksualną w rodzinie -niezależnie od płci sprawcy i płci ofiary budziły stereotypy dotyczące przemocy ekonomicznej i przemocy psychicznej.
- Profesjoniści niemal powszechnie (od 58% do 100% w zależności od grupy zawodowej respondentów i formy przemocy) uważają że sprawcami przemocy w rodzinie częściej są mężczyźni niż kobiety. Co więcej, większość badanych stwierdza, że mężczyźni są sprawcami najczęściej. W przypadku przemocy psychicznej i ekonomicznej niektóre grupy profesjonalistów stosunkowo często

(do 34% - odpowiedzi pracowników ochrony zdrowia odnośnie przemocy psychicznej) wskazują także na podobną liczbę sprawców wśród kobiet i mężczyzn.

- Tak, jak sprawcami przemocy w rodzinie są według profesjonalistów, prawie wyłącznie mężczyźni, tak jej ofiarami prawie wyłącznie kobiety (od 68% do 99% w zależności od grupy zawodowej respondentów i formy przemocy). Jeśli chodzi o przemoc psychiczną i ekonomiczną to, podobnie jak w przypadku ich sprawstwa, część respondentów ocenia, że przedstawiciele obu płci są jej ofiarami równie często (do 25% - odpowiedzi pracowników ochrony zdrowia odnośnie przemocy psychicznej).
- Ogólnie rzecz biorąc badani przedstawiciele grup pierwszego kontaktu z przemocą w rodzinie dostrzegają zwiększenie się zarówno liczby ofiar, jak i sprawców przemocy w rodzinie niezależnie od ich płci. Zwiększenie się liczby ofiar i sprawców przemocy dotyczy wszystkich jej form (przemocy psychicznej, ekonomicznej i fizycznej) z wyjątkiem przemocy seksualnej, w której przypadku liczba ofiar i sprawców nie zmieniła się. Warto zauważyć, że jeśli respondenci mówią o znacznym wzroście liczby, to najczęściej dotyczy to kobiet ofiar i mężczyzn sprawców.
- Przedstawiciele grup pierwszego kontaktu z przypadkami przemocy w rodzinie zdecydowanie najczęściej stykali się z przypadkami przemocy w rodzinie, w których ofiarami były kobiety i przypadkami, w których sprawcami przemocy byli mężczyźni - kontakty te były niemal powszechne - deklarowało je przynajmniej 90% uczestniczących w badaniu przedstawicieli każdej grupy profesjonalistów¹.
- Rzadziej spotykano się z sytuacjami, w których ofiarą był mężczyzna (od 46% wśród pracowników socjalnych do 76% wśród Policjantów i 78% - wśród pracowników GKRPA), a także takimi, gdzie sprawcą była kobieta (od 57% wśród kuratorów i pracowników socjalnych oraz 58% - wśród pracowników ochrony zdrowia, po 78% - wśród Policjantów i 79% - wśród pracowników GKRPA).
- Wśród przedstawicieli różnych grup profesjonalistów objętych badaniem najwięcej zawodowych kontaktów w ciągu ostatnich 3 lat z przypadkami przemocy w rodzinie mieli funkcjonariusze Policji (od 76%-78% w przypadku ofiar-mężczyzn i sprawców-kobiet do 100% w przypadku ofiar-kobiet sprawców - mężczyzn) oraz pracownicy Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (od 78%-79% do 97%).
- Stosunkowo najmniej zawodowych kontaktów w ciągu ostatnich 3 lat z przypadkami przemocy w rodzinie mieli - pracownicy ochrony zdrowia (najmniej - z ofiarami-mężczyznami: 49%, nieco więcej ze sprawcami-kobietami - 58%, a relatywnie najwięcej - ofiarami-kobietami i sprawcami-mężczyznami - 91%-90%).
- Większość profesjonalistów miała przeważnie nie jednorazowe, ale wielokrotne doświadczenia z sytuacjami, o które pytano. Zdecydowanie najwięcej - Policjanci oraz pracownicy Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych. Pracownicy ochrony zdrowia nieco częściej niż pozostali mówili o braku kontaktów lub - podobnie jak kuratorzy - niewielu kontaktach.

- Pomijając różnice dotyczące płci ofiar i sprawców oraz specyfikę doświadczeń poszczególnych grup profesjonalistów, można stwierdzić, że badani profesjonaliści najczęściej mieli do czynienia z przypadkami przemocy psychicznej (*deklarowało je -zależnie od grupy profesjonalistów i płci ofiary oraz sprawcy - od 40% do 99% badanych*) i fizycznej (*od 26% do 100%*). Mniej powszechne były doświadczenia z przypadkami przemocy ekonomicznej w rodzinie (od 17% do 82%), ale przede wszystkim seksualnej (od 2% do 49%).
- Za każdym razem, gdy pytano o ostatnie zdarzenie, z którym profesjonalista miał kontakt, a w którym ofiarą był mężczyzna - niezależnie jakiej formy przemocy dotyczyło pytanie i która grupa zawodowa się wypowiadała - zdecydowanie dominowały deklaracje dotyczące wyłącznie niepotwierdzonych przypuszczeń czy przemoc miała miejsce. Odsetek osób wskazujących na przypuszczenia każdorazowo wynosił nie mniej niż 60%.
- Inaczej w przypadku przemocy w rodzinie wobec kobiet - docierające informacje przeważnie były potwierdzone. O pewności, że przemoc miała miejsce najczęściej mówiono w kontekście przemocy fizycznej, rzadziej - psychicznej, czy ekonomicznej. Wyjątek dotyczył przemocy seksualnej w rodzinie - w tej sytuacji większość pytanych profesjonalistów najczęściej mówiła, że dysponowała tylko podejrzeniami, że doszło do przemocy seksualnej wobec kobiety.
- Większość respondentów, którzy zetknęli się w ciągu ostatnich 3 lat z poszczególnymi przypadkami przemocy w rodzinie (w zależności od płci ofiary i formy przemocy, której została poddana) mówiła, że ostatnie takie zdarzenie, z którym się zetknęli w swojej pracy zawodowej miało miejsce jeszcze przed wejściem w życie nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie². Wyjątek stanowili funkcjonariusze Policji, z których większość - relacjonując ostatni przypadek przemocy psychicznej oraz ostatni przypadek przemocy fizycznej wobec kobiety - miała do czynienia z tego typu sytuacjami już po wejściu w życie nowych przepisów.
- Jeśli chodzi o płeć sprawcy przemocy w rodzinie, to nie ma jednego, „uniwersalnego klucza” dla ogółu ofiar przemocy w rodzinie - gdy ofiarą jest kobieta, sprawcą **przeważnie** jest mężczyzna, ale już gdy ofiarą przemocy w rodzinie jest mężczyzną to sprawcą **najczęściej** jest kobieta - wynika z deklaracji profesjonalistów, którzy opisywali swój ostatni kontakt z przypadkiem przemocy w rodzinie, w którym ofiarą była kobieta i w którym ofiarą był mężczyzna.
- Jeśli przyjrzeć się odstępstwom od reguły, mówiącej że sprawcą przemocy w rodzinie wobec kobiety jest najczęściej mężczyzna, a sprawcą przemocy wobec mężczyzny jest najczęściej kobieta, to można zauważyć, że częściej zdarza się, że sprawcą przemocy w rodzinie wobec mężczyzny jest mężczyzna, niż sprawcą przemocy w rodzinie wobec kobiety - kobieta.

- Sprawcą przemocy w rodzinie - niezależnie od formy przemocy - jest najczęściej równolatek ofiary - osoba będąca w mniej więcej tym samym wieku co ofiara. W pozostałych sytuacjach:
 - gdy mamy do czynienia z kobietą będącą ofiarą przemocy w rodzinie, to w pozostałych sytuacjach znacznie częściej sprawca jest starszy niż młodszy od ofiary (przy czym stosunkowo rzadko mówiono tu o bardzo dużej różnicy wiekowej).
 - gdy mamy do czynienia z mężczyzną będącym ofiarą przemocy w rodzinie, to -w pozostałych sytuacjach - niemal równie często (z pojedynczymi wyjątkami) pojawia się sprawca młodszy jak i starszy wiekiem od ofiary (w obu przypadkach raczej rzadko mówiono tu o bardzo dużej różnicy wiekowej).
- Niezależnie od tego czy ofiarą przemocy w rodzinie jest kobieta, czy mężczyzna, niezależnie też od formy przemocy, najczęściej sprawcą przemocy w rodzinie jest osoba z ofiarą spokrewniona. W każdej z badanych grup profesjonalistów na osobę spokrewnioną wskazywało każdorazowo nie mniej niż trzy piąte badanych.
- Gdy profesjonaliści omawiali ostatnie zdarzenie dotyczące przemocy w rodzinie wobec kobiety i wobec mężczyzny, okazało się że w większości przypadków, gdzie ofiarą była kobieta, sprawca był pod wpływem alkoholu (wyjątek: przypadki przemocy ekonomicznej omawiane przez kuratorów i pracowników ochrony zdrowia). Z kolei w większości przypadków, gdzie ofiarą przemocy w rodzinie był mężczyzna, sprawca pod wpływem alkoholu nie był.
- Ponadto, porównując różne formy przemocy: gdy sprawca był pod wpływem alkoholu najczęściej dochodziło do przemocy fizycznej. Z kolei przemoc w rodzinie, gdy sprawca nie był pod wpływem alkoholu to najczęściej przemoc ekonomiczna - wynika z porównania deklaracji profesjonalistów mówiących o ostatnim kontakcie z przypadkiem przemocy w rodzinie.
- Profesjonaliści pytani o to, jakiego typu rodziny dotyczył ostatni przypadek przemocy w rodzinie, z którym mieli styczność bardzo rzadko wskazywali na rodziny z tzw. „marginesu społecznego”. Najczęściej mówili, że do przemocy dochodziło w tzw. „normalnych, przeciętnych rodzinach” lub rodzinach z jakimiś problemami, dysfunkcjami, ale nie z „marginesu”. Bardzo podobne zależności odnotowaliśmy zarówno wtedy, gdy pytania dotyczyły ofiar-kobiet jak i ofiar-mężczyzn.
- Badani profesjonaliści deklarują że prawie zawsze podejmowali interwencje, gdy w swojej pracy stykali się z przypadkami przemocy w rodzinie (od 58% do 100% w zależności od grupy zawodowej respondenta, formy przemocy i płci ofiary). Interwencje podejmowane były niezależnie od płci ofiar (tylko nieznacznie częściej, jeśli ofiarami były kobiety). Wyraźnie rzadziej podejmowali je jedynie pracownicy ochrony zdrowia.
- Gdy stykali się z przypadkami przemocy w rodzinie, Policjanci najczęściej podejmowali działanie polegające na rozmowie z ofiarą oraz rozmowie ze sprawcą. Kolejnym działaniem dość często podejmowanym przez Policjantów było przekazanie informacji instytucjom pomocy społecznej.

- Kuratorzy, którzy w swojej pracy mieli kontakt z przypadkami przemocy w rodzinie, najczęściej w związku z tym przekazywali ofierze informację o instytucjach, w których może szukać pomocy, stosunkowo często zdarzało im się także współpracować z Policją.
- Działania podejmowane przez pracowników ochrony zdrowia w sytuacji, gdy zetknęli się z przypadkami przemocy w rodzinie, polegały przede wszystkim na rozmowach z pacjentami: w celu uzyskania informacji, czy obrażenia są wynikiem przemocy w rodzinie, w celu motywowania do przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz aby poinformować o instytucjach świadczących pomoc ofiarom przemocy w rodzinie.
- W pierwszej kolejności pracownicy socjalni, którzy zetknęli się w swojej pracy z przypadkami przemocy w rodzinie, rozmawiali z ofiarą. Nieco mniej badanych pracowników socjalnych podejmowało w każdej z tych sytuacji rozmowę ze sprawcą by motywować go do zaprzestania przemocy, a także poinformować go o grożących mu konsekwencjach i sankcjach.
- Pracownicy GKRPA, w przypadkach przemocy w rodzinie, przede wszystkim podejmowali współpracę z Policją Strażą Miejską kuratorem, sądem, prokuraturą oraz nieco rzadziej z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej Z dwoma pierwszymi typami instytucji współpraca nawiązywana była częściej, jeśli ofiarą była kobieta, niż jeśli był to mężczyzna.
- Według badanych profesjonalistów najwięcej problemów pojawia się przy interwencjach związanych z przemocą psychiczną (od 35% do 78%). Natomiast najmniej wątpliwości w przypadku kobiet budzą interwencje związane z przemocą fizyczną (od 23% do 57%), a w przypadku mężczyzn z przemocą ekonomiczną (od 14% do 32%).
- Odsetek profesjonalistów zgłaszających problemy w czasie interwencji związany jest z płcią ofiary. W przypadku przemocy psychicznej i ekonomicznej więcej problemów pojawia się, gdy ofiarą jest kobieta. W przypadku przemocy seksualnej, gdy jest to mężczyzna, jednak tego rodzaju interwencji było bardzo niewiele.
- Najmniej problemów podczas podejmowanych interwencji związanych z przemocą w rodzinie, wyraźnie mniej od pozostałych grup badanych, zgłaszają Policjanci. Z drugiej strony najczęściej tego rodzaju trudności napotykają pracownicy socjalni.
- Największą trudnością jaką profesjonalisci napotykają podczas interwencji związanych z przypadkami przemocy w rodzinie, jest postawa ofiary, problemy w rozmowie z ofiarą. W dalszej kolejności trudności sprawia rozmowa ze sprawcą oraz brak odpowiednich procedur i przepisów, które mogłyby pomóc w rozwiązaniu problemu, szczególnie dotkliwy w przypadku przemocy psychicznej.
- Jedynie bardzo niewielka liczba respondentów w poszczególnych grupach profesjonalistów nie podjęła interwencji w przypadkach przemocy w rodzinie. Badani odpowiadają że nie interweniowali, gdyż ofiara zaprzeczała, by doszło do zdarzenia lub rodzina nie życzyła sobie interwencji. Ponadto zdarzało się, że respondenci nie mieli żadnych dowodów, na to, że dochodzi do przemocy w rodzinie. Drugą wyróżniającą się, grupę przyczyn stanowi fakt, że rodzina była już

objęta pomocą czy to Policji, czy innych instytucji i organizacji.

- Niezależnie od wykonywanego zawodu profesjonalści są w zdecydowanej większości (od 77% do 84%) zdania, że kobiecie łatwiej jest się przyznać do bycia ofiarą przemocy w rodzinie niż mężczyźnie, natomiast jeśli chodzi o przyznawanie się do bycia sprawcą przemocy, to płeć nie ma, według nich, znaczenia (od 54% do 64%). Jeśli respondenci wskazują na którąś z płci, jako tą której łatwiej przyznać się do sprawstwa przemocy, to są to mężczyźni.
- Prawie wszyscy badani profesjonalści słyszeli o nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która weszła w życie 1 sierpnia 2010 r., choć nie wszyscy wiedzą dokładnie, jakie zmiany wprowadza. Ogólnie najczęściej o zmianach wprowadzanych przez nowelizację wiedzą pracownicy socjalni oraz pracownicy GKRPA. Najgorzej w nowych przepisach orientują się pracownicy ochrony zdrowia i Policjanci.
- Najlepiej przez profesjonalistów ocenianymi zmianami w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie są wprowadzenie możliwości nałożenia na sprawcę przemocy w rodzinie obowiązku opuszczenia lokalu, który zamieszkuje wspólnie z ofiarą oraz wprowadzenie możliwości wydania przez prokuraturę lub sąd zakazu zbliżania się do ofiary przemocy w rodzinie.
- Ci z profesjonalistów, którzy nie wierzą że wprowadzone zmiany poprawią sytuację ofiar przemocy w rodzinie, argumentują przede wszystkim, że ludzie boją się zwracać z takimi sprawami do różnych instytucji, a polskie prawo jest nieskuteczne.
- Tworzenie przez gminy zespołów interdyscyplinarnych zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz rozszerzenie procedury „Niebieskiej Karty” na pracowników oświaty i ochrony zdrowia nie będzie zdaniem części badanych skuteczne, gdyż zbyt dużo instytucji jest w to zaangażowanych i w efekcie nikt za nic nie odpowiada, a ponadto w instytucjach panuje zbyt duża biurokracja.
- Dość znaczna grupa profesjonalistów (od 34% do 46%) dostrzegła poprawę we współpracy z innymi służbami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- W dłuższej perspektywie np. 2-3 lat badani profesjonalści są na ogółu optymistami, jeśli chodzi o układanie się współpracy pomiędzy poszczególnymi służbami po wejściu w życie nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie - od 77% do 85% spodziewa się lepszej współpracy.
- Większość (od 46% do 64%) pracowników pierwszego kontaktu z przemocą w rodzinie jest zdania, że w regulacjach prawnych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie są jakieś luki, niedoskonałości, sprawy, które należałoby poprawić lub dodać, tak by poprawić pracę służb, lepiej przeciwdziałać przemocy i bardziej pomóc ofiarom.
- Wyjaśniając, jakie kwestie wymagają poprawy, by skuteczniej przeciwdziałać przemocy w rodzinie badani profesjonalści najczęściej mówili o **zastrzeżeniach dotyczących procedur, pracy służb**, przy czym rzadko chodziło tu o brak dobrej woli - przede wszystkim o powolność, opieszałość postępowań, podejmowanych

decyzji, najczęściej wynikające z biurokracji. Wśród spraw wymagających poprawy wskazano także **usprawnienie przepływu informacji między służbami** (optymalnym rozwiązaniem: np. wspólny system informatyczny umożliwiający pozyskanie – w jednym miejscu – kompleksowej informacji o danej sprawie lub rodzinie, która jest objęta pomocą różnych służb, w tym także pozyskanie informacji zwrotnej o podjętych uprzednio działaniach). Zastrzeżenia budziła także jakość systemu prawnego odnoszącego się do przeciwdziałania przemocy w rodzinie **przede wszystkim brak aktów wykonawczych i luki prawne**, a ponadto też – **niespójność, nieprecyzyjność, zawilość istniejących przepisów** (co powoduje trudności w interpretacji lub skutkuje niespójnymi decyzjami). Wiele wypowiedzi dotyczyło **egzekwowania istniejących przepisów**. Poruszane sprawy dotyczyły przede wszystkim **nakazu opuszczenia mieszkania przez sprawcę, zakazu zbliżania się do ofiary oraz odebrania dziecka rodzicom**, prawnym opiekunom. Bolączki, to: **niedobór infrastruktury** (niemal tak samo często: dla ofiar przemocy i dla sprawców przemocy) i **brak pieniędzy**. Ważny element, poruszony w wypowiedziach profesjonalistów – przedstawicieli instytucji pierwszego kontaktu z przypadkami przemocy w rodzinie – to kwestia **EDUKACJI**. Z jednej strony **szkoleń podnoszących kwalifikacje, umiejętności, kompetencje dla samych profesjonalistów** – osób najbardziej zaangażowanych w niesienie pomocy w przypadkach przemocy w rodzinie, by jeszcze skuteczniej pomagać. Z drugiej strony – prowadzenie **szeroko zakrojonej akcji edukacyjnej** – skierowanej do uczniów (by zacząć wyczuwać już dzieci, jakie zachowania nie są normą), skierowanej do ofiar, do bliskich ofiar, ich sąsiadów, znajomych, ale także do wszystkich którzy mogliby się zetknąć z tym problemem – tzn. ogólnopolska kampania informacyjno-edukacyjna: czym jest przemoc w rodzinie, jakie mogą być jej przejawy (nie tylko wtedy, gdy zostają widoczne ślady na ciele ofiary), że nie jest ona normą, ale też jak działać w sytuacji zetknięcia się z problemem i do jakich instytucji się zgłaszać – gdzie szukać pomocy.

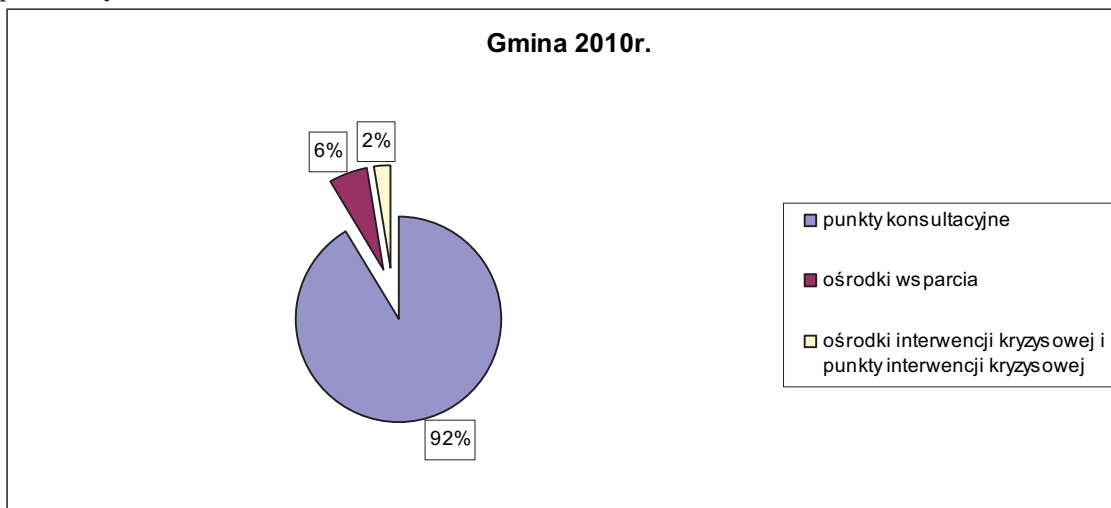
2. Badanie istniejącej infrastruktury instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie

Badanie infrastruktury instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie odbywa się raz w roku, za pośrednictwem wojewodów, w oparciu o druk sprawozdania, który jest załącznikiem nr 4 do Krajowego Programu.

W całej Polsce w ramach instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie funkcjonuje 860 instytucji prowadzonych przez gminy oraz 264 instytucji prowadzonych przez powiaty.

GMINY

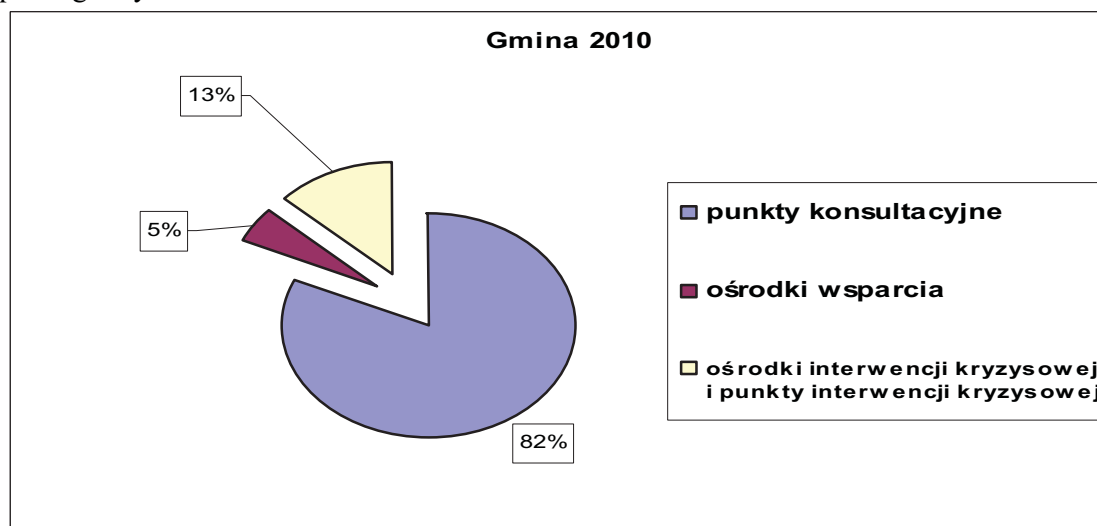
Diagram Nr 1 – struktura instytucji prowadzonych w gminach pomagających ofiarom przemocy w rodzinie.

Wśród instytucji prowadzonych przez gminy zdecydowaną większość stanowią punkty konsultacyjne (92%), a następnie są to ośrodki wsparcia (6%) oraz ośrodki interwencji kryzysowej (2%) – Diagram Nr 1.

Z pomocy wszystkich instytucji prowadzonych przez gminy skorzystało 69 254 osoby – najwięcej z pomocy punktów konsultacyjnych – 82% (ponad 56 000). Z pomocy ośrodków interwencji kryzysowej skorzystało ponad 9 000 osób (13%). Z ośrodków wsparcia 3 667 (5% wszystkich osób) – Diagram Nr 2.

Diagram Nr 2 – struktura osób korzystających z poszczególnych instytucji prowadzonych przez gminy w 2010r.

Średnio z instytucji prowadzonych przez gminę skorzystało w ubiegłym roku 81 osób. Najwięcej osób skorzystało z ośrodków interwencji kryzysowej i punktów interwencji kryzysowej (średnio 430 osób na 1 ośrodek) a najmniej z ośrodków wsparcia (68 osób na 1 ośrodek).

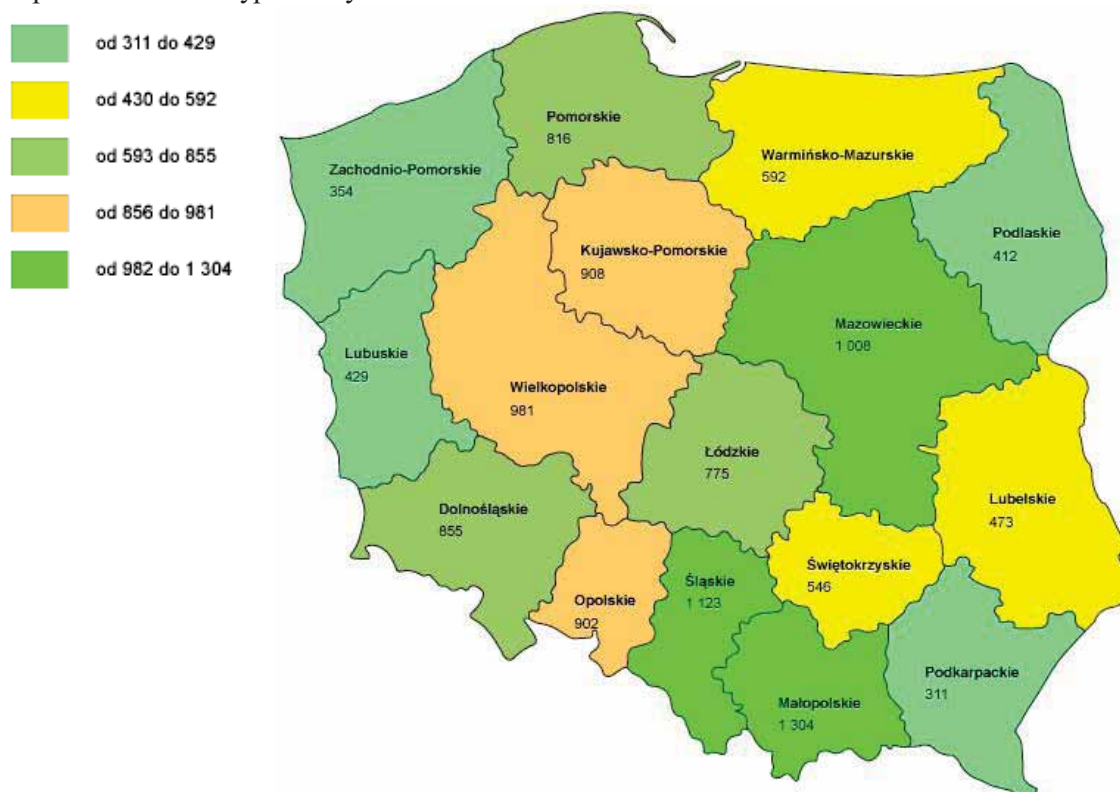
Wszystkie instytucje prowadzone przez gminę udzieliły w 2010r. pomocy w ponad 84 000 sprawach.

Spośród działań jakie podjęto wobec tych osób można wymienić:

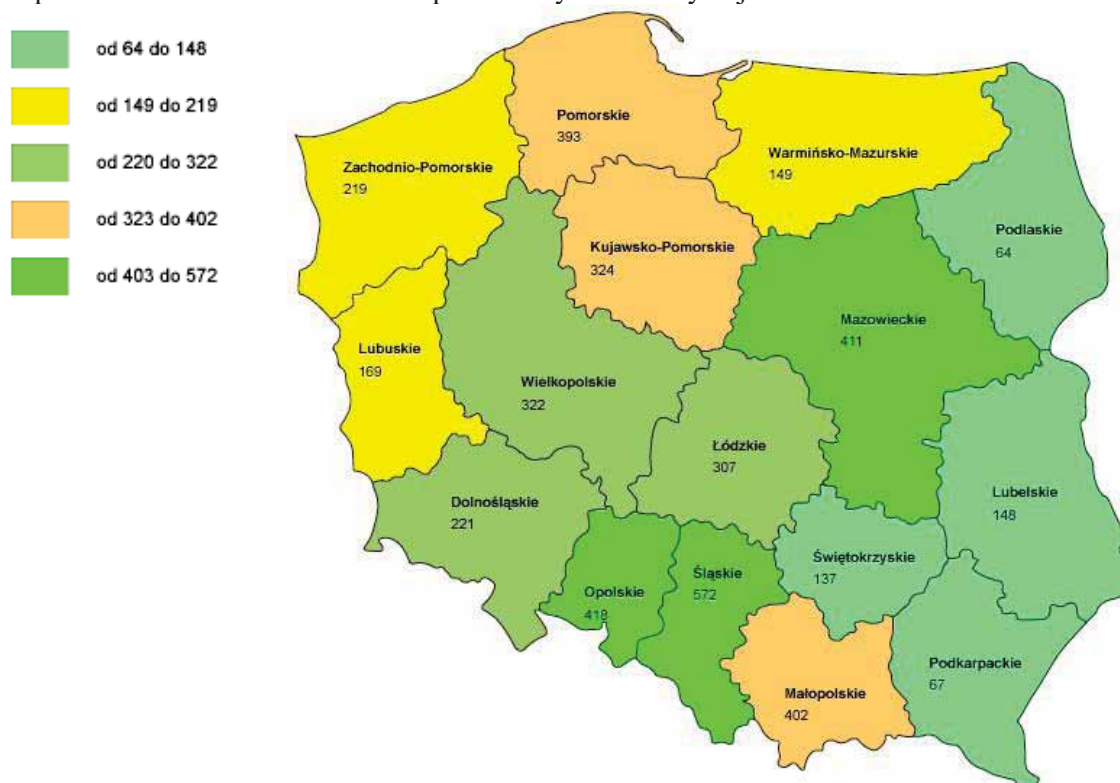
- 44 329 (co stanowi 52% ogółu osób którym udzielono pomocy) sprawy w ramach interwencji kryzysowej,
- 1 920 (2%) spraw w ramach pomocy całodobowej,
- 38 417 (46%) spraw miało inną formę pomocy.

Wśród osób, którym udzielono w 2010r. pomocy 13% stanowiła pomoc skierowana do dzieci. Dodatkowo gminy w ubiegłym roku wypełniły 11 789 Niebieskich Kart z czego 37% zostało przekazanych instytucjom.

Mapa nr 1– liczba wypełnionych Niebieskich Kart

Mapa nr 2 – liczba Niebieskich kart przekazanych do instytucji

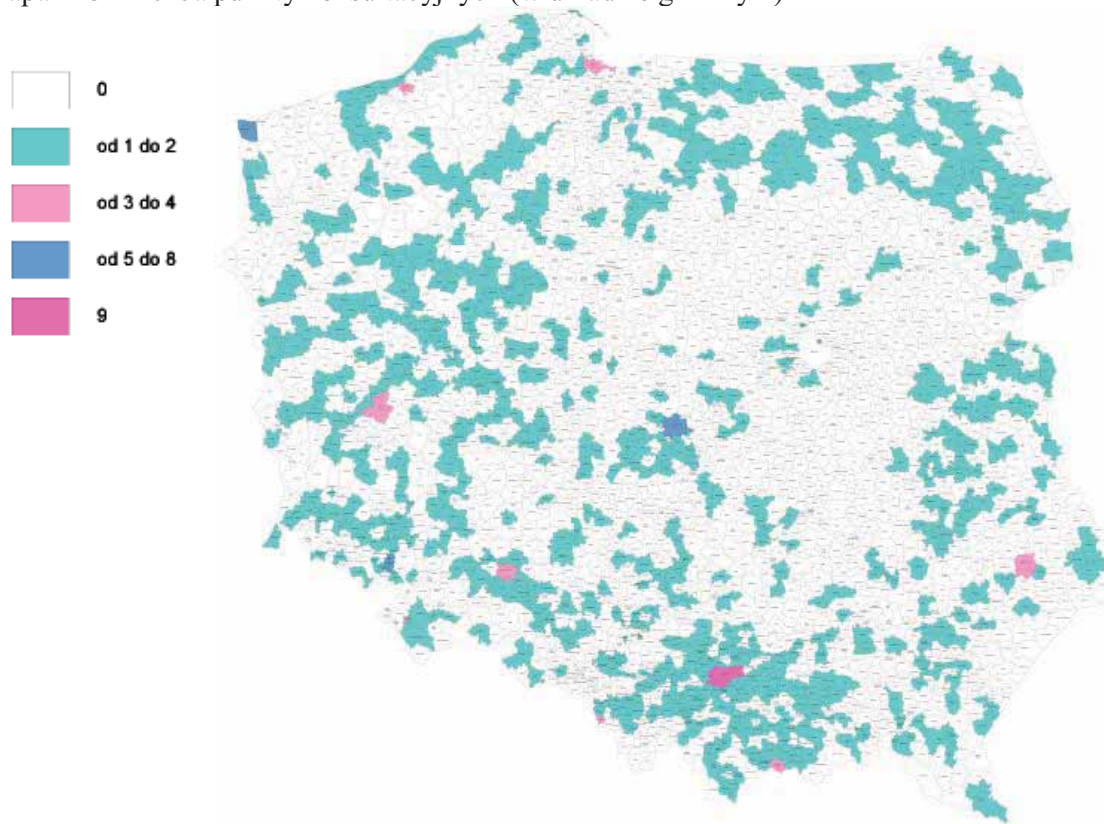

Wszystkie ośrodki prowadzone przez gminę dokonały w 2010r. 10 877 działań interwencyjnych, w tym:

- co 14 działanie (7% wszystkich) polegało na izolowaniu sprawców od ofiar z czego tylko ok. 11% dotyczyło eksmisji sprawców z lokali,
- co 50 działanie (2%) stanowiły interwencje polegające na wykonywaniu przez sprawców prac społecznie użytecznych.

Punkty Konsultacyjne

Mapa nr 3 – liczba punkty konsultacyjnych (w układzie gminnym)

Największa liczba punktów konsultacyjnych prowadzonych przez gminy działa w województwach:

- małopolskim – 127 (16% wszystkich),
- wielkopolskim – 84 (10%),
- dolnośląskim – 72 (9%).

Najmniejsza liczba zaś działa w następujących województwach:

- świętokrzyskim – 17 (2%),
- kujawsko-pomorskie – 25 (3%),
- pomorskim – 28 (4%).

Mapa nr 4 – liczba punktów konsultacyjnych

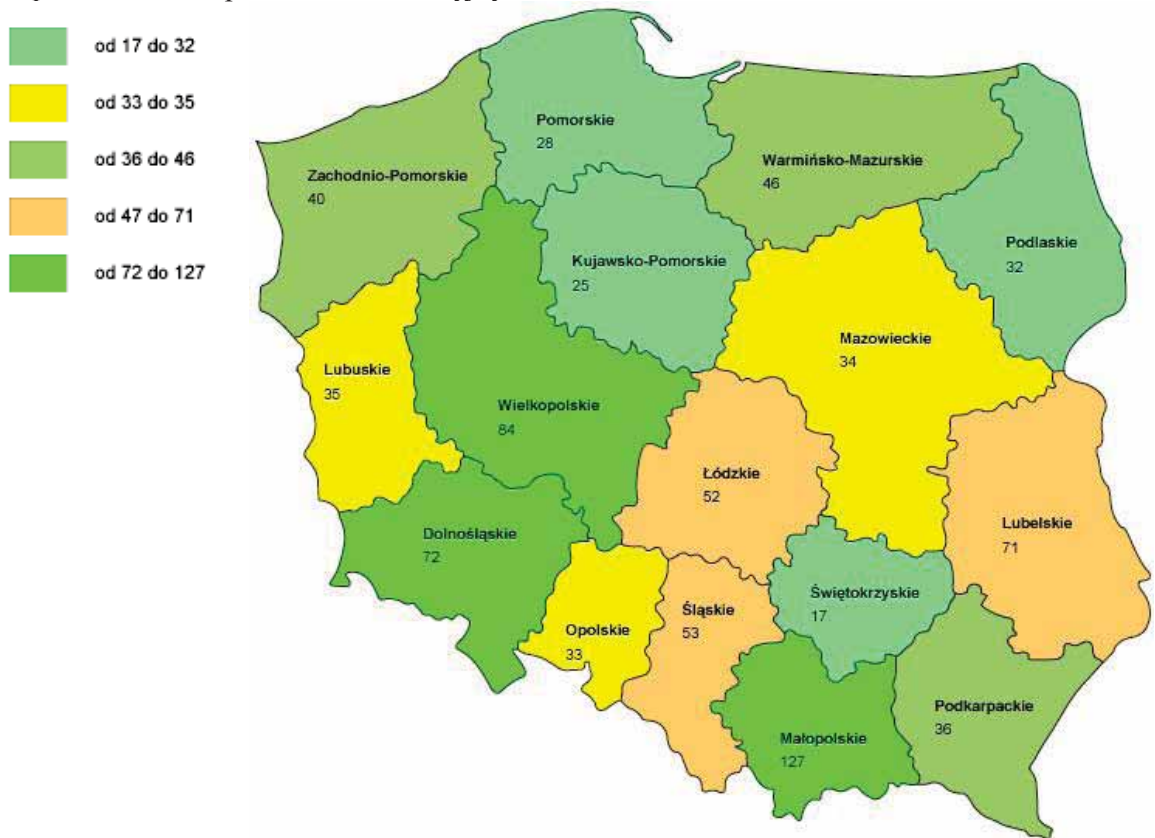

Diagram Nr 3 – liczba punktów konsultacyjnych prowadzonych przez gminę w 2010r.

Najwięcej osób, które w 2010r. skorzystały z pomocy punktów konsultacyjnych prowadzonych przez gminy było w następujących województwach:

- mazowieckim – 14 272 (25% wszystkich),
- dolnośląskim – 6 513 (12%),
- wielkopolskim – 4 748 (8%).

Najmniej osób skorzystało zaś z punktów konsultacyjnych w następujących województwach:

- świętokrzyskim – 731 (1%),
- podlaskim – 853 (1%),
- podkarpackim – 1 133 (2%).

Mapa nr 5 – liczba osób korzystających z punktów konsultacyjnych (w układzie gminnym)

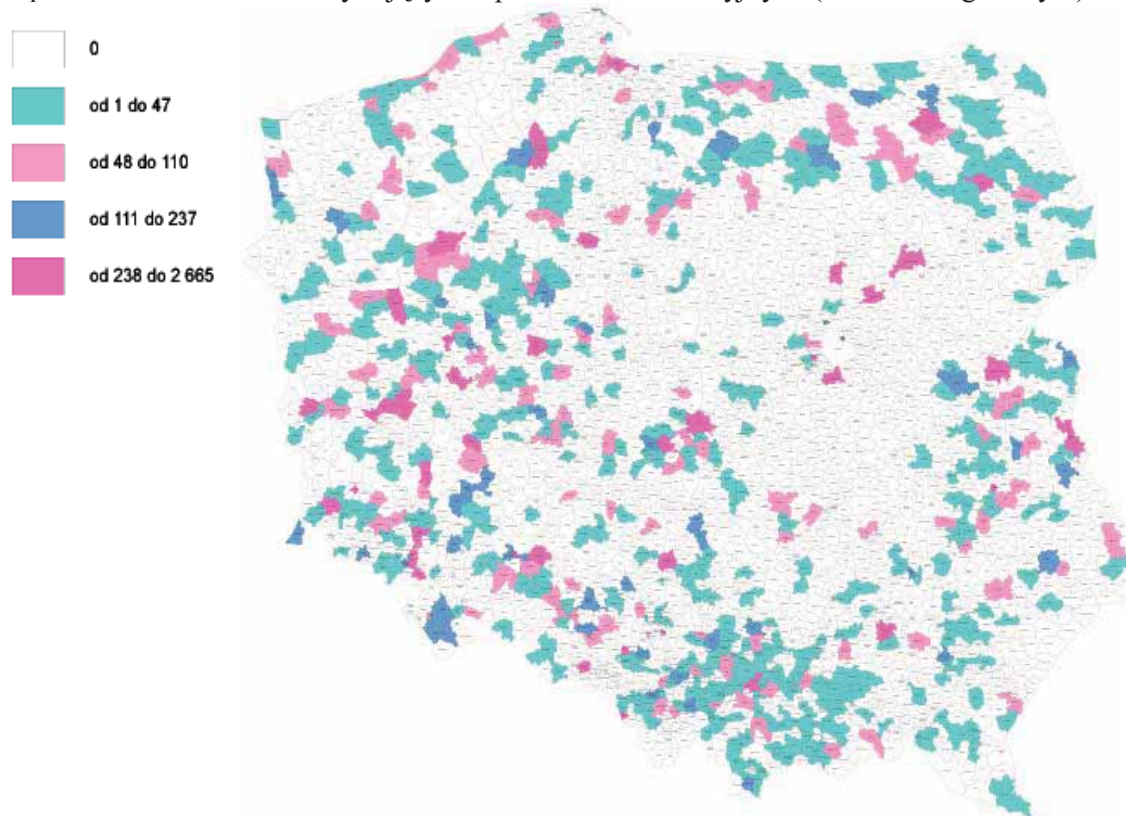
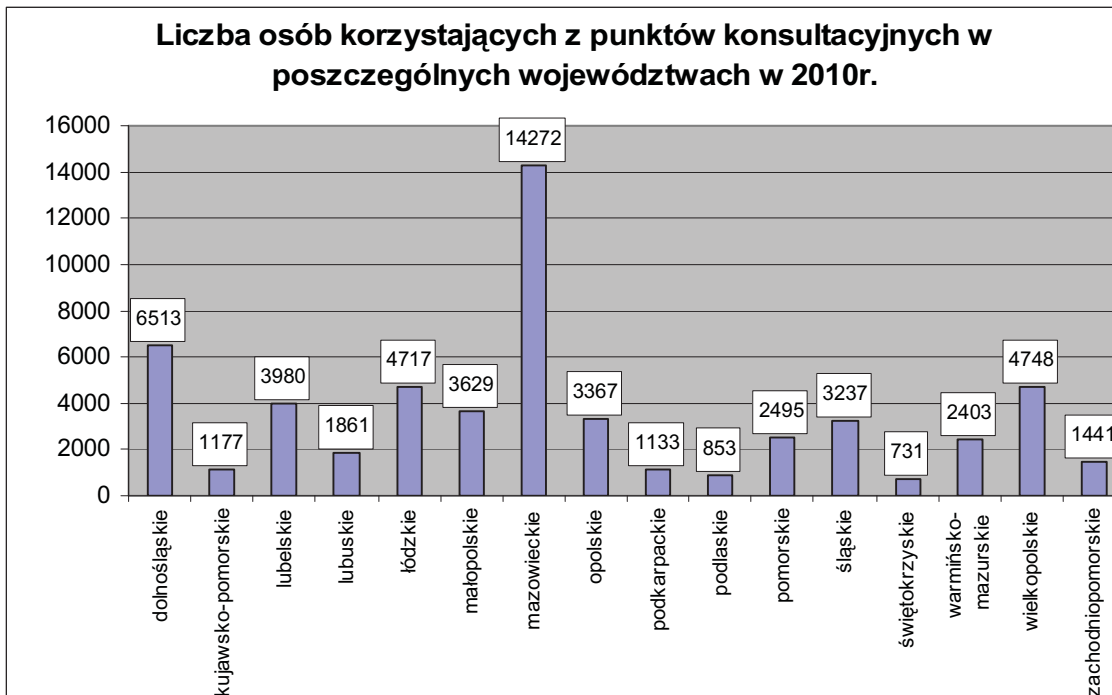

Diagram Nr 4 – liczba osób korzystających w 2010 r. z punktów konsultacyjnych prowadzonych przez gminę – podział na województwa

Z każdego punktu konsultacyjnego prowadzonego przez gminy skorzystały średnio 72 osoby – najwyższą średnią odnotowano w województwie mazowieckim (420 osób na 1 punkt) a najniższą w województwie podlaskim (27 osób na jeden punkt).

Diagram Nr 5 – średnia liczba osób korzystających z punktów konsultacyjnych prowadzonych przez gminy w 2010r.

Ośrodki wsparcia

Najwięcej ośrodków wsparcia prowadzonych przez gminy działa w województwach:

- dolnośląskim – 11 (20% wszystkich),
- śląskim – 9 (17%),
- łódzkim – 9 (17%).

W województwach: lubuskim, mazowieckim, podlaskim i świętokrzyskim gminy nie prowadzą ośrodków wsparcia.

Najwięcej osób skorzystało w 2010r. z ośrodków prowadzonych przez gminy w następujących województwach:

- dolnośląskim – 1 173 (32% wszystkich),
- łódzkim – 893 (24%),
- śląskim – 639 (17%).

Statystycznie z jednego ośrodka prowadzonego przez gminy skorzystało w 2010r. w całej Polsce średnio 68 osób – najwięcej w województwie warmińsko-mazurskim (325 osób na 1 ośrodek).

Mapa nr 6 – liczba ośrodków wsparcia

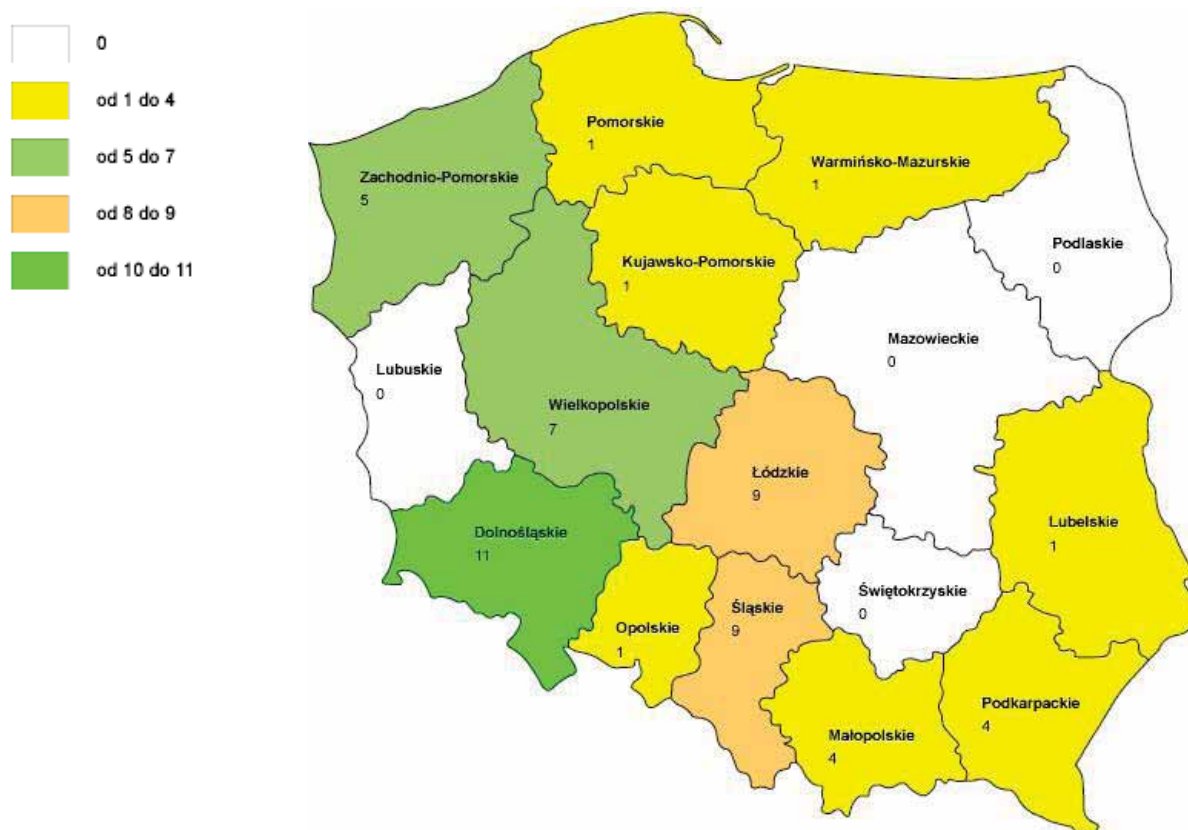
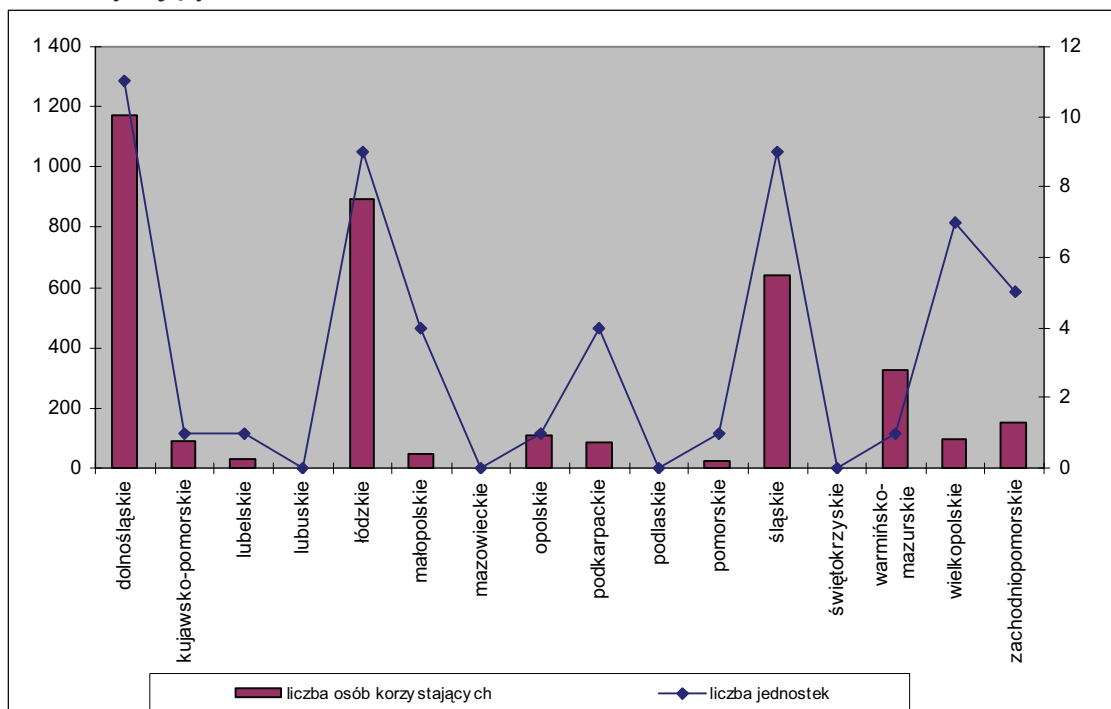

Diagram Nr 6 – liczba ośrodków wsparcia prowadzonych przez gminy w 2010r. oraz osób z nich korzystających.

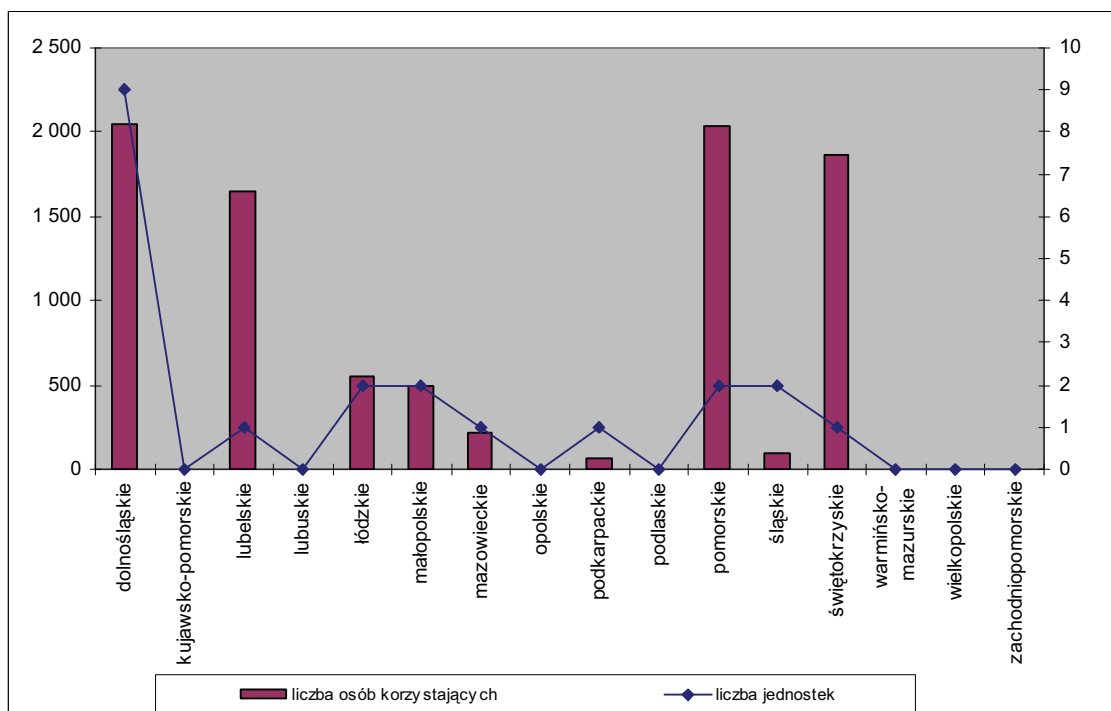
Ośrodki interwencji kryzysowej

Ponad 9 000 osób w 2010r. skorzystało z 21 ośrodków interwencji kryzysowej jakie były w całej Polsce prowadzone przez gminy.

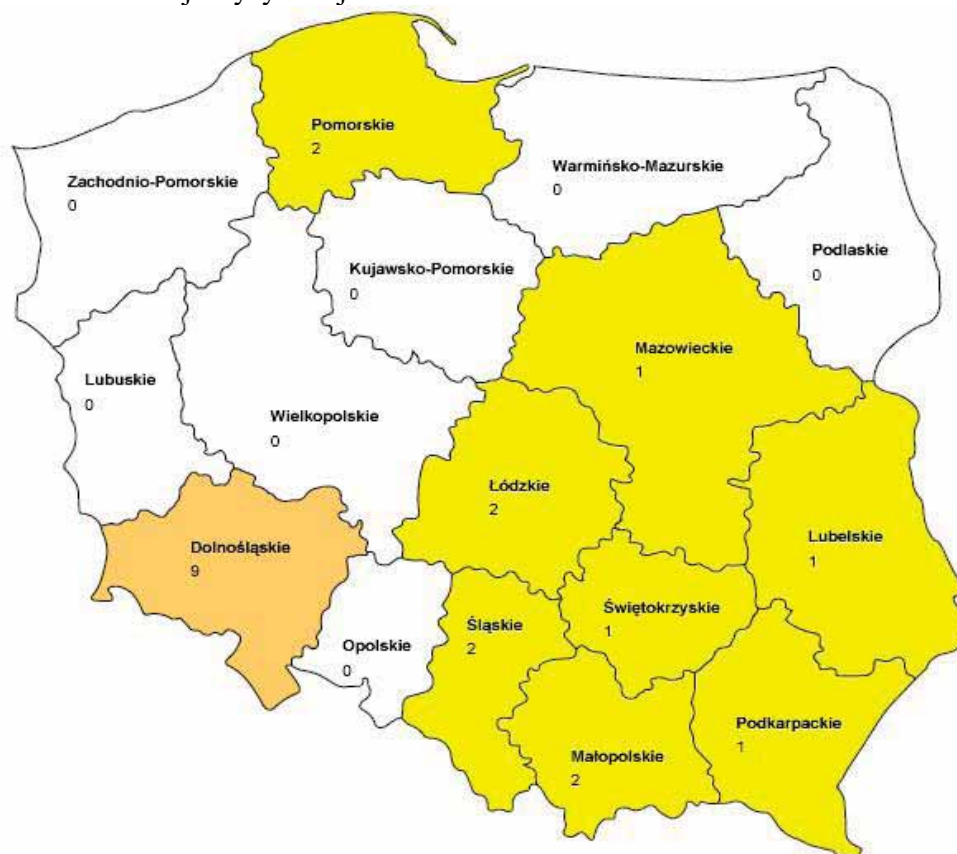
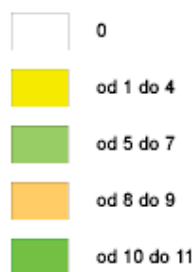
Oznacza to, że w 2010r. z 1 ośrodka skorzystało średnio 430 osób. Najwięcej osób w ubiegłym roku skorzystało z ośrodków prowadzonych przez gminy w następujących województwach:

- dolnośląskim – 2 046(23% wszystkich korzystających),
- pomorskim – 2 042(23%),
- świętokrzyskim – 1 868 (21%).

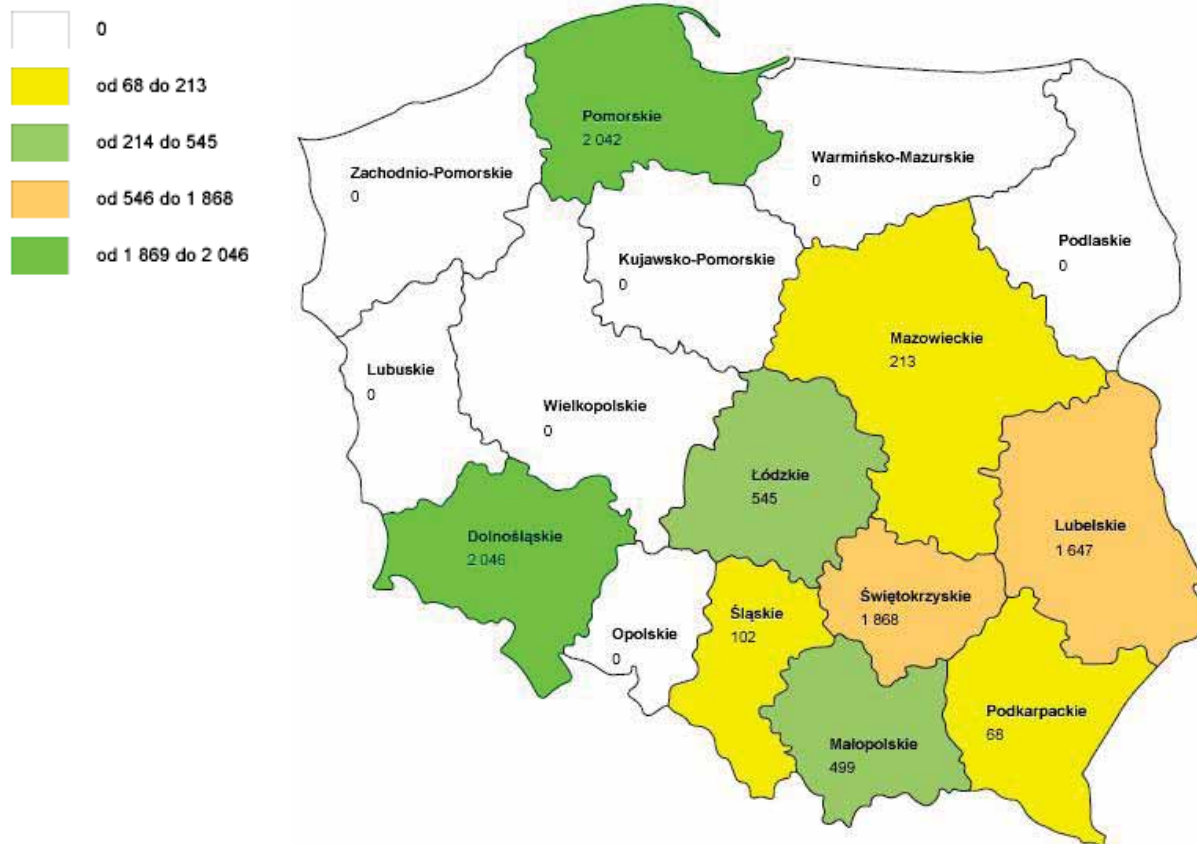
Diagram Nr 7 – liczba ośrodków interwencji kryzysowej prowadzonych przez gminy w 2010 r. oraz liczba osób z nich korzystających

Mapa nr 7 – liczba ośrodków interwencji kryzysowej

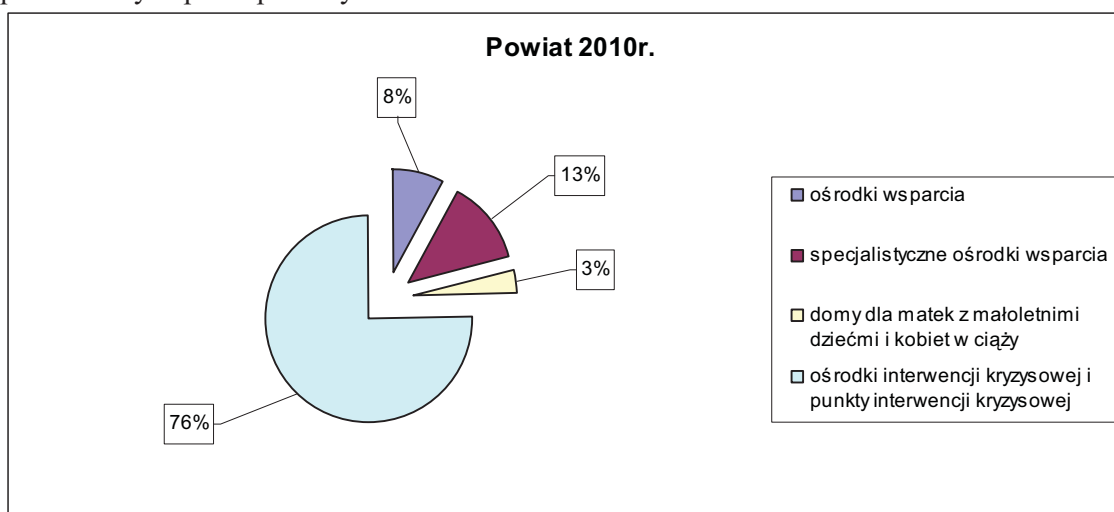

Mapa nr 8 – liczba osób korzystających z ośrodków interwencji kryzysowej

POWIATY

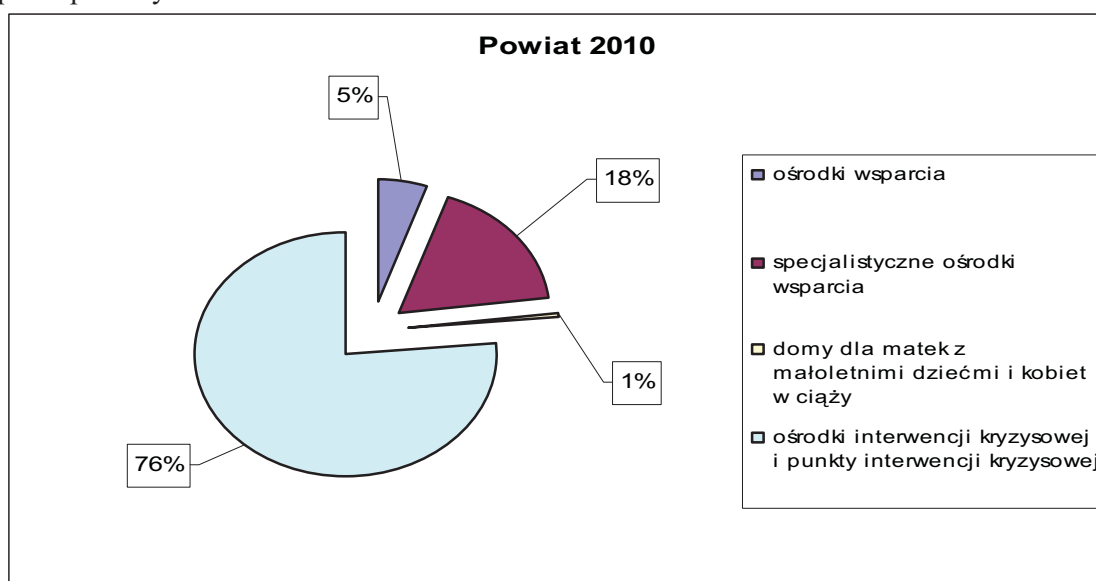
Diagram Nr 8 – struktura instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie – prowadzonych przez powiaty w 2010r.

Wśród instytucji prowadzonych przez powiaty w 2010r. zdecydowaną większość stanowią ośrodki interwencji kryzysowej (76%) a następnie specjalistyczne ośrodki wsparcia (13%) oraz ośrodki wsparcia (8%).

Ze wszystkich instytucji prowadzonych przez powiaty w 2010r. skorzystało prawie 50 000 osób – najwięcej osób skorzystało z ośrodków interwencji kryzysowej – prawie 38 000 tj. 76% wszystkich korzystających z pomocy. Z ośrodków wsparcia skorzystało zaś 2 656 osób (5% wszystkich).

Diagram Nr 9 – struktura osób korzystających z poszczególnych instytucji prowadzonych przez powiaty w 2010r.

Średnio z instytucji prowadzonych przez powiat skorzystało w ubiegłym roku 186 osób. Najwięcej osób skorzystało z specjalistycznych ośrodków wsparcia (248 osób na 1 ośrodek) a najmniej z domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży (39 osób na 1 ośrodek).

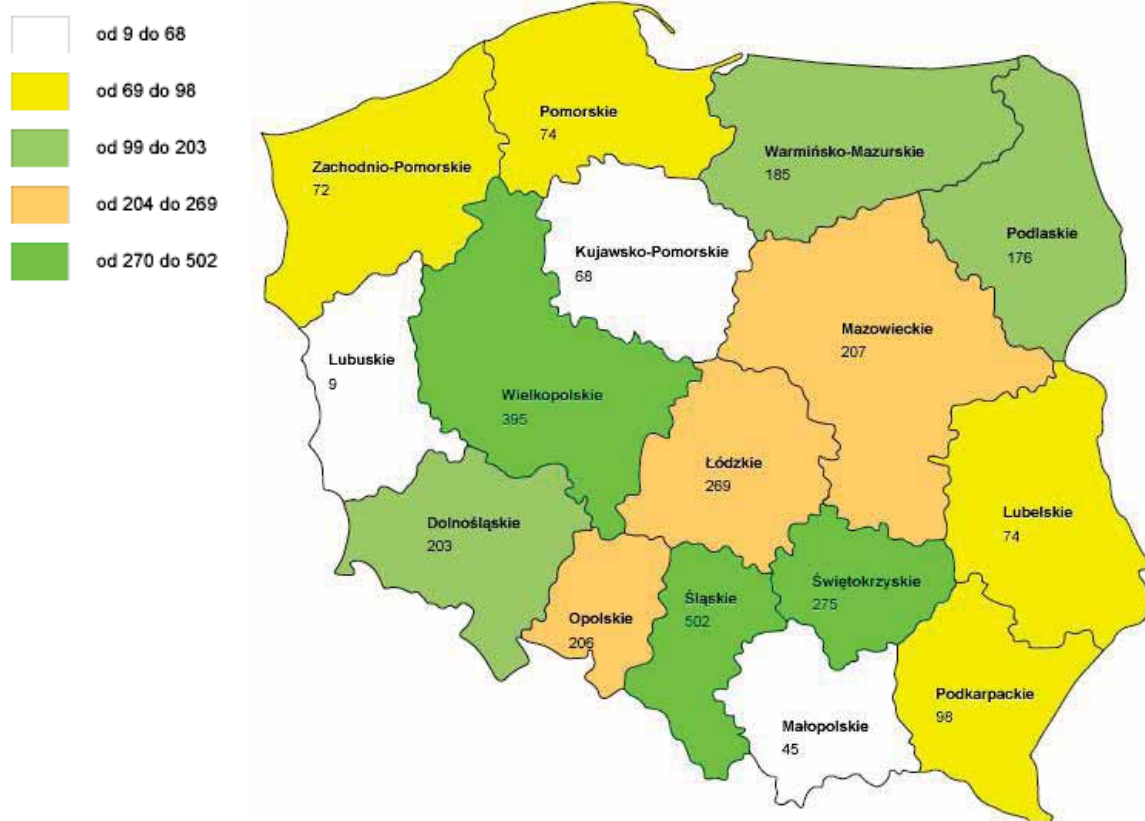
Wszystkie instytucje udzieliły w 2010r. pomocy w 86 000 spraw.

Spośród działań jakie podjęto wobec osób, które skorzystały z instytucji prowadzonych przez powiaty były to:

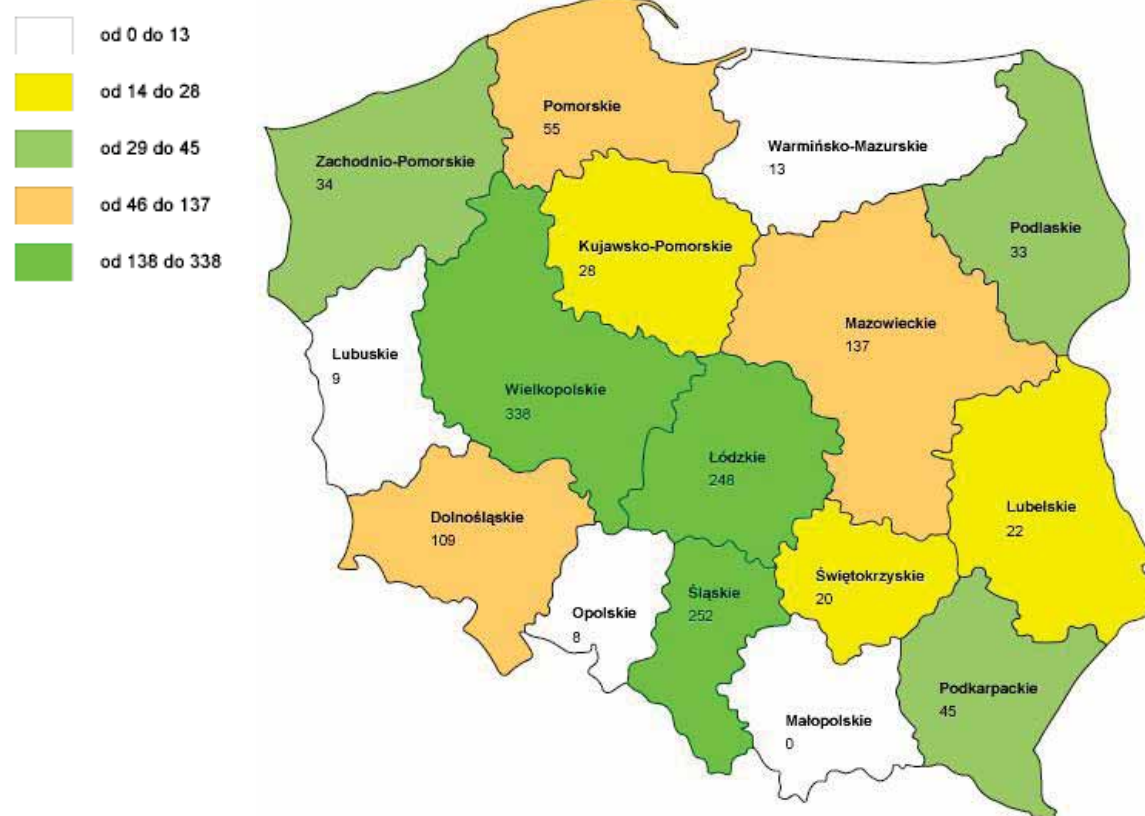
- 55 198 spraw w ramach interwencji kryzysowej (co stanowi 64% ogółu osób którym udzielono pomocy),
- 6 250 spraw w ramach pomocy całodobowej (7%),
- 24 675 spraw miało inną formę pomocy (29%).

Wśród osób, którym w 2010r. udzielono pomocy 14% stanowiła pomoc skierowana do dzieci. Dodatkowo powiaty wypełniły 2 858 Niebieskich Kart z czego 47% zostało przekazanych instytucjom działającym na rzecz osób pokrzywdzonych. Łącznie gminy i powiaty założyły prawie 15 000 Niebieskich Kart z czego 39% trafiło do instytucji.

Mapa nr 9 – liczba wypełnionych Niebieskich Kart

Mapa nr 10 – liczba Niebieskich Kart przekazanych do instytucji

Wszystkie ośrodki prowadzone przez powiat dokonały w 2010r. 9 264 działań interwencyjnych w tym:

- 51% działań miało formę programów korekcyjno – edukacyjnych,
- 9% działań polegało na izolowaniu sprawców od ofiar przemocy.

Ośrodki wsparcia

Liczba ośrodków wsparcia prowadzonych przez powiat w 2010r. wyniosła 21 a liczba osób z nich korzystających to 2 656 co oznacza, że z jednego ośrodka skorzystało średnio 126 osób.

Mapa nr 11 – liczba ośrodków wsparcia

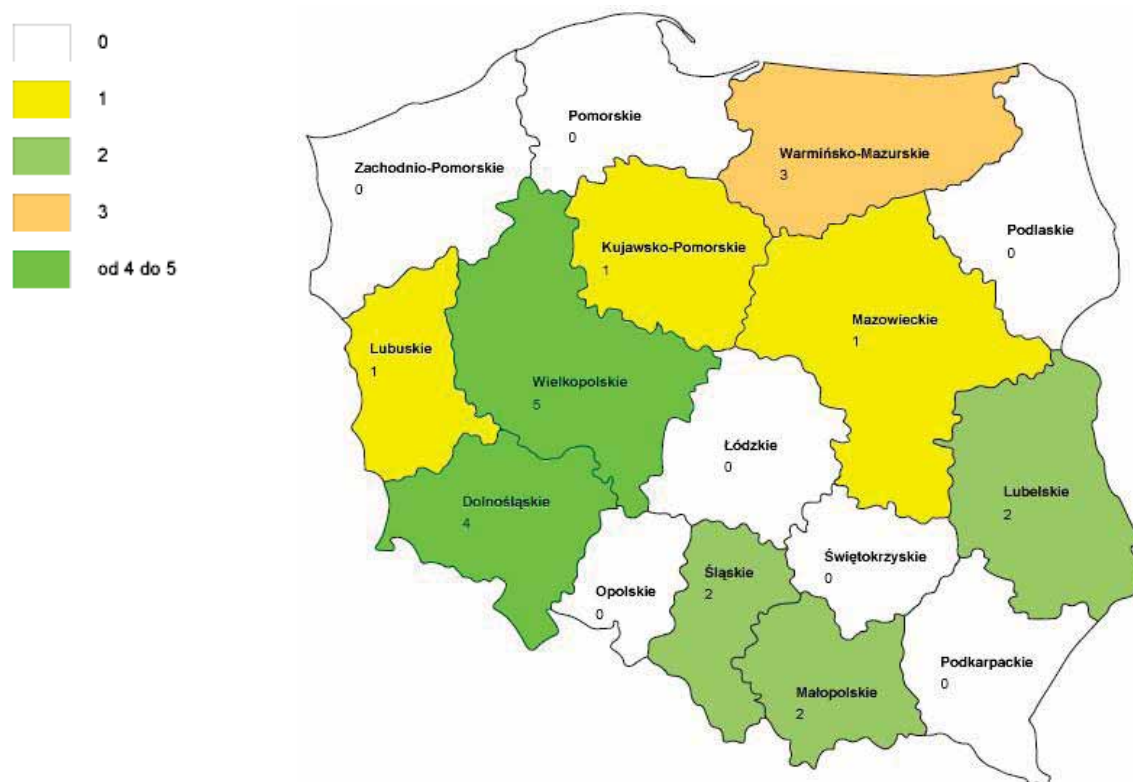
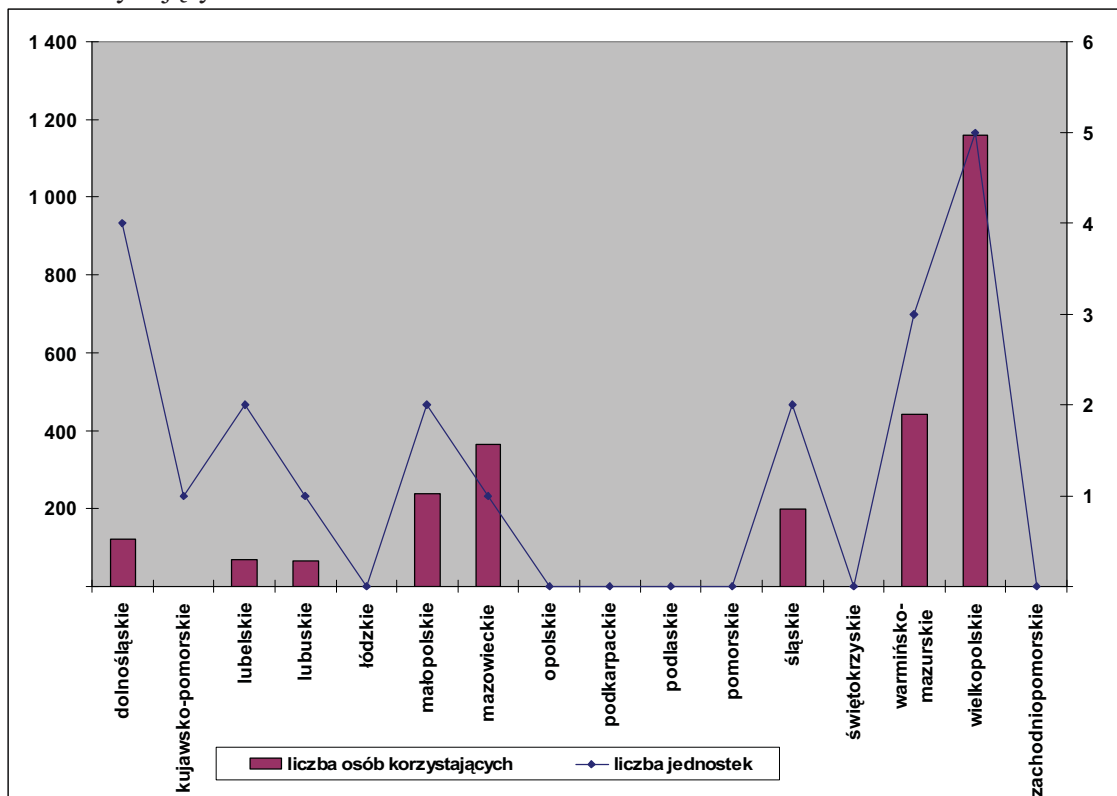

Diagram Nr 10 – liczba ośrodków wsparcia prowadzonych przez powiat w 2010r. oraz osób z nich korzystających

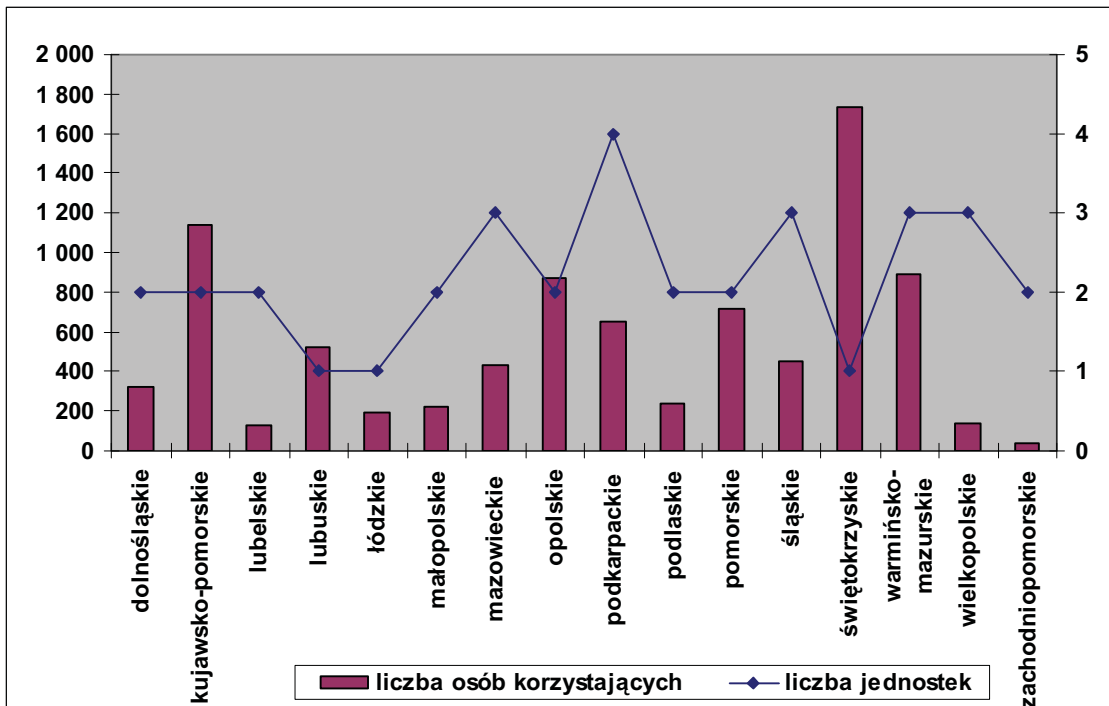
Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie

W całej Polsce w 2010 roku działało 35 specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie prowadzonych przez powiaty z których skorzystało 8 676 osób, co daje średnią 248 osób na 1 ośrodek.

Najwięcej osób skorzystało z jednostek prowadzonych przez powiaty w następujących województwach:

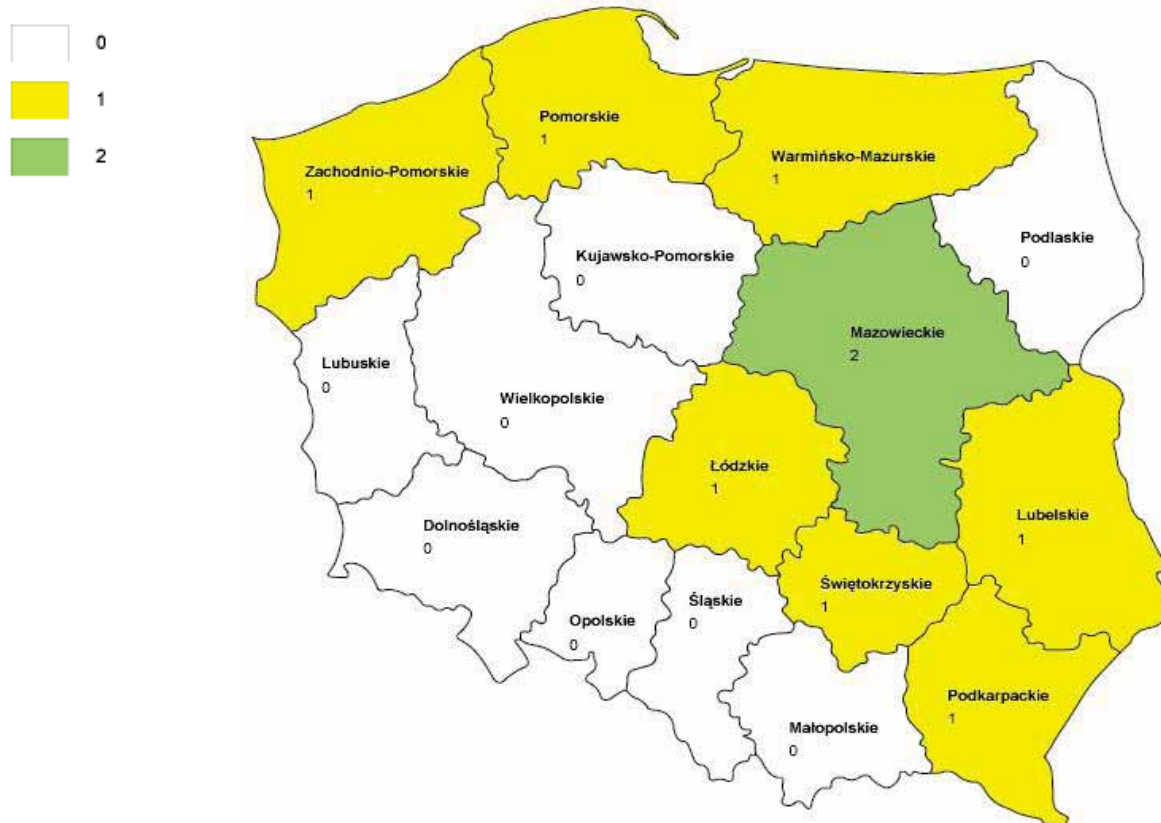
- świętokrzyskim – 1 738 (20% łącznej liczby osób),
- kujawsko-pomorskim – 1 134 (13%),
- warmińsko-mazurskim - 886 (10%).

Diagram Nr 11 - liczba specjalistycznych ośrodków wsparcia prowadzonych przez powiaty oraz liczba osób z nich korzystających

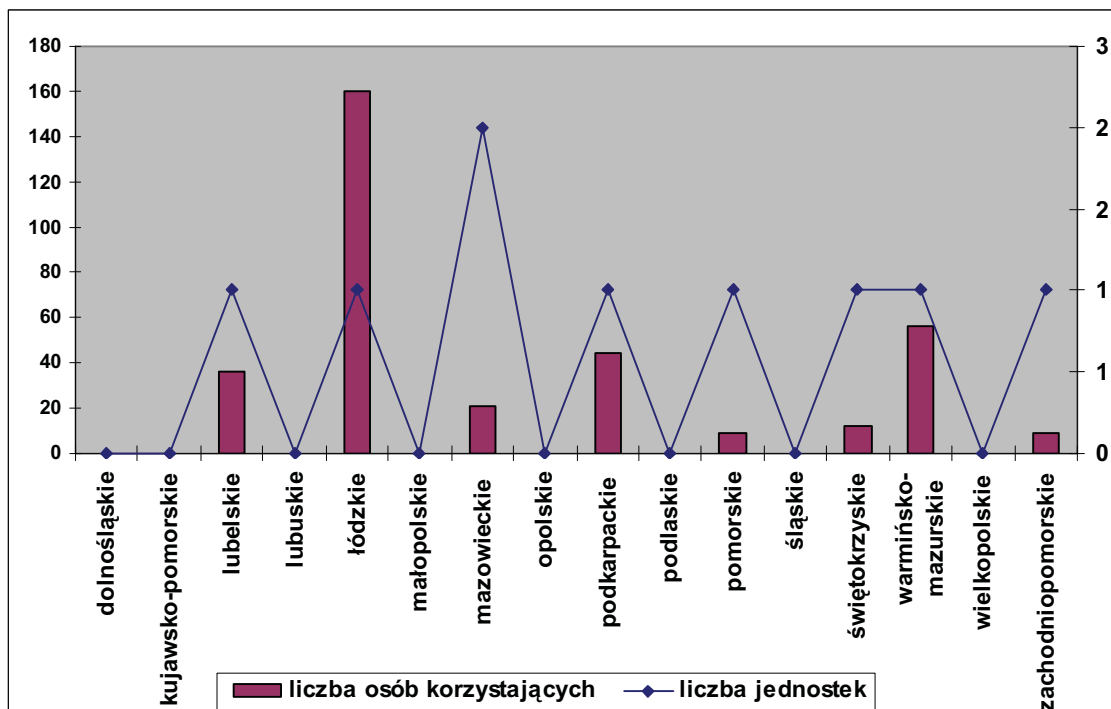
Domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży

Mapa nr 10 – liczba domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży

W 9 domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży prowadzonych przez powiaty dysponowano 203 miejscami i skorzystało z nich 347 osób co oznacza, że z każdego domu skorzystało średnio ok. 39 osób. Najwięcej osób skorzystało z domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży w województwie łódzkim – 160 osób (tj. 46% wszystkich korzystających z domów dla matek) oraz warmińsko-mazurskim – 56 osób (16%).

Diagram Nr 12 - liczba domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży prowadzonych przez powiaty oraz liczba osób z nich korzystających

Ośrodki interwencji kryzysowej

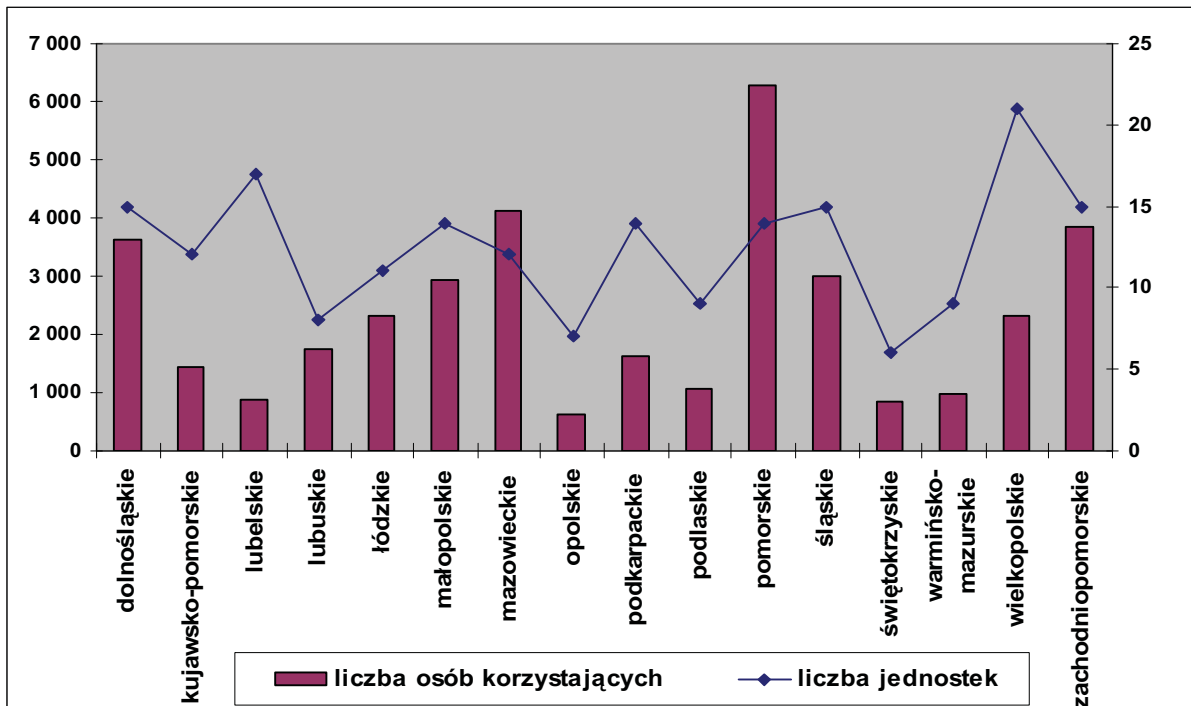
Ponad 37 000 osób skorzystało z 199 ośrodków interwencji kryzysowej jakie były w całej Polsce prowadzone przez powiaty. Oznacza to, że z 1 ośrodka skorzystało średnio 189 osób. Najwięcej osób skorzystało z ośrodków prowadzonych w następujących województwach:

- pomorskim – 6 284,
- mazowieckim – 4 133,
- zachodniopomorskim – 3 843.

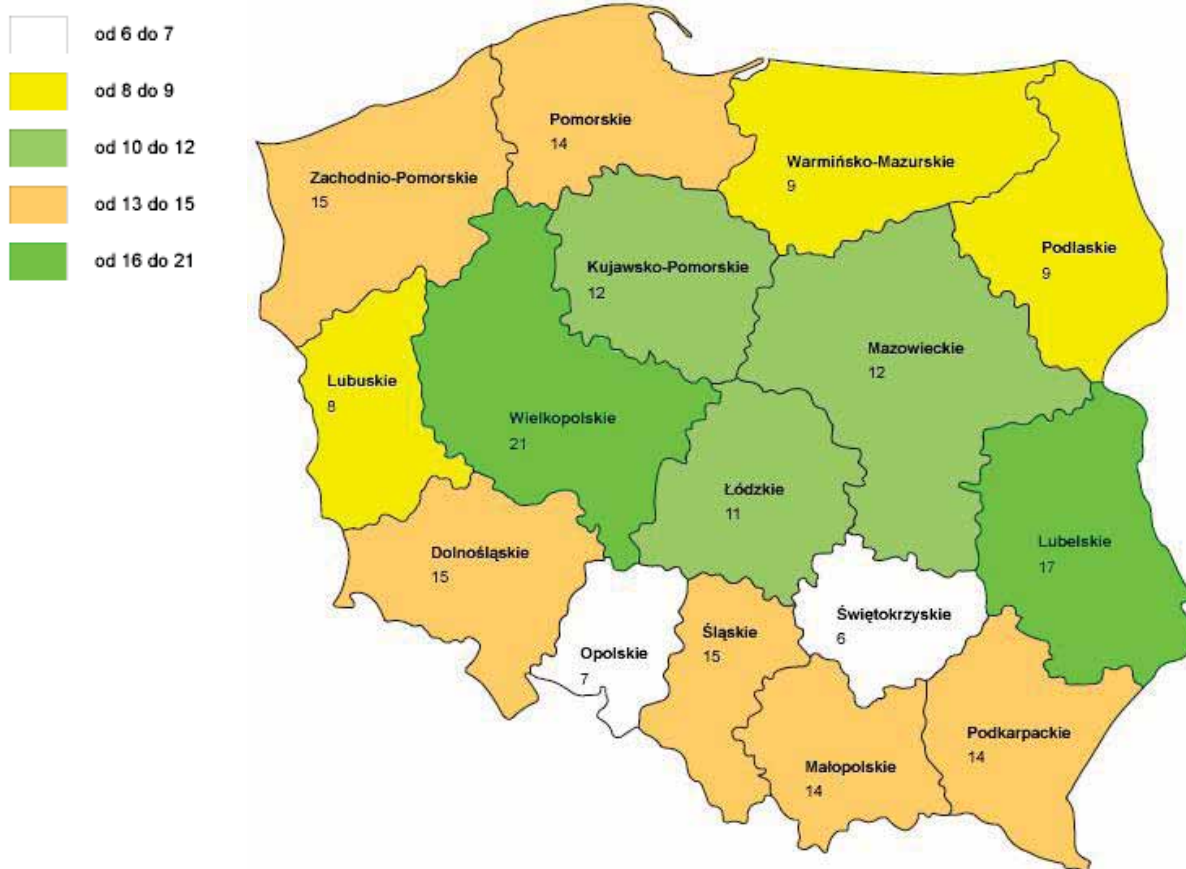
Najmniej osób skorzystało zaś z ośrodków prowadzonych w województwie:

- opolskim – 630,
- świętokrzyskim – 829.

Diagram Nr 13 - liczba ośrodków interwencji kryzysowej prowadzonych przez powiaty oraz liczba osób z nich korzystających

Mapa nr 12 – liczba ośrodków interwencji kryzysowej

3. Przeprowadzenie kampanii społecznych

Rozpoczęta w grudniu 2009 r. „Ogólnopolska Kampania Społeczna na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wobec Osób Starszych i Niepełnosprawnych” była kontynuowana również w okresie sprawozdawczym tj. w 2010 r. Celem tej Kampanii było podniesienie świadomości społeczeństwa i uwrażliwienie go na zjawisko przemocy w rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej założyło, że optymalnym sposobem przekazu skierowanego do szerokiego kręgu odbiorców będą ulotki i plakaty. W związku wyprodukowano 6 100 plakatów i 61 000 ulotek, a następnie przekazano powyższe materiały informacyjne do Urzędów Marszałkowskich. Materiały te zostały rozdystrybuowane do jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, a także do miejsc użyteczności publicznej. Materiały te były również wykorzystane podczas prowadzonych szkoleń dla pracowników „Pierwszego kontaktu” z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W ramach Kampanii na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych kontynuowanej w 2010 r. na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej Wydawnictwo PAMPAMEDIA opracowało oraz rozdystrybuowało 3600 egzemplarzy poradników pt. „Przemoc w rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych. Poradnik dla pracowników pierwszego kontaktu” do Marszałków Województw, którzy lokalnie odpowiedzialni byli za przekazanie poradnika dla pracowników „Pierwszego kontaktu” realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Środki finansowe przeznaczone na powyższe zadanie wyniosły **ogółem 49 860, 00 zł brutto**.

Ponadto, w 2010 r. na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, TVN wyprodukował spot TV pt. „Nie krzywdź, a nie będziesz krzywdzony”, który bezpłatnie był emitowany w telewizji polskiej oraz telewizji TVN.

Opracowany spot - zarówno jego wizualizacja jak również wypowiedziane przez lektora na końcu zdanie „Nie Krzywdź, a nie Będziesz Krzywdzony” jednoznacznie wskazuje, iż wymowa całego przekazu wyraża dezaprobatę dla zjawiska przemocy w rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych.

Ukazane w spocie twarze młodych ludzi morfują, aby dowieść widzowi, iż każdy człowiek w przyszłości może zostać dotknięty niepełnosprawnością oraz, że go nie ominie etap starzenia się. Dlatego też, spot TV tak wyraźnie przekazuje kontekst konieczności zastanowienia się nad własnym postępowaniem oraz zachowaniem wobec innych osób, które krzywdzi w swoim otoczeniu. Spot TV adresowany był przede wszystkim do ludzi młodych i miał wpływać na kształtowanie ich właściwych postaw i zachowań.

Częstotliwość nadawania spotu w stacjach telewizyjnych miał niewątpliwy wpływ na zmianę postaw społeczeństwa polskiego w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych.

Środki finansowe przeznaczone na realizację ogólnopolskiej kampanii społecznej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych wyniosły w 2010 r. **ogółem 49 996,00 zł brutto**.

4. Konferencje i spotkania

W dniu 4-5 października 2010 r. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej zorganizowało Ogólnopolską Konferencję pn. „**Nie Krzywdź, a Nie Będziesz Krzywdzony**”.

Pierwszy dzień Konferencji rozpoczął się od prezentacji spotu TV, który został wyprodukowany na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w ramach kampanii społecznej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych realizowanej w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Zakres merytoryczny Konferencji dotyczył w szczególności omówienia wprowadzonych zmian do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw, które weszły w życie od dnia 1 sierpnia 2010 r., a także projektów aktów wykonawczych do ustawy.

Podczas drugiego dnia Konferencji zaprezentowano sposób pracy w Zespołach Interdyscyplinarnych, a także jaką „dobre praktyki” przedstawiono sposób budowania partnerstwa na rzecz walki z przemocą w rodzinie na terenie Województwa Zachodniopomorskiego.

Sfinansowanie konferencji wyniosło **ogółem 50 913, 34 złotych brutto**.

5. Szkolenia dla pracowników „pierwszego kontaktu”

Podmioty odpowiedzialne za realizację szkoleń dla pracowników „pierwszego kontaktu” realizują je w oparciu o opracowane przez Grupę Roboczą Międzyresortowego Zespołu Monitorującego Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie pakiety szkoleniowe w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

W 2010 r. zgodnie z harmonogramem Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Marszałkom Województw nie zostały przekazane środki na dofinansowanie szkoleń z rezerwy celowej budżetu państwa.

Marszałkowie województw odpowiedzialni za realizację szkoleń przeprowadzili szkolenia dotyczące tematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie korzystając ze środków własnych samorządów województw oraz pozyskany np. z POKL lub przy współfinansowaniu z innymi podmiotami.

Szczegółowe informacje dotyczące sposobu przeprowadzenia szkoleń w 2010 r., zostały opracowane w raporcie stanowiącym Załącznik Nr 1 do Sprawozdania.

W raporcie zawarte są informacje dotyczące:

- liczby przeszkolonych pracowników pierwszego kontaktu w poszczególnych województwach,
- grup zawodowych biorących udział w szkoleniu,
- nazwy szkolenia,
- celów szkolenia,
- form i sposób prowadzonych szkoleń
- pomocy naukowych wykorzystywanych podczas szkoleń,
- sposobu zaliczenia szkolenia,
- czasu trwania szkolenia,
- całkowitego kosztu przeprowadzonych szkoleń.

Na podstawie opracowanego raportu z przeprowadzonych szkoleń można dokonać następującej oceny realizowanego zadania:

- szkolenia w 16 województwach prowadzone były przez Marszałków Województw w Regionalnych Ośrodkach Polityki Społecznej oraz w województwie kujawsko – pomorskim za przeprowadzenie szkoleń odpowiedzialny jest Rzecznik Praw Ofiar przy Marszałku Województwa. Natomiast w województwie mazowieckim szkolenia przeprowadziło Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej,

- łącznie zostało przeszkolonych **5 519 pracowników pierwszego kontaktu**,
- w szkoleniach oraz konferencjach brali udział między innymi: pracownicy ośrodków pomocy społecznej, powiatowych centrów pomocy rodzinie, funkcjonariusze policji, kuratorzy sądowi - społeczni i zawodowi, pedagodzy szkolni, przedstawiciele służby zdrowia, członkowie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, pracownicy świetlic socjoterapeutycznych, placówek opiekuńczo – wychowawczych, ośrodków adopcyjno – opiekuńczych, pracownicy organizacji pozarządowych, psychologowie, przedstawiciele duchowieństwa, urzędów miast i gmin oraz powiatów koordynujący tematykę związaną z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, koordynatorzy wojewódzkich programów profilaktycznych, terapeuci z ośrodków uzależnień,
- szkolenia w większości województw dotyczyły głównie budowania lokalnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie w oparciu o współpracę zespołów interdyscyplinarnych, jak również dotyczyły zagadnień: realizacji programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, mediacji, pomocy osobom pokrzywdzonym, pracy z rodziną wieloprotblemową, pracy z dzieckiem krzywdzonym, pracy z ofiarami przemocy w rodzinie w tym z osobami starszymi i niepełnosprawnymi, diagnozowania przemocy w rodzinie itp.
 - cele szkoleń skierowane były między innymi na:
 - przekazanie niezbędnej wiedzy dotyczącej przemocy w rodzinie;
 - zwiększeniu skuteczności walki z przemocą w rodzinie;
 - wprowadzeniu do tematyki interwencji kryzysowej jako sposobu realizacji zadań wynikających z przepisów prawnych;
 - przekazaniu wiedzy na temat diagnozowania przemocy w rodzinie;
 - przekazaniu wiedzy pracy z ofiarą i sprawcą;
 - tworzeniu zespołów interdyscyplinarnych;
 - przekazaniu wiedzy dotyczącej współpracy z osobą starszą i niepełnosprawną – ofiarą przemocy w rodzinie.
 - szkolenia miały głównie charakter warsztatowo – wykładowy,
 - każdy podmiot szkolący wykorzystywał w swych szkoleniach pomoce naukowe. Były to między innymi: projektory multimedialne, tablice flipchart, komputery, rzutniki, materiały szkoleniowe, filmy dydaktyczne, sprzęt RTV itp.,
 - czas trwania szkoleń był zróżnicowany. W większości województw szkolenia były kilkudniowe,
 - warunkiem zaliczenia szkolenia w większości województw była obecność uczestników na zajęciach oraz wypełnienie ankiety ewaluacyjnej,
 - na zakończenie szkolenia uczestnicy otrzymali zaświadczenia lub certyfikaty,
 - z opracowanego raportu wynika, że całkowity koszt przeprowadzonych szkoleń w 16 województwach wyniósł **2 585 552,52 zł.**
 - Wszyscy Marszałkowie Województw wywiązali się z obowiązku przeprowadzenia szkoleń dla pracowników pierwszego kontaktu.

Zgodnie z założeniami Programu w większości szkolenia miały charakter interdyscyplinarny i obejmowały najważniejsze aspekty problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W celu profesjonalizacji służb w kolejnych latach funkcjonowania Programu należy położyć szczególnie duży nacisk na szkolenia, gdyż prawidłowa współpraca pracowników pierwszego kontaktu z ofiarami i osobami stosującymi przemoc w rodzinie przemocy w rodzinie pozwoli na możliwość udzielania kompleksowej pomocy i wsparcia.

6. Funkcjonowanie Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie

Na terenie kraju do końca 2010 r. funkcjonowało 35 specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. Z końcem 2009r. Decyzją Wojewody został zamknięty specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w Oświęcimiu.

Prowadzenie 35 w/w ośrodków jest zadaniem zleconym samorządom powiatowym, a środki finansowe na ich utrzymanie zapewnia budżet państwa.

W specjalistycznych ośrodkach wsparcia, obok zapewnienia podstawowych potrzeb, ofiary przemocy w rodzinie otrzymują profesjonalne wsparcie medyczne, socjalne, psychologiczne, prawne.

Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w 2010 r. funkcjonowały w oparciu o standardy zawarte w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2006 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, a także szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych (Dz. U. Nr 127, poz. 890).

Priorytetowym zadaniem specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie jest zabezpieczenie ofiary przemocy w rodzinie i udzielenie jej profesjonalnej pomocy i wsparcia.

W 2010 roku pracownicy Wydziałów Polityki Społecznej Urzędów Wojewódzkich sporządzili raporty z funkcjonowania specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. Raporty dotyczą głównie na oceny standardów funkcjonowania specjalistycznych ośrodków wsparcia oraz udzielanych form pomocy ofiarom przemocy w rodzinie. Zostały w nich również uwzględnione przykłady „Dobrych Praktyk” realizowanych przez placówki.

Szczegółowe informacje dotyczące funkcjonowania ośrodków we wszystkich województwach zostały zawarte w raporcie stanowiącym Załącznik Nr 2 do Sprawozdania.

W raporcie zawarte są informacje dotyczące:

- standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w zakresie interwencyjnym, terapeutycznym - wspomagającym, zapewnienia potrzeb bytowych,
- liczby osób przebywających w 2010 r. w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- liczby osób którym udzielono pomocy w formie całodobowej i doraźnej,
- współpracy z instytucjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- prowadzonych działań monitorujących i ewaluacyjnych efektów działalności ośrodka,

- przykładów „Dobrych praktyk” realizowanych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

Na podstawie opracowanego Raportu dokonano oceny funkcjonowania specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

W opisanych raportach zostało ocenionych 35 specjalistycznych ośrodków wsparcia.

Z opracowanych raportów wynika:

- Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w zakresie **interwencyjnym** zapewniają:
 - schronienie ofiarom przemocy w rodzinie, na okres do trzech miesięcy w uzasadnionych przypadkach z możliwością przedłużenia pobytu;
 - ochronę przed sprawcą przemocy w rodzinie;
 - udzielanie natychmiastowej pomocy psychologicznej, medycznej i kompleksowego wsparcia;
 - specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie świadczą pomoc oraz poradnictwo medyczne;
 - w specjalistycznych ośrodkach wsparcia opracowywany jest indywidualny plan pomocy ofiarom.
- Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w zakresie **terapeutycznym** – **wspomagającym** zapewniają:
 - opracowywana diagnoza rodziny i indywidualny plan pomocy ofiarom;
 - poradnictwo medyczne, psychologiczne, prawne, socjalne;
 - prowadzone są grupy wsparcia lub grupy terapeutyczne dla ofiar przemocy w rodzinie;
 - wszystkie specjalistyczne ośrodki prowadzą terapie i konsultacje indywidualne;
 - prowadzenie oddziaływań terapeutycznych, konsultacji wychowawczych skierowanych do rodziców i dzieci.
- W zakresie **potrzeb bytowych** zapewniają:
 - możliwość całodobowego schronienia dla nie więcej niż 30 osób;
 - pomieszczenia do spania przeznaczone maksymalnie dla pięciu osób z uwzględnieniem rodzinnej ofiary;
 - wspólne pomieszczenie do pobytu dziennego;
 - miejsce do nauki i zabaw dla dzieci;
 - ogólnodostępne łazienki;
 - ogólnodostępnej kuchni;
 - pomieszczenie do prania i suszenia;
 - wyżywienie, odzież, obuwie, środki higieny osobistej, środki czystości;
 - odzież kupowana jest dla mieszkańców w zależności od występujących potrzeb;
 - środki czystości i higieny osobistej.

Z przekazanych przez Wydziały Polityki Społecznej Urzędów Wojewódzkich raportów wynika, że większość ośrodków spełnia standardy wynikające z w/w rozporządzenia. Niemniej jednak, pracownicy Wydziałów Polityki Społecznej opracowujący raporty wskazali na konieczność dostosowania standardów w następujących specjalistycznych ośrodkach wsparcia:

- Specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w Ostródzie ze względu na niespełnienie standardów funkcjonował do końca 2010 r. Decyzją Wojewody został zamknięty od 2011 r.;

- Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w Zakopanem, Mławie, Piastowie nie prowadziły grup wsparcia;
- Specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w Gorzycach realizował standard w zakresie terapeutyczno – wspomagającym jedynie częściowo i został zobowiązany do pogłębienia i rozwinięcia działań;
- Specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w Gdyni zapewnia realizację usług medycznych na zasadzie ogólnodostępnych świadczeń zdrowotnych. W placówce nie ma zatrudnionego lekarza;
- Specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w Pile nie zapewnia wyżywienia. Pozyskuje żywność z Banków Żywności oraz pomaga dopełniać klientom formalności związane z uzyskaniem zasiłku celowego z przeznaczeniem na żywność.

W specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie w 2009 r. udzielono różnorodnych form pomocy 14 238 ofiarom przemocy w rodzinie w tym: 10 869 kobietom, 1 491 mężczyznom, 1 878 dzieciom.

Ponadto, udzielono pomocy ogółem 199 osobom starszym – ofiarom przemocy w rodzinie w tym: 166 kobietom i 33 mężczyznom a także ogółem 316 osobom niepełnosprawnym – ofiarom przemocy w rodzinie w tym: 239 kobietom, 34 mężczyznom oraz 43 dzieciom.

- W porównaniu z 2009 rokiem należy wskazać, że z pomocy specjalistycznych ośrodków wsparcia w 2010 r. skorzystało o 141 ofiar przemocy w rodzinie więcej niż w roku poprzednim.
- Z pomocy całodobowej ośrodków skorzystało **2 291 osób**. Natomiast, pomocy doraznej udzielono **14 315 osobom**. Powyższe dane różnią się od informacji zawartych w sprawozdaniu statystycznym z realizacji Programu bowiem przyjęte zasady gromadzenia danych statystycznych wyznaczają konieczność wykazania tylko raz osoby, której udzielono pomocy w okresie sprawozdawczym. Natomiast raport uwzględnia faktyczną liczbę osób i ich częstotliwość korzystania z pomocy (tzn. każdorazowe zgłoszenie się do specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie).
- Wszystkie specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie nawiązały współpracę z instytucjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Specjalistyczne ośrodki współpracują głównie z ośrodkami pomocy społecznej, powiatowymi centrami pomocy rodzinie, policją, sądami, prokuraturą, strażą miejską, zakładami opieki zdrowotnej, poradniami psychologiczno – pedagogicznymi, szkołami, przedszkolami, kościołem, organizacjami pozarządowymi, gminnymi komisjami rozwiązywania problemów alkoholowych, wydziałami do spraw mieszkalnictwa, rodzinnymi ośrodkami diagnostyczno – konsultacyjnymi, powiatowymi urzędami pracy, mediami lokalnymi itp.
- Zasady monitorowania osób przebywających w ośrodkach realizowane są głównie dzięki utrzymywaniu kontaktu telefonicznego, korespondencji lub nawiązaniu współpracy z instytucjami zajmującymi się wsparciem oraz pomocą ofiarom przemocy w rodzinie.

- Wszystkie specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie realizują działania wykraczające poza obowiązujące standardy. Przykłady „Dobrych Praktyk” zostały wskazane we wszystkich placówkach. Można do nich zaliczyć między innymi:
 - udział w „Tygodniu Pomocy Ofiarom Przestępstw”,
 - przeprowadzanie warsztatów;
 - współorganizowanie konferencji;
 - współorganizowanie kampanii społecznych;
 - współpraca z ośrodkami akademickimi;
 - realizacja projektów aktywizacji zawodowej dla osób doznających przemocy w rodzinie;
 - realizacja działań w ramach podpisywanych pomiędzy służbami i podmiotami porozumieniami;
 - organizowanie zajęć profilaktycznych.

Na uwagę zasługuje fakt, że z raportów przesłanych z Wydziałów Polityki Społecznej Urzędów Wojewódzkich wynika, że specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie poszerzają swoją działalność realizując „Dobre Praktyki” jako dodatkowe zadania.

Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie spełniają bardzo ważną funkcję w udzielaniu kompleksowej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie. Są to placówki, w których zatrudniona jest wyspecjalizowana kadra pracownicza mająca duże doświadczenie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz wdrażania nowatorskich rozwiązań w zakresie pracy z ofiarami przemocy w rodzinie ale również z osobami będącymi sprawcami tej przemocy. Działalność ośrodków jest wielowymiarowa i nastawiona na udzielanie profesjonalnej pomocy.

7. Realizacja programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych skierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie

Wytyczne do tworzenia modelowych programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie, które są wykorzystane przez samorzady powiatowe odpowiedzialne za realizację Strategii ukierunkowanych na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie, zawarte są w załączniku nr 2 do Programu. Zawartość merytoryczna programów korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oprócz oddziaływań edukacyjnych obejmuje również praktyczne ćwiczenia dostarczające korekcyjnych doświadczeń osobistych zmieniających zachowania i postawy związane z przemocą oraz rozwijające umiejętności samokontroli i konstruktywnego współżycia. Programy korekcyjno – edukacyjne powinny być nieodłącznym czynnikiem resocjalizacji sprawców przemocy w rodzinie, gdyż samo zaostrenie kar w stosunku do tych osób nie przyczyni się do zmian ich zachowań wobec członków rodziny. Celem przeciwdziałania przemocy jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie w tym przemocy wobec dzieci poprzez edukację sprawców umożliwiając im nabycie prawidłowych umiejętności wychowawczych, postaw małżeńskich oraz zachowań społecznych.

Realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych jest zadaniem zleconym samorządom powiatowym.

Szczegółowe informacje dotyczące prowadzonych na terenie kraju w 2010 r. programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie zostały opracowane w raporcie stanowiącym Załącznik Nr 3 do Sprawozdania.

W raporcie zawarte są informacje dotyczące:

- liczby osób oraz płeć osób które ukończyły program korekcyjno – edukacyjnym z uwzględnieniem osób uczestniczących w programach korekcyjno – edukacyjnych ze względu na fakt skazania za czyny związane ze stosowaniem przemocy, odbywających karę pozbawienia wolności albo wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonywanie kary, osób stosujących przemoc w rodzinie które uczestniczą w terapii uzależnienia od alkoholu lub narkotyków i uczestniczą w programach które stanowią uzupełnienie terapii, osób które w wyniku innych okoliczności zgłosiły się do uczestnictwa w programach,
- form prowadzonych programów korekcyjno – edukacyjnych,
- sposobu realizacji programów korekcyjno – edukacyjnych,
- efektu prowadzenia programów korekcyjno – edukacyjnych,
- sposobu i czasu monitorowania efektów programów korekcyjno – edukacyjnych wobec osób które zakończyły program.

Z opracowanego Raportu wysnuto następujące wnioski:

- W 2010 r. programy oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie **ukończyło 2 846 osób** w tym **2 568 mężczyzn** oraz **278 kobiet**. W raportach zostały wykazane jedynie osoby, które przystąpiły do programów korekcyjno – edukacyjnych i ukończyły je. Natomiast faktyczna ogólna liczba osób które, zgłosiły się do programów korekcyjno – edukacyjnych została zawarta w sprawozdawczości ogólnej do Krajowego Programu i wynosi ona **4 791 osób***. Z porównania obydwu statystyk wynika że, 1 945 osób przystąpiło do programów ale w toku ich realizacji zrezygnowało z uczestnictwa w nich.
- liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno – edukacyjnych ze względu na fakt skazania za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, odbywających karę pozbawienia wolności albo wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonywanie kary wynosi łącznie **1068 osób** w tym **1040 mężczyzn** i **28 kobiet**.
- liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, które uczestniczyły w terapii uzależnienia od alkoholu lub narkotyków i uczestniczyły w programach korekcyjno – edukacyjnych, które stanowiły uzupełnienie terapii wynosi łącznie **471 osób** w tym **406 mężczyzn** i **65 kobiet**.
- liczba osób, które w wyniku innych okoliczności zgłosiły się do uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych wynosi łącznie **1307 osób** w tym **1122 mężczyzn** oraz **185 kobiet**.
- programy korekcyjno – edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie są prowadzone w formie spotkań, sesji, indywidualnych oraz na podstawie pracy w grupach.

Prowadzone zajęcia odbywają się na podstawie realizacji programu „The Duluth Model” lub według modelu „Partner” powstałego na bazie programu „The Duluth Model”. Ponadto realizowane są również oddziaływania korekcyjno – edukacyjne w ramach programów autorskich

* wartość ta odbiega od wartości podanej w sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2010 r., w którym podana jest liczba 4 693 osób stosujących przemoc poddanych oddziaływaniom korekcyjno – edukacyjnym, bowiem wśród liczby 4 791 znaleźli się sprawcy, którzy przerywali cykl programu, a następnie w roku sprawozdawczym ponownie przystępowali do uczestnictwa w programie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnym, co wymagało odnotowania w sprawozdawczości z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

- programy korekcyjno – edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie były realizowane między innymi poprzez zajęcia warsztatowe, ćwiczenia, wykłady, dyskusje, wizualizację, psychodramę, odgrywanie scenek, treningi asertywności, burze mózgów, zajęcia psychoedukacyjne, projekcje filmów edukacyjnych, spotkania z przedstawicielami prawa, autodiagnozę na bazie psychotestów, analizę indywidualnych przypadków, relaksację, diagnostykę osobowości, porady rodzinno wychowawcze, elementy psychoterapii indywidualnej, metody aktywizujące, realizowanie „zadań domowych” itp.
- czas trwania programów korekcyjno – edukacyjnych był zróżnicowany i wynosił od 1 miesiąca do 12 miesięcy. W większości powiaty realizowały programy korekcyjno – edukacyjne w przedziałach trzy, sześciu miesięcznych lub rocznych.
- Wskazywane najczęściej efekty prowadzenia programów korekcyjno – edukacyjnych ze sprawcami przemocy w rodzinie dotyczyły zmiany postaw i zachowań osób stosujących przemoc w rodzinie.
- Monitorowanie efektów programów korekcyjno – edukacyjnych wobec osób, które zakończyły program odbywało się między innymi poprzez: wypełnienie przez sprawcę ankiety ewaluacyjnej oraz osobisty kontakt osób prowadzących program i rejestrację zmian zachodzących w zachowaniu sprawcy dokonywaną przez sprawcę, dzięki informacjom uzyskanym przez środowisko rodzinne, lokalne sprawców, poprzez kontakt z pracownikami instytucji współpracującymi ze sprawcą po zakończeniu programu np. kuratorami sądowymi, pracownikami socjalnymi, policją, pedagogami szkolnymi. Okres monitorowania sprawców po zakończeniu programu korekcyjno - edukacyjnego jest zróżnicowany i wynosi od dwóch miesięcy do trzech lat.

Rozpowszechnienie wiedzy na temat prowadzonych programów korekcyjno – edukacyjnych w środowiskach lokalnych spowodowało zaangażowanie osób i instytucji związanych z tematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie do podejmowania współpracy również ze sprawcą przemocy w celu zmiany jego postaw, zachowań oraz zminimalizowaniu bądź wyeliminowaniu zachowań przemocowych w stosunku do członków rodziny.

Programy korekcyjno – edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie prowadzone były poprzez sesje indywidualne bądź grupowe. Przeważała różnorodność sposobów realizacji działań. Niejednokrotnie dostosowane one były do indywidualnych potrzeb poszczególnych osób bądź prowadzonej grupy.

Wszystkie z podmiotów prowadzących programy korekcyjno – edukacyjne wskazywały na pozytywne efekty oddziaływań skierowanych do sprawców w odniesieniu do relacji rodzinnych oraz społecznych.

8. Działalność Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W okresie sprawozdawczym kończył swoją działalność Międzyresortowy Zespół Monitorujący Realizację Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W związku z tym, iż w Sejmie trwały intensywne prace nad uchwaleniem zmian do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, członkowie Zespołu czynnie uczestniczyli w pracach Sejmu, natomiast kontakty między sobą ograniczyli do konsultacji w trakcie

posiedzeń Komisji Sejmowych, bądź też uzgadniali kwestie dotyczące projektowanych uregulowań prawnych za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Natomiast przepisy ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nałożyły na Ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego obowiązek powołania Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Działalność tego Zespołu reguluje przepis art. 10b ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.), a także rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 stycznia 2011 r. w sprawie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (Dz. U. Nr 28, poz. 146).

Zgodnie z art. 10b ust. 1 ww. ustawy w skład Zespołu Monitorującego wchodzi:

- 1) Krajowy Koordynator Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 2) siedmiu przedstawicieli organów administracji rządowej i jednostek im podległych lub przez nie nadzorowanych powołanych spośród osób zgłoszonych przez te organy i osób kierujących tymi jednostkami;
- 3) pięciu przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego powołanych spośród osób zgłoszonych przez stronę samorządową w Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego,
- 4) dziesięciu przedstawicieli organizacji pozarządowych, związków i porozumień organizacji pozarządowych oraz kościołów i związków wyznaniowych powołanych spośród osób zgłoszonych przez te podmioty.

Zgodnie z treścią przepisów rozporządzenia wyboru członków Zespołu dokonuje się w drodze otwartego konkursu ofert.

Mimo, iż procedura wyboru członków Zespołu nie dotyczy prezentowanego okresu sprawozdawczego, warto się z nią obecnie zapoznać:

W dniu 24 lutego 2011 r. na stronie internetowej Ministerstwa oraz w Biuletynie Informacji Publicznej ukazało się ogłoszenie rozpoczynające procedurę powoływania członków Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W ogłoszeniu zawarto kryteria oceny członków Zespołu, a także w przypadku organizacji pozarządowych, związków i porozumień organizacji pozarządowych oraz kościołów i związków wyznaniowych powołanych spośród osób zgłoszonych przez te podmioty, kryteria dotyczące organizacji.

Po komisyjnym rozpatrzeniu ofert, Minister Pracy i Polityki Społecznej zaakceptował skład Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w składzie:

<u>Szczebel centralny –</u>	
<u>Siedmiu</u> przedstawicieli organów administracji rządowej i jednostek im podległych lub przez nie nadzorowanych	
<i>Nazwa instytucji</i>	Imię i nazwisko Członka Zespołu Monitorującego
	Stanowisko
1.	<i>Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji</i>
	Elżbieta Rusiniak Naczelnik Wydziału Profilaktyki i Współpracy ze

		Spółeczeństwem Departamentu Analiz i Nadzoru
2.	<i>Komenda Główna Policji</i>	Marzena Kordaczuk – Wąs Ekspert w Wydziale ds. Nieletnich, Patologii i Profilaktyki Biura Prewencji Komendy Głównej Policji
3.	<i>Ministerstwo Sprawiedliwości</i>	Michał Lewoc Sędzia Koordynator Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Departamencie Praw Człowieka
4.	<i>Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</i>	Katarzyna Łukowska Zastępca Dyrektora PARPA
5.	<i>Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania</i>	Magdalena Gryzko Główny specjalista
6.	<i>Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie</i>	Ewa Kloc Inspektor wojewódzki Wojewódzki Koordynator Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
7.	<i>Ministerstwo Edukacji Narodowej</i>	Teresa Szopińska Główny specjalista w Departamencie Zwiększania Szans Edukacyjnych
<u>Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego -</u>		
<u>Pięciu</u> przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego powołanych spośród osób zgłoszonych przez stronę samorządową w Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego		
<i>Nazwa instytucji</i>		Imię i nazwisko Członka Zespołu Monitorującego
		Stanowisko
1.	<i>Miejski Zespół Profilaktyki i Terapii Uzależnień w</i>	Agnieszka Bucała

	<i>Olsztynie</i>	Koordynator Działu Pomocy Rodzinie
2.	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczach</i>	Ramona Czyżykowska-Liber Starszy specjalista ds. uzależnień
3.	<i>Urząd Miejski w Białymstoku</i>	Agnieszka Górka Zastępca Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku
4.	<i>Urząd Miasta Chorzów</i>	Bożena Antończyk Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzowie
5.	<i>Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach</i>	Grażyna Pisarczyk Kierownik Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Kielcach

Organizacje pozarządowe, związki i porozumienia organizacji pozarządowych oraz kościoły i związki wyznaniowe -

Dziesięciu przedstawicieli organizacji pozarządowych, związków i porozumień organizacji pozarządowych oraz kościołów i związków wyznaniowych

<i>Nazwa org. poz., zwi. i poroz. org. pozarz. oraz kościołów i zw. wyz.</i>		Imię i nazwisko członka Zespołu Monitorującego
		Stanowisko
1.	<i>Fundacja „Pomoc Kobiutom i Dzieciom (rozwód, przemoc, głód) Warszawa</i>	Krystyna Żytecka Prezes Zarządu Fundacji
2.	<i>Instytut Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego Warszawa</i>	Renata Durda Kierownik Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia
3.	<i>Fundacja Dzieci Niczyje Warszawa</i>	Justyna Podlewska Koordynator działu prawnego
4.	<i>Fundacja Centrum Praw Kobiet Warszawa</i>	Urszula Nowakowska Dyrektor Fundacji
5.	<i>Krajowe Centrum Kompetencji Warszawa</i>	Konrad Wojterkowski

		Prezes Zarządu
6.	<i>Fundacja Kidprotect.pl Warszawa</i>	Jakub Śpiewak Prezes Fundacji
7.	<i>Komitet Ochrony Praw Dziecka Warszawa</i>	Mirosława Kątna Przewodnicząca Zarządu Krajowego KOPD
8.	<i>Stowarzyszenie „Godne Życie dla Dzieci” Mielec</i>	Alicja Łabęcka Prezes Zarządu
9.	<i>Stowarzyszenie Profilaktyki i Wspierania Rozwoju Osobowości Dzieci i Młodzieży „Wzrastanie” Przemyśl</i>	Alicja Sabatowska Prezes Stowarzyszenia
10.	<i>Stowarzyszenie Na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” Warszawa</i>	Luis Alarcon Arias Prezes Zarządu

Zgodnie z treścią przepisu art. 10a ust. 3 do zadań Zespołu Monitorującego należy:

- 1) inicjowanie i wspieranie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
- 2) monitorowanie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 3) wyrażanie opinii w sprawach dotyczących stosowania ustawy oraz inicjowanie zmian przepisów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 4) wyrażanie opinii w przypadku sporów między organami administracji publicznej a organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 5) wyrażanie opinii w sprawach zadań publicznych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz w sprawach zlecenia tych zadań do realizacji przez organizacje pozarządowe oraz inne podmioty wymienione w art. 9 ust. 1;
- 6) opracowanie standardów pomocy dla ofiar przemocy i pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie;
- 7) tworzenie, we współpracy z podmiotami wymienionymi w art. 9 ust. 1, mechanizmów informowania o standardach udzielania pomocy ofiarom przemocy w rodzinie i pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie;
- 8) upowszechnienie wyników monitoringu działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Do dnia opracowania niniejszego tekstu odbyły się dwa posiedzenia Zespołu Monitorującego. Sposób prac i treść poruszanych kwestii na posiedzeniach zostanie opisana w kolejnym okresie sprawozdawczym.

Rozdział II. Działania określone w Programie realizowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości

Z założeń Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wynika, że Ministerstwo Sprawiedliwości oraz podległe mu jednostki organizacyjne - sądy, zobowiązane są do realizacji zadań we wszystkich podstawowych nurtach działań kierowanych do różnych grup odbiorców; są to:

- a) działania uprzedzające;
- b) działania interwencyjne;
- c) działania wspierające;
- d) działania korekcyjno-edukacyjne.

W ramach powyższych nurtów działań realizowane są konkretne strategie, w części których uczestniczy także Ministerstwo Sprawiedliwości. Do podstawowych zadań Ministerstwa należy:

- 1) w zakresie Działań uprzedzających (Strategii edukacyjnych):
 - opracowanie oraz realizacja procedur ochrony prawnej i wsparcia psychologicznego dla świadków przemocy w rodzinie i ofiar przemocy w rodzinie;
 - przygotowanie pakietów szkoleniowych w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie i przeprowadzenie szkoleń pracowników wymiaru sprawiedliwości;
- 2) w zakresie Działań interwencyjnych (Strategii interwencyjnych):
 - izolowanie sprawców od ofiar na podstawie odrębnych przepisów realizują sądy w ramach swoich ustawowych uprawnień;
- 3) w zakresie Działań wspierających (Strategie terapeutyczne): wzmocnienie ochrony ofiar przemocy w rodzinie przez:
 - realizację programów ochrony ofiar przemocy z udziałem Policji, prokuratury i kuratorów sądowych (wykonują sądy powszechne w ramach swoich ustawowych uprawnień);
 - zabezpieczenie odpowiednich warunków przesłuchań dzieci (niebieskie pokoje) oraz, w miarę możliwości, dorosłych – ofiar przemocy w rodzinie (realizują sądy oraz prokuratury);
- 4) w zakresie Działań korekcyjno-edukacyjnych, skierowanych do sprawców przemocy w rodzinie:
 - wykonywanie przez sprawców przemocy w rodzinie prac społecznie użytecznych przy jednoczesnym uczestnictwie w programach korekcyjno-edukacyjnych zajmują się sądy w ramach swoich ustawowych uprawnień.

1. Realizacja Działań uprzedzających (w zakresie strategii edukacyjnych).

Działanie: *opracowanie oraz realizacja procedur ochrony prawnej i wsparcia psychologicznego dla świadków przemocy w rodzinie i ofiar przemocy w rodzinie*

W 2010 roku Ministerstwo Sprawiedliwości kontynuowało ogólnopolski program pomocowy „Sieć Pomocy Ofiarom Przestępstw”, w ramach której istnieje 16 Ośrodków Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przemocy, po jednym na każde województwo, oraz 12 filii w Stargardzie Gdańskim, Kościerzynie, Bydgoszczy, Chełmie, Świnoujściu, Białogardzie, Łobzie, Gryfinie, Przecławiu, Nowym Sączu, w miejscowości Dołuje oraz Chodecz. Niektóre z Ośrodków przygotowują się do otwarcia filii.

Ośrodki zapewniają wsparcie w uzyskaniu bezpłatnej pomocy prawnej, psychologicznej, socjalnej i innych świadczeń osobom pokrzywdzonym przestępstwem. W tym celu podejmują działania mające służyć nawiązaniu współpracy z innymi podmiotami realizującymi zadania związane z pomocą osobom pokrzywdzonym przestępstwem. Ośrodki są zlokalizowane przy obecnie funkcjonujących organizacjach pozarządowych świadczących pomoc osobom pokrzywdzonym przestępstwem, z wykorzystaniem ich bazy lokalowej. Praca w Ośrodkach odbywa się zgodnie z *Jednolitymi Standardami Pracy z Osobami Pokrzywdzonymi w Ośrodkach Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przystępstwem działających w ramach projektu „Sieć Pomocy Ofiarom Przystępstw”*. Treść standardów dostępna jest na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości.

W 2010 roku udzielono pokrzywdzonym przestępstwem **21.957** porad prawnych i psychologicznych. Nie można jednoznacznie określić, ilu osobom pokrzywdzonym udzielono pomocy, ponieważ czasami pokrzywdzony korzystał zarówno z pomocy prawnej, jak i psychologicznej.

W latach 2009 do czerwca 2010 roku Ministerstwo Sprawiedliwości zrealizowało cykl szkoleń z **„Metodologii pracy z pokrzywdzonymi”** dla sędziów, prokuratorów, policjantów i pracowników socjalnych. Ich celem było podniesienie kwalifikacji zawodowych osób kontaktujących się z pokrzywdzonymi w celu udzielania im fachowej pomocy i rozpoznawania ich potrzeb. Przeszkolonych zostało ok. **1.000 specjalistów**, w tym z zakresu przesłuchiwanie i pracy w dzieci. Dużym zainteresowaniem cieszyły się zajęcia dotyczące **przesłuchiwanie małoletnich w trybie art. 185a kpk**, na których odtwarzane jest takie przesłuchanie.

Ministerstwo Sprawiedliwości realizuje też projekt „Ułatwienie dostępu do wymiaru Sprawiedliwości” dofinansowany ze środków Unii Europejskiej. Część zadań tego projektu została już zakończona.

W 2010 roku w ramach tego Projektu Ministerstwo Sprawiedliwości zrealizowało następujące zadania :

- w styczniu 2010 **ruszyła kampania społeczna** pod hasłem **„Poznaj swoje prawa. Wyjdź z cienia. Pozwól sobie pomóc”** skierowana do ogółu społeczeństwa, a w szczególności do osób pokrzywdzonych. Celem kampanii było upowszechnienie informacji na temat praw przysługujących pokrzywdzonym przestępstwem, a także uwrażliwienie grup zawodowych, w tym m.in. sędziów, prokuratorów, kuratorów sądowych, funkcjonariuszy Policji oraz pracowników organizacji pozarządowych na potrzeby osób pokrzywdzonych. W ramach tej kampanii w sierpniu oraz we wrześniu 2010 roku na antenach ogólnopolskich stacji telewizyjnych tj. TVP, TVN, Polsat, Telewizji PULS wyemitowane zostały spoty telewizyjne dotyczące praw pokrzywdzonych przestępstwem. W sierpniu i wrześniu prowadzona była **kampania billboardowa** oraz kampania w prasie. Część spotów w kampanii poświęcona była przemocy wobec kobiet, a także przemocy wobec dzieci. Spoty odsyłały do strony internetowej www.pokrzywdzeni.gov.pl. We wrześniu i październiku nastąpiła publikacja ogłoszeń prasowych promujących kampanię na rzecz pokrzywdzonych;
- w październiku i listopadzie 2010 roku został wydrukowany i bezpłatnie rozdyskrebowany informator zatytułowany: „Czy tylko sąd rozstrzygnie w sporze? Mediacja i sądownictwo polubowne. Zostałem pokrzywdzony przestępstwem i co dalej?”, w którym w sposób przystępny opisano prawa i obowiązki osób pokrzywdzonych w postępowaniu karnym. Informator został wydany w nakładzie 500.000 egzemplarzy. Trafił m.in. do sądów, prokuratur, komisariatów Policji, Ośrodków Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępstwem, oraz ośrodków odpowiedzialnych za pomoc społeczną;

- od marca do grudnia 2010 roku trwała akcja w Polskim Radiu, w ramach której wyemitowanych zostało **430 audycji na temat osób pokrzywdzonych**. Przy udziale ekspertów poruszane były tematy takie jak: przemoc w rodzinie (osobno omawiano problematykę przemocy wobec kobiet i wobec mężczyzn, a także zmiany wynikające z noweli ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie), handel ludźmi, gwałt, sytuacja ofiar wypadku komunikacyjnego, prawa osoby pokrzywdzonej i świadka w śledztwie i procesie sądowym, mediacja, a także wiele innych;
- w grudniu 2010 roku miała miejsce również **kampania w Internecie** polegająca na umieszczeniu kreacji billboardowych na stronie internetowej największej polskiej gazety codziennej gazeta.pl (4 mln wejść na stronę).

Na początku stycznia 2011 roku w drodze zapytania ofertowego wyłoniono dwa podmioty, które rozpoczną **modernizację i rozbudowę strony www.pokrzywdzeni.gov.pl** celem nadania jej bardziej interaktywnego charakteru i ułatwienia pokrzywdzonym dostępu do informacji, w szczególności o przysługujących im prawach oraz instytucjach zapewniających pomoc i wsparcie.

Już teraz na stronie osoby zainteresowane mogą zapoznać się z „Informatorem dla pokrzywdzonego”, w którym przystępnym językiem zostały opisane ich prawa i obowiązki w procesie karnym. Ponadto mogą skorzystać ze wzorów pism procesowych, a także zapoznać się aktami prawnymi niezbędnymi w dochodzeniu swoich praw w postępowaniu karnym i cywilnym. Na stronie znajduje się lista Ośrodków Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przepęstwem z danymi kontaktowymi oraz baza innych organizacji społecznych, które prowadzą różnorodną działalność pomocową. Zamieszczone są także informacje o bieżących działaniach podejmowanych na rzecz pokrzywdzonych przepęstwem.

Do innych działań realizowanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości należy zaliczyć:

- coroczne organizowanie „Tygodnia Pomocy Ofiarom Przepęstwem” – akcji informacyjnej dla osób pokrzywdzonych przepęstwem, prowadzonej w jednostkach organizacyjnych resortu sprawiedliwości, skierowanej także do ofiar przemocy w rodzinie. W dyżurach organizowanych w budynkach sądów udział brali przede wszystkim sędziowie, asystenci sędziów oraz kuratorzy sądowi, ale także przedstawiciele organizacji pozarządowych – w tym także prowadzący Ośrodki Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przepęstwem. Nawiązana została także współpraca z instytucjami pomocowymi, poradniami pedagogiczno-psychologicznymi oraz poradniami ds. uzależnień, których przedstawiciele również pełnili dyżury. Ponadto w punktach informacyjnych udostępniono materiały informacyjne oraz edukacyjne, także na temat działalności różnych podmiotów, w tym sektora pozarządowego.
- działania podejmowane w ramach Rady ds. Pokrzywdzonych Przepęstwem;
- działania podejmowane w ramach Rady Ekspertów ds. Ochrony Dzieci- Ofiar Przepęstw;
- coroczne współorganizowanie ogólnopolskiej konferencji „Pomoc dzieciom – ofiarom przepęstwem”. Konferencja ta organizowana jest począwszy od 2003 roku przez Ministerstwo Sprawiedliwości, Urząd Miasta Stołecznego Warszawy oraz Fundację Dzieci Niczyje i corocznie obejmowana jest patronatem Ministra Sprawiedliwości i Prezydenta Miasta Warszawy. Wzorem lat ubiegłych konferencja poświęcona została szeroko pojętej pomocy dzieciom skrzywdzonym przepęstwem. W konferencji w 2010 roku wzięło udział ok. 600 uczestników (sędziowie, prokuratorzy, adwokaci,

policjanci, kuratorzy sądowi, biegli psychologowie, naukowcy, pracownicy placówek pomocowych dla dzieci) z całej Polski. Wśród wykładowców, obecni byli czołowi eksperci z Europy i Stanów Zjednoczonych.

Konferencja cieszyła się olbrzymim zainteresowaniem nie tylko środowisk zawodowych związanych z wymiarem sprawiedliwości, ale także ze strony mediów.

W zakresie ochrony osób pokrzywdzonych przestępstwem, zwłaszcza przestępstwem przemocy w rodzinie, na szczególne podkreślenie zasługują podjęte w 2010 roku przez Ministerstwo Sprawiedliwości działania zmierzające do uruchomienia telefonu interwencyjno-informacyjnego.

Jednym z podstawowych priorytetów Ministerstwa Sprawiedliwości jest ochrona pokrzywdzonych, polegająca między innymi na stanowczej i szybkiej reakcji w szczególności wobec sprawców przemocy w rodzinie, uprzednio skazanych przez sąd i pozostających w okresie próby, często pod dozorem kuratora sądowego, którzy ponownie dokonują aktów przemocy wobec swoich najbliższych.

W tym celu Minister Sprawiedliwości, Komendant Główny Policji oraz Dyrektor Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w dniu 29 listopada 2010 roku podpisali Porozumienie dotyczące utworzenia i funkcjonowania telefonu interwencyjno-informacyjnego. Przedmiotem Porozumienia jest utworzenie i funkcjonowanie telefonu interwencyjno-informacyjnego, którego założeniem jest wszechstronna i skuteczna pomoc osobom pokrzywdzonym przestępstwem ze strony osób uprzednio skazanych za czyny z użyciem przemocy lub groźby jej użycia, w szczególności sprawców przemocy domowej.

W oparciu o powyższe Porozumienie konsultanci Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” w przypadkach przemocy w rodzinie uruchamiają nowy rodzaj interwencji. Nowa procedura zakłada, że w wyniku otrzymania od osób pokrzywdzonych informacji o stosowaniu przemocy w rodzinie lub niedotrzymaniu warunków probacji przez sprawcę prawomocnie skazanego za przestępstwo z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej wobec osoby najbliższej, konsultanci Pogotowia „Niebieska Linia” podejmują działania o charakterze interwencyjnym przez powiadamianie Policji i kuratorów, którzy w swoich środowiskach lokalnych uruchamiają działania zmierzające do zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności lub odwołania warunkowego przedterminowego zwolnienia. Możliwości takie stwarza obecnie ustawa z dnia 10 czerwca 2010 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 125, poz. 842), która m.in. wprowadziła w art. 75 § 1a kk i art. 160 § 1a kk instytucje obligatoryjnego zarządzania wykonania kary oraz odwołania warunkowego zwolnienia w razie ponownych zachowań przemocowych w okresie próby.

Telefon interwencyjno-informacyjny prowadzony jest przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach ogólnopolskiego i znanego już numeru „Niebieskiej Linii” **801-12-00-02** i rozpoczął swoje funkcjonowanie w tym charakterze z dniem 4 stycznia 2011 roku.

Uruchomienie telefonu interwencyjno-informacyjnego jest realizacją zapowiedzi Ministra Sprawiedliwości Krzysztofa Kwiatkowskiego w zakresie utworzenia specjalnej interwencyjnej linii telefonicznej dla osób pokrzywdzonych przemocą w rodzinie ze strony uprzednio skazanych sprawców tego typu przestępstw.

Minister Sprawiedliwości, Komendant Główny Policji oraz przedstawiciele Krajowej Rady Kuratorów w dniu 29 listopada 2010 roku podpisali także dokument pod nazwą *„Procedury współpracy służby kuratorskiej oraz funkcjonariuszy Policji w stosunku do osób, wobec których wykonywane jest orzeczenie sądu w związku z popełnieniem czynów karalnych polegających na stosowaniu przemocy lub groźby bezprawnej”*. Procedury te mają na celu umożliwienie skutecznej, sprawnej i szybkiej współpracy pomiędzy funkcjonariuszami Policji, w szczególności dzielnicowymi i kuratorami sądowymi sprawującymi dozór nad

sprawcami przemocy lub groźby jej użycia, w szczególności sprawcami przemocy w rodzinie. Dzielnicowi uzyskali pełną wiedzę na temat osób skazanych za przemoc, w tym wobec najbliższych, zamieszkujących w ich rejonie działania, a kuratorzy - informację na temat zachowywania się dozorowanych podopiecznych. Podstawowym celem Procedur jest zwiększenie bezpieczeństwa osób uprzednio pokrzywdzonych przestępstwem przemocy, w tym przemocy domowej. Procedury przewidują zasady współpracy i wymiany informacji dotyczącej osób skazanych za przemoc wobec najbliższych oraz wspólne oddziaływanie w celu zapewnienia ochrony osób pokrzywdzonych.

Dzięki podpisanym w/w dokumentom telefon interwencyjno-informacyjny umożliwia pokrzywdzonym uzyskanie wszelkiej niezbędnej pomocy psychologicznej, a przede wszystkim, w razie zaistnienia odpowiednich okoliczności, może uruchomić interwencję Policji, która w porozumieniu z kuratorami sądowymi, będzie mogła doprowadzić do natychmiastowej izolacji sprawcy przemocy oraz postawienia go przed sądem. Każda tego typu interwencja jest monitorowana przez pracującego w Pogotowiu „Niebieska Linia” koordynatora nowej procedury. To on występuje do Policji z rejonu, w którym mieszka ofiara i sprawca przemocy i jeśli to będzie możliwe do kuratora, który prowadzi dozór nad osobą skazaną za przemoc, w celu sprawdzenia jak przebiegają działania podejmowane przez w/w służby.

Dotychczas w różnych częściach kraju współpraca służb i wymiana informacji pomiędzy nimi była zróżnicowana. W wyniku podpisania procedur, sytuacja ta zmieni się radykalnie, a obie służby uzyskają nowe możliwości wymiany informacji, wspólnego działania i oddziaływania na sprawcę. Procedury umożliwią także realizację noweli do ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.), - zwaną dalej „ustawą”, a zwłaszcza nowego uprawnienia kuratorów z art. 12d ustawy, dotyczącego wszczęcia specjalnej procedury związanej ze stanowczą reakcją organów państwa na ponowne dopuszczenie się przemocy w rodzinie przez uprzednio skazanych sprawców.

W celu rozpowszechnienia wiedzy na temat funkcjonowania telefonu interwencyjno-informacyjnego, uruchomiono zakrojoną na szeroką skalę akcję informacyjną oraz dokonano przeszkolenia osób, które mają zgłoszenia przyjmować.

W grudniu 2010 roku przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości wraz z przedstawicielami Komendy Głównej Policji przeszkolili pracowników Agencji oraz konsultantów „Niebieskiej Linii” w zakresie przepisów prawa karnego materialnego, proceduralnego i wykonawczego, związanych z zakresem udzielanych interwencji oraz porad prawnych dotyczących skutków podjętych interwencji.

W ramach akcji informacyjnej w dniu 9 lutego 2011 roku w siedzibie Ministerstwa Sprawiedliwości odbyło się spotkanie Ministra Sprawiedliwości Krzysztofa Kwiatkowskiego z przedstawicielami organizacji pozarządowych, do których statutowych działań należy między innymi zapobieganie patologiom społecznym i pomoc ofiarom przemocy. W spotkaniu uczestniczyli także przedstawiciele Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Komendy Głównej Policji, Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowej Rady Kuratorów.

Celem spotkania było zapoznanie przedstawicieli organizacji pozarządowych z zasadami funkcjonowania telefonu interwencyjno-informacyjnego, w tym jego nowych funkcjonalności w zakresie wszechstronnej i skutecznej pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem ze strony osób uprzednio skazanych za czyny z użyciem przemocy lub groźby jej użycia oraz przybliżenie wspólnych działań podejmowanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Komendę Główną Policji, w tym także w zakresie Procedur współpracy służby kuratorskiej oraz funkcjonariuszy Policji.

W tym samym czasie przeprowadzono akcję informacyjną, polegającą na przesłaniu do wszystkich sądów apelacyjnych, okręgowych i rejonowych, a w nich zespołów kuratorskiej służby sądowej, materiałów informacyjnych, w postaci ulotek i plakatów, z prośbą o umieszczenie ich w miejscach dostępnych dla osób zainteresowanych. Nadto zwrócono się z prośbą o umieszczenie na stronach internetowych sądów okręgowych i rejonowych interaktywnych banerów informacyjnych zawierających informacje o telefonie interwencyjno-informacyjnym.

Z informacji przesłanych przez Prezesów Sądów Apelacyjnych wynika, że powyższe materiały zostały rozpowszechnione w wymagany sposób, a banery informacyjne zostały umieszczone na stronach internetowych podległych im sądów.

Działanie: *przygotowanie pakietów szkoleniowych w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie i przeprowadzenie szkoleń pracowników wymiaru sprawiedliwości.*

W zakresie przygotowania pakietów szkoleniowych na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie i przeprowadzenia szkoleń pracowników wymiaru sprawiedliwości, jednostką organizacyjną odpowiedzialną za realizację Krajowego Programu jest Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku *o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury* (Dz.U. nr 26, poz. 157 z późn. zm.) do zadań szkoły należy m.in. szkolenie i doskonalenie zawodowe sędziów, prokuratorów, asesorów sądowych i asesorów prokuratury, w celu uzupełnienia ich specjalistycznej wiedzy i umiejętności zawodowych oraz szkolenie i doskonalenie zawodowe referendarzy sądowych, asystentów sędziów, asystentów prokuratorów, kuratorów sądowych oraz urzędników sądów i prokuratury, podnoszące ich kwalifikacje zawodowe.

W 2010 roku Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury zorganizowała szkolenie adresowane do prokuratorów, asesorów prokuratury oraz sędziów orzekających w sprawach karnych, zatytułowane: „Metodyka prowadzenia postępowań karnych w sprawach o przestępstwa przeciwko rodzinie, opiece, wolności seksualnej i obyczajności”. W ramach tematów omawiane były m.in. zagadnienia dotyczące metodyki postępowania z małoletnim świadkiem lub pokrzywdzonym w sprawach o przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz przeciwko rodzinie i opiece (stosowanie art. 185a i 185b kpk), roli niebieskiego pokoju, udziału psychologa, zastosowania urządzeń rejestrujących itp.

W dniach 25-27 października 2010 roku zorganizowano szkolenie dla kuratorów sądowych: „Wybrane zagadnienia istotne w pracy zawodowych kuratorów sądowych rodzinnych”, na którym omawiano zagadnienia związane z nowelizacją kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ze szczególnym uwzględnieniem działu „Kontakty z dzieckiem” oraz ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, mediacjami rodzinnymi, opieką i pomocą rodzinie zagrożonej euro sieroctwem itd.

Podkreślenia wymaga, że w harmonogramie wydarzeń szkoleniowych Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury na rok 2011 przewidziane jest cztero-edycyjne szkolenie zatytułowane: „Prawnokarne i psychologiczne aspekty przemocy w rodzinie. Metodyka prowadzenia postępowań w sprawach karnych w sprawach o przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece”, nadto przeprowadzone zostaną szkolenia „Wybrane zagadnienia istotne w pracy zawodowych kuratorów sądowych rodzinnych”, które swoją tematyką obejmować będą kwestie związane z pomocą dziecku i rodzinie jako ofiarom przestępstw.

2. Realizacja Działań interwencyjnych (w zakresie strategii interwencyjnych)

Działanie: *izolowanie sprawców od ofiar na podstawie odrębnych przepisów.*

1) Analiza problemu i dane statystyczne.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, możliwości w zakresie izolacji sprawców przemocy w rodzinie od osób pokrzywdzonych istnieją na wszystkich etapach postępowania karnego, tj: przygotowawczego (przed Policją lub prokuratorem), rozpoznawczego (przed sądem) oraz wykonawczego (po uprawomocnieniu się wyroku, przed sądem).

1. Postępowanie przygotowawcze.

Na wstępie należy zaznaczyć, że ustawą o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw dodano do Kodeksu postępowania karnego przepis art. 275a przewidujący środek zapobiegawczy w postaci nakazania oskarżonemu o przestępstwo popełnione z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej opuszczenie lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że oskarżony ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa groził.

Środek ten stosuje się na okres nie dłuższy niż 3 miesiące. Jeżeli nie ustały przesłanki jego stosowania sąd pierwszej instancji właściwy do rozpoznania sprawy, na wniosek prokuratora, może przedłużyć jego stosowanie na dalsze okresy, nie dłuższe niż 3 miesiące (art. 275 a § 4 kpk).

W 2010 roku, wg danych statystycznych Prokuratury Generalnej, liczba podejrzanych wobec których zastosowano środek zapobiegawczy w postaci nakazu opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym (art. 275 a §1 kpk)- wyniosła **209**.

Sądy w 2010 roku wydały **3** postanowienia w przedmiocie przedłużenia stosowania w/w środka zapobiegawczego, orzeczonego uprzednio przez prokuratora (art. 275a § 4 kpk).

Z danych Prokuratury Generalnej wynika ponadto, że w roku 2010:

- liczba podejrzanych o przestępstwa z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej wobec członka rodziny, wobec których zastosowano dozór Policji pod warunkiem opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym (do 8 czerwca 2010 r. na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy, a następnie w oparciu o przepis art. 275 § 3 kpk) – wyniosła **337**,
- liczba podejrzanych o wymienione wyżej przestępstwa wobec których zastosowano dozór Policji z jednoczesnym zobowiązaniem do powstrzymania się od kontaktu z pokrzywdzonym (art. 275 § 2 kpk)- wyniosła **891**,
- liczba podejrzanych o wymienione wyżej przestępstwa wobec których prokurator skierował wniosek do sądu o zastosowanie tymczasowego aresztowania – **1.800**,
- liczba osób tymczasowo aresztowanych w wyniku złożenia w/w wniosków – **1.699**,
- liczba oskarżonych o przestępstwa popełnione wobec członka rodziny z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej – **16.403**,
- liczba oskarżonych o wyżej wymienione przestępstwa wobec których prokurator wniósł o orzeczenie zakazu określonego w art. 41 a § 1 i 2 kk – wyniosła **247**,
- liczba oskarżonych o wyżej wymienione przestępstwa wobec których prokurator składając wniosek o warunkowe umorzenie postępowania karnego wnioskował jednocześnie o nałożenie obowiązku określonego w art. 67 § 3 kk – wyniosła **112**,
- liczba wniosków składanych w toku **postępowania wykonawczego** w przedmiocie zastosowania form izolacji sprawców przemocy w rodzinie od ofiar w trybie art. 74 § 2 kk w zw. z art. 72 § 1 pkt 5-8 kk – wyniosła **175**, w tym z:
 - pkt 5 - **88**,
 - pkt 6 - **35**,

- pkt 7a - **12**,
- pkt 7b - **16**
- pkt 8 - **24**.

2. Postępowanie rozpoznawcze.

Wspomnianą powyżej ustawą o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw zostały wprowadzone nowe instytucje mające na celu skuteczniejsze oddziaływanie na sprawcę przemocy poprzez jego izolację i właściwą reakcję na dalsze popełnianie przez niego czynów przemocowych w toku postępowania rozpoznawczego, tj:

- nowe rodzaje środków karnych w postaci nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym (art. 39 pkt 2e kk w zw. z art. 41a kk) oraz zakazu zbliżania się do pokrzywdzonego (art. 39 pkt 2b kk w zw. z art. 41a kk);
- nowe rodzaje środków probacyjnych w postaci zakazu zbliżania się do pokrzywdzonego (art. 72 § 1 pkt 7a kk), a także osobne ujęcie w art. 72 § 1 pkt 6a uczestnictwa sprawcy w programach korekcyjno-edukacyjnych;

W związku z wprowadzeniem wymienionych na wstępie nowych instytucji, zaistniała konieczność odzwierciedlenia ich stosowania w sprawozdaniach lub raportach na temat działalności sądów powszechnych w zakresie realizacji ustawy. W tym celu zwrócono się do Prezesów wszystkich Sądów Okręgowych o nadesłanie stosownych danych, dotyczących stosowania wobec sprawców przemocy w rodzinie środków karnych przewidzianych w art. 41 a § 1 kk, środków probacyjnych (art. 72 § 1 kk), instytucji przewidzianych w art. 13, 14 ust. 1, 14 ust. 2 ustawy (dane historyczne, z uwagi na usunięcie w/w przepisów z ustawy, o czym niżej), liczbie złożonych przez kuratorów wniosków w trybie art. 12 d w/w ustawy, liczbie postanowień wydanych na podstawie art. 75 § 1a kk, art. 160 § 1a kkw.

Z danych przekazanych przez Prezesów Sądów Okręgowych wynika, że w 2010 roku Sądy powszechne wobec sprawców przemocy w rodzinie orzekły środki karne (art. 41a § 1 kk) w postaci:

- obowiązku powstrzymywania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach - w **16** przypadkach,
- zakazu kontaktowania się z określonymi osobami – w **81** przypadkach,
- zakazu zbliżania się do określonych osób – w **26** przypadkach,
- zakazu opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu – **nie orzekano**,
- nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym – w **20** przypadkach.

Z informacji Prokuratury Generalnej wynika, że w roku 2010 liczba oskarżonych o przestępstwa przemocy w rodzinie wobec których prokurator wnosił w postępowaniu rozpoznawczym o orzeczenie obowiązków probacyjnych, określonych w art. 72 § 1 pkt 5-8 kk – **9.069**, w tym:

- pkt 5 – **5.772**,
- pkt 6 – **1.082**,
- pkt 6a – **36**,
- pkt 7 – **57**,
- pkt 7a – **349**,
- pkt 7b – **236**,
- pkt 8 – **1.537**.

Tytułem środków probacyjnych (art. 72 § 1 kk) wobec sprawców przemocy w rodzinie w sądach powszechnych w 2010 roku orzeczono:

- powstrzymanie się od nadużywania alkoholu lub używania innych środków odurzających (art. 72 § 1 pkt 5 kk) – w **9.449** przypadkach;

- poddanie się leczeniu, w szczególności odwykowemu lub rehabilitacyjnemu albo oddziaływaniom terapeutycznym (art. 72 § 1 pkt 6 kk) – w **1.914** przypadkach,
- poddanie się oddziaływaniom terapeutycznym – w **122** przypadkach,
- uczestnictwo w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych (art. 72 § 1 pkt 6a kk)- w **253** przypadkach,
- powstrzymanie się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach (art. 72 § 1 pkt 7 kk) – w **170** przypadkach,
- powstrzymanie się od kontaktowania się z pokrzywdzonymi lub innymi osobami w określony sposób (art. 72 § 1 pkt 7a kk) – w **554** przypadkach,
- powstrzymywanie się od zbliżania się do pokrzywdzonego lub innych osób (art. 72 § 1 pkt 7a kk) – w **99** przypadkach,
- opuszczenie lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym (art. 72 § 1 pkt 7b kk) – w **279** przypadkach;
- innego stosownego postępowania w okresie próby, jeżeli może to zapobiec popełnieniu ponownie przestępstwa (art. 72 § 1 pkt 8 kk) – w **11** przypadkach, (przy czym w piśmie do Prezesów Sądów Okręgowych nie zwracano się o podanie liczby orzeczonych środków probacyjnych na podstawie niniejszego przepisu, co skutkuje brakiem możliwości ustalenia rzeczywistej liczby zastosowanych środków tego rodzaju).

Na uwagę w kontekście problemu izolowania sprawców od ofiar, zasługują uregulowania zawarte w art. 13 i 14 ustawy obowiązujące odpowiednio do dnia 31 lipca 2010 roku i 7 czerwca 2010 roku.

Z danych statystycznych za 2010 rok wynika, że sądy w okresie od 1 stycznia 2010 roku do 31 lipca 2010 roku wydały 10 orzeczeń z art. 13 ustawy w przedmiocie zakazu zbliżania się skazanego do pokrzywdzonego. Instytucja warunkowego dozoru Policji określona w art. 14 ustawy była sporadycznie stosowana przez sądy. Z danych zebranych z sądów powszechnych wynika, że art. 14 ust. 1 w/w ustawy zastosowano w 37 przypadkach, natomiast art. 14 ust. 2 – w 19 przypadkach.

Wymaga jednak podkreślenia, że na wyżej wskazaną liczbę orzeczeń opartych na podstawie art. 13, 14 ust. 1 oraz 14 ust. 2 ustawy niewątpliwie miał wpływ okres obowiązywania przedmiotowych przepisów i fakt ich uchylecia w trakcie 2010 roku.

Orzecznictwo sądów w zakresie przestępstwa znęcania się z art. 207 § 1 kk.

Na wstępie należy uczynić wzmiankę, że przedstawione poniżej dane dotyczą czynu podstawowego z art. 207 § 1 kk. Nie przytaczano obu kwalifikowanych typów tego przestępstwa z art. 207 § 2 i § 3 kk, z uwagi na fakt, że liczba skazań w tym zakresie jest symboliczna (w sumie niewiele ponad 100 skazań łącznie).

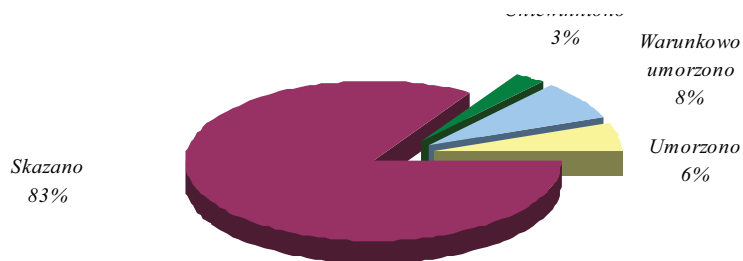
W 2010 roku w Sądach Rejonowych w Polsce osądzono z art. 207 § 1 kk ogółem **16.239** osób¹ (w 2009 - 17.413).

Z tego:

- **13.569** - skazano;
- **432** - uniewinniono;
- **1.304** - warunkowo umorzono postępowanie;
- **927** - umorzono postępowanie.

Stosunek procentowy rodzajów orzeczeń Sądów Rejonowych w zakresie art. 207 § 1 kk.

¹ dane pochodzą z MS - Wydział Statystyki MS – 56r SPRAWOZDANIE w sprawie osób osądzonych w sądach rejonowych. Dane wstępne za 2010 rok.

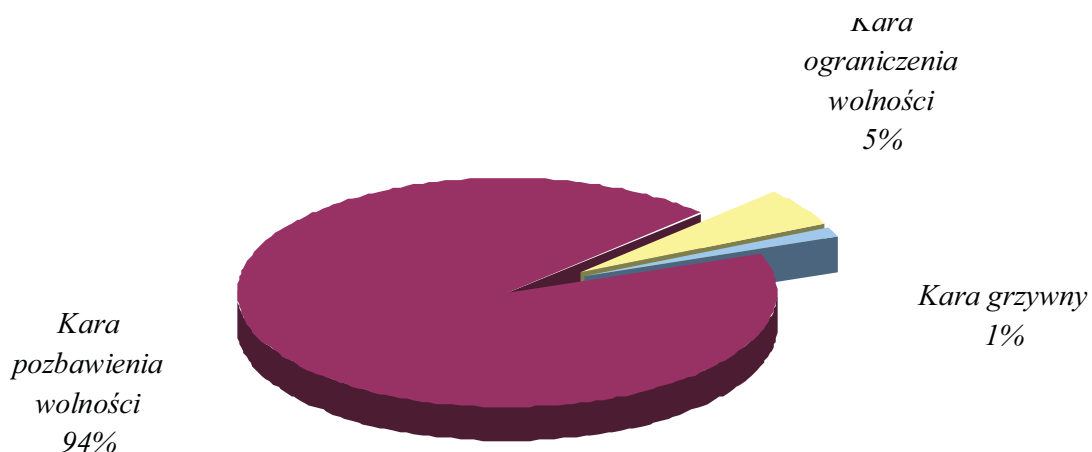

W 2010 roku w Sądach Rejonowych w Polsce skazano z art. 207 § 1 kk ogółem: **13.569** osób².

Z tego wymierzono:

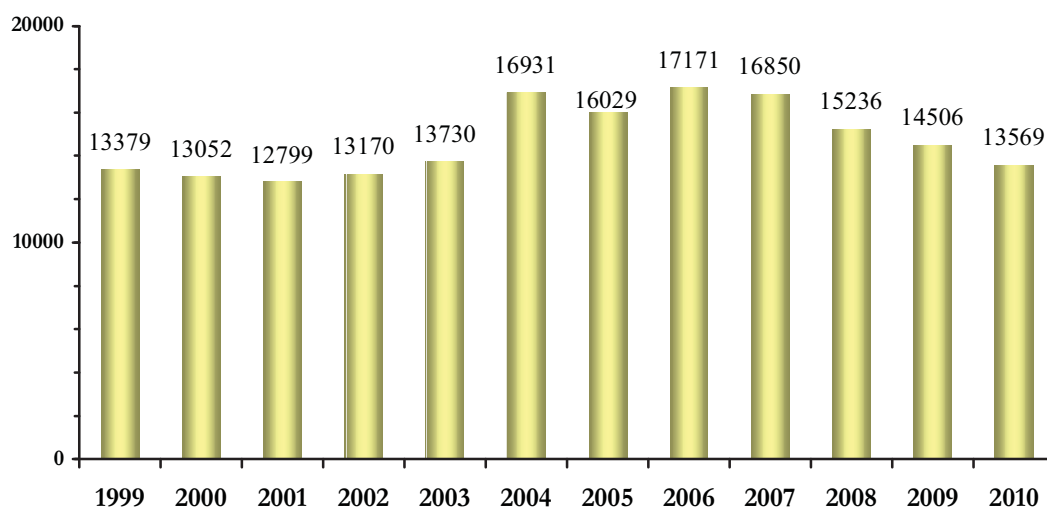
- **193**- kary grzywny (samoistnych);
 - **173** - bezwzględnych;
 - **20** - z warunkowym zawieszeniem wykonania;
- **712** - kar ograniczenia wolności;
 - **667** - bezwzględnych;
 - **45** - z warunkowym zawieszeniem wykonania;
- **12.664** - kar pozbawienia wolności;
 - **1.603** - bezwzględnych;
 - **11.061** - z warunkowym zawieszeniem wykonania.

Stosunek procentowy rodzajów kar orzekanych w Sądach Rejonowych w Polsce w 2010 roku z art. 207 § 1 kk.

² *Ibidem.*

Skazani w sądach rejonowych za przestępstwo z art. 207 § 1 kk w latach 1999 – 2010

Podsumowując powyższe dane należy odnotować, że z 11.061 skazanych w 2010 roku z art. 207 § 1 kk na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, pod dozór kuratora oddano 7.424 osoby, co stanowi aż 67% wszystkich skazanych na tę karę³. W 2009 pod dozór kuratora oddano 7.344 sprawców znęcania (62%). Widoczny jest wzrost liczby i odsetka sprawców, których sądy oddają pod dozór kuratora sądowego. Ma to ogromne znaczenie z uwagi na możliwości skutecznego oddziaływania na skazanych w okresie próby, w celu resocjalizacji sprawców, przejawiającej się jako zmiana postaw skazanych i ograniczenie ich powrotności do przestępstwa.

Dodać także trzeba, że skazany pod dozorem kuratora jest w okresie próby stale monitorowany, a ewentualne zmiany zachowania mogą skutkować zaostrzeniem kontroli (nałożeniem nowych, bardziej intensywnych obowiązków probacyjnych), bądź jej złagodzeniem (uchyleniem lub zmianą obowiązków probacyjnych) przez sąd. Kurator sądowy ma obowiązek bowiem odpowiednio reagować i proponować sądowi, poprzez właściwe wnioski, elastyczny sposób oddziaływania na sprawcę przemocy w rodzinie.

Nie sposób dokładnie obliczyć ilu skazanych za przestępstwo znęcania przebywa w chwili obecnej pod dozorem kuratora, w okresie próby. Każdego dnia bowiem część okresów próby ustaje, a kolejne rozpoczynają bieg. Według obliczeń, mając na względzie średni roczny odsetek skazanych sprawców będących pod dozorem kuratora (60-65%) oraz średni okres próby – 3 lata, łącznie wobec sprawców przebywających na wolności w wyniku warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności oraz warunkowego zwolnienia z reszty kary stosowanych jest od 25.000 do 35.000 dozorów kuratora sądowego.

³ *Ibidem.*

Stosunek procentowy wymiaru kary pozbawienia wolności orzekanej w Sądach Rejonowych w Polsce w 2010 roku z art. 207 § 1 kk.

Z powyższego wykresu dotyczącego wymiaru kar pozbawienia wolności, orzekanych przez sądy wobec sprawców znęcania się nad osobami najbliższymi wynika, że sądy generalnie orzekają ten rodzaj kary w dolnych jej wymiarach. W sumie, kara od 6 miesięcy, do 2 lat pozbawienia wolności, wyczerpuje 93% całości orzekanych kar pozbawienia wolności. Przy przyjęciu, że sankcja za tego rodzaju czyn przewidziana jest od 3 miesięcy do 5 lat pozbawienia wolności, wolno stwierdzić, że sądy orzekają kary za tego rodzaju czyn w dolnych ustawowych granicach.

Nadto, w zdecydowanej większości, kara ta orzekana jest z zastosowaniem warunkowego zawieszenia wykonania kary, co stanowi 87% wszystkich kar pozbawienia wolności orzekanych wobec sprawców znęcania się.

Wśród osób pokrzywdzonych przestępstwem z art. 207 § 1 kk w 2010 roku było 3.003 małoletnich (w 2009 - 3.526) oraz 11.828. kobiet⁴ (w 2009 - 12.597). W związku ze spadkiem liczby skazań, zmniejszyły się także liczby osób pokrzywdzonych tego rodzaju przestępstwem.

3. Postępowanie wykonawcze.

Nowymi instytucjami w zakresie postępowania wykonawczego są:

- obligatoryjne zarządzenie wykonania kary wobec skazanego za przestępstwo popełnione z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej wobec osoby najbliższej lub innej osoby małoletniej zamieszkujących wspólnie ze sprawcą dopuszczającego się ponownych zachowań przemocowych w okresie próby (art. 75 § 1a kk),
- obligatoryjne odwołanie warunkowego zwolnienia wobec zwolnionego skazanego za przestępstwo popełnione z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej wobec osoby najbliższej lub innej osoby małoletniej zamieszkujących wspólnie ze sprawcą dopuszczającego się ponownych zachowań przemocowych w okresie próby (art. 160 § 1a kkw),
- nowa procedura z udziałem kuratora sądowego, dotycząca wnioskowania do sądu o zarządzenie warunkowo zawieszony kary pozbawienia wolności (art. 12d ustawy),

Liczba postanowień Sądu wydanych na podstawie:

- art. 75 § 1a kk wyniosła **70**;

⁴ *Ibidem.*

– art. 160 § 1a kkw wyniosła 17.

Dla oddziaływania na sprawców przemocy w rodzinie istotnym jest wprowadzenie do ustawy nowego uregulowania przewidzianego w art. 12d ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Przepis ten przewiduje obligatoryjne zarządzenie wykonania kary albo odwołanie warunkowego zwolnienia na skutek złożonego przez kuratora wniosku, a dotyczącego skazanego za przestępstwo popełnione z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej wobec członka rodziny, który w okresie próby rażąco naruszył porządek prawny, ponownie używając przemocy lub groźby bezprawnej wobec członka rodziny.

Z danych statystycznych za rok 2010 uzyskanych z sądów powszechnych wynika, że kuratorzy na podstawie w/w przepisu złożyli 372 wnioski, z czego 200 zostało uwzględnionych, 120 nieuwzględnionych, a w 6 przypadkach wydano inne rozstrzygnięcie (np. wniosek rozpoznano na podstawie art. 160 par 2 kkw, zarządzono wykonanie kary wobec uchylania się przez skazanego od wykonania nałożonych na niego obowiązków, zmieniono tryb rozpoznania). W pozostałych przypadkach sprawy wszczęte na skutek złożenia przedmiotowych wniosków są w toku.

Nie może budzić wątpliwości, że powyższa regulacja oraz zadowalający, jak na okres jej obowiązywania, efekt jej wdrożenia w praktyce niewątpliwie sprzyja ochronie pokrzywdzonych przemocą w rodzinie i skutecznemu oddziaływaniu na sprawców. Tym celem ma też służyć funkcjonujące w dalszym ciągu rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 czerwca 2002 roku w sprawie zakresu praw i obowiązków podmiotów sprawujących dozór, zasad i trybu wykonywania dozoru oraz trybu wyznaczania przez stowarzyszenia, organizacje i instytucje swoich przedstawicieli do sprawowania dozoru (Dz.U. Nr 91, poz. 812). Zgodnie z § 3 kurator sądowy po objęciu dozoru powinien pouczyć skazanego o prawach i obowiązkach wynikających z okresu próby i dozoru oraz omówić sposób i terminy ich realizacji. W rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 czerwca 2003 roku w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania uprawnień i obowiązków kuratorów sądowych (Dz. U. Nr 112, poz. 1064) w § 12 zostały dokładnie wskazane czynności, mające na celu kontrolę skazanego w okresie próby, co powinno zapewnić skuteczne egzekwowanie nałożonych na niego obowiązków.

Zwiększeniu efektywności i skuteczności składanych przez kuratorów wniosków na podstawie art. 12d mają służyć opisane wyżej *Procedury współpracy służby kuratorskiej oraz funkcjonariuszy Policji w stosunku do osób, wobec których wykonywane jest orzeczenie sądu w związku z popełnieniem czynów karalnych polegających na stosowaniu przemocy lub groźby bezprawnej*, które określają zasady współpracy obu służb w zakresie szybkiego informowania kuratora sądowego o zaistniałym zdarzeniu i przekazaniu mu dokumentacji niezbędnej do sporządzenia wniosku do sądu. Temu celowi służy także opisany powyżej telefon interwencyjno-informacyjny, służący pokrzywdzonym. W wyniku sygnału płynącego od pokrzywdzonego może zostać wszczęta procedura skutkująca złożeniem przez kuratora wniosku z art. 12d ustawy.

W celu zwiększenia liczby stosowanych przez sądy w/w środków probacyjnych, w 2008 roku Ministerstwo Sprawiedliwości podjęło prace zmierzające do upowszechnienia informacji o wykonywaniu programów korekcyjno-edukacyjnych.

W wyniku podjętych działań zrealizowano w 2009 roku projekt utworzenia list placówek lub instytucji, zajmujących się leczeniem sprawców przestępstw, oddziaływaniem terapeutycznym lub wykonujących programy korekcyjno-edukacyjne z art. 72 § 1 pkt 6 kk (obecny art. 72 § 1 pkt 6a kk). Listy te zostały opublikowane na stronach internetowych wszystkich sądów okręgowych w Polsce. **Każdego roku listy te są aktualizowane i weryfikowane na bieżąco przez kuratorów okręgowych. W chwili obecnej napływają informacje o kolejnych aktualizacjach na 2011 rok.** Listy te stanowią niezbędne narzędzie ułatwiające częstsze korzystanie przez sądy z w/w obowiązków probacyjnych.

W celu stałego i systemowego monitoringu spraw związanych z przemocą w rodzinie, w dniu 1 stycznia 2009 roku wprowadzono zmiany do Zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 grudnia 2003 roku w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz. Urz. Min. Sprawiedl. Nr 5 poz. 22 z późn. zm.), m.in. w zakresie § 361. Przepis ten został zmieniony poprzez dodanie kolejnego oznaczenia skrótowego „rodz”, w celu wyróżnienia spraw związanych z przemocą w rodzinie w rozumieniu definicji z art. 2 pkt 2 ustawy. Dotychczasowy brak takiego oznaczenia uniemożliwiał orientację co do zjawiska przemocy w rodzinie, w zakresie innych przestępstw, aniżeli przestępstwo znęcania się z art. 207 kk. Należy wskazać, że występki, takie, jak np. groźby, uszkodzenia narządów ciała, zgwałcenia, czy też dokonywania innych czynności seksualnych, także mogą dotyczyć osób najbliższych w aspekcie przemocy w rodzinie.

Z uwagi na okoliczność, iż w Ministerstwie Sprawiedliwości prowadzone są prace nad stosownymi zmianami we wzorze Sprawozdania MS–S6r w sprawie osób osadzonych w pierwszej instancji (według właściwości rzeczowej), nie jest jeszcze możliwe zaprezentowanie danych statystycznych w zakresie ilości i rodzaju spraw rozpoznanych przez sądy w 2010 roku, obejmujących przestępstwa dotyczące przemocy w rodzinie w rozumieniu definicji z art. 2 pkt 2 ustawy. Dane wg nowych wzorów sprawozdań będą zbierane od 1 stycznia 2011 roku.

2) Izolowanie sprawców przemocy z art. 207 § 1 kk w jednostkach penitencjarnych.

Według danych na dzień 31 grudnia 2010 roku we wszystkich 157 zakładach karnych i aresztach śledczych stan zaludnienia wynosił 80.728 osoby (100%), w tym 2567 kobiet (3,17%).

W analogicznym okresie 2009 roku, we wszystkich jednostkach penitencjarnych wykazano pobyt 84.003 osadzonych (100%), w tym 2729 kobiety (3,06%).

Za znęcanie się nad członkami rodziny, w przypadku kiedy art. 207 kk był głównym orzeczeniem dla danej osoby, w ostatnim dniu roku 2010 przebywało ogółem **5.059** osadzonych (w 2009 roku odpowiednio 5.150 osadzonych, w 2008- 4.851 osób). W tej liczbie 4.621 odbywało zasądzone wyroki, a 438 miało zastosowany tymczasowy areszt (w 2009 roku 4.675 skazanych oraz 475 tymczasowo aresztowanych, a w 2008 – odpowiednio 4.383 i 468).

Rzeczywisty problem obrazują dane z pełnego okresu sprawozdawczego dotyczącego faktycznej liczby sprawców przemocy domowej, którzy ze względu na przyjęte kryterium artykułu głównego byli skazani jako sprawcy innych rodzajów przestępstw.

Według danych z 5 stycznia 2011 roku, w trakcie pełnego roku 2010 we wszystkich zakładach karnych i aresztach śledczych przebywały ogólnie 14.504 osoby (13.902 w 2009), które wykonywały łącznie **17.808** orzeczeń związanych z art. 207 kk. Oznacza to, że co najmniej 3.000 skazanych wykonywało więcej niż 1 wyrok za znęcanie się nad rodziną. Dane te dowodzą, że sam fakt uprzedniego skazania nie powstrzymuje sprawcy od dalszego stosowania przemocy, skoro zapadały kolejne wyroki za ten sam rodzaj przestępstwa.

Z danych statystycznych Komendy Głównej Policji za rok 2010⁵ wynika, że na 586.062 interwencji domowych 83.488 dotyczyło przemocy domowej. Według procedury „Niebieskiej karty” liczba sprawców wynosiła 83.390, w tym 79.204 mężczyzn oraz 3.981 kobiet i 205 nieletnich. Niemal 65% sprawców było pod wpływem alkoholu⁶.

W stosunku do poprzedniego okresu na koniec roku 2010 nieco wzrosła liczba kobiet pozbawionych wolności na podstawie art. 207 kk, tj. z 78 do 82. Jednak w trakcie roku

⁵ <http://www.statystyka.policja.pl>

⁶ Wyższy, gdyż blisko 77% wskaźnik alkoholu stwierdzono wśród sprawców przestępstw przeciwko zdrowiu i życiu oraz wolności seksualnej.

łącznie 187 kobiet miało do odbycia 206 orzeczeń z art. 207 kk, a dodatkowo także 43 wyroki za inne przestępstwa. Charakterystyczna jest struktura wieku osób pozbawionych wolności za stosowanie przemocy wobec bliskich. Są to osoby bardzo młode, np. 88 sprawców, którzy mieli do odbycia łącznie 105 orzeczeń, do końca grudnia 2010 nie ukończyło 21 roku życia. Stosunkowo liczną kategorią były osoby młode wiekiem – 1.694 osadzonych - czyli w okresie wchodzenia w trwałe relacje partnerskie (21-30 lat). Najliczniejsza grupa sprawców przemocy – 8.066 osadzonych - była w wieku 31-50 lat, tj. w okresie pełnienia ról rodzicielskich. Natomiast w wieku powyżej 50 roku życia przebywało w izolacji 4.656 osadzonych z art. 207 kk.

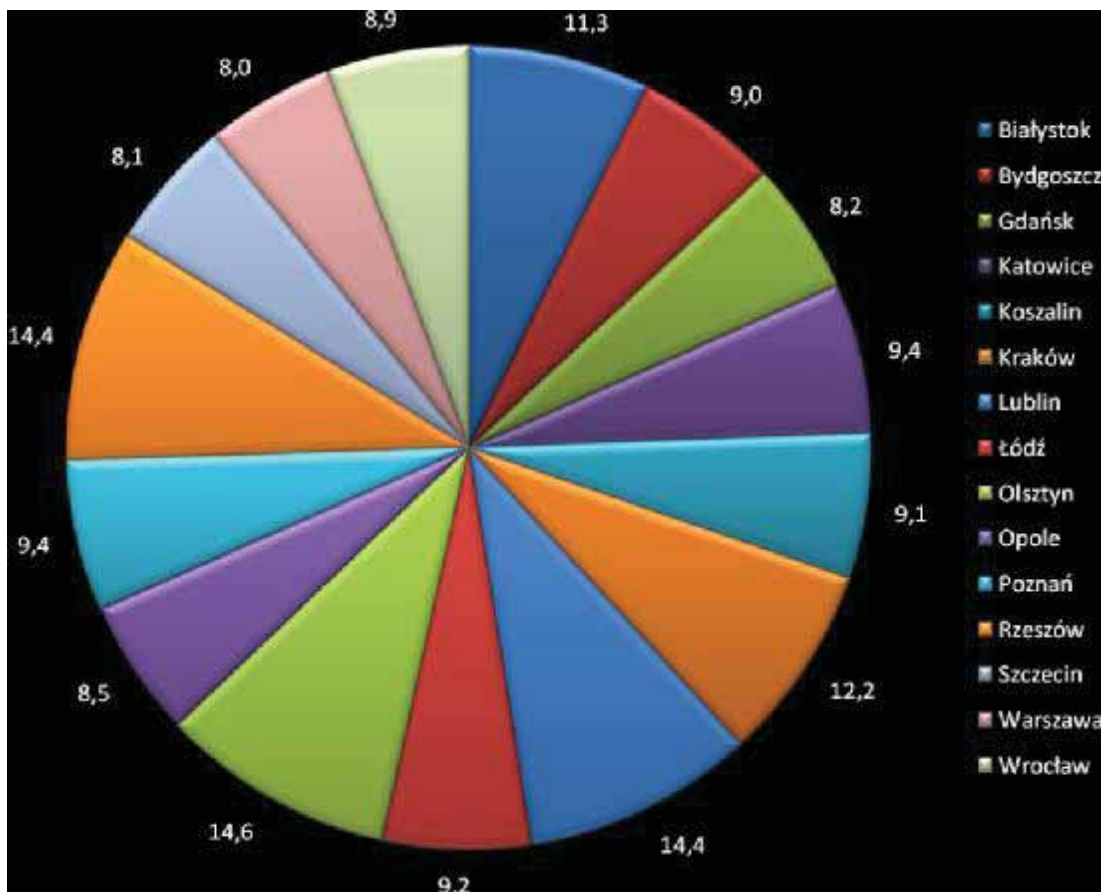
Dane o aktualnej liczbie wykonywanych orzeczeń z art. 207 kk, (4.02.2010 r.), w stosunku do ogólnej liczby tymczasowo aresztowanych (TA) oraz skazanych (SK), osadzonych w zakładach karnych (ZK) i aresztach śledczych (AŚ), podległych poszczególnym okręgowym inspektoratom Służby Więziennej (OISW) zawiera poniższa tabela.

Tabela 1									
Orzeczenia z art. 207 kk, oraz art. 184 kk ustawy z 1969r. wykonane, wykonywane i wprowadzone do wykonania, w stosunku do liczby osadzonych w jednostkach podległych OISW									
OISW	Osadzeni ogółem stan w dn. 4 lutego:		Łącznie TA i SK art. 184 kk z 1969r., art. 207 kk z 1997r. w roku:				% osadzonych z art. 207 kk w stosunku do ogółu osadzonych		
	2010 r.	2011 r.	Liczba osób dla których art. 207kk jest orzeczeniem głównym		Za pełny rok 2010 i do 08.02.2011r.		kiedy art. 207 kk był orzeczeniem głównym		Wszystkie orzeczenia, w tym art. 207kk wykonane w 2010r.
			za 2009	za 2010	Liczba osób wykonujących orzeczenie z art. 207 kk i inne orzeczenia	Ilość orzeczeń w tym (ta) wykonywanych przez te osoby	2009	2010	
Białystok	3635	3509	391	323	395	476	10,8	11,3	13,6
Bydgoszcz	6741	6487	452	455	582	689	6,7	9,0	10,6
Gdańsk	4739	4535	287	278	371	433	6,1	8,2	9,5
Katowice	7998	7437	578	554	697	872	7,2	9,4	11,7
Koszalin	4560	4097	330	291	371	447	7,2	9,1	10,9
Kraków	5788	5437	592	545	666	812	10,2	12,2	14,9
Lublin	4327	4314	526	517	621	790	12,2	14,4	18,3
Łódź	6167	5921	493	434	546	658	8	9,2	11,1
Olsztyn	4799	4611	565	545	672	854	11,8	14,6	18,5
Opole	4541	4365	318	270	373	426	7,0	8,5	9,8
Poznań	6833	6626	490	502	624	745	7,2	9,4	11,2
Rzeszów	3926	3683	474	462	532	689	12,1	14,4	18,7
Szczecin	5042	4823	348	298	391	467	6,9	8,1	9,7
Warszawa	7302	7092	420	466	569	686	5,8	8,0	9,7
Wrocław	7605	7454	504	520	661	828	6,6	8,9	11,1
R A Z E M	84003	80391	6768*	6460	8071	9872	8,06	8,04	12,3

*Orzeczenia aktualnie wykonywane: stan na koniec roku 2009 i 2010 oraz orzeczenia wprowadzone i wykonywane w styczniu 2010r. i 2011r. (bez oczekujących). Źródło: na podstawie danych BIS_CZSW (A. Jokieli)

Wysoki wskaźnik osadzonych za przemoc domową, w stosunku do ogółu pozbawionych wolności (od 10,22 % do 12,16%), dominuje w jednostkach podległych okręgowym inspektoratom Służby Więziennej (OISW) w Olsztynie, Lublinie, Rzeszowie, Krakowie i Białymstoku, co ilustruje poniższy wykres przedstawiający wskaźnik liczby

osadzonych wobec których wykonywane są orzeczenia, gdzie jako artykuł główny zastosowano art. 207 kk (%) do ogólnej liczby osadzonych w danym OISW.

3) Analiza problemu przemocy w rodzinie w postępowaniach cywilnych.

W związku z realizacją Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Ministerstwo Sprawiedliwości przeprowadziło także analizę danych dotyczących postępowań cywilnych, w których występuje problem przemocy w rodzinie.

W zakresie monitorowania zadań realizowanych przez rodzinne ośrodki diagnostyczno-konsultacyjne, w ramach wykonywanych diagnoz przeprowadzanych na zlecenie sądu, jak i pozasądowych, zbiorcze dane wskazują, że rodzinne ośrodki diagnostyczno-konsultacyjne w 2010 roku zdiagnozowały występowanie przemocy fizycznej lub psychicznej w rodzinie w **2.958** sprawach, natomiast w **173** sytuacjach wnioskowały o podjęcie przez sąd działań mających na celu izolowanie sprawcy przemocy w rodzinie.

Najczęściej diagnoza przemocy psychicznej lub fizycznej została postawiona w ośrodkach katowickiego okręgu nadzoru pedagogicznego (833 diagnozy) oraz poznańskiego (570 diagnoz). Najwięcej wniosków o podjęcie przez sąd działań mających na celu izolowanie sprawcy przemocy od ofiary złożono w okręgu katowickim (134 wniosków) i wrocławskim (14 wniosków).

Przedmiotowe dane przedstawia poniższa tabela:

L.p.	Okręg nadzoru pedagogicznego	Liczba wydanych w 2010 r. opinii, w których zdiagnozowano występowanie przemocy fizycznej lub psychicznej	Liczba diagnoz, w których ośrodek wnioskował o podjęcie przez sąd działań mających na celu izolowanie sprawcy przemocy od ofiary
1	Białystok	381	3
2	Bydgoszcz	448	3
3	Katowice	833	134
4	Poznań	570	9
5	Warszawa	451	10
6	Wrocław	275	14
OGÓŁEM		2958	173

Ponadto należy wskazać, że w Ministerstwie Sprawiedliwości została przeprowadzona analiza spraw o rozwód i separację, w których wydawane były orzeczenia nakazujące eksmisję jednego z małżonków ze względu na przemoc w rodzinie – za rok 2010.

Z danych statystycznych wynika, że w 2010 roku do Sądów Okręgowych wpłynęły do załatwienia **2.789** sprawy o rozwód z zastosowaniem art. 58 § 2 k.r.o. bez zdania pierwszego, który w zdaniu drugim i następnym stanowi, że „w wypadkach wyjątkowych, gdy jeden z małżonków swym rażąco nagannym postępowaniem uniemożliwia wspólne zamieszkiwanie, sąd może nakazać jego eksmisję na żądanie drugiego małżonka. Na zgodny wniosek stron sąd może w wyroku orzekającym rozwód orzec również o podziale wspólnego mieszkania albo o przyznaniu mieszkania jednemu z małżonków, jeżeli drugi małżonek wyraża zgodę na jego opuszczenie bez dostarczenia lokalu zamiennego i pomieszczenia zastępczego, o ile podział bądź jego przyznanie jednemu z małżonków są możliwe”; z ubiegłego roku pozostało 1.749 spraw co daje łączną liczbę **4.538**.

Załatwiono **2.705** spraw tego rodzaju, przy czym w **1.880** sprawach uwzględniono żądanie w całości lub w części.

Ponadto do sądów okręgowych wpłynęło do załatwienia **151** spraw o separację z zastosowaniem art. 58 § 2 k.r.o. bez zdania pierwszego, co z liczbą 89 spraw pozostałych do rozpoznania z roku ubiegłego daje łączną liczbę tego rodzaju spraw – **240**. Załatwiono razem **154** sprawy, w tym w **83** uwzględniono żądanie w całości lub w części.

W 2010 roku do sądów I instancji – rejonowych i okręgowych wpłynęło łącznie **34.566** spraw o opróżnienie lokalu mieszkalnego (34.510 do sądów rejonowych, 56 spraw do sądów okręgowych) co przy pozostałości z roku ubiegłego w ilości **15.206** spraw (w tym 15.186 w sądach rejonowych, 20 spraw w sądach okręgowych) daje łącznie **49.772** spraw rozpoznawanych w 2010 roku. W w/w sądach pierwszej instancji załatwiono łącznie **32.906** spraw tego rodzaju, z czego w sądach rejonowych 32.863 sprawy, a w sądach okręgowych - 43 sprawy.

Ze spraw załatwionych przez sądy rejonowe w 13.786 przypadkach orzeczono prawo do lokalu socjalnego, **9.295** orzeczeń zapadło bez przyznania w/w prawa (zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, przepisów ustawy dotyczących orzeczenia o uprawnieniu do lokalu socjalnego nie stosuje się w przypadkach, w których powodem wydania wyroku nakazującego opróżnienie lokalu jest znęcanie się nad rodziną). W sprawach rozpoznanych przez sądy okręgowe w 1 przypadku orzeczono prawo do lokalu socjalnego, w 9 przypadkach - orzeczenie zapadło bez przyznania praw do takiego lokalu.

Do komorników w 2010 roku wpłynęło łącznie **6.569** spraw o opróżnienie lokalu mieszkalnego, w tym o opróżnienie lokalu mieszkalnego do pomieszczenia tymczasowego

(art. 1046 kpc) - 1.997 spraw. Przy czym z poprzedniego roku pozostałość spraw o opróżnienie lokalu mieszkalnego wyniosła 8.503 sprawy (w tym o opróżnienie lokalu mieszkalnego do pomieszczenia tymczasowego - 1046 kpc - 3591 spraw). Biorąc pod uwagę wpływ w 2010 roku i pozostałość z poprzedniego roku - do wykonania przez komorników w 2010 roku było 15.072 wniosków o opróżnienie lokalu mieszkalnego (w tym 5.588 spraw o opróżnienie do pomieszczenia tymczasowego). Wyegzekwowanie świadczenia nastąpiło łącznie w 2.459 sprawach, w tym w 775 przypadkach poprzez opróżnienie lokalu mieszkalnego do pomieszczenia tymczasowego (art. 1046 kpc).

Analiza powyższych danych wskazuje na problem skutecznego wyegzekwowania orzeczonych świadczeń na co niewątpliwie ma wpływ uregulowanie zawarte w art. 1046 §4 kpc przewidujące obowiązek komornika, wykonującego obowiązek opróżnienia lokalu służącego zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych dłużnika na podstawie tytułu wykonawczego, z którego nie wynika prawo dłużnika do lokalu socjalnego lub zamiennego, wstrzymania się z dokonaniem czynności do czasu, gdy gmina wskaże tymczasowe pomieszczenie lub gdy dłużnik znajdzie takie pomieszczenie. Dostrzegając powyższy problem, w tym z perspektywy obowiązku władz publicznych zapewnienia ochrony członkom rodziny osoby, wobec której orzeczono obowiązek opróżnienia lokalu z powodu znęcania się nad rodziną - Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 4 listopada 2010 roku sygn. akt K 19/06 (Dz.U nr 215 poz. 1418) uznał art. 1046 §4 kpc za niezgodny z konstytucją. W wyroku tym wskazano, iż przepis ten traci moc z upływem 12 miesięcy od daty ogłoszenia tj. z dniem 17 listopada 2011 r. Aktualnie trwają prace legislacyjne zmierzające do zmiany brzmienia przedmiotowego przepisu.

Istotnym instrumentem prawnym mającym służyć wzmocnieniu ochrony osób pokrzywdzonych przemocą jest regulacja przewidziana w art. 11 a ustawy, wprowadzona ustawą o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw. Przepis art. 11 a ust. 1 ustawy stanowi: "jeżeli członek rodziny wspólnie zajmujący mieszkanie, swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy w rodzinie czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie, osoba dotknięta przemocą może żądać, aby sąd zobowiązał go do opuszczenia mieszkania".

Z zadowoleniem należy odnotować fakt, że mimo krótkiego, bo około półrocznego okresu obowiązywania w/w przepisu, do sądów od chwili jego wejścia w życie tj. od dnia 1 sierpnia 2010 roku do dnia 31 grudnia 2010 roku wpłynęły co najmniej 353 wnioski, z czego w co najmniej 138 przypadkach żądanie uwzględniono; żądanie oddalono jedynie w 41 przypadkach. Do dnia 31 grudnia 2010 roku w inny sposób (np. poprzez umorzenie postępowania) rozpoznano 73 sprawy, dodatkowo w 3 sprawach nastąpił zwrot wniosku, w 1 sprawie nastąpiła zmiana trybu, a w 2 sprawach postępowanie zawieszono. Powyższe wskazuje, iż co najmniej w 95 przypadkach (nie uwzględniając dwóch postępowań zawieszonych wskazanych wyżej) postępowanie jest w toku. Ewentualne różnice mogą wynikać z faktu, iż w części sprawozdań złożonych przez Prezesów Sądów Okręgowych wskazano jedynie liczbę zapadłych orzeczeń bez podania sposobu rozstrzygnięcia i ogólnej liczby wniosków, jaka do sądów wpłynęła.

3. Realizacja Działań wspierających (w zakresie strategii terapeutycznych)

Działanie: realizacja programów ochrony ofiar przemocy z udziałem Policji, prokuratury i kuratorów sądowych.

Realizacja programów ochrony ofiar przemocy z udziałem prokuratury.

Z nadesłanych informacji z Prokuratury Generalnej wynika, że w poszczególnych województwach, powiatach i gminach funkcjonują różnorakie programy ochrony ofiar przemocy realizowane przez m.in.:

- Miejskie (Gminne) Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej,
- Ośrodki Interwencji Kryzysowej,
- Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie.

Prokuratorzy brali udział w szeregu spotkań mających na celu przeciwdziałaniu zjawiskom przemocy, likwidowaniu przyczyn i skutków tego rodzaju zachowań oraz udzieleniu pomocy pokrzywdzonym. Prokuratorzy prokuratur rejonowych są członkami zespołów interdyscyplinarnych lub uczestniczą w pracach w/w zespołów, dotyczy to np. prokuratur rejonowych: Częstochowa –Południe w Częstochowie, w Jastrzębiu Zdroju, w Łodzi, w Wyszku, w Bełchatowie, w Busku Zdroju, w Kościanie, w Lesznie, w Wrześni, w Nysie. Niektórzy zgłosili dopiero akces do Zespołów interdyscyplinarnych – np. prokuratorzy Prokuratury Rejonowej w Myślenicach, w Ostrowi Mazowieckiej, w Ostrołęce, (w ostatnim przypadku zespół miał rozpocząć prace w styczniu 2011 roku).

Realizacja programów ochrony ofiar przemocy z udziałem kuratorów sądowych.

Kuratorzy sądowi w 2010 roku uczestniczyli w realizacji gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, przy czym w niektórych gminach programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie stanowią część składową programów przeciwdziałania narkomanii i alkoholizmowi.

W tych gminach, w których zespoły interdyscyplinarne zostały utworzone, kuratorzy sądowi z reguły uczestniczyli w ich pracach, rzadziej uczestniczyli w pracach grup roboczych co spowodowane jest faktem, że tylko w nielicznych przypadkach grupy takie zostały powołane.

W wielu gminach powołanie zespołów interdyscyplinarnych zaplanowane jest na rok 2011, bądź też na ten rok planowane jest rozpoczęcie działalności zespołów powołanych pod koniec roku 2010. Kuratorzy sądowi zgłosili akces do części w/w zespołów i deklarują aktywny udział w ich pracach.

Aktywność kuratorów sądowych w 2010 roku w zakresie działań zmierzających do przeciwdziałania przemocy w rodzinie przejawiała się również w uczestnictwie w realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych, realizacji programów edukacyjno-terapeutycznych, udziale w Grupach Wsparcia dla Osób Doświadczających Przemocy, pełnieniu dyżurów w punktach konsultacyjnych dla ofiar przemocy, podjęciu lub kontynuowaniu współpracy z instytucjami takimi jak Centra Interwencji Kryzysowej, Ośrodki Wsparcia dla Osób Dotkniętych Przemocą, Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej. Kuratorzy sądowi prowadzili działalność profilaktyczno-edukacyjną, współpracowali też z pedagogami szkolnymi i wychowawcami dzieci i młodzieży ze środowisk dotkniętych przemocą domową celem objęcia wyżej wymienionych wszechstronną pomocą. Kuratorzy rodzinni współpracowali z kuratorami dla dorosłych w celu zintensyfikowania oddziaływań naprawczych.

Działanie: *zabezpieczenie odpowiednich warunków przesłuchań dzieci (niebieskie pokoje) oraz, w miarę możliwości, dorosłych – ofiar przemocy w rodzinie.*

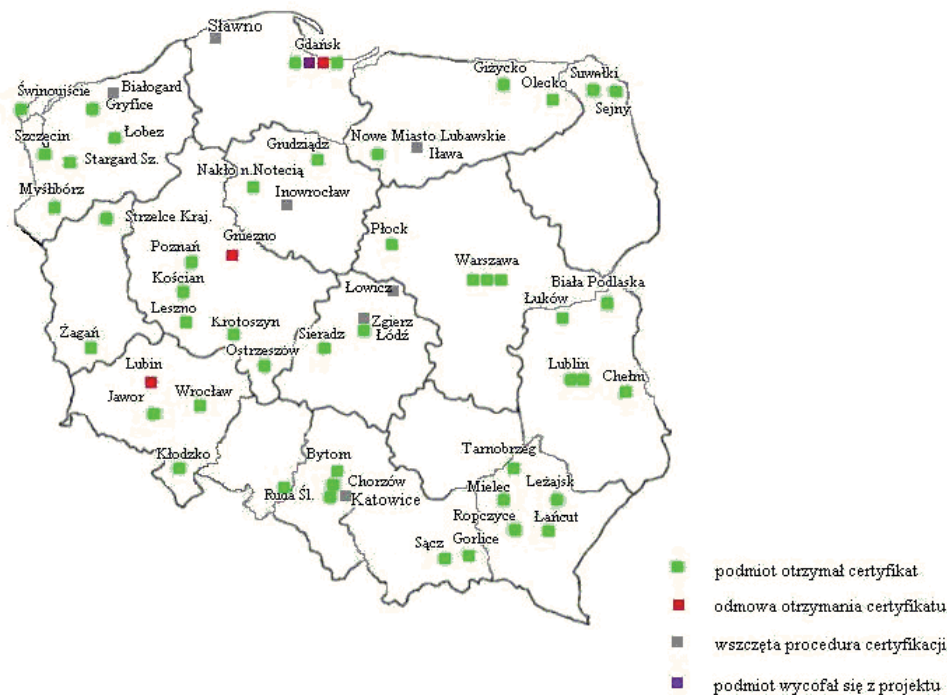
W 2010 roku na terenie całego kraju funkcjonowało ponad 200 przyjaznych pokoi przesłuchań, w tym część zlokalizowanych na terenie sądów. Wyposażenie i organizacja przyjaznych pokoi przesłuchań pozostaje zróżnicowana. Część tych placówek wyposażona jest w profesjonalny sprzęt audio-video, właściwie dobrane meble i stanowi kompleks dwóch

pomieszczeń przedzielonych lustrem weneckim, spełniając wszelkie wymogi do prowadzenia przesłuchań przez sądy małoletnich pokrzywdzonych i świadków przestępstwa w trybie określonym w art. 185a i 185b kpk. Znaczna ich część stanowi pomieszczenia dostosowane do prowadzenia czynności ze szczególnymi kategoriami ofiar przestępstw, także dorosłymi w celu wyeliminowania negatywnych konsekwencji związanych z przesłuchiowaniem, po traumatycznych zdarzeniach.

W razie konieczności przesłuchania małoletnich pokrzywdzonych, którzy nie ukończyli 15 lat sądy, w których budynkach nie urządzono przyjaznych pokoi przesłuchań, korzystają z pokoi działających w Komisariatach Policji, Prokuraturach, Rodzinnych Ośrodkach Diagnostyczno-Konsultacyjnych lub w innych instytucjach i fundacjach, ewentualnie w przystosowanych do przesłuchania małoletniego pokrzywdzonego pokojach sędziów.

Ministerstwo Sprawiedliwości uczestniczy w **Koalicji na Rzecz Przyjaznego Przesłuchiwania Dzieci** powstałej z inicjatywy Fundacji Dzieci Niczyje, w ramach której opracowano standardy, jakim winny odpowiadać przyjazne pokoje przesłuchań. Standardy te, w formie rekomendacji Ministerstwa Sprawiedliwości, przesłane zostały do wszystkich sądów i prokuratur. W pokojach tych przesłuchiwane są osoby małoletnie, ofiary zgwałceń oraz w miarę możliwości dorosłe ofiary przemocy w rodzinie. W ramach wskazanej powyżej Koalicji wdrożono procedurę nadawania certyfikatów podmiotom, które prowadzą pokoje przesłuchań. Do dnia 31 grudnia 2010 roku certyfikaty takie otrzymało **46** instytucji dysponujących przyjaznymi pokojami.

Lokalizację certyfikowanych przyjaznych pokoi przesłuchań na terenie całego kraju ilustruje niżej przedstawiona mapa.

Liczba osób przesłuchanych w sądach rejonowych i okręgowych w roku 2010 wyniosła:

- w trybie art. 185a kpk – **5.283** (w tym 35 w Sądach Okręgowych),
- w trybie art. 185b kpk – brak danych (do tej pory dane powyższe nie były gromadzone w obowiązujących formularzach statystycznych),

- w trybie art. 316 § 3 kpk – 321 (w tym 16 w Sądach Okręgowych).

Należy dodać, że z przyjaznych pokoi przesłuchań korzystają także coraz częściej sędziowie rodzinni, wykonując czynności z udziałem małoletnich świadków lub pokrzywdzonych.

W 2010 roku na ogólną liczbę 67 rodzinnych ośrodków diagnostyczno-konsultacyjnych w 10 z nich funkcjonowały przyjazne pokoje przesłuchań. Dodatkowo w 57 placówkach znajdowały się pomieszczenia, w których zabezpieczone są warunki do przeprowadzenia przesłuchań małoletnich. W ujęciu liczbowym możliwości lokalowe rodzinnych ośrodków diagnostyczno-konsultacyjnych, które działają w poszczególnych okręgach nadzoru pedagogicznego w zakresie zabezpieczenia miejsc spełniających warunki do przesłuchań dzieci, przedstawiają się następująco:

L.p.	Okręg nadzoru pedagogicznego	Liczba ośrodków		
		ogółem	przyjazny pokój przesłuchań	posiada warunki do przesłuchania dzieci
1.	Białystok	11	4	6
2.	Bydgoszcz	8	2	7
3.	Katowice	19	0	18
4.	Poznań	9	0	9
5.	Warszawa	11	3	8
6.	Wrocław	9	1	9
RAZEM ROD-K		67	10	57

Z powyższej tabeli wynika, że w porównaniu z ogólną liczbą ośrodków w danym okręgu nadzoru pedagogicznego, najwięcej przyjaznych pokoi do przesłuchań dzieci i dorosłych w 2010 r. posiadały ośrodki okręgu białostockiego i warszawskiego. Brak przyjaznych pokoi przesłuchań występuje we wszystkich rodzinnych ośrodkach diagnostyczno - konsultacyjnych poznańskiego oraz katowickiego okręgu nadzoru pedagogicznego.

4. Realizacja Działań korekcyjno-edukacyjnych.

Działanie: *wykonywanie przez sprawców przemocy w rodzinie prac społecznie użytecznych przy jednoczesnym uczestnictwie w programach korekcyjno-edukacyjnych.*

Zgodnie z § 4 rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2006 roku w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, a także szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych (Dz.U. Nr 127, poz. 890) uchylonego z dniem 2 lutego 2011 roku, oddziaływania korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie są kierowane m.in. do osób skazanych za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, odbywających karę pozbawienia wolności w zakładach karnych albo wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym.

Na marginesie należy zauważyć, że analogiczne unormowanie zawiera § 5 aktualnie obowiązującego rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011

roku w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz.U. Nr 50, poz. 259).

1) Oddziaływania wobec skazanych za znęcanie się nad rodziną w roku 2010.

Programowane oddziaływania wobec sprawców przemocy realizowane są w zakładach karnych i aresztach śledczych od chwili wdrożenia obowiązującej kodyfikacji karno-wykonawczej. Zwykle problem przemocy współwystępuje z innymi deficytami, które mają istotny wpływ na przestrzeganie prawa. Dlatego też oddziaływania mające na celu przeciwdziałanie temu zjawisku oraz rehabilitację społeczną sprawców będą ukazane w szerszym kontekście niż tylko postępowanie edukacyjno-korekcyjne wobec osób skazanych z art. 207 kk, oparte na metodzie oduczania i zaprzestania stosowania przemocy, określanej w polskiej praktyce jako program oparty na Modelu Duluth”.

W roku 2010 wdrożono 315 edycji programu edukacyjno-korekcyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie wg Modelu Duluth, łącznie z jego autorskimi modyfikacjami (261 w 2009, a 175 edycji w 2008), w którym uczestniczyło ogółem 3.609 osób skazanych z art. 207 kk (5.520 w 2009, a 3.346 w 2008). Ponadto zrealizowano 90 (93 w 2009) edycje programu ART (Trening Zastępowania Agresji), którym objęto łącznie 721 skazanych (779 w 2009, a 642 w 2008).

Traktując łącznie program edukacyjno-korekcyjny oraz program ART, jako adresowany do sprawców przemocy, w roku 2010 zrealizowano go w 405 edycjach (354 w 2009), dla 4.019 skazanych (6299 w 2009), dane szczegółowe zawiera poniższa tabela.

Tabela		Oddziaływania wobec skazanych, którzy dokonali przestępstwa z użyciem agresji i przemocy, poprzez realizację programu ART oraz programy edukacyjno-korekcyjne dla sprawców przemocy domowej, skazanych z art. 207 kk									
OISW	Ilość podległych jednostek penitencjarnych	Łączna liczba edycji programu ART w roku 2009		Łączna liczba zrealizowanych edycji programów dla skazanych z art. 207kk		Liczba skazanych objętych programami w zakresie przeciwdziałania agresji i przemocy					
		w latach		w latach		Liczba uczestników programów dla skazanych z art. 207kk		Liczba uczestników ART (Treningu Zastępowania Agresji)		Razem liczba uczestników programów (art. 207kk +ART)	
		2009	2010	2009	2010	w latach		w latach		w latach	
		2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Białystok	8	37	22	12	47	281	348	283	157	564	505
Bydgoszcz	12	6	6	29	19	254	144	39	31	293	175
Gdańsk	9	1	3	11	13	224	116	7	25	231	141
Katowice	16	7	6	28	27	558	452	87	42	645	494
Koszalin	8	7	8	5	17	123	98	44	43	167	141
Kraków	11	5	3	24	19	448	286	44	21	492	307
Lublin	8	0	0	18	13	370	127	0	0	370	127
Łódź	8	0	5	18	22	229	281	0	48	229	329
Olsztyn	8	0	3	14	23	440	376	0	34	440	410
Opole	11	2	3	10	13	162	150	14	36	176	186
Poznań	15	4	4	24	21	896	400	38	36	934	436
Rzeszów	9	11	13	18	12	408	144	87	116	495	260

Szczecin	10	2	2	13	15	373	128	14	8	387	136
Warszawa	10	9	9	16	15	167	144	103	84	270	144
Wrocław	14	2	3	21	39	587	415	19	40	606	228
RAZEM	157	93	90	261	315	5520	3609	779	721	6299	4019

W roku 2010 nie odnotowano jednostek penitencjarnych, w których nie realizowano oddziaływań adresowanych do sprawców przemocy. Jak wykazano w przedstawionej wyżej tabeli łączna liczba edycji programów (wg Modelu Duluth lub ART) była większa niż liczba jednostek podległych poszczególnym okręgowym inspektoratom Służby Więziennej.

W roku 2010 liczba uczestników wprowadzie zmalała, ale był to wynik wydłużenia cyklu trwania jednej edycji programu. Jak zaznaczono wyżej, w jednostkach penitencjarnych zasadniczo realizuje się program edukacyjno-korekcyjny, który obejmuje co najmniej 21 sesji trwających od 3 do 6 miesięcy. Także z założenia grupy skazanych są nieliczne, dlatego ogólna liczba uczestników, mimo zwiększenia liczby edycji programu zmniejszyła się w stosunku do roku 2009. Mając na względzie efektywność oddziaływań, sytuacja ta jest prawidłowa, tym bardziej, że sprawcy przemocy uczestniczą także w innych programach.

Dane o programach i podmiotach je realizujących na terenie zakładów karnych przedstawia poniżej zamieszczona tabela.

Realizacja oddziaływań wobec skazanych odbywających karę pozbawienia wolności z art. 207 kk w poszczególnych OISW ze względu na rodzaj programu oraz wykonawców, w roku 2010								
OISW	tylko Służba Więzienna				Inne podmioty			
	tylko wg Modelu Duluth		Inne programy		Tylko wg Modelu Duluth		Inne programy	
	Ilość edycji	Liczba uczestników	Ilość edycji	Liczba uczestników	Ilość edycji	Liczba uczestników	Ilość edycji	Liczba uczestników
Białystok	10	99	13	92	2	25	22	132
Bydgoszcz	5	41	0	0	6	42	8	61
Gdańsk	2	18	3	21	4	43	4	34
Katowice	2	20	6	164	8	76	11	192
Koszalin	3	13	14	85	0	0	0	0
Kraków	0	0	7	92	1	8	11	186
Lublin	1	10	4	38	0	0	8	79
Łódź	0	0	15	180	3	30	4	71
Olsztyn	2	17	10	246	8	77	3	36
Opole	3	30	2	35	2	16	6	69
Poznań	0	0	9	252	1	12	11	136
Rzeszów	4	38	2	25	2	27	4	54
Szczecin	2	13	6	40	5	58	2	17
Warszawa	6	70	9	74	0	0	0	0
Wrocław	6	47	8	126	2	19	23	223
RAZEM	46	416	108	1470	44	433	117	1290

Jak wynika z zaprezentowanych danych niemal w równej części program edukacyjno-korekcyjny wg Modelu Duluth był zrealizowany przez funkcjonariuszy Służby Więziennej (46 edycji) jak i przez specjalistów spoza służby (44 edycje). Również zbliżona była liczba uczestników odpowiednio 416 i 433. Nieznaczne różnice wykazano w liczbie „innych programów”, tj. autorskich modyfikacjach programu wg Modelu Duluth i uczestniczących w nich skazanych, realizowanych przez funkcjonariuszy - 108 edycji i 1470 uczestników, oraz specjalistów z zewnątrz - 117 edycji dla 1290 uczestników.

Najwięcej edycji programów adresowanych do sprawców stosujących przemoc i agresję zorganizowano w OISW Białystok - 47, Wrocław - 39, Katowice - 27, Olsztyn - 23.

Sposób realizacji oddziaływań wobec sprawców przemocy odbywających karę pozbawienia wolności.

Kodeks karny wykonawczy dopuszcza udział podmiotów pozawięziennych w realizacji zadań resocjalizacyjnych. Służba Więzienna korzysta z tego rozwiązania zwłaszcza, kiedy wprowadza się taki zakres oddziaływań, który wymaga specjalistycznego przygotowania kadry.

Problem taki wystąpił w związku z kilkukrotnym wzrostem liczby osób odbywających wyroki z art. 207 kk, a jednocześnie potrzebą zintensyfikowania oddziaływań wobec tej kategorii osadzonych w ramach realizacji zadań przypisanych wymiarowi sprawiedliwości w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W początkowym okresie obowiązywania KPPPwR wiele jednostek penitencjarnych nawiązało kontakty z właściwymi terytorialnie ośrodkami w strukturze systemu pomocy społecznej, które mają opracowane programy i specjalistów w zakresie pracy ze sprawcami, a także ofiarami przemocy domowej. Na podstawie zawartych porozumień trenerzy z tych ośrodków realizują bezpłatnie programy edukacyjno-korekcyjne na terenie zakładów karnych, bądź skazani w ramach przepustek uczestniczą w takich programach w siedzibach tych ośrodków. Jednak zasadniczą część oddziaływań kierowanych do sprawców agresywnych realizują funkcjonariusze w ramach zadań służbowych.

Przygotowanie kadry do pracy ze sprawcami przemocy w rodzinie

OISW	Ilość podległych jednostek penitencjarnych	Funkcjonariusze i pracownicy deklarujący przygotowanie do programowanych oddziaływań wobec sprawców przemocy w rodzinie, w tym liczba:			
		absolwentów szkoleń organizowanych przez CZSW w zakresie programu wg Modelu Duluth	przeszkolonych w innych ośrodkach	uczestników regionalnych przedsięwzięć	zapoznanych z problematyką przemocy innymi formami, np. szkoleń wewnętrznych
Białystok	8	15	13	0	23
Bydgoszcz	12	10	10	79	99
Gdańsk	9	8	1	19	25
Katowice	16	17	2	11	34
Koszalin	8	10	4	316	330
Kraków	11	10	3	9	25
Lublin	8	11	2	9	25
Łódź	8	10	4	117	152
Olsztyn	8	8	1	4	13
Opole	11	12	4	3	17
Poznań	15	6	21	282	309
Rzeszów	9	10	6	8	24
Szczecin	10	11	4	5	20
Warszawa	10	22	15	7	44
Wrocław	14	14	30	74	118
R A Z E M	157	174	120	943	1258

Wśród personelu działów penitencjarnych przeszkolenie w zakresie pracy ze sprawcami przemocy domowej w roku 2010 uzyskało łącznie 294 wychowawców i psychologów, w tym 174 osoby były absolwentami doskonalenia zawodowego organizowanego przez Centralny Zarząd Służby Więziennej, a 120 osób uzyskało je w innych

ośrodkach, głównie dzięki środkom unijnym w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Należy zaznaczyć, że 943 osób uczestniczyło w szkoleniach wewnętrznych oraz konferencjach i seminariach, które były organizowane z udziałem lub przez przedstawicieli środowiska lokalnego. Ten kierunek uzyskiwania wiedzy i wymiany doświadczeń uznaje się za bardzo cenny, gdyż pozwala na ogląd zjawiska z różnych punktów widzenia, pozwala modyfikować metody i zakres pracy ze sprawcami i ofiarami przemocy.

Na podstawie danych z okręgowych inspektoratów Służby Więziennej wynika, że w roku 2010 ponadstandardową wiedzę o problemie przemocy w rodzinie posiadało ogółem 1258 wychowawców i psychologów. Są to wychowawcy i psychologowie, którzy uzyskali kwalifikacje w ramach doskonalenia zawodowego lub posiadają umiejętności w tym zakresie w związku z uzyskaniem certyfikatu specjalisty terapii uzależnień.

2) Oddziaływania specjalistyczne prowadzone wobec skazanych uzależnionych od alkoholu.

Sprawcy przemocy w rodzinie charakteryzują się także wieloma deficytami mającymi istotny wpływ na ich patologiczne funkcjonowanie w roli partnera życiowego, ojca, pracownika, itp. Głównie dotyczy to uzależnień od alkoholu lub innych środków odurzających, bądź szkodliwego używania wszelkich chemicznych środków zmieniających nastrój i popełnianie w związku z tym innych przestępstw. Stąd w jednostkach penitencjarnych realizowane są programy z tego zakresu.

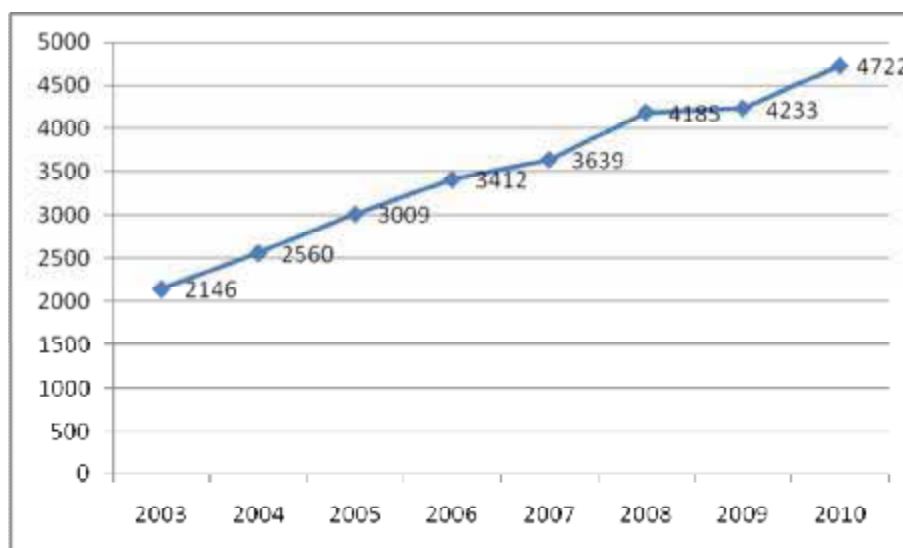
Według stanu na koniec 2010 roku, baza terapeutyczna obejmowała następujące, funkcjonujące oddziały terapeutyczne dla skazanych uzależnionych od alkoholu:

Oddział	Pojemność Oddziału
ZK Nr 1 Grudziądz	27
ZK Gdańsk-Przeróbka	49
AŚ Kraków-Podgórze	49
ZK Nowy Wiśnicz	34
ZK Barczewo	62
ZK Iława	30
ZK Wronki	52
AŚ Radom	43
AŚ Warszawa-Mokotów	49
AŚ Warszawa-Służewiec	29
ZK Nr 1 Wrocław	28
ZK Zamość	27
ZK Jasło	27
ZK Jastrzębie Zdrój	28
ZK Biała Podlaska	24
ZK Potulice	25
ZK Wojkowice	26
ZK Łęczycza/Garbalin	45
ZK Goleniów	34
ZK (OZ) Zamość	28
AŚ Suwałki	49
ZK Nr 2 Grudziądz	30

ZK Nr 1 Łódź	41
ZK Uherce	24
ZK Koszalin	44
ZK Opole Lubelskie	32
AŚ Nisko	18
ZK Łupków (OZ Moszczaniec)	30
Ogółem:	984

Ogólna ilość miejsc w oddziałach terapeutycznych dla uzależnionych od alkoholu wzrosła w ubiegłym roku o 46 na skutek zwiększenia pojemności już istniejących oddziałów terapeutycznych w ZK Barczewo i AŚ Suwałki.

Liczbę skazanych uzależnionych od alkoholu, którzy zostali objęci terapią w jednostkach penitencjarnych w latach 2003-2010 przedstawia poniższy wykres.

W 2010 roku objęto terapią w związku z uzależnieniem od alkoholu 4.722 osadzonych. Ten znaczący wzrost liczby skazanych objętych terapią w porównaniu do roku 2009 wynika z faktu zwiększenia liczby miejsc w istniejących już oddziałach jak i uruchomienia w III i IV kwartale 2009 roku 4 nowych oddziałów terapeutycznych (ZK Koszalin, ZK Opole Lubelskie, ZK Łupków oraz AŚ Nisko). Oddziały te osiągnęły pełną funkcjonalność właśnie w 2010 roku.

W dalszym ciągu, jedną z cech charakterystycznych więziennego systemu terapii osób uzależnionych od alkoholu, jest bardzo niska proporcja skazanych, którzy nie kończą programów terapeutycznych, w stosunku do ogółu objętych terapią. Ponad 90% skazanych rozpoczynających terapię, kończy odpowiednie programy.

Zapotrzebowanie na terapię uzależnienia od alkoholu w zakładach karnych nadal wzrasta. Podobnie jak w latach poprzednich, także w 2010 roku odnotowywano wzrost liczby skazanych z wyznaczonymi terminami przyjęcia, oczekujących na rozpoczęcie terapii. W roku 2010 liczba oczekujących wynosiła 4.700 osadzonych i była o 62 większa niż w roku 2009. Należy jednak zauważyć, że był to rok najmniejszego wzrostu oczekujących na terapię od wielu lat.

Podkreślenia wymaga również, że w prowadzonych oddziaływaniach terapeutycznych, uwzględniano dodatkowe potrzeby terapeutyczne i resocjalizacyjne, wynikające ze specyfiki populacji skazanych uzależnionych. Bardzo istotnym elementem w pracy ze skazanymi przebywającymi w oddziałach terapeutycznych dla uzależnionych jest praca nad konsekwencjami zażywania alkoholu w różnych obszarach życia. W przypadku osadzonych uzależnionych, którzy popełnili przestępstwo przeciwko rodzinie (art. 207, 209 kk) takim kluczowym obszarem, związanym z rozpoznawaniem szkód i destrukcji alkoholowej jest właśnie życie rodzinne. Dlatego też programy oddziałów terapeutycznych wpisują się swoim zakresem oddziaływań w pracę na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie.

Rozdział III. Działania określone w Programie realizowane przez Spraw Wewnętrznych i Administracji

W harmonogramie działań Programu, stanowiącym załącznik do Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji wymienione jest jako jeden z podmiotów odpowiedzialnych za realizację strategii edukacyjnych w ramach działań uprzedzających.

Działania podejmowane przez resort na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie mają charakter wielospektowy i są realizowane w sposób ciągły od wielu lat.

1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi.

W roku 2010 Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji zlecił do realizacji organizacjom pozarządowym zadanie publiczne pn. „Prowadzenie telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży”.

Po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert zadanie pn. „**Prowadzenie telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży**” zostało powierzone **Fundacji Dzieci Niczyje**. W dniu 31 marca 2010 r. została zawarta umowa między Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji a Fundacją Dzieci Niczyje. Na podstawie przedmiotowej umowy organizacji przekazano kwotę w wysokości 150.000 zł, w celu dofinansowania kosztów realizacji zadania.

W listopadzie 2008 roku Fundacja Dzieci Niczyje uruchomiła pierwszy bezpłatny numer telefonu zaufania dla dzieci 116111. Komendant Główny Policji w dniu 3 listopada 2008 roku podpisał porozumienie z Fundacją Dzieci Niczyje w sprawie współpracy jednostek organizacyjnych Policji i Fundacji na rzecz sprawnej obsługi „Ogólnopolskiego telefonu zaufania dla dzieci – 116111.” Porozumienie to zobowiązuje strony do współpracy w sytuacjach bezpośrednio zagrażających życiu lub zdrowiu dziecka, które wymagają natychmiastowej interwencji.

Na konsultantów obsługujących telefon nałożony jest obowiązek telefonicznego przekazywania informacji o takich sytuacjach do dyżurnego komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji. Porozumienie nałożyło też na Biuro Prewencji KGP obowiązek przekazania zasad współpracy pomiędzy funkcjonariuszami Policji a pracownikami Fundacji do komend wojewódzkich oraz do Komendy Stołecznej Policji.

To zadanie publiczne jest powierzane organizacji pozarządowej na zasadzie dotacji. W 2009 r. zadanie realizowała Fundacja Dzieci Niczyje – kwota dofinansowania wyniosła 200.000 zł.

Działanie telefonu 116111 to rodzaj usługi służącej pomocą dzieciom potrzebującym opieki i ochrony, zapewnia ona możliwość wyrażania ich trosk, porozmawiania o sprawach bezpośrednio ich dotyczących i nawiązania kontaktu w nadzwyczajnej sytuacji. Projekt ma na celu wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa wśród dzieci poprzez umożliwienie im uzyskania kompleksowej pomocy oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Realizacja zadania przyczyniać się ma do zapewnienia młodym ludziom specjalistycznej pomocy w szczególności pedagogicznej, psychologicznej, lekarskiej, prawniczej, a także do stosowania skutecznych mechanizmów reagowania w sytuacjach zagrożenia zdrowia lub życia młodych ludzi.

Telefon działa od poniedziałku do piątku w godzinach 12.00 – 20.00, a od dnia 25 września 2010 r. także w soboty w tych samych godzinach. Dyżuruje przy nim jednocześnie czterech konsultantów. Osoby zainteresowane kontaktem mają także możliwość zadania anonimowego pytania poprzez stronę internetową www.116111.pl.

Dzieci i młodzież najczęściej rozmawiają z konsultantami o swoich kontaktach z kolegami, trudnych pierwszych miłościach oraz relacjach z rodzicami i rodzeństwem.

Konsultanci odbierają także telefony dotyczące przemocy, rozmawiają z ofiarami, świadkami a także sprawcami.

Telefon 116111 to bardzo cenna inicjatywa, odpowiadająca na potrzeby młodych ludzi. Spotyka się z coraz większym zainteresowaniem dzieci i młodzieży. Przede wszystkim dzieci i młodzież, które z różnych powodów nie mają możliwości szukania pomocy i wsparcia u rodziców, opiekunów lub rówieśników, mogą w trudnych dla siebie sytuacjach taką pomoc znaleźć u konsultantów telefonu 116111. Warto podkreślić także zauważalny wzrost wiedzy o funkcjonowaniu telefonu u młodych ludzi, a także u ich rodziców oraz nauczycieli.

2. Rządowy program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej”.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji jest głównym koordynatorem działań realizowanych w ramach rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej”. Program łączy działania Policji, administracji rządowej i samorządowej oraz partnerów społecznych, zainteresowanych poprawą bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Obszary działania programu to:

- Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i w miejscu zamieszkania,
- **Przemoc w rodzinie,**
- Bezpieczeństwo w szkole,
- Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej,
- Bezpieczeństwo w ruchu drogowym,
- Bezpieczeństwo w działalności gospodarczej,
- Ochrona dziedzictwa narodowego.

W budżecie państwa na rok 2010 w ramach rezerwy celowej na realizację programu zabezpieczono kwotę 3 mln złotych. W obszarze przemoc w rodzinie dofinansowano 13 projektów na łączną kwotę 857 000 zł.

Obszar: „Przemoc w rodzinie”			
województwo	nazwa projektu	opis projektu	kwota przyznana
1. WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE	„Zawór Bezpieczeństwa”	Projekt polegał na prowadzeniu programów profilaktyki agresji i stresu dla dzieci i młodzieży pochodzącej głównie z rodzin dysfunkcyjnych a uczęszczających do świetlic środowiskowych zorganizowanych na terenie miasta. Adresatami projektu były dzieci, młodzież ze świetlic środowiskowych, rodzice dzieci uczęszczających do świetlic lub mających problemy wychowawcze, nauczyciele ze świetlic środowiskowych oraz wszystkie osoby zaznajamie przemocy, pracownicy MOPS, KPP, Sądu Rejonowego, SM, pedagodzy, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Partnerzy: Komenda Powiatowa Policji, MOPS, SM, Sąd Rejonowy, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, kościoły katolickie.	100 000 zł
2. WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE	Kampania informacyjno-edukacyjna „Chrońmy dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym”	Projekt miał na celu ograniczenie patologii społecznej i przestępczości poprzez podniesienie świadomości społecznej oraz ochronę dzieci i młodzieży przed wykorzystaniem seksualnym. Zwiększenie wiedzy w zakresie reagowania i wstępnego diagnozowania przemocy seksualnej (personel opieki zdrowotnej i policja). Zwiększenie wiedzy na temat wykorzystania seksualnego u rodziców. Wieloaspektowa pomoc rodzicom	78 030 zł

		<p>i dzieciom z województwa mazowieckiego dla osób dotkniętych przemocą. Podniesienie świadomości mieszkańców Warszawy i województwa na temat problemu wykorzystywania seksualnego. Adresatami projektu są: profesjonaliści i służby zaangażowane w pomoc dzieciom i ich rodzinom., rodzice i opiekunowie, dzieci i młodzież. . Partnerami są: Urząd m. st. Warszawy, Pogotowie Niebieska Linia, Policja, Warszawska Sieć Pomocy Dzieciom Wykorzystywanym Seksualnie.</p>	
3. WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE	<p>„Edukacja i poradnictwo – warunkiem kształtowania nowej świadomości społecznej ofiar przemocy i ograniczania dysfunkcji w rodzinie”</p>	<p>Projekt zakładał podjęcie zadań wzajemnie uzupełniających się w następujących obszarach: Kampania informacyjno-promocyjna do ofiar przemocy , sprawców i społeczeństwa, informująca o zjawisku przemocy i możliwościach korzystania z bezpłatnej pomocy, poprowadzona w różnych formach przekazu medialnego (radio, telewizja, spoty, prasa, ulotki, internet. Powołano Zespół Wczesnej Interwencji, jego praca przebiegała w oparciu o rzetelną analizę zagrożeń, konsultacje społeczne, wymianę doświadczeń i zagrożeń. Opracowana została dwuletnia strategia (2010-2011) zapobiegania i przeciwdziałania przemocy oraz skutecznego pomagania i wspierania ofiar. Zorganizowano grupy wsparcia dla ofiar pomocy domowej. Zorganizowano szkolenia dla osób pracujących z ofiarami przemocy domowej. Adresaci: 500 ofiar przemocy domowej z miast: Konina i Koła, 500 wychowanków świetlic socjoterapeutycznych, świadkowie przemocy, osoby pracujące z ofiarami, sprawcy przemocy. Partnerzy Policja Konin i Koło, Straż Miejska, Kuratorska Służba Sądowa Ośrodki Pomocy Społecznej z 22 gmin, szkoły podstawowe .</p>	97 400 zł
4. WOJEWÓDZTWO WARMIŃSKO - MAZURSKIE	<p>„Prowadzenie Interdyscyplinarnego o Powiatowego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”</p>	<p>Projekt zakładał rozpropagowanie zasadności pracy Zespołu w powiecie, zorganizowanie profilaktycznego występu teatralnego dla młodzieży i szkół średnich pod patronatem PaT, szkoleń członków zespołu i kadry pomocowej, 2 wyjazdy edukacyjne dla rodzin do ogniska kultury rodzinnej, spotkania zespołu w celu opracowania planu pomocy dziecku i rodzinie będącej w kryzysie, zintegrowanie działań instytucji zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie w powiecie. Adresatami projektu były osoby, rodziny będące w kryzysie, dotknięte przemocą i innymi patologiami, młodzież szkół średnich. Partnerzy: Ośrodki Pomocy Społecznej Powiatu Oleckiego, szkoły, Policja, Prokuratura, Sąd, placówki Opiekuńczo – Wychowawcze, służba zdrowia, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, i inne.</p>	58 260 zł
5. WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE	<p>„Przemoc w rodzinie – jednym głosem mówimy NIE”</p>	<p>Projekt zakładał działania profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży, promocję życia rodziny wolnej od przemocy. Przeprowadzono szkolenia interdyscyplinarne z zakresu reagowania i łagodzenia skutków przemocy oraz zorganizowanie specjalistycznego poradnictwa dla ofiar przemocy. Realizatorzy – UW, kuratorium, Ośrodek Metodyczny, Policja, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia, ośrodki interwencji kryzysowej, ops, lokalne media.</p>	100 000 zł
6. WOJEWÓDZTWO PODLASKIE	<p>„Bezpiecznie, znaczy mądrze”</p>	<p>Projekt zakładał objęcie systemową i komplementarną pomocą rodzin, znajdujących się w kryzysie, marginalizowanych społecznie, ubogich z występującymi problemami przemocy domowej, alkoholizmu i innymi Projekt zakładał pracę Asystentów Rodzinnych z beneficjentami. Asystent będzie pracował z wszystkimi członkami rodziny, dlatego też dzieci na czas rozwiązywania przez rodziców swoich problemów, zostaną zaproszone do świetlicy socjoterapeutycznej i do Klubów. Adresatami projektu były rodziny marginalizowane z problemem przemocy rodzinnej, ubóstwa, alkoholizmu i innymi, dzieci i młodzież pochodząca z w./w. rodzin. Partnerzy: Zespół Pracowników Socjalnych nr 7 Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Białymstoku, Szkoła Podstawowa nr 21, nr 44,</p>	94 700 zł

		nr 43 w Białymstoku, Publiczne Gimnazjum nr 18 im. Króla Zygmunta Augusta, III komisariat Policji, Zarząd Mienia Komunalnego, Urząd Miejski w Białymstoku i inne.	
7. WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE	„Rodzina bez przemocy w gminie Skoki”	Projekt obejmował działania z zakresu zapobiegania przemocy w rodzinie i wsparcie dla osób dotkniętych przemocą. Zakładał zorganizowanie szkoleń z zakresu rozpoznawania oznak przemocy domowej (w tym przemocy seksualnej) oraz z zakresu pomocy osobom poszkodowanym dla: dyrektorów i nauczycieli szkół/przedszkoli, pielęgniarek szkolnych i środowiskowych, pracowników samorządowych i Ośrodków Pomocy Społecznej w gminie oraz policjantów. Po drugie stworzenie gminnego telefonu zaufania i przeprowadzenie kampanii promującej odpowiednie wzorce życia rodzinnego (cykl spektakli teatralnych dla mieszkańców miasta i gminy Skoki. Adresaci: osoby dotknięte przemocą, osoby zajmujące się rozwiązywaniem problemów przemocy, mieszkańcy miasta i gminy Skoki. Partnerzy: Biblioteka Publiczna, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Szkoły z terenu gminy.	34 900 zł
8. WOJEWÓDZTWO PODKARPACKIE	„Bezpieczna rodzina – Bezpieczne środowisko – profilaktyka przemocy domowej w Gminie Przemyśl”	Projekt miał na celu głównie poprzez profilaktykę rodzinną i szkolną ograniczyć zachowania agresywne i przemocowe w środowiskach rodzinnych, szkolnych i środowiskach lokalnych poszczególnych 16 wsi – sołectw. Zakładał dogłębne szkolenia pracowników zaangażowanych do pracy z wytypowanymi rodzinami oraz pozostałych pracowników socjalnych pracujących w projekcie, przeprowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnej, zorganizowanie i przeprowadzenie programów profilaktycznych „SOS – Dzieci wobec Przemocy”. Adresatami projektu byli mieszkańcy 16 sołectw Gminy Przemyśl, uczniowie I klas gimnazjalnych, pozostali uczniowie klas gimnazjalnych, radni, sołtysi, członkowie rad sołeckich i inni. Partnerzy: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów alkoholowych w Przemyślu, Stowarzyszenie Animatorów Trzeźwości w Przemyślu, Towarzystwo Psychoprofilaktyczne w Warszawie, Zespoły Szkół Gminy Przemyśl, KMiP Policji, Kościół katolicki.	25 000 zł
9. WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE	„Lokalny system powiadamiania o przemocy i patologiach społecznych – Razem skuteczni, Razem bezpieczni” – II edycja projektu.	Projekt zakładał podjęcie działań w celu dopracowania i usprawnienia miejskiego systemu powiadamiania i stworzenia skutecznych ogniw w łańcuchu współpracy poszczególnych instytucji, jak również przeprowadzenie akcji promocyjnej projektu w środowisku lokalnym oraz wśród instytucji z obszaru wsparcia dla osób zagrożonych przemocą i patologiami społecznymi. Adresatami projektu byli mieszkańcy Koszalina bezpośrednio dotknięci problemem przemocy, zagrożeni przemocą oraz problemem zjawiska patologii, a także pracownicy koszalińskich instytucji i organizacji wspierających osoby dotknięte przemocą i zjawiskami patologicznymi oraz Rad Osiedli. Partnerzy: Komenda Miejska Policji w Koszalinie, SM w Koszalinie, CARITAS D diecezji Koszalińsko – Kołobrzeskiej, Wydział Edukacji urzędu Miejskiego w Koszalinie, Rady Osiedli i inne.	93 160 zł
10. WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE	„Opolskie przeciw przemocy”	Celem projektu było ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie, a także skutków stosowania przemocy na terenie woj. opolskiego. W ramach projektu zostanie przeprowadzona kampania społeczno – informacyjna, która będzie obejmować cykl działań w postaci tygodnia walki z przemocą. Planowane jest także prowadzenie szkoleń skupionych wokół 3 modułów: profilaktyce przemocy, przybliżeniu osoby ofiary, sprawcy przemocy. Trwałym rezultatem projektu jest powstanie w pełni wyposażonych dwóch niebieskich pokoi. Podsumowaniem projektu jest wydanie publikacji, zawierającej wyniki przeprowadzonej diagnozy. Adresatami projektu byli pracownicy socjalni,	96 300 zł

		<p>police, przedstawiciele sądu, edukacji, służby zdrowia, przedstawiciele gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, organizacji pozarządowych oraz przedstawiciele organów administracji rządowej i samorządowej. Partnerzy Uniwersytet Opolski, KWP w Opolu.</p>	
11. WOJEWÓDZTWO MAŁOPOLSKIE	„Wspólna sprawa – stop przemocy”	<p>Bezpośrednimi adresatami projektu były osoby doświadczające przemocy, zwłaszcza kobiety i dzieci. Prowadzono zajęcia terapeutyczne dla ofiar i świadków przemocy, zajęć profilaktycznych z zakresu przemocy rówieśniczej, szkolenia dla nauczycieli, warsztaty z zakresu procedury stosowania „Niebieskiej karty” dla pracowników OPS, Policji, pedagogów szkolnych, pielęgniarzek środowiskowych. Realizatorami projektu były instytucje odpowiedzialne za bezpieczeństwo i porządek publiczny na terenie gminy.</p>	41 000 zł
12. WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE	„Przełam Przemoc”	<p>Projekt kierowany do wszystkich mieszkańców gminy Stare Miasto w celu zmiany świadomości społeczności lokalnej na temat przemocy domowej. Zakładał zorganizowanie szkoleń i warsztatów, które pokażą, że ofiara i sprawca przemocy nie pozostają sami. Zorganizowano o zasięgu ponad lokalnym rajd rowerowy ”Zdrowa i szczęśliwa rodzina” oraz festyn międzygminny integracyjny rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy ”Widzę, słyszę i reaguję na przemoc”. Adresaci: mieszkańcy gminy, przede wszystkim ofiary przemocy i ich sprawcy. Partnerzy: Sąd Rejonowy w Koninie, Policja, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Instytucje Kościelne, Ośrodki Zdrowia, Towarzystwo Inicjatyw Obywatelskich w Koninie, szkoły i przedszkola</p>	23 800 zł
13. WOJEWÓDZTWO PODKARPACKIE	„MOŻEMY CI POMÓC – program przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Tyczyn”	<p>W ramach projektu przeprowadzono kampania społeczno – informacyjna, w której mieszkańcy gminy Tyczyn zostali poinformowani o przyczynach, rodzajach i skutkach przemocy. Projekt zakładał podniesienie świadomości społecznej i wiedzy o przejawach przemocy, promuje odpowiednie wzorce życia rodzinnego. Adresatami projektu był ogół społeczeństwa z terenu Gminy Tyczyn, uczniowie klas szóstych szkół podstawowych, uczniowie klas pierwszych gimnazjum, rodzice, stowarzyszenia działające na rzecz rodziny, personel medyczny podstawowej opieki zdrowotnej. Partnerzy: Urząd Miejski w Tyczynie, wszystkie szkoły podstawowe z terenu gminy Tyczyn, gimnazjum</p>	14 450 zł

3. Program Daphne III.

Departament Analiz i Nadzoru MSWiA podejmuje działania związane z wdrażaniem w Polsce unijnego programu szczegółowego na lata 2007-2013 „Zapobieganie i zwalczanie przemocy wobec dzieci, młodzieży i kobiet oraz ochrona ofiar i grup ryzyka - DAPHNE III”.

Celem Programu Daphne III jest finansowe wspieranie europejskich inicjatyw obrony kobiet, dzieci i młodzieży przed przemocą, ale także handlem ludźmi, w szczególności inicjatyw podejmowanych przez publiczne i prywatne organizacje (m.in. NGO’s, ośrodki badawcze, władze szczebla lokalnego).

Dotychczas Departament Analiz i Nadzoru MSWiA podjął następujące działania związane z promowaniem Programu Daphne III:

- prezentowano Program Daphne III podczas zorganizowanego, w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie, cyklu szkoleń dla członków komisji bezpieczeństwa i porządku z województw: lubelskiego, podlaskiego, podkarpackiego, małopolskiego, lubuskiego i łódzkiego;

- Program Daphne III prezentowano także podczas konferencji szkoleniowych, seminariów i innego rodzaju spotkań z zainteresowanymi podmiotami;
- utworzono nową stronę internetową www.daphne.mswia.gov.pl, gdzie prezentowane są informacje dotyczące tego programu, a także prowadzona jest baza kontaktów dla podmiotów zainteresowanych Programem Daphne III, która jest prowadzona zarówno w języku polskim, jak i angielskim;
- przetłumaczono dokumenty dotyczące „wezwania do składania propozycji” w ramach programu Daphne III i zamieszczono je na stronie internetowej poświęconej Programowi;
- opracowano publikację z międzynarodowego seminarium pn. „Przeciwdziałanie przemocy – praktyka w Polsce i Europie” w języku polskim i angielskim.

Rozdział IV. Działania określone w Programie realizowane przez Komendę Główną Policji

W ramach wyodrębnionych strategii ukierunkowanych na poszczególne obszary tematyczne wymienić można przykładowe działania organizowane lub współorganizowane, w ramach Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, przy udziale policjantów na poziomie ogólnopolskim, regionalnym oraz lokalnym:

1. ***W obrębie strategii diagnozujących***, (które zgodnie z zapisem programu obejmują kwestie polegające na zbieraniu informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie, w tym jego skali, identyfikacji ofiar oraz sprawców, badaniu istniejącej infrastruktury instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie, badaniu skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą, w tym zbadanie istniejących przeszkód w zakresie pomagania ofiarom przemocy, a także badaniu potrzeb szkoleniowych dla pracowników „pierwszego kontaktu”), w 2010 roku:
 - wzorem lat ubiegłych, w Biurze Prewencji KGP opracowano okresowe sprawozdanie z realizacji procedury postępowania policjantów wobec przemocy w rodzinie pn. „Niebieskie karty”. W systemie półrocznym i rocznym na podstawie informacji nadsyłanych z komend wojewódzkich Policji przygotowano szczegółową analizę sposobu realizacji obowiązków wynikających z Zarządzenia Nr 162 z dnia 18 lutego 2008 roku w sprawie metod i form wykonywania przez Policję zadań w związku z przemocą w rodzinie w ramach procedury „Niebieskie Karty”;
 - przedstawiciele Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku zrealizowali projekt „Sięgnij PoMOC”, który obejmował przeprowadzenie badań opinii dzieci i młodzieży na temat zjawiska przemocy w rodzinie, na bazie których opracowane zostaną następnie założenia merytoryczne realizacji kaskadowych działań edukacyjnych. Działania te obejmą z kolei szkolenia przedstawicieli poradni psychologiczno-pedagogicznych, jednostek Policji województwa podlaskiego którzy są realizatorami szkoleń dla kadry pedagogicznej, a także szkolenia dla nauczycieli, pedagogów, psychologów szkolnych województwa podlaskiego, dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców. Projekt zostanie przeprowadzony pilotażowo w 2011 roku w 2 wybranych powiatach województwa, a następnie po wprowadzeniu ewentualnych modyfikacji zostanie rozpowszechniony na terenie całego województwa;
2. ***W obrębie strategii edukacyjnych***, (których realizacja polega na wprowadzeniu do programów kształcenia zawodowego osób zajmujących się przemocą w rodzinie treści dotyczących przyczyn i skutków przemocy, rozpoznawania i diagnozowania przypadków przemocy w rodzinie oraz współpracy w ramach gminnego systemu przeciwdziałania temu zjawisku, opracowywaniu programów edukacyjnych i wspierających dotyczących zapobiegania przemocy wobec dzieci i osób dorosłych, np. partnera, osoby starszej, osoby niepełnosprawnej itp., opracowywaniu procedur ochrony prawnej i wsparcia psychologicznego dla świadków i ofiar przemocy w rodzinie, przygotowywaniu zestawów szkoleniowych w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, czy też na opracowywaniu materiałów instruktażowych, zaleceń i procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem procedury „Niebieskich Kart”), Policja podejmowała między innymi następujące przedsięwzięcia:

- przedstawiciel Biura Prewencji KGP opracował wkład opisujący polskie rozwiązania wykorzystywane przez Policję na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem procedury “Niebieskie karty”, który stał się częścią opracowania pt. *“Handbook of best police practices on tackling violence against women”*. Podręcznik przygotowany w ramach prezydencji Hiszpanii został udostępniony policjantom krajów członkowskich Unii Europejskiej i stał się punktem wyjścia realizacji wielu europejskich inicjatyw w zakresie problematyki przemocy w rodzinie;
- wiosną 2010 roku do Biura Prewencji KGP wpłynęło zaproszenie z European Police College (CEPOL) do składania zgłoszeń w związku z planowanym do stworzenia szkoleniowym modułem e-learningowym zorientowanym na problematykę przemocy ze względu na płeć, który służyć będzie jako narzędzie dydaktyczne osobom szkolącym kadrę policyjną wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej w przedmiotowym zakresie, a także starszym oficerom policji w ramach doskonalenia zawodowego. Zaproszenie dotyczyło wzięcia udziału w procesie projektowania wspomnianego modułu i zostało rozesłane do wszystkich krajów członkowskich UE, z prośbą o nadsyłanie zgłoszeń osób zajmujących się zawodowo problematyką zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, także kwestiami związanymi z wykorzystaniem nowoczesnych technologii na rzecz szkolnictwa policyjnego. Spośród nadesłanych zgłoszeń sekretariat CEPOL’u wybrał 5 ekspertów i zaprosił do udziału w planowanym przedsięwzięciu. Wśród tych osób znalazła się przedstawicielka Biura Prewencji KGP. Członkowie grupy wyodrębnili poszczególne elementy, które złożą się na całość opracowywanego modułu, a które wypełnili treścią merytoryczną dotyczącą zjawiska przemocy wobec kobiet (przemocy w rodzinie). Założono, iż moduł ten zostanie umieszczony na stronie Europejskiej Akademii Policyjnej, a także rozesłany do wszystkich krajów członkowskich UE. Wśród wspomnianych najistotniejszych elementów narzędzia znalazł się rozdział dotyczący: I. Najistotniejszych zagadnień (służby policyjne, strategia policji, rola policji, współpraca interdyscyplinarna, środki prewencyjne wykorzystywane przez policję - adresowane do ofiar przemocy, do sprawców przemocy, a także adresowane do młodych ludzi, środki opiekuńcze wykorzystywane przez policję - adresowane do ofiar przemocy, do sprawców przemocy, środki opiekuńcze adresowane do innych osób, środki ochrony wykorzystywane przez policję, szacowanie ryzyka wystąpienia przemocy, system monitorowania zjawiska przemocy, definicje przemocy wobec kobiet (przemocy w rodzinie), mity, rodzaje oraz cykle przemocy), II. Opisu przypadków oraz III. Podejmowania strategicznych decyzji (wraz z tzw. mini przypadkami). Przygotowany materiał został następnie zweryfikowany pod względem językowym i rozesłany do konsultacji przez Policję wszystkich krajów członkowskich Wspólnoty. Wiosną 2011 roku zostaną nagrane filmy niezbędne do zakończenia prac nad częścią modułu dotyczącą studium przypadków umożliwiającą policjantom praktyczne ćwiczenia w zakresie podejmowania strategicznych decyzji w sytuacji wystąpienia przemocy. Gotowe narzędzie zostanie udostępnione policjom krajów członkowskich UE;
- w dniach od 22 do 28 lutego 2010 roku Ministerstwo Sprawiedliwości było gospodarzem inicjatywy pn. „Tygodzień Pomocy Ofiarom Przestępstw”, której zasadniczym celem stało się zwrócenie szczególnej uwagi na potrzeby i prawa osób pokrzywdzonych przestępstwem. Przedsięwzięcie to realizowane było we współpracy z innymi instytucjami, w tym m.in. sądami, prokuratorami, jednostkami organizacyjnymi Policji, a także organizacjami pozarządowymi. W ramach inicjatywy w jednostkach Policji zaktywizowane zostały działania dzielnicowych polegające na

przebiegu prowadzonych „Niebieskich kart” w rodzinach dotkniętych przemocą w celu wytypowania osób szczególnie pokrzywdzonych tym problemem. Następnie policjanci przekazywali zainteresowanym kompleksową informację na temat możliwości skorzystania z porad specjalistów, którzy pełnili dodatkowe dyżury w ramach działań prowadzonych na rzecz „Tygodnia...”;

- na terenie działania Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku w efekcie współpracy z Okręgową Izbą Lekarską w Białymstoku rozpoczęto dystrybucję ulotek opracowanych przez Wydział Prewencji KWP pn. „*Informator pracownika ochrony zdrowia – postępowanie w sytuacji podejrzenia występowania przemocy w rodzinie*” w Biuletynie Okręgowej Izby Lekarskiej w Białymstoku. Biuletyn jest kwartalnikiem ukazujący się na terenie województwa podlaskiego;
- na terenie działania Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach w ramach współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej Województwa Śląskiego uzyskano możliwość przeszkolenia policjantów jednostek miejskich i powiatowych. Policjanci wzięli udział w szkoleniach z zakresu pracy środowiskowej z ofiarami oraz sprawcami przemocy w rodzinie, a także funkcjonowania miejskich i gminnych zespołów interdyscyplinarnych;
- na terenie podległym Komendzie Wojewódzkiej Policji w Olsztynie w ramach „*Tygodnia Pomocy Ofiarom Przestępstw*” w dniach 22-28 lutego 2010 roku przedstawiciele Policji uczestniczyli w inicjatywie, której głównym celem było zwrócenie uwagi na potrzeby i prawa osób pokrzywdzonych przestępstwem. W tym zakresie policjanci poszczególnych jednostek terenowych współpracowali z instytucjami i organizacjami funkcjonującymi na terenie powiatów, między innymi poprzez dyżury w punktach informacyjnych. W punktach, które działały również w budynkach Policji, osoby zainteresowane mogły otrzymać pomoc prawno-psychologiczną. W skład zespołów dyżurujących zaangażowani byli zarówno policjanci pionów dochodzeniowo-śledczych, jak też prewencji, a ponadto również prawnicy, kuratorzy sądowi, pedagodzy, pracownicy socjalni, psychologowie z instytucji współpracujących, takich jak sądy, PCPR, GOPS, MOPS, poradnie psychologiczno-pedagogicznej i inne. W ramach działań dzielnicowi przekazywali informacje o możliwości skorzystania z porad specjalistów osobom z rodzin dotkniętych problemem przemocy;
- w czerwcu 2010 roku na terenie działania Komendy Wojewódzkiej Policji w Opolu w ramach kampanii społecznej przeprowadzony został marsz przeciwko przemocy, w którym udział wzięli uczniowie z 11 opolskich szkół, młodzież i nauczyciele z Ochotniczego Hufca Pracy w Opolu, kilkadziesiąt osób niepełnosprawnych, a także mieszkańcy Opola (łącznie ponad 400 osób). W dwóch najbardziej uczęszczanych punktach Opola na telebimach wyświetlany był spot antyprzemocowy. W całym mieście rozwieszone zostały plakaty, a wolontariusze, ubrani w charakterystyczne koszulki z napisem „*Opolskie przeciwko przemocy*” kolportowali ulotki związane z tematem przemocy. W ramach inicjatywy odbyły się również spektakle, występy artystyczne, mające zwrócić uwagę i uwrażliwić na problem przemocy. Wśród występujących na scenie wymienić należy m.in. zespół teatralny kobiet odbywających kary pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w Lublińcu. Podczas występów mieszkańcy Opolszczyzny mogli korzystać z bezpłatnych porad prawnika, psychologów, a także policjantów.

3. ***W obrębie strategii interwencyjnych*** (polegających m.in. na izolowaniu sprawców przemocy w rodzinie od ofiar na podstawie odrębnych przepisów oraz przy zastosowaniu procedury „Niebieskie karty”, a także podejmowaniu stosownej reakcji

oraz organizowaniu niezbędnej pomocy w przypadku powzięcia informacji o wystąpieniu przypadku przemocy w rodzinie) Policja zaangażowana była w przykładowe inicjatywy:

1. Komenda Miejska Policji w Suwałkach kontynuowała udzielanie porad drogą elektroniczną. Pytania do policjantów były nadsyłane na skrzynkę stop.przemocy@suwalki.policja.gov.pl. W 2010 roku na wskazany adres e-mail nadesłano 27 wiadomości;
 2. na terenie działania Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy realizowano projekt pn. *„Przyjazny Patrol”*. Realizacja programu rozpoczęła się w dniu 19 lutego 2010 roku i funkcjonowała do 18 grudnia. W tym okresie odbyło się 86 dyżurów, podczas których policjanci wraz z pracownikami socjalnymi interweniowali 35 razy, sporządzili 25 powiadomień do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, wręczyli 17 zaproszeń oraz powiadomień do Bydgoskiego Ośrodka Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Terapii „BORPA” oraz wysłali 5 powiadomień do Sądu Rejonowego Rodzinnego i Nieletnich w Bydgoszczy. Podczas 35 interwencji *„Przyjaznego Patrolu”* przeprowadzono rozmowy z 58 osobami dorosłymi oraz rozpoznano sytuację opiekuńczo-wychowawczą 72 małoletnich dzieci doświadczających przemocy w rodzinie. Podczas przeprowadzanych interwencji dzieci otrzymywał maskotki;
 3. na terenie działania Komendy Miejskiej Policji w Gdyni nową formą mającą na celu poprawę jakości przeprowadzanych interwencji domowych związanych z przemocą w rodzinie, jest opracowany w 2010 roku projekt pn. *„Wspólna Interwencja - Niebieski Patrol”*, który zakłada podejmowanie interwencji przez interdyscyplinarną grupę. W jej skład będą wchodzić funkcjonariusze Policji oraz specjaliści Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Gdyni. Efektem inicjatywy ma być spójny system obiegu dokumentacji i przepływu informacji dotyczącej podejmowanych czynności przez interdyscyplinarny patrol pomiędzy Policją, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, a także innymi instytucjami;
 4. funkcjonariusz Komendy Miejskiej Policji w Elblągu w październiku 2010 roku uczestniczył w wizycie studyjnej w Kaliningradzie w Federacji Rosyjskiej w ramach projektu *„Działania na rzecz ofiar przestępstw, ze szczególnym uwzględnieniem przemocy seksualnej wobec kobiet”* realizowanego przez Ośrodek Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przystępstwem przy Elbląskim Centrum Mediacji i Aktywizacji Społecznej. Inicjatywa ta odbyła się w ramach podpisanego porozumienia o współpracy, a jej celem było przeprowadzenie zajęć z zakresu międzynarodowych prawnych, psychologicznych i wolontarystycznych standardów pracy z osobami pokrzywdzonymi przestępstwem.
- 4. W obrębie strategii terapeutycznych,** (które zgodnie z zapisem programu obejmują kwestię wzmocnienia ochrony ofiar przemocy przez opracowywanie i realizację programów realizowanych z udziałem Policji, prokuratury, kuratorów sądowych, opracowywanie i realizację programów terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie, czy też zabezpieczenie odpowiednich warunków do przesłuchań dzieci (niebieskie pokoje) oraz w miarę możliwości dorosłych ofiar przemocy w rodzinie), jednostki organizacyjne Policji zrealizowały następujące przedsięwzięcia:
1. przedstawiciele Komendy Miejskiej Policji w Grudziądzu we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Grudziądzu oraz Poradnią Terapii Uzależnień od Alkohol i Innych Uzależnień we wrześniu i październiku 2010 roku realizowali projekt *„Nie jesteś sama - wspólnie przeciw przemocy”*. Program skierowany był do

kobiet doznających przemocy w rodzinie. Ten pilotażowy projekt miał za zadanie uzupełnienie systemu wsparcia dla rodzin dotkniętych problemem przemocy oraz dostarczenie ofiarom podstawowych informacji na temat zjawiska przemocy oraz instytucji działających na terenie miasta Grudziądz, które zajmują się udzielaniem pomocy i wsparcia w tym zakresie. Spotkania edukacyjne prowadzone były przez pracowników socjalnych, kierowników rewirów dzielnicowych oraz terapeutę do spraw uzależnień i odbywały się w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Grudziądzu;

2. przy Komendzie Miejskiej Policji w Kielcach działał Punkt Konsultacyjny dla Ofiar Przestępstw, w którym dyżurowali dzielnicowi (od poniedziałku do piątku w godz. 14.00-18.00). W 2010 roku udzielono porad 136 osobom, a w większości dotyczyły one problemów związanych z przemocą w rodzinie, problemem alkoholowym, pobiciami oraz problemami wychowawczymi;
3. w październiku 2010 roku na terenie województwa wielkopolskiego zrealizowane zostało przez Wydział Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu, przy współpracy komend powiatowych Policji w Czarnkowie, Grodzisku Wielkopolskim i Wrześni, tournée Teatru Profilaktycznego im. Marka Kotańskiego z Krakowa, który prezentował spektakl pod tytułem „*Spójrz na mnie*”. Prezentowany spektakl zawierał treści profilaktyczne pokazujące ofiary przemocy oraz możliwości uzyskania przez nie pomocy, a także przestrzegające przed przekraczaniem przepisów prawa oraz jego konsekwencjami.

Reasumując należy podkreślić, iż opisane w materiale inicjatywy stanowią jedynie przykład i niewielki wycinek przedsięwzięć realizowanych przez policjantów na wszystkich poziomach organizacyjnych Policji, które wiążą się z realizacją Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz tworzeniem, wdrażaniem, a także usprawnianiem systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie funkcjonujących w poszczególnych środowiskach lokalnych.

Rozdział V. Działania określone w Programie realizowane przez Ministerstwo Zdrowia

Działania określone w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przypisane jako właściwe do realizacji przez Ministerstwo Zdrowia wykonywane są przez jednostkę podległą Ministerstwu - Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowała zadania określone jako *strategie edukacyjne, których celem jest szkolenie służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie zawarte w punkcie Działania uprzedzające, Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie*

W ramach szkolenia przedstawicieli służb:

- 1) We współpracy z Wydziałem Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego zrealizowano szkolenie dla przedstawicieli ochrony zdrowia, nt. diagnostyki dziecka krzywdzonego, medycznych, psychologicznych i prawnych aspektów przemocy wobec dzieci i interwencji w przypadkach przemocy w rodzinie. W szkoleniu uczestniczyło 29 osób.
- 2) Odbyło się szkolenie dla osób udzielających porad prawnych osobom doznającym przemocy. Szkolenie dotyczyło m.in. mechanizmów i cyklu przemocy w rodzinie oraz umiejętności prowadzenia rozmowy i nawiązywania kontaktu ze szczególną kategorią klienta, jaką są osoby doznające przemocy, a także aspektów związanych z wykorzystywaniem prawa w pomaganiu ofiarom przemocy w rodzinie. W szkoleniu wzięło udział 36 prawników z gmin wiejskich.
- 3) Przeprowadzono szkolenie dla kuratorów sądowych pracujących w wydziałach karnych sądów rejonowych i prowadzących dozory nad osobami skazanymi za przestępstwo znęcania się nad rodziną. W 14-godzinnych zajęciach edukacyjnych. na temat zagadnień związanych z kontaktem i pracą z osobami stosującymi przemoc uczestniczyło 57 osób.
- 4) W ramach współpracy z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej MOPS w Katowicach zrealizowano staż dla studentów i absolwentów wyższych uczelni przygotowujący do pracy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Staż obejmujący 15 godz. szkolenia i 60 godz. zajęć praktycznych ukończyło 18 osób.
- 5) W ramach współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Warmińsko-Mazurskiego przeprowadzono pilotażowe szkolenie nt. pracy w interdyscyplinarnych zespołach ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Szkolenie przeznaczone było dla przedstawicieli gmin z tego województwa (w tym pracowników socjalnych, policjantów, pedagogów, członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych). W szkoleniu wzięły udział 63 osoby.
- 6) Odbyła się XIV konferencja przeciw przemocy w rodzinie, poświęcona nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i interdyscyplinarnej współpracy służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W konferencji uczestniczyli przedstawiciele służb, instytucji i organizacji powołanych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Uczestnicy wysłuchali wystąpień, które pozwoliły na spojrzenie na przemoc z różnych perspektyw: filozoficznej, psychologicznej i antropologicznej. W konferencji wzięło udział 160 osób.
- 7) W omawianym okresie odbyło się pięć posiedzeń Rady ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Rada jest zespołem ekspercko-doradczym w skład którego wchodzi 13 przedstawicieli zarówno urzędów centralnych, instytucji jak i organizacji pozarządowych, Podczas posiedzeń członkowie Rady pracowali m.in. nad projektami

rozporządzeń do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym dot. procedury „Niebieskie Karty” oraz standardów funkcjonowania specjalistycznych ośrodków wsparcia, kwalifikacji osób w nich zatrudnionych oraz kwalifikacji osób pracujących ze sprawcami przemocy w rodzinie.

- 8) Odbyła się sesja egzaminacyjna dla osób ubiegających się o certyfikat specjalisty/konsultanta w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. System certyfikowania jest realizowany w oparciu o „Program potwierdzania kwalifikacji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie”. Egzamin z wynikiem pozytywnym zdało 16 osób. Ogółem lista certyfikowanych specjalistów/konsultantów ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie liczy 182 osoby.
 - 9) Na zlecenie PARPA przeprowadzono „Interdyscyplinarne szkolenie dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie”. W szkoleniu mającym na celu zwiększenie podstawowej wiedzy uczestników nt. zjawiska przemocy domowej i przygotowanie ich do pracy w tzw. pierwszym kontakcie z członkami rodzin, w których dochodzi do przemocy wzięły udział 62 osoby, w tym psychologzy, pedagodzy, prawnicy, pracownicy socjalni, kuratorzy, terapeuci.
 - 10) Przygotowano interaktywną płytę edukacyjną dotyczącą funkcjonowania interdyscyplinarnych zespołów ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i grup roboczych. W oparciu o przygotowane scenariusze powstało 6 filmów edukacyjnych pokazujących jak powinna być prowadzona interwencja policji w sytuacji przemocy w rodzinie z wykorzystaniem procedury „Niebieskie Karty”, rozmowa z ofiarą przemocy w rodzinie oraz jak powinny przebiegać prace grupy roboczej ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Na płycie znajdują się również prezentacje multimedialne dotyczące regulacji prawnych wprowadzonych ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz pracy z zespołami interdyscyplinarnymi.
2. PARPA w 2010 roku przygotowała i przeprowadziła kampanię informacyjną promującą Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” i telefon dla ofiar przemocy – 0801-12-00-02.
- Powyższa kampania wpisuje się w ***Strategie informacyjne, których celem jest podniesienie poziomu wrażliwości społecznej na zjawisko przemocy w rodzinie, określone w Krajowym Programie Przeciwdziałania przemocy w rodzinie punkcie III - Działania uprzedzające.***
- Opracowano założenia merytoryczne oraz zakres działań dla samorządów. Przygotowano pakiety informacyjno-edukacyjne (plakaty, ulotki) i wysłano je do wszystkich gmin w Polsce oraz do Pełnomocników Zarządów Województw ds. rozwiązywania problemów alkoholowych. Na okres trwania kampanii (II połowa maja –lipiec) uruchomiono trzecią, dodatkową, linię telefonu dla ofiar przemocy. Trzecia linia była czynna w dni powszednie w godz. 8.00-22.00 i dyżurowały przy niej osoby zatrudnione przez PARPA w ramach umowy zlecenia. W odpowiedzi na pisemne zapotrzebowania składane do PARPA przez organizacje pozarządowe i instytucje samorządowe, na bieżąco wysyłano materiały promujące Pogotowie „Niebieska Linia”. Informacja o kampanii wraz z ulotkami została także wysłana do członków Ogólnopolskiego Porozumienia Osób, Instytucji i Organizacji Pomagających Ofiarom Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”.
3. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowała ponadto zadania, które wpisują się w działania interwencyjne - strategie pomocowe kierowane do ofiar przemocy w rodzinie, zawarte w Krajowym Programie Przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W ramach tej strategii kontynuowało pracę, Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”. W ramach Pogotowia funkcjonował telefon dla ofiar przemocy (0801-12-00-02) czynny od poniedziałku do soboty w godz. 8.00-22.00 a w niedziele i święta w godz. 8.00-16.00. W poniedziałki i wtorki w godz. 17.00-21.00 pod numerem telefonu 022/6662850, a w środy w godz. 18.00-22.00 (0801-12-00-02) działała telefoniczna poradnia prawna. W Pogotowiu „Niebieska Linia” funkcjonowała także poradnia e-mailowa (niebieskalinia@niebieskalinia.info) oraz strona internetowa (www.niebieskalinia.info). Na bieżąco aktualizowano bazę danych placówek udzielających pomocy ofiarom przemocy w rodzinie oraz bazę członków Ogólnopolskiego Porozumienia Osób Organizacji i Instytucji „Niebieska Linia”. Dla członków Porozumienia „Niebieska Linia” opracowano cztery numery internetowego serwisu informacyjnego, które zostały przesłane do wszystkich członków Porozumienia. W omawianym okresie w Telefonie „Niebieska Linia” odebrano ogółem 11.228 rozmów, które dotyczyły problemów rodzinnych, głównie związanych z przemocą domową, a także nadużywaniem alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz uzależnienia. Udzielono także 1.163 telefoniczne porady i konsultacje prawne, odpowiedziano na 414 listów (elektroniczne i tradycyjne). Pracownicy Pogotowia „Niebieska Linia” uruchomili 220 interwencji w sprawach przemocy w rodzinie. Prowadzono program stażowy dla studentów wyższych uczelni, do którego przyjęto 21 osób. Przeprowadzono cztery seminaria dla przedstawicieli Ogólnopolskiego Porozumienia Osób, Instytucji i Organizacji Pomagających Ofiarom Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, w których uczestniczyły ogółem 188 osób. W omawianym okresie na bieżąco zamieszczano na stronie internetowej www.niebieskalinia.info informacje nt. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4. W dniu 29 listopada 2010 r. podpisano porozumienie o współpracy pomiędzy PARPA, Ministerstwem Sprawiedliwości i Komendą Główną Policji w sprawie funkcjonowania telefonu interwencyjno – informacyjnego dla osób pokrzywdzonych przemocą w rodzinie stosowaną przez osoby uprzednio skazane za przestępstwo popełnione z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej wobec członka rodziny, działającego w ramach Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” i telefonu 801 12 00 02. Oferta pogotowia „Niebieska Linia została rozszerzona o nowy rodzaj interwencji od 4 stycznia 2011 r.

Rozdział VI. Działania określone w Programie realizowane przez Ministerstwo Edukacji Narodowej

Ministerstwo Edukacji Narodowej w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (zwanym dalej Programem), było odpowiedzialne za realizację działań uprzedzających, w tym strategii informacyjnych i edukacyjnych oraz działań wspierających.

W ramach działań uprzedzających - strategii informacyjnej Programu, Ministerstwo Edukacji Narodowej odpowiada za wprowadzenie do szkolnych programów kształcenia ogólnego treści uświadamiających zagrożenia płynące z przemocy w rodzinie oraz propagujących zachowania sprzyjające pozytywnym postawom w rodzinie.

W ramach działań uprzedzających - strategii edukacyjnej Programu, Ministerstwo Edukacji Narodowej odpowiada za wprowadzenie do programów kształcenia zawodowego osób zajmujących się przemocą w rodzinie, treści dotyczących przyczyn i skutków przemocy, rozpoznawania i diagnozowania przypadków przemocy w rodzinie oraz współpracy w ramach gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Resort oświaty odpowiada również za przygotowanie pakietów szkoleniowych w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie i przeszkolenie nauczycieli, pedagogów szkolnych i psychologów oraz opracowanie materiałów instruktażowych, zaleceń i procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach przemocy w rodzinie.

1. Działania uprzedzające - strategie informacyjne.

W podstawie programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół¹ zostały uwzględnione treści nauczania związane z kształtowaniem prawidłowych postaw społecznych i budowaniem poprawnych relacji interpersonalnych opartych na współdziałaniu i poszanowaniu siebie i innych ludzi, które wpisują się w zadania Programu.

Począwszy od 1 września 2009 roku w klasach I szkoły podstawowej oraz w klasach I gimnazjum stosowana jest podstawa programowa określona *rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 51, poz. 458, z późn. zm.)*. W pozostałych klasach aż do zakończenia cyklu kształcenia stosowana będzie dotychczasowa podstawa programowa kształcenia ogólnego z dnia 26 lutego 2002 roku.

1.A. W dotychczasowej podstawie programowej określonej *rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 51, poz.458, z późn. zm.)* treści nauczania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie uwzględnione zostały na wszystkich etapach edukacyjnych.

Na I etapie edukacyjnym kształtowanie postaw społecznych i etycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie określone zostało w celach edukacyjnych: kształtowanie umiejętności nawiązywania i utrzymywania poprawnych kontaktów z innymi dziećmi, dorosłymi, w zadaniach szkoły takich jak: uczenie zwyczajów, obyczajów i

1) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 51, poz. 458, z późn. zm.) uchylone zostało na podstawie § 11 rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4. poz. 17).

właściwych zachowań w środowisku rodzinnym, uczenie zachowań w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu uczniów, oraz w treściach nauczania takich jak: bezpieczeństwo w różnych miejscach i sytuacjach.

Na II etapie edukacyjnym w klasach IV - VI problematyka przeciwdziałania przemocy w rodzinie została uwzględniona w treściach nauczania ścieżki edukacyjnej *wychowanie do życia w społeczeństwie*, w szczególności w zakresie modułu *wychowanie do życia w rodzinie*, ponadto w podstawie programowej przedmiotów *historia i społeczeństwo* oraz *etyka*. W celach edukacyjnych i treściach nauczania przedmiotu *historia i społeczeństwo* treści związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, to: rozwijanie poczucia przynależności do grupy rodzinnej, ja i inni, wolność osobista, prawa moje i prawa innych, mój dom, moja rodzina i sąsiedztwo.

W podstawie programowej etyki przedmiotowe treści uwzględnione zostały w celach edukacyjnych, np. kształtowanie refleksyjnej postawy wobec człowieka, jego natury, powinności moralnych oraz wobec różnych sytuacji życiowych, przygotowanie do rozpoznawania podstawowych wartości.

Na III etapie edukacyjnym, treści nauczania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie występują w podstawie programowej przedmiotów: *etyka* oraz *wiedza o społeczeństwie* w modułach *wychowanie do życia w rodzinie*, *wychowanie obywatelskie*.

Na IV etapie edukacyjnym treści programowe dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie znajdują się w treściach nauczania ścieżek edukacyjnych takich jak: *edukacja filozoficzna*, *wychowanie do życia w rodzinie* oraz w podstawie programowej przedmiotu *wiedza o społeczeństwie*, w tym pomoc uczniom w rozpoznaniu i realizowaniu ich praw i powinności, standardy postępowania wobec naruszania praw, prawa człowieka.

1.B. Nowa podstawa programowa określona rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4. poz. 17), uwzględnia na każdym etapie edukacyjnym w odpowiednim stopniu treści nauczania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Począwszy od wychowania przedszkolnego poprzez kolejne etapy edukacyjne aż do zakończenia procesu kształcenia, w dokumencie położono nacisk na budowanie i umacnianie postawy szacunku i bezpieczeństwa własnego i innych, odpowiedzialności, społecznej oraz prorodzinnej.

Dziecko kończące przedszkole i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej zostanie przygotowane do właściwych zachowań w sytuacji zagrożenia i będzie wiedziało, gdzie można otrzymać pomoc, będzie umiało o nią poprosić. Ponadto będzie odpowiednio kształtowane w zakresie wychowania rodzinnego.

Problematyka przeciwdziałania przemocy w rodzinie zawarta jest w edukacji społecznej na I etapie edukacyjnym. Uczeń dowie się, co wynika z przynależności do rodziny, jakie są relacje między najbliższymi oraz będzie wiedział, że należy wywiązywać się z powinności wobec nich. Pozna zagrożenia ze strony ludzi i dowie się, do kogo i w jaki sposób należy się zwrócić o pomoc. Treści nauczania *etyki* mają na celu wzmocnienie identyfikacji ucznia ze swoją rodziną i jej tradycjami. Ponadto podkreślają znaczenie fundamentalnej reguły, że wszyscy ludzie mają równe prawa.

Na II etapie edukacyjnym na lekcjach *Języka polskiego* uczeń w kontakcie z dziełami kultury będzie kształtował hierarchię wartości oraz swoją wrażliwość. Cele ogólne przedmiotu *historia i społeczeństwo* zakładają natomiast wzbudzenie u uczniów zainteresowania problematyką społeczną, w tym refleksję nad sobą i otoczeniem społecznym. Uczeń będzie zatem potrafił wyjaśnić znaczenie rodziny w życiu oraz wskazać

prawa i obowiązki przysługujące poszczególnym członkom rodziny. Przedmiot *wychowanie do życia w rodzinie* ma na celu ukazanie wartości rodziny, w tym więzi rodzinnej, związków uczuciowych i innych relacji oraz konfliktów i sposobów ich rozwiązywania. Informuje także o instytucjach działających na rzecz dziecka i rodziny. *Etyka* natomiast ma pomóc w zdefiniowaniu obowiązków wobec rodziny oraz umocnić młodego człowieka w poczuciu własnej godności.

Na III i IV etapie edukacyjnym problematykę przemocy w rodzinie podejmują następujące przedmioty: *wiedza o społeczeństwie*, *wychowanie do życia w rodzinie*, *etyka*, przedmiot uzupełniający: *historia i społeczeństwo*.

W ramach *wiedzy o społeczeństwie* uczeń uczyć się będzie rozpoznawania problemów najbliższego otoczenia i poszukiwania ich rozwiązań. Pozna możliwości zachowania dystansu wobec nieaprobowanych przez siebie zachowań oraz sposoby, jak im się przeciwstawić. Będzie potrafił wyjaśnić na przykładach znaczenie podstawowych norm współżycia między ludźmi, w tym wzajemności, odpowiedzialności i zaufania.

Przedmiot *wychowanie do życia w rodzinie* akcentuje okazywanie szacunku innym ludziom, docenianie ich wysiłku i pracy, przyjęcie postawy szacunku wobec siebie oraz wnoszenie pozytywnego wkładu w życie swojej rodziny. Objaśnia relacje międzysobowe i ich znaczenie, kształtuje zachowania asertywne. Zdobywane umiejętności powinny przygotować uczniów do planowania rodziny oraz umożliwić pogłębianie wiedzy związanej z funkcjami rodziny.

Podstawa programowa *etyki* przewiduje przygotowanie do podjęcia odpowiedzialności za siebie i innych oraz za dokonywane wybory moralne, stosowania zasad harmonijnego współistnienia i współdziałania ze środowiskiem społecznym. Podkreśla etos człowieka jako osoby, jego prawo do godności. Przygotowuje również do przyjmowania na siebie odpowiedzialności za słowa i czyny.

Natomiast przedmiot uzupełniający: *historia i społeczeństwo* umożliwi uczniowi analizę na wybranych przykładach obrazów miłości, ról kobiety i mężczyzny oraz model rodziny. Skłonić powinien również do przeanalizowania zmian modelu rodziny w XX wieku. Funkcję wspomagającą kształtowanie postaw prorodzinnych mają bez wątpienia treści nauczania przedmiotów humanistycznych, czyli *języka polskiego*, *filozofii*, *języka obcego nowożytnego* czy *języka łacińskiego i kultury antycznej*.

2. Działania uprzedzające - strategie edukacyjne.

W ramach działań uprzedzających - strategii edukacyjnych wprowadzono do podstaw programowych kształcenia zawodowego wybranych zawodów treści obejmujące szeroko rozumiane zagadnienia przemocy w rodzinie i jej przeciwdziałania.

W rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach m.in. *opiekunka środowiskowa*², *asystent osoby niepełnosprawnej*³, *opiekun osoby starszej*⁴ zostały uwzględnione treści dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 czerwca 2010 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach: cieśla, elektryk, opiekunka środowiskowa, opiekun w domu pomocy społecznej, posadźkarz, renowator zabytków architektury, technik elektryk, technik leśnik, technik prac biurowych i technik wiertnik (Dz. U. Nr 125 poz. 845).

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 stycznia 2011 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach: asystent osoby niepełnosprawnej, florysta, kucharz małej gastronomii, operator maszyn leśnych, opiekun medyczny, pracownik pomocniczy obsługi hotelowej, sprzedawca, technik handlowiec, technik organizacji usług gastronomicznych, technik przetwórstwa mleczarskiego i technik weterynarii (Dz. U. Nr 49 poz. 254).

⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 kwietnia 2011 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach: blacharz izolacji przemysłowych, monter izolacji przemysłowych, operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych, opiekun osoby starszej, technik energetyk, technik gazownictwa, technik przeróbki kopalni stałych, technik sztukatorstwa i kamieniarstwa artystycznego, technik tyfłoinformatyk i technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej (Dz. U. Nr 100, poz. 582).

W zwozie *opiekunka środowiskowa* wymagania kwalifikacyjne absolwenta dotyczą m.in.:

- 1) rozpoznawania i diagnozowanie problemów podopiecznego,
- 2) opracowywania planu niesienia pomocy,
- 3) właściwego pielęgnowania podopiecznego oraz dbania o jego bezpieczeństwo.

Do zadań opiekunki środowiskowej należy m.in.: kontaktowanie się z różnego rodzaju instytucjami w celu rozwiązywania problemów zdrowotnych, materialnych, mieszkaniowych, rodzinnych i prawnych podopiecznego; inicjowanie pozytywnych relacji międzyludzkich w najbliższym otoczeniu podopiecznego, a zwłaszcza z członkami jego rodziny.

Podstawa programowa kształcenia w zwozie *asystent osoby niepełnosprawnej*, nad którą prace legislacyjne toczyły się w 2010 r., określa m.in. wymagania kwalifikacyjne absolwenta, zwracając uwagę na:

- 1) rozpoznawanie i analizowanie sytuacji społecznej oraz warunków życia osoby niepełnosprawnej,
- 2) rozpoznawanie symptomów zaburzeń psychosomatycznych i dbanie o bezpieczeństwo osoby niepełnosprawnej;
- 3) współpracę z instytucjami, organizacjami, specjalistami i indywidualnymi osobami świadczącymi różne formy pomocy osobom niepełnosprawnym.

Do zadań asystenta osoby niepełnosprawnej należy m.in.: towarzyszenie osobie niepełnosprawnej w pełnieniu ról społecznych i zawodowych; uczestniczenie w identyfikowaniu i rozwiązywaniu problemów społecznych osoby niepełnosprawnej.

Podstawa programowa kształcenia w zawodzie m.in. *opiekun osoby starszej* - skierowana w 2010 r. do uzgodnień międzyresortowych i konsultacji społecznych - została podpisana 19 kwietnia 2011 r. i ukazała się w Dzienniku Ustaw Nr 100, poz. 582.

Wśród wymagań kwalifikacyjnych absolwenta wymienia się:

- 1) rozpoznawanie sytuacji społecznej, warunków życia oraz potrzeb i problemów psychofizycznych osoby starszej,
- 2) rozpoznawanie zaburzeń psychosomatycznych mających wpływ na funkcjonowanie osoby starszej w środowisku społecznym,
- 3) interpretowanie przyczyn i skutków zaburzeń w funkcjonowaniu osoby starszej,
- 4) rozpoznawanie i wykorzystywanie zasobów środowiska rodzinnego, instytucjonalnego i lokalnego w pracy z podopiecznym,
- 5) rozwiązywanie sytuacji trudnych i konfliktowych oraz występowanie w roli rzecznika praw i interesów podopiecznego.

Do zadań opiekuna osoby starszej należy m.in.: udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów społecznych i osobistych osoby starszej w celu podniesienia jakości jej życia; współdziałanie z rodziną, środowiskiem lokalnym oraz specjalistami uczestniczącymi w procesie opieki nad starszą osobą.

3. Przygotowanie programów i szkolenie nauczycieli, pedagogów szkolnych i psychologów w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie.

Ośrodek Rozwoju Edukacji, jednostka podległa Ministerstwu Edukacji Narodowej zajmująca się doskonaleniem nauczycieli w 2010 r. kontynuowała działania związane z upowszechnianiem programu edukacyjnego *Szkoła dla Rodziców i Wychowawców*. Program obejmuje 120 godzin treningu najważniejszych umiejętności wychowawczych i jest adresowany do rodziców, opiekunów i nauczycieli. Składa się z trzech części: *Część I podstawowa - Szkoła dla Rodziców i Wychowawców*, *Część II - Rodzeństwo bez Rywalizacji i część III - Nastolatek* przeznaczona dla rodziców i wychowawców młodzieży w wieku dojrzewania. Każda część ma wbudowany moduł pt. *Nagrody i kary* dotyczący konsekwencji

stosowania przemocy wobec dziecka - fizycznej i emocjonalnej. Zostały przygotowane również wersje programu dla rodziców i wychowawców dzieci niepełnosprawnych oraz dla rodziców powracających z emigracji zarobkowej. Program jest upowszechniany kaskadowo na terenie kraju poprzez sieć 53 wojewódzkich koordynatorów/edukatorów oraz ponad 600 realizatorów.

Poszczególne spotkania w ramach programu poruszają zagadnienia określania własnych celów wychowania, rozumienia świata uczuć własnych oraz dziecka, naukę umiejętności rozmawiania o uczuciach, umiejętność stawiania jasnych granic i wymagań, zachęcanie dzieci do współpracy, wspólne rozwiązywanie konfliktów, poszukiwania, lepszych niż kara, sposobów uczenia samodyscypliny, wspieranie samodzielności dzieci, uwalnianie ich od destrukcyjnych ról oraz wzmacnianie poczucia własnej wartości i dokonywania racjonalnych wyborów.

W ramach programu edukacyjnego *Szkoła dla Rodziców i Wychowawców* w 2010 roku zrealizowano następujące zadania:

- 1) przeprowadzono 3 seminaria dla 106 wojewódzkich edukatorów-koordynatorów programu,
- 2) przygotowano realizację pilotażowego projektu pn. *Współpraca szkoły z rodzicami* dla 800 nauczycieli,
- 3) dokonano aktualizacji bazy rekomendowanych realizatorów w liczbie 600 osób, dostępnej na stronie internetowej ORE,
- 4) przygotowano druk I części podręcznika dla realizatorów programu, *Szkoła dla Rodziców i Wychowawców*,
- 5) opracowano publikację e-pradnika dla rodziców *Jak kochać i wymagać*, który zamieszczono na stronie internetowej www.ore.edu.pl,
- 6) opracowano, na podstawie sprawozdań koordynatorów, zbiorczy raport dotyczący upowszechniania programu na terenie kraju.

Koordynatorzy-edukatorzy przeprowadzili 71 szkoleń dla realizatorów programu, w szczególności psychologów i pedagogów. W szkoleniach uczestniczyło 937 osób. Ponadto realizatorzy poprowadzili 206 grup warsztatowych, w których uczestniczyło 1583 rodziców i 906 nauczycieli, łącznie 2489 osób.

Należy zaznaczyć, że dwukrotnie zostały przeprowadzone badania ewaluacyjne programu edukacyjnego *Szkoła dla Rodziców i Wychowawców*, które wykazały wysoką efektywność programu. Stwierdzono pozytywne zmiany postaw rodzicielskich, przekładające się na poprawę kontaktów z dzieckiem. Większość uczestników zajęć potwierdza również poprawę wzajemnych relacji pomiędzy rodzicami.

4. Działania wspierające.

Działania wspierające Programu na rzecz dzieci i młodzieży, rodziców (prawnych opiekunów), nauczycieli i wychowawców realizowane były w formie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w poradniach psychologiczno-pedagogicznych oraz w przedszkolach, szkołach i placówkach.

Według danych z Systemu Informacji Oświatowej (SIO) na dzień 30 września 2010 r. na terenie Polski funkcjonowało 558 publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tej liczbie odnotowano 19 poradni specjalistycznych oraz 110 niepublicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych.

Poradnie specjalistyczne koncentrowały swoje zadania na jednorodnym charakterze problemów, z uwzględnieniem potrzeb i specyfiki środowiska, m.in. na poradnictwie rodzinnym i wspomaganiu wychowawczej funkcji rodziny. Kadra poradnictwa to specjaliści

przygotowani do realizacji, określonych w obowiązujących aktach prawnych, zadań związanych z działalnością diagnostyczną, terapeutyczną, profilaktyczną i doradczą.

W 2010 roku zgodnie z SIO struktura zatrudnienia kadry pracowników pedagogicznych poradni, w przeliczeniu na liczbę etatów była następująca:

L. p.	Pracownicy pedagogiczni	Liczba etatów przeliczeniowych
1.	psycholodzy	3463,98
2.	pedagodzy	2 895,08
3.	logopedzi	1 160,81
4.	doradcy zawodowi	81,12
5.	sociolodzy	25,28
6.	rehabilitanci	37,12
7.	ogółem	7 663,39

Publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne w roku 2010 r. udzieliły pomocy 1 050 425 dzieciom i młodzieży, przeprowadziły dla 235 406 rodziców liczne treningi, warsztaty i inne formy zajęć, a 7 635 rodzin zostało objętych terapią rodzin. W zaproponowanych formach uwzględniono zagadnienia przeciwdziałania przemocy fizycznej i psychicznej wobec dzieci. Przeprowadzono również zajęcia terapeutyczne dla dzieci z zaburzeniami emocjonalnymi będącymi konsekwencją molestowania seksualnego przez członków rodziny.

Jedną z form pomocy bezpośredniej udzielanej różnym grupom odbiorców były porady w Młodzieżowych Telefonach Zaufania działających na terenie kraju z siedzibą w poradniach. W 2010 r. udzielono 6 452 porad telefonicznych. W tej liczbie znalazły się porady kierowane do dzieci i młodzieży w związku ze stosowaną przemocą w rodzinie.

Pracownicy poradni na rzecz nauczycieli i wychowawców świadczyli różne formy pomocy i wsparcia, ukierunkowane na rozwój umiejętności w zakresie budowania dobrych relacji z uczniami i rodzicami, kreowania przyjaznego klimatu wychowawczego, stosowania zindywidualizowania procesu nauczania. Prowadzone warsztaty i treningi wzbogacały dodatkowo ich kompetencje w rozwiązywaniu sytuacji trudnych i konfliktowych oraz przygotowywały ich do roli mediatorów. Tematyka warsztatów prowadzonych przez pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych dla nauczycieli oraz wychowawców dotyczyła m.in. takich zagadnień, jak przemoc w rodzinie, problemy dzieci związane z rozwodem rodziców, relacje interpersonalne, umiejętności wychowawcze nauczycieli, rozwiązywanie konfliktów, prawa dziecka, radzenie sobie z traumą, trening umiejętności wychowawczych, edukacja seksualna.

W dniu 17 listopada 2010 r. zostało znowelizowane rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 228, poz. 1487). W porównaniu z poprzednim rozporządzeniem z 2003 r., obecnie obowiązujące rozporządzenie wzmocniło możliwości zapewnienia wszechstronnej pomocy psychologiczno - pedagogicznej uczniom przedszkoli, szkół i placówek, w zależności od ich indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych. Korzystać z niej mogą wszyscy uczniowie, wychowankowie, jak również ich rodzice, a także nauczyciele. Kadra pedagogiczna ma możliwość uzyskania wsparcia w rozwiązywaniu problemów związanych z rozwojem dzieci i młodzieży oraz ich edukacją i wychowaniem.

W przypadku stwierdzenia faktu przemocy stosowanej w rodzinie wobec dziecka szkoła podejmowała różnego rodzaju interwencje, łącznie ze skierowaniem sprawy do sądu rodzinnego. Dzieci doświadczające przemocy w rodzinie przede wszystkim korzystały z

pomocy psychologicznej organizowanej na terenie szkoły lub były kierowane do poradni psychologiczno-pedagogicznej m.in. na terapię. Na terenie szkoły dzieci - stosownie do potrzeb - korzystały także z innych zajęć. Były to zajęcia: korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne, terapeutyczne. W przypadku zaległości lub trudności w opanowaniu treści programowych uczniowie kierowani byli na zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze.

W sytuacjach trudnych, gdy szkoła nie była przygotowana do udzielenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej dziecku wobec którego powzięto informację o stosowaniu przemocy w rodzinie, sprawę kierowano do poradni psychologiczno-pedagogicznej w celu zdiagnozowania sytuacji rodzinnej i udzieleniu pomocy dziecku i jego rodzinie.

Dla nauczycieli i wychowawców poradnie psychologiczno-pedagogiczne organizowały pomoc i wsparcie ukierunkowane na rozwój umiejętności w zakresie budowania dobrych relacji z uczniami i rodzicami, zarządzania klasą, kreowania przyjaznego klimatu, stosowania zindywidualizowanego nauczania. Prowadzone warsztaty i treningi wzbogacały dodatkowo ich kompetencje w rozwiązywaniu sytuacji trudnych i konfliktowych i przygotowywały do roli mediatorów.

W ramach rządowego programu na lata 2008-2013 „Bezpieczna i przyjazna szkoła” Ministerstwo Edukacji Narodowej kontynuowało działania związane z zapobieganiem i przeciwdziałaniem skutkom braku lub niedostatecznej opieki nad dzieckiem ze strony rodziców, w związku z ich emigracją zarobkową.

Skutki pozostawiania dzieci i młodzieży bez opieki ze strony rodziców, w związku z ich wyjazdem za granicę do pracy zarobkowej, mogą przejawiać się u uczniów w postaci obniżenia ich aspiracji edukacyjnych, częstych nieobecności na zajęciach lekcyjnych, obniżenia wyników nauczania, braku motywacji do nauki, nie przygotowania do zajęć, lekceważenia obowiązków szkolnych, drugoroczności, zaburzeń natury emocjonalnej objawiających się apatią, konfliktami z grupą rówieśniczą i z otoczeniem.

Część pozostawionych dzieci dostosowuje się do nowej sytuacji rodzinnej, ale wiele z nich z trudem odnajduje się w zmienionych warunkach. W przypadku uczniów znajduje to odzwierciedlenie w ich sytuacji szkolnej.

W związku z potrzebą dokonania analizy sytuacji edukacyjnej i wychowawczej dzieci i młodzieży, których rodzice wyjechali w celach zarobkowych za granicę, w 2010 roku przeprowadzono ogólnopolskie badanie.

Na podstawie uzyskanych wyników została przeprowadzona analiza jakościowa i sporządzono raport, który zostanie zaprezentowany w maju 2011 roku na konferencji na temat: *Zapobieganie i przeciwdziałanie skutkom braku lub niedostatecznej opieki rodziców nad dziećmi.*

Ministerstwo Edukacji Narodowej dla dyrektorów szkół i nauczycieli opracowało poradnik pt. *Dziecko z rodziny migracyjnej w systemie oświaty - materiał informacyjny dla dyrektorów szkół i rad pedagogicznych*, który został zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Rozdział VII. Działania określone w Programie realizowane przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji

Wyznaczone przez Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działania w imieniu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego realizuje Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w oparciu o przepisy art. 18 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 226) oraz rozporządzenia KRRiT z dnia 23 czerwca 2005 r. w sprawie kwalifikowania audycji lub innych przekazów mogących mieć negatywny wpływ na prawidłowy fizyczny, psychiczny lub moralny rozwój małoletnich oraz audycji lub innych przekazów przeznaczonych dla danej kategorii wiekowej małoletnich, stosowania wzorów symboli graficznych i formuł zapowiedzi (Dz. U. Nr 130, poz. 1089 oraz z 2011 Nr 155, poz. 923).

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji nie ma możliwości wpływania na nadawców w zakresie tworzenia przez nich programu ani podejmowania wobec nich działań prewencyjnych.

Zgodnie z ustawą o radiofonii i telewizji nadawcy kształtują programy samodzielnie. W związku z tym KRRiT uczestniczy w realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie tylko w takim zakresie, jaki jest określony w ustawowych kompetencjach.

Zatem sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu, to przede wszystkim informacja o przestrzeganiu przez nadawców art. 18 ust. 4 – 6 ustawy o radiofonii i telewizji oraz rozporządzenia KRRiT z 23 czerwca 2005 r.

Na mocy powyższych aktów prawnych, nadawcy mają obowiązek dokonywania oceny wszystkich audycji lub innych przekazów kwalifikowanych do emisji, z punktu widzenia ich potencjalnie szkodliwego wpływu na małoletnich widzów. Zgodnie z dokonaną kwalifikacją, audycje muszą posiadać odpowiednie oznakowanie oraz właściwą porę emisji.

KRRiT kontrolując programy i audycje telewizyjne pod kątem wypełniania przez nadawców tych obowiązków, przeprowadziła w 2010 r. monitoring trzech programów telewizyjnych: ZigZap, Superstacja, Posat dla dzieci i wybranych odcinków cyklu Rozmowy w toku.

W tygodniowym programie ZigZap, nie stwierdzono obecności treści naruszających przepisy dotyczące ochrony małoletnich. W programie obecne były co prawda sceny przemocy (głównie we fragmentach pokazujących gry komputerowe), ale audycja zawierająca takie sceny oznakowana była – zgodnie z obowiązującymi przepisami – symbolem „od lat 16” i emitowana po godz. 20.00, tym samym możliwość ich oglądania przez dzieci i młodzież była ograniczona.

Z kolei w tygodniowej próbie programu Superstacja, nie stwierdzono obecnych treści, które mogłyby zagrażać prawidłowemu rozwojowi dzieci i młodzieży, w tym elementów zawierających przemoc.

Celem monitoringu programu Polsat dla dzieci natomiast, była nie tylko kontrola pod kątem przestrzegania przepisów dotyczących małoletnich widzów, ale również ocena oferty adresowanej do dzieci. Wszystkie nadawane audycje okazały się bezpieczne dla najmłodszych widzów, dostosowane do możliwości poznawczych i rozwojowych dzieci w wieku 3 – 6 lat, tj. dostosowane do wieku adresata określonego w koncesji.

Przepisy o ochronie małoletnich naruszone zostały poprzez emisję w programie TVN, w porze chronionej, z oznakowaniem „od lat 12”, odcinka z cyklu Rozmowy w toku Pt. „Najlepsza na świecie miłość jest w klozecie”. Audycja nie zawierała w prawdzie scen przemocy, ale zawierała treści zagrażające 12 – latkom. Nie powinna być kierowana do tej grupy odbiorców oraz nadawana o godz. 15.55. z tych powodów Przewodniczący Krajowej

Rady Radiofonii i Telewizji podjął decyzję o nałożeniu na nadawcę kary pieniężnej (Decyzja Nr 1/2011 z dnia 11 marca 2011 r.).

Podsumowując kontrole przeprowadzone przez Radę w 2010 r., pod kątem przestrzegania art. 18 ust. 4 – 6 ustawy o radiofonii i telewizji oraz rozporządzenia KRRiT z 23 czerwca 2005 r. wykazały, że nadawcy generalnie przestrzegali przepisów o ochronie małoletnich, z wyjątkiem ww. audycji z cyklu Rozmowy w toku. W monitorowanych programach treści, które mogłyby mieć negatywny wpływ na prawidłowy psychiczny, fizyczny lub moralny rozwój małoletnich nadawane były o odpowiedniej porze i z właściwym oznakowaniem.

Rozdział VIII. Finansowanie Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

W 2010 r. na realizację Programu wydatkowano kwotę w wysokości **16 169 000,00 zł** z tego:

- na utrzymanie 35 specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie 12 241 000,00 zł
- na realizację programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc 3 928 000,00 zł

Środki te pochodziły z części 85 – budżety wojewodów, z części 83 - rezerwy celowe, w poz. 28

Ponadto, w ramach budżetu Ministra Pracy i Polityki Społecznej, na realizację Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wydatkowano środki w wysokości 330 719,34 zł w tym:

- na zorganizowanie konferencji „Nie krzywdź a Nie Będziesz Krzywdzony” 50 913,34 zł
- na zorganizowanie ogólnopolskiej kampanii społecznej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie wobec osób starszych i niepełnosprawnych 99 856,00 zł
- na przeprowadzenie diagnozy zjawiska przemocy 179 950,00 zł

Marszałkowie Województw natomiast w ramach własnych budżetów przeznaczili środki finansowe w wysokości **2 585 552,52 zł.** na zorganizowanie szkoleń dla pracowników „pierwszego kontaktu” – zadanie to, zgodnie z kalkulacją kosztów zawartą w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie nie było dofinansowywane przez budżet państwa.

Działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie były również finansowane w ramach Programu „Razem Bezpieczniej” w kwocie 857 000 zł oraz w ramach realizacji zadania publicznego pn. „Prowadzenie telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży” (po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert na realizację zadania) przekazano kwotę 150 000 zł.

Pozostałe resorty nie określiły kwot przeznaczonych na realizację działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Trudno jest również egzekwować podanie kwot przez samorządy gminne i powiatowe, bowiem działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są głównie jako zadania własne samorządów.

W Sprawozdaniu natomiast szczegółowo opisano wydatkowanie środków finansowych na zadania zlecone jednostkom samorządu terytorialnego.

Rozdział IX. Podsumowanie i wnioski

Kolejny rok realizacji Programu można ocenić jako czas intensywnych działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Wśród najważniejszych warto wskazać intensywne prace legislacyjne dotyczące uchwalenia ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w nowym brzmieniu oraz rozpoczęcie prac nad opracowaniem aktów wykonawczych do ustawy, które swój finał znalazły w 2011 r.

Celem zmian w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie było:

- wzmocnienie działań profilaktycznych jako form zapobiegających zjawisku przemocy w rodzinie,
- zmiana świadomości społeczeństwa,
- skuteczna ochrona ofiar przemocy w rodzinie, w tym w szczególności dzieci,
- stworzenie mechanizmów ułatwiających izolację sprawców od ofiar,
- zmiana postaw osób stosujących przemoc w rodzinie przez poddanie ich program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Wśród wprowadzonych zmian na uwagę zasługują między innymi:

- 1) wprowadzenie możliwości wydania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała przez każdego lekarza, do którego zgłosi się ofiara przemocy w rodzinie (lekarz pierwszego kontaktu, pogotowie, szpital) – zwiększenie dostępności;
- 2) wprowadzenie mechanizmów, które doprowadzą do zwiększenia współpracy pomiędzy służbami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie – praca w formie zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych;
- 3) wprowadzenie środków zapobiegawczych i karnych: zakazu kontaktowania się z ofiarą i nakazu opuszczenia mieszkania ;
- 4) wprowadzenie zakazu stosowania kar cielesnych wobec dzieci;
- 5) wprowadzenie możliwości odebrania dziecka z domu, w którym jest zagrożone jego życie lub zdrowie w związku z przemocą w rodzinie. Czynności tej dokonują: pracownik socjalny wspólnie z policjantem i przedstawicielem ochrony zdrowia i mogą umieścić dziecko u innej osoby najbliższej wspólnie nie zamieszkującej (np. u cioci, babci), bądź w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Wprowadzenie powyższych rozwiązań oraz uregulowań prawnych zawartych w aktach wykonawczych do ustawy powinno przyczynić się do ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie w Polsce.

Ponadto, należy stwierdzić, iż bardzo ważnym dokumentem, który wskazuje sposób działania i w pewnym stopniu ułatwia pracę przedstawicieli administracji publicznej na wszystkich szczeblach realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jest Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Po kilku latach funkcjonowania Programu widać wyraźnie, że decyzja dotycząca opracowania tego dokumentu, a przede wszystkim ustawowych uregulowań prawnych w tym

zakresie, była trafna i ze wszech miar konieczna. Usystematyzowanie działań, wskazanie odpowiedzialności dla poszczególnych szczebli administracji publicznej z jednej strony powoduje wzrost odpowiedzialności, a z drugiej możliwość dokonywania oceny i lepszej kontroli.

W dalszym ciągu należy więc kontynuować intensywne działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wśród których do najważniejszych należy zaliczyć:

1. Zmiana Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Wprowadzenie w życie zmian do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jest podstawą do zmiany Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Po kilku latach obowiązywania tego aktu należy stwierdzić, że niektóre z jego postanowień wymagają zmian, tak aby ułatwić przede wszystkim samorządom lokalnym skuteczną walkę ze zjawiskiem przemocy w rodzinie. Ponadto, należy wprowadzić rozwiązania zgodne z obecnymi przepisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Dlatego też w zmianach do Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie planuje się wprowadzenie takich rozwiązań, dzięki którym możliwe będzie osiągnięcie następujących celów:

1. Wzmocnienie działań profilaktycznych w zakresie przemocy w rodzinie
2. Zwiększenie skuteczności ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie
3. Rozszerzenie skuteczności działań kierowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie
4. Podniesienie jakości i dostępności świadczonych usług poprzez zwiększenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Ważne jest również, aby w trakcie wprowadzanych zmian rozważyć możliwość wydłużenia czasu obowiązywania Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

2. Monitorowanie działań samorządów lokalnych w zakresie realizacji postanowień obowiązujących przepisów prawa, w tym ustawy oraz aktów wykonawczych do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a także działań określonych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Za monitorowanie działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie odpowiedzialni są przede wszystkim Wojewodowie, minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, ale też organ opiniotwórczo – doradczy ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego – Zespół Monitorujący do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Po zmianie przepisów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie zostały nałożone na wszystkie szczeble administracji publicznej nowe zadania wymagające pełnego zaangażowania w celu zmniejszenia zjawiska przemocy w rodzinie. Opracowane zostały również wszystkie akty wykonawcze do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zmianie ulegnie również Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W świetle powyższego ważne jest, aby wszystkie służby wyznaczone do monitorowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie czuwały nad prawidłowością i wysoką jakością zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego.

3. Dalszy rozwój szkoleń interdyscyplinarnych dla pracowników instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie celem budowania lokalnych koalicji.

Samorządy gminne i powiatowe od wielu lat realizują zadania mające na celu zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie. Okazuje się jednak, że działania te są często mało skuteczne. Wynika to przede wszystkim z niedoskonałego szkolenia kadry, ale też z realizacji działań „w sztywnych, resortowych ramach”. Często okazuje się, że jedną ofiarę przemocy odwiedzają przedstawiciele różnych instytucji, udzielają pomocy w ramach swoich kompetencji, a takie działania przynoszą mierne efekty. Dlatego też na terenach gmin i powiatów należy tworzyć koalicje na rzecz zwalczania przemocy w rodzinie oraz zespoły interdyscyplinarne oddziałujące wieloaspektowo na ofiarę i na sprawcę przemocy w rodzinie.

Osiągnięciu tego celu służyć będzie prawidłowe wypełnianie postanowień zawartych zarówno w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jak i rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Ponadto kompleksowe działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie będą mogły być skuteczne tylko po odpowiednim przygotowaniu pracowników „pierwszego kontaktu” reprezentujących różne grupy zawodowe.

Ważnym aspektem w podniesieniu kompetencji służb jest wypracowanie „dobrych praktyk” i spowodowanie aby stały się one powszechne – możliwe do wdrożenia przez wszystkie jednostki samorządu terytorialnego oraz utworzenie lokalnej sieci szybkiego reagowania w sytuacji zagrożenia lub wystąpienia zjawiska przemocy w rodzinie.

4. Umożliwienie coraz większej liczbie osób stosujących przemoc w rodzinie przystąpienia do uczestnictwa w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych.

Na podstawie oceny dotychczas realizowanych programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie należy stwierdzić, że liczba sprawców poddawanych oddziaływaniom z roku na rok wzrasta. Oznacza to, że zmienia się świadomość i obok pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, sprawcy również uzyskują profesjonalne wsparcie. Zakłada się, że liczba sprawców, którzy przystąpią do programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych będzie w dalszym ciągu rosła, co będzie miało wpływ na wzrost kosztów związanych z realizacją tego zadania.

5. Wzmocnienie nadzoru nad funkcjonowaniem specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.

W kolejnych latach należy zwrócić szczególną uwagę na sposób świadczenia usług przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. Z raportów opracowanych przez Wojewodów wynika, że nie we wszystkich placówkach świadczony jest pełen pakiet usług, co ma negatywny wpływ na udzielanie kompleksowej pomocy ofiarom przemocy rodzinie.

Zatem, należy wzmocnić nadzór i kontrolę Wojewodów i spowodować wypełnianie wszystkich zaleceń pokontrolnych wydanych przez inspektorów nadzoru.

W opisanym okresie sprawozdawczym oraz w 2011 r. opracowano pakiet uregulowań prawnych, które powinny przyczynić się do zmniejszenia zjawiska przemocy w rodzinie.

Tylko prawidłowe wypełnianie przepisów prawa przez wszystkie szczeble administracji publicznej, profesjonalne podejście zarówno do ofiar przemocy w rodzinie, jak i

do osób stosujących przemoc w rodzinie przyczyni się do zmniejszenia zjawiska przemocy w rodzinie.

Niebagatelna jest również kwestia zwiększenia nakładów na realizację Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, o co należy postulować przy zmianie Programu.

6. Zintensyfikowanie działań mających na celu skuteczne odizolowanie osoby stosującej przemoc w rodzinie od osoby dotkniętej tą przemocą

W obecnie obowiązującym stanie prawnym istnieją mechanizmy umożliwiające wprowadzenie zakazu kontaktowania się z ofiarą przemocy w rodzinie i nakazu opuszczenia lokalu przez sprawcę przemocy w rodzinie już na etapie postępowania przygotowawczego (przepisy kodeksowe).

Ważnym jest aby spowodować skuteczne ich egzekwowanie i wykorzystywanie w sytuacjach przemocy w rodzinie.

Pamiętać bowiem należy, że w budowaniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie najważniejsze jest zadbanie o bezpieczeństwo osób i rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie – to nie ofiara przemocy z dziećmi powinna uciekać z domu, a sprawca powinien opuścić zamieszkiwany wspólnie lokal.

W celu właściwego wykorzystywania przepisów prawa w tym zakresie niezbędnym jest stworzenie przez Prokuratora Generalnego wytycznych – dokument ten jest w trakcie opracowywania.

**RAPORTY Z PRZEPROWADZONYCH
SZKOLEŃ DLA PRACOWNIKÓW PIERWSZEGO KONTAKTU
Z ZAKRESU TEMATYKI PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
W 2010 ROKU**

I.p	Województwo	Liczba prze- szkolo- nych prac- owni- ków pier- wsze- go kont- aktu	Grupy zawodowe biorące udział w szkoleniu	Nazwa szkolenia	Cele szkoleń	Formy prowadzonych szkoleń	Sposób realizacji szkoleń	Pomoce naukowe wykorzystywane podczas szkoleń	Czas trwania szkolenia	Sposób zaliczenia szkolenia	Całkowity koszt prze-prowa- dzenia szkoleń
1.	DOLNO- ŚLĄSKIE	60	Pracownicy i wolontariusze Dolnośląskiego Ośrodka Polityki Społecznej; ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrów pomocy rodzinie; ośrodków wsparcia, interwencji kryzysowej; ce- ntrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej; domów pomocy Społecznej; placówek opiekuńczo- wychowawczy- ch; domów dla matek z małoletnimi dziećmi i	Mediacje rodzinne	1. Wprowadzenie do mediacji 2. Elementy psychologii konfliktu, a) definicje konfliktu, b) przyczyny/obszary konfliktów - koło konfliktu Moore'a, c) dynamika konfliktu, d) spoztrzeganie w sytuacjach konfliktowych – typowe założenia, e) strategie w konflikcie wg Thomasa, f) Kultura rozwiązania konfliktu, g) Konflikt jako szansa. 3. Procedury i metody rozwiązywania konfliktów – podobieństwa i różnice 4. Definicja mediacji, jej cele i podstawowe zasady proceduralne 5. Rola mediatora 6. Wskazania do podjęcia mediacji	Szkolenie dla beneficjentów Projektu systemowego DOPS w zakresie podnoszenia kwalifikacji kadr Pomocy i integracji społecznej	- Wykład - warsztat - praca w grupach - dyskusja - prezentacja	Tablice flipchart, projekторы multimedialne,	3.09- 22.10.2010r. 2.11- 21.12.2010r.	Warunkiem zaliczenia szkolenia i otrzymania certyfikatu była obecność na zajęciach, aktywność	139 000,00 zł

<p>kobiet w ciąży; pracownicy i wolontariusze NGO z Dolnego śląska działających w obszarze pomocy i integracji Społecznej;inn e służby społeczne np. pedagodzy, pielęgniarki środowiskowe, kuratorzy sądowi, psycholodzy, policjanci w zakresie szkoleń dotyczących tworzenia i funkcjonowani a grup interdyscyplina rnych; pracownicy publicznych szużb zatrudnienia w zakresie współpracy oraz promowania i zawiazywania partnerstw między powiatowymi urzędami pracy a instytucjami pomocy i integracji społecznej</p>							
---	--	--	--	--	--	--	--

2.	KUJAWSKO-POMORSKIE	30	Pracownicy socjalni, kuratorzy, pracownicy sądów, policjanci, prawnicy	Szkolenie dla trenerów w kujawsko-pomorskim programie pomocy dla sprawców przemocy w rodzinie według modelu Duluth	- Zmniejszenie skali występowania zjawiska przemocy w rodzinie poprzez oddziaływanie na sprawców przemocy	Zespoły interdyscyplinarne	- Wykład - warsztat - praca w grupach - dyskusja - odgrywanie ról	Tablice flipchart, projekторы multimedialne, komputer, plakaty, ulotki	25-28.10.2010	Warunkiem zaliczenia szkolenia i otrzymania certyfikatu uprawniającego o do pracy ze sprawcami przemocy domowej była obecność na wszystkich zajęciach oraz aktywność.	12 210,00 zł
		300	Pracownicy socjalni, nauczyciele, policjanci, lekarze, kuratorzy, prokuratorzy, sędziowie, księża	Pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie i ofiarom handlu ludźmi – zadania i współdziałanie służb w ramach zespołów interdyscyplinarnych (cykl szkoleń wyjazdowych na terenie gmin województwa)	- Zmniejszenie skali występowania zjawiska przemocy w rodzinie - pomoc ofiarom przemocy domowej i handlu ludźmi Powyższe cele realizowane za pomocą współdziałania różnych grup zawodowych.	Zespoły interdyscyplinarne	- Wykład - warsztat - praca w grupach - dyskusja	Tablice flipchart, projekторы multimedialne, komputer, plakaty, ulotki, broszury	Odkwietnia do grudnia 2010 – 18 edycji	Warunkiem zaliczenia szkolenia i otrzymania zaświadczenia była obecność na wszystkich zajęciach oraz aktywność.	21 600,00 zł

	35	Pracownicy socjalni (Liderzy Niebieskiej Sieci)	Szkolenie interdyscyplinarne dla Liderów Niebieskiej Sieci w zakresie nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	- Przeszkolenie pracowników socjalnych pod kątem znajomości najbardziej istotnych zmian w ustawie - wykorzystanie nabytej wiedzy przez Liderów Niebieskiej Sieci w codziennej pracy z ofiarami przemocy domowej	Szkolenie dla poszczególnych grup zawodowych (pracownicy socjalni – Liderzy Niebieskiej Sieci)	- Wykład - dyskusja	Tablece flipchart, projektor multimedialny, komputer	05-07.11.2010	Warunkiem zaliczenia szkolenia oraz otrzymania zaświadczenia była obecność na wszystkich zajęciach oraz aktywność.	12 390,00 zł	
3.	LUBUSKIE	51	Pracownicy: - OPS, - PCPR, - GKRPA, - pedagodzy, - policjanci, - kuratorzy sądowi - pracownicy służby zdrowia	Zespół interdyscyplinarny w środowisku lokalnym skuteczną odpowiedź na zjawisko przemocy	Tworzenie zespołu interdyscyplinarnego, którego celem jest działalność profilaktyczna i pomoc rodzinom i osobom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych; -Podnoszenie umiejętności diagnostycznego i strategicznego działania w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy; -Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy; -nabywanie niezbędnej teoretycznej i praktycznej wiedzy z zakresu metody pracy zespołowej; - Podnoszenie wrażliwości społecznej wobec	Minimum 3 – osobowe zespoły interdyscyplinarne z danej gminy	Warsztat: - „burza mózgów”, -drama, -praca z arkuszami roboczymi, - praca w grupach, - dyskusja	-Akty prawne, specjalnie przygotowane materiały do bezpośredniej pracy w trakcie warsztatu, -broшуry, książki, -projektor multimedialny - komputer, -flipchart, -rzućnik	3 dni 8-10 czerwiec 2010r	Obecność na wszystkich zajęciach oraz wypełnienie ankiety ewaluacyjnej. Każdy uczestnik otrzymał zaświadczenie o uczestnictwie w szkoleniu.	17 953,00 zł

4.	LUBELSKIE	110	Pracownicy socjalni ośrodków pomocy społecznej	„Rola i zadania ośrodka pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie”,	1. Psycho społeczne determinanty przemocy w rodzinie. 2. Aspekty prawne znowelizowanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w ujęciu praktycznym. 3. Zasady funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego.	Szkolenie pracowników ośrodków pomocy społecznej	Wykład, warsztaty, praca w grupach, prezentacje, dyskusja	Tablice, flipchart, projektor multimedialny, akty prawne, broszury, ulotki, plakaty	1-dniowe	Uczestnictwo, otrzymanie zaświadczenia	8 400,00 zł
		215	Pracownicy: powiatowych centrów pomocy rodzinie, ośrodków pomocy społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych, ośrodków interwencji kryzysowej policjanci, nauczyciele i pedagodzy szkół, służba zdrowia.	„Zespół interdyscyplinarny”	1. Psychologiczne mechanizmy funkcjonowania rodziny wieloprotymowej. 2. Aspekty prawne podejmowania interwencji w rodzinie, 3. Budowanie tożsamości zespołu interdyscyplinarnego, modelowy przykład pracy zespołu. 4. Superwizja przypadków	Szkolenie dla poszczególnych grup zawodowych	Wykłady, warsztaty, superwizja, studium przypadku, dyskusja	Tablice, flipchart, projektor multimedialny, wydrukowane materiały szkoleniowe, akty prawne	10 grup (szkolenie 2-dniowe)	Uczestnictwo, otrzymanie zaświadczenia	159 848,20zł

183	Pracownicy: powiatowych centrów pomocy rodzinie, ośrodków pomocy społecznej, ośrodków interwencji kryzysowej, domów pomocy społecznej, środowiskowych domów samopomocy, placówek opiekuńczo-wychowawczych, przedstawiciele organizacji pozarządowych.	„Pomoc ofiarom przestępstw”	1. Psychologiczny obraz osoby- ofiary przestępstwa. 2. Prezentacja zespołu stresu pourazowego. 3. Warunki niezbędne do budowania kontaktu z ofiarą. 4. Umiejętności nawiązywania kontaktu 5. Aspekty prawne ochrony ofiar przestępstw, procedura Niebieskiej Karty. 6. Superwizja przypadków	Szkolenie dla jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej, oraz organizacji pozarządowych	Wykłady, warsztaty, superwizja, studium przypadku	Tablice, flipchart, projektor multimedialny, wydrukowane materiały szkoleniowe, akty prawne	10 grup (szkolenie 2-dniowe)	Uczestnictwo i otrzymanie zaświadczenia	143 947,80 zł
5. ŁÓDZKIE	Pracownicy domów pomocy społecznej i pielęgniarce środowiskowe z terenu województwa łódzkiego	„Przeciwdziałanie przemocy wobec osób starszych i niepełnosprawnych dla pracowników domów pomocy społecznej i pielęgniarce środowiskowych z terenu województwa łódzkiego”	Profilaktyka problemu przemocy wobec osób starszych i niepełnosprawnych, wczesna diagnoza takich przypadków, próba wypracowania procedur postępowania w sytuacjach ujawnienia przemocy	Pracownicy domów pomocy społecznej i pielęgniarce środowiskowe z terenu województwa łódzkiego –	Wykład, warsztat, praca w grupach, dyskusja	Laptop, projektor multimedialny, flipchart, pisaki, kartki, markery	12.05.2010 – 14.05.2010	Warunkiem zaliczenia szkolenia i otrzymania certyfikatu była obecność na wszystkich zajęciach, aktywność i wypełnienie ankiet ewaluacyjnej	22 004,00 zł

6.	MALOPOLSKIE	538	Pracownicy socjalni, pedagodzy, przedstawiciele oświaty, psycholodowie, Terapeuci, kuratorzy, przedstawiciele ochrony zdrowia i innych podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Cykl 12 szkoleń Dotyczących szeroko rozumianej tematyki dotyczącej przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Główne cele szkoleń dotyczyły zdobycia jak najszerszej wiedzy na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie i jej ograniczania	Szkolenia w ramach pracy w zespołach interdyscyplinarnych oraz dla poszczególnych grup zawodowych w szczególności dla pracowników z systemu pomocy społecznej	Mini wykład Warsztat Dyskusja Prezentacja multimedialna	Tablice flipchart Projektory, Komputer Kserokopie materiałów szkoleniowych	Szkolenia w systemie dwudniowym	Warunkiem zaliczenia i szkolenia i otrzymania zaświadczenia była obecność na zajęciach i wypełnienie ankiety ewaluacyjnej	330 827,04 zł
7.	MAZOWIECKIE	864	Policjanci, pracownicy socjalni, pedagodzy, kuratorzy zawodowi i społeczni, psycholodzy oraz nauczyciele i dyrektorzy szkół	- 28 szkoleń nt roli i zadań zespołu interdyscyplinarnego, w tym przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.	Umiejętność diagnozowania przemocy domowej oraz jej form i skutków. Wykształcenie umiejętności budowania współpracy z osobami doświadczającymi przemocy. Znajomość praw i procedur chroniących osoby doświadczające przemocy. Umiejętność nawiązywania współpracy z instytucjami świadczącymi pomoc na rzecz osób doświadczających przemocy. Umiejętność wypracowania lokalnego programu	Zespoły interdyscyplinarne	Wkład, warsztat, praca w grupach, dyskusja, prezentacja filmów.	Flipchart, projektor multimedialny, komputer, rzutnik do folii, filmy dydaktyczne	Szkolenia dwudniowe, 14 godzin zajęć dydaktycznych, odbywały się w okresie: od połowy kwietnia do połowy grudnia 2010 roku.	Warunkiem zaliczenia i szkolenia i otrzymania zaświadczenia była obecność na zajęciach.	240 734, 47 zł.

8.	OPOLSKIE	28	Przedstawiciele instytucji stykających się z przemocą w rodzinie z powiatu strzeleckiego	Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z uwzględnieniem funkcji i roli zespołów interdyscyplinarnych	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	Polepszanie wiedzy i umiejętności z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Wykładowe, seminaryjne	Interaktywny	Według uznania osób realizujących zajęcia	8 godz.	Udział w szkoleniu -27 września	2 500,00 zł
		69	Kuratorzy sądowi	Seksualne wykorzystanie dzieci i młodzieży, problem rozpoznania i pierwszego kontaktu	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	Polepszanie wiedzy i umiejętności z zakresu przeciwdziałania wykorzystywaniu seksualnemu	Wykładowe, seminaryjne, warsztatowe	Interaktywny	Według uznania osób realizujących zajęcia	12 godz. x 4	Udział w szkoleniu - październik	19 111,00 zł
		40	Kuratorzy sądowi z Sądu Rejonowego w Strzelcach Opolskich	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	Polepszanie wiedzy i umiejętności z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Wykładowe	Interaktywny	Według uznania osób realizujących zajęcia	6 godz.	Udział w szkoleniu – 19 lub 26 listopada	3 462,00 zł
		24	Kuratorzy sądowi z Sądu Rejonowego w Głubczycach	Diagnoza osobopoznawcza w pracy kuratora sądowego związanej z problemem alkoholowym oraz przemocą w rodzinie	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	Polepszanie wiedzy i umiejętności z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Wykładowe	Interaktywny	Według uznania osób realizujących zajęcia	8 godz.	Udział w szkoleniu – 20 listopada	2 425,00 zł

22	Przedstawiciele instytucji stykających się z przemocą w rodzinie z gmin woj. opolskiego	Problem wykorzystania wykrępowania seksualnego dzieci i młodzieży; Programy korekcyjno-educacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie	Polepszenie wiedzy i umiejętności z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Seminarium	Interaktywny	Według uznania osób realizujących zajęcia	5 godz.	Udział w szkoleniu – 1-2 grudnia	600,00 zł
58	Pracownicy DPS z powiatu strzeleckiego	Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych z elementami przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Polepszenie wiedzy i umiejętności z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Wykładowe, seminarium	Interaktywny	Według uznania osób realizujących zajęcia	21 godz. x 3 grupy	Udział w szkoleniach – wrzesień-listopad	6 300,00 zł
30	Przedstawiciele instytucji stykających się z przemocą w rodzinie z powiatu kluczborskiego	„Program interwencji kryzysowej w społecznościach lokalnych – podejście wielodyscyplinarne”	Polepszenie wiedzy i umiejętności z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Seminarium	Interaktywny	Według uznania osób realizujących zajęcia	8 godz.	Udział w szkoleniu – 5 kwietnia	800,00 zł
15	Przedstawiciele instytucji stykających się z przemocą w rodzinie z powiatu kluczborskiego	Postępowanie w konkretnych rodzajach kryzysu : zespół stresu pourazowego, kryzys zagrożenia życia i uzależnienie od substancji chemicznych	Polepszenie wiedzy i umiejętności z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Wykładowe	Interaktywny	Według uznania osób realizujących zajęcia	24 godz.	Udział w szkoleniu – 10-12 maja	4 640,00 zł
15	Przedstawiciele instytucji stykających się z przemocą w rodzinie z powiatu kluczborskiego	Teoria i praktyka interwencji kryzysowej: podstawowe umiejętności prowadzenia interwencji kryzysowej	Polepszenie wiedzy i umiejętności z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Wykładowe	Interaktywny	Według uznania osób realizujących zajęcia	24 godz.	Udział w szkoleniu – 23-25 listopada	4 480,00 zł

36	Przedstawiciele instytucji stykających się z przemocą w rodzinie z powiatu krapkowieckiego	Systemowe rozwiązania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Polepszanie wiedzy i umiejętności z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Wykładowe i warsztatowe	Interaktywny	Według uznania osób realizujących zajęcia	24 godz. x 2	Udział w szkoleniu – kwiecień-czerwiec	7 586,00 zł
22	Przedstawiciele instytucji stykających się z przemocą w rodzinie z powiatu oleskiego	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	Polepszanie wiedzy i umiejętności z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Wykładowe	Interaktywny	Według uznania osób realizujących zajęcia	6 godz.	Udział w szkoleniu – 31 maja	600,00 zł
167	Przedstawiciele instytucji stykających się z przemocą w rodzinie z powiatu prudnickiego	Tworzenie systemowych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz interdyscyplinarnej współpracy międzyinstytucjonalnej	Polepszanie wiedzy i umiejętności z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Wykładowe, seminaryjne	Interaktywny	Według uznania osób realizujących zajęcia	5 sesji x 6 godz.	Udział w szkoleniach – od maja do października	1 800,00 zł
25	Przedstawiciele instytucji stykających się z przemocą w rodzinie z powiatu prudnickiego	Intensywny kurs interwencji kryzysowej dla osób zawodowo pracujących z osobami uwikłanymi w przemoc. Podnoszenie kompetencji osób pracujących w instytucjach mających kontakt z osobami krzywdzonymi oraz ze sprawcami przemocy	Polepszanie wiedzy i umiejętności z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Warsztatowe	Interaktywny	Według uznania osób realizujących zajęcia	45 godz. x 2 osoby prowadzące	Udział w szkoleniach – w lipcu i w październiku	9 500,00 zł

9. PODKARPA-CKIE	80	Pracownicy instytucji pomocy społecznej, w tym pracownicy socjalni	Akademia – bezpieczny dom	<p>Mapa problemów przemocy w rodzinie. Przemoc w rodzinie a alkohol. Analiza mitów i stereotypów związanych z przemocą w rodzinie. Postawy wobec przemocy- analiza osobistych doświadczeń. Diagnostyka sytuacji psychologicznej, socjalnej i prawnej ofiary przemocy. Psychologiczne mechanizmy przemocy w rodzinie, dynamika interakcji pomiędzy ofiarą i sprawcą. Kierunki i zasady pomocy psychologicznej ofiarom przemocy w rodzinie. Formy pierwszej pomocy ofierze: telefoniczna, korespondencyjna, interwencyjna i podstawy pomocy psychologicznej. Stosowanie przepisów prawa w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie- prawo karne. Wykorzystywanie seksualne dzieci- ustalania terminologiczne, szacowanie skali zjawiska, oblicza problemu społecznego. Pierwszy kontakt z dzieckiem krzywdzonym. Wychowanie bez przemocy. Źródła przemocy w rodzinie. Portret</p>	Szkolenie poszczególnych grup zawodowych	Wykład, Warsztat Praca w grupach, Dyskusja, Prezentacja filmów, Odgrywanie ról	Komputer, projektor, film, książki	Od 04-07.10., Do 14-17.10.2010r.	Warunkiem zaliczenia była obecność na wszystkich zajęciach	260 076,24 zł
-------------------------	----	--	---------------------------	---	--	--	------------------------------------	----------------------------------	--	---------------

	<p>psychologiczny osoby stosującej przemoc. Postawy wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Pierwszy kontakt z osobą stosującą przemoc w rodzinie. Jak pracować ze sprawcami przemocy w rodzinie. Prawo rodzinne jako narzędzie przeciwdziałania krzywdzeniu dzieci. Rozpoznanie zespołu stresu pourazowego (PTSD) u osób doświadczających przemocy w rodzinie. Interwencja kryzysowa jako procedura przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Analiza przypadków przemocy w rodzinie z doborem skutecznej strategii pomocnych działań. Kompetencje służb i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Rozpoznanie własnych możliwości i kompetencji w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Problemy emocjonalne osób pomagających. Syndrom wypalenia zawodowego. Aspekty prawne – ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.</p>					
--	---	--	--	--	--	--

10. PODLASKIE	65	Osoby wchodzące w skład Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	„Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – Szkolenie Podstawowe”	Wzmocnienie wiedzy umiejętności praktycznych przedst. GKRPA w zakresie realizowanych zadań w tym uproszonym formie pomocy osobom uwikłanym w przemoc	Szkolenie dla poszczególnych grupy zawodowej	Szkolenie zostało zrealizowane metoda wykładowo - warsztatową	Przygotowane przez firmę szkolącą materiały dydaktyczne	23.11.2010 r. oraz 29.11.2010 r.	Warunkiem ukończenia szkolenia była obecność na całonocnym panelu szkoleniowym	4 239,09 zł
	50	Kuratorzy zawodowi, społeczni z powiatu sokólskiego	„Praca zespołowa interdyscyplinarnych w świetle nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”	Dostarczenie wiedzy dotyczącej powoływania i pracy zespołów interdyscyplinarnych, jak również zmian zakresu kompetencji instytucji zobowiązanych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie w świetle nowych regulacji prawnych	Szkolenie dla poszczególnych grupy zawodowej	Szkolenie zostało zrealizowane metoda seminaryjno - szkoleniową	Przygotowane przez firmę szkolącą materiały dydaktyczne	14.12.2010 r.	Warunkiem zakończenia szkolenia była obecność uczestnika na całym szkoleniu	4 800,00 zł
	20	Szkolenia dla pracowników OPS	Przemoc- diagnoza, interwencja i pomoc	Rozszerzenie wiedzy dotyczącej problematyki przemocy, rozwój kompetencji w zakresie diagnozy psychospołecznej oraz poznanie zasad udzielania pomocy ofierze i jego rodzinie – podejmowanie interwencji i budowanie zespołów interdyscyplinarnych.	Szkolenie dla grupy zawodowej	Wykład i ćwiczenia	Materiały szkoleniowe przygotowane przez trenera, rzutnik, laptop	24 godziny dydaktyczne	Uczestnictwo na szkoleniu, wypełnienie ankiet ewaluacyjnej	10 240,00 zł

	65	Warsztaty dla kuratorów sądowych, policjantów, pedagogów, pielęgniarek środowiskowych oraz przedstawicieli innych podmiotów wspierających dziecko i rodzinę, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	cykl warsztatów związany z tworzeniem na terenie gminy Lokalnych Zespołów Interdyscyplinarnych	Celem było zapoznanie się z prawnymi i formalnymi aspektami funkcjonowania (LZI), tworzenie LZI krok po kroku, misja i znaczenie LZI, tworzenie dokumentacji indywidualnej dla poszczególńych zespołów, system pracy zespołów, uprawnienia, zadania i obowiązki poszczególńych służb i instytucji, zasada liderowania, zasady koordynowania pracą zespołu,	Szkolenie dla poszczególńych grup zawodowych	Warsztaty	Materiały szkoleniowe przygotowane przez trenerów, rzutnik, laptop	24 godziny dydaktyczne	Uczestnictwo na szkoleniu, wypełnienie ankiety ewaluacyjnej	21 535,00 zł
11. POMORSKIE	43	Policjanci, pracownicy socjalni, dyrektorzy OPS i PCPR, pracownik poradni psychologicznej o- pedagogicznej, pracownik ośrodka profilaktyki rodzinnej, pracownik straży miejskiej, pracownicy centrum i punktu interwencji kryzysowej, pracownicy specjalistycznego ośrodka wsparcia, pracownik miejskiej	Dziecko krzywdzone. Współpraca w budowaniu strategii pomocy dziecku – konferencja dla powiatowych zespołów interdyscyplinarnych	1. Umiejętność diagnozowania przemocy – dziecko jako ofiara i sprawca przemocy, 2. Poznanie mechanizmu przemocy – przemoc w środowisku rodzinnym i szkolnym, 3. Umiejętność radzenia sobie w sytuacji przemocy – pozytywne wzmocnienia dziecka: ofiary i sprawcy, 4. Umiejętność pracy z ofiarą i sprawcą przemocy – współpraca z rodziną, nauczycielami i rówieśnikami, 5. Model pracy interdyscyplinarnej w rozwiązywaniu	Zespoły interdyscyplinarne	- Wykład - prezentacja - dyskusja	Projektor multimedialny, komputer, zakupione książki i broszury, wydrukowane materiały konferencyjne (konspekt z wykładu itp.)	18.05.10	Podpisanie listy obecności	1 290,00 zł

12. ŚLĄSKIE	40	komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	Pracownicy socjalni	Procedura „Niebieska Karta” – kontakt oraz rozmowa z ofiarą i sprawcą przemocy	Poszerzenie wiedzy na temat specyfiki zjawiska przemocy domowej oraz zasad wykorzystania procedury „Niebieska Karta” w pomocy społecznej, doskonalenie praktycznych umiejętności prowadzenia rozmów z ofiarą i sprawcą przemocy z wykorzystaniem formularza procedury „Niebieska Karta”, rozwijanie umiejętności pracy metodą zespołu interdyscyplinarnego oraz planowania działań postinterwencyjnych, ćwiczenie zastosowania procedury „Niebieska Karta” w sytuacjach niestandardowych	Szkolenie dla poszczególnych grup zawodowych	Wykład, zajęcia warsztatowe, praca w grupach, dyskusja, prezentacje multimedialne, studium przypadku	Tabletce flipchart, pisaki, projektor multimedialny, komputer, materiały instruktażowe, konspekty szkolenia, materiały biurowe	5-6 maja 2010 roku oraz 10-11 maja 2010 roku	Warunkiem zaliczenia i otrzymania certyfikatu była obecność na wszystkich zajęciach.	6 669,44 zł
-------------	----	--	---------------------	--	--	--	--	--	--	--	-------------

	74	Pracownicy socjalni, kuratorzy, pracownicy placówek opiekuńczo-wychowawczych, pedagodzy i członkowie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	Praca środowiskowa z ofiarami przemocy w rodzinie	Przygotowanie uczestników szkolenia do przeprowadzenia skutecznej diagnozy przemocy w rodzinie, uzyskanie wiedzy na temat specyfiki zjawiska przemocy w rodzinie, w tym rodzajów, skutków i mechanizmów przemocy, poszerzenie umiejętności podejmowania kontaktu oraz udzielania pomocy ofierze i osobie stosującej przemoc, w tym prowadzenia działań interwencyjnych i udzielania pomocy w kryzysie, poszerzenie wiedzy na temat pracy zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, pozyskanie wiedzy dotyczącej współpracy służb i uruchamiania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Szkolenie dla poszczególnych grup zawodowych	Wykład, zajęcia warsztatowe, praca w grupach, dyskusja, prezentacje multimedialne, studium przypadku, odgrywanie ról	Tablice flipchart, pisaki projektora multimedialny, komputer, zakupione książki i broszury, akty prawne, materiały instruktażowe, konspekty szkolenia	29-30 września 2010 rok	Warunkiem zaliczenia szkolenia i otrzymania certyfikatu była obecność na wszystkich zajęciach	19 247,50 zł
--	----	--	---	---	--	--	---	-------------------------	---	--------------

	75	<p>Pełnomocnicy i członkowie gminnych komisji rozwiązywania problemów uzależnień z terenu województwa śląskiego, przedstawiciele samorządów gminnych, pracownicy ośrodków pomocy społecznej, kurator</p>	<p>Kluczowe aspekty realizacji gminnych programów rozwiązywania problemów uzależnień</p>	<p>Zaznajomienie się z prawnymi i finansowymi aspektami realizacji gminnych programów rozwiązywania problemów uzależnień, poszerzenie wiedzy na temat uzależnienia od alkoholu i narkotyków oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie (w tym w szczególności w zakresie nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz roli i zadań Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie) rozwój umiejętności pracy z rodziną z problemem alkoholowym i narkotykowym</p>	<p>Szkolenie dla poszczególnych grup zawodowych</p>	<p>Wykład, zajęcia warsztatowe, praca w grupach, dyskusja, prezentacje multimedialne, studium przypadku, odgrywanie ról</p>	<p>Tablice flipchart, pisaki projektor multimedialny, komputer, zakupione książki i broszury, akty prawne, materiały instruktażowe, konspekty szkolenia</p>	<p>27-28 października 2010 roku</p>	<p>Warunkiem zaliczenia szkolenia i otrzymania certyfikatu była obecność na wszystkich zajęciach.</p>	<p>19 411,85 zł</p>
--	----	--	--	---	---	---	---	-------------------------------------	---	---------------------

55	Pracownicy socjalni, przedstawiciele policji, oświaty i gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, będący członkami zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy	Budowanie zespołów interdyscyplinarnej ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Uzyskanie wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej oraz sytuacji psychologicznej ofiar i sprawców przemocy, wzrost umiejętności planowania i usprawniania współpracy, pogłębienie współpracy w ramach lokalnych zespołów interdyscyplinarnych, pozyskanie wiedzy na temat prawnych aspektów przeciwdziałania przemocy i budowania zespołów interdyscyplinarnych, dostarczenie wiedzy w zakresie celów, zadań i możliwości zespołów interdyscyplinarnych	Zespoły interdyscyplinarne/ Szkolenie dla poszczególnych grup zawodowych	Wykład, zajęcia warsztatowe, praca w grupach, dyskusja, prezentacje multimedialne, studium przypadku, odgrywanie ról, materiał filmowy	Tablice flipchart, pisaki projektor multimedialny, komputer, zakupione książki i broszury, akty prawne, materiały instruktażowe, konspekty szkolenia	8-10 grudnia 2010 roku	Warunkiem zaliczenia szkolenia i otrzymania certyfikatu była obecność na wszystkich zajęciach.	24 406,00 zł
12	Pracownicy socjalni	Praca z rodziną dotkniętą problemem przemocy domowej, w ramach ścieżki szkoleniowej PS3-Praca z rodziną wieloproblemową	Metodyka diagnozy problemów społecznych działania międzyinstytucjonalne na rzecz rozwiązywania problemów społecznych budowanie i praca zespołów interdyscyplinarnych pogłębienie wiedzy i umiejętności z zakresu wspierania rodzin wieloproblemowych	Zespoły interdyscyplinarne/ Szkolenie dla poszczególnych grup zawodowych	Wykład, zajęcia warsztatowe, praca w grupach, dyskusja, prezentacje multimedialne, studium przypadku,	Tablice flipchart, pisaki projektor multimedialny, komputer, akty prawne, konspekty szkolenia	22-23 lutego 2010 roku 11-13 marca 2010 roku	Warunkiem zaliczenia szkolenia i otrzymania certyfikatu była obecność na wszystkich zajęciach.	5 561,60 zł

	95	Pracownicy publicznych służb zatrudnienia oraz przedstawiciele innych służb społecznych (np. kuratorzy sądowi, policjanci, pedagodzy) – członkowie zespołów interdyscyplinarnej na rzecz przeciwdziałania problemom społecznym	Budowanie zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w ramach ścieżki szkoleniowej Z11 - Wsparcie działań zespołów interdyscyplinarnych na rzecz przeciwdziałania problemom społecznym	Uzyskanie wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej, pogłębienie wiedzy na temat współpracy w ramach lokalnych zespołów interdyscyplinarnych, pozyskanie wiedzy na temat prawnych aspektów przeciwdziałania przemocy nabytej wiedzy dotyczącej budowania zespołów interdyscyplinarnych	Zespoły interdyscyplinarne/ Szkolenie dla poszczególnych grup zawodowych	Wykład, zajęcia warsztatowe, praca w grupach, dyskusja, prezentacje multimedialne, studium przypadku	Tablice flipchart, pisaki projektor multimedialny, komputer, akty prawne, konspekty szkolenia	3-5 listopada 2010 roku, 16-18 listopada 2010 roku, 29 listopada-1 grudnia 2010 roku, 6-8 grudnia 2010 roku, 13-15 grudnia 2010 roku (dwa szkolenia)	Warunkiem zaliczenia szkolenia i otrzymania certyfikatu była obecność na wszystkich zajęciach	29 833,10 zł
	22	Pracownicy ośrodków interwencji kryzysowej oraz innych jednostek realizujących programy terapeutyczno-wychowawcze	Praca z osobą doświadczającą przemocy w ramach ścieżki szkoleniowej C3 -Specjalistyczne techniki terapeutyczne	Pogłębienie wiedzy i umiejętności pracy z rodzinną i dzieckiem w sytuacji kryzysowej	Zespoły interdyscyplinarne/ Szkolenie dla poszczególnych grup zawodowych	Wykład, zajęcia warsztatowe, praca w grupach, dyskusja, prezentacje multimedialne, studium przypadku, odgrywanie ról	Tablice flipchart, pisaki projektor multimedialny, komputer, zakupione książki i broszury, akty prawne, konspekty szkolenia	19-21 kwietnia 2010 roku, 23-25 czerwca 2010 roku	Warunkiem zaliczenia szkolenia i otrzymania certyfikatu była obecność na wszystkich zajęciach	6 893,01 zł

	123	Lekarze, pielęgniarki, pracownicy socjalni	Przemoc seksualna wobec dzieci - szkolenie w ramach grup interdyscyplinarnych	Pogłębienie wiedzy i umiejętności pracy z rodziną i dzieckiem w sytuacji kryzysowej. Poszerzenie wiedzy na temat specyfiki zjawiska, pozyskanie wiedzy na temat regulacji prawnych	Zespoły interdyscyplinarne/ Szkolenie dla poszczególnych grup zawodowych	Wykład, zajęcia warsztatowe, praca w grupach, dyskusja, prezentacje multimedialne, studium przypadku	Tablice flipchart, pisaki, projektor multimedialny, komputer, akty prawne, konspekty szkolenia		Warunkiem zaliczenia szkolenia i otrzymania certyfikatu była obecność na wszystkich zajęciach	5 203,78 zł
13. ŚWIĘTO-KRZYŃSKIE	414	pracownicy socjalni, pracownicy powiatowych centrów pomocy rodzinie, pracownicy Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej i Zdrowotnej, pedagodzy, policjanci, kuratorzy sądowi, członkowie Gminnych Komisji Rozwiązywani a Problemów Alkoholowych.	I. „Praca z rodziną” II. „Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie na poziomie powiatów i gmin” III. „Przemoc domowa – diagnoza i praca z rodziną” IV. „Wyzwania roku 2011 – zalecenia dla projektora systemowych przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, piecza zastępcza”.	1. Umiejętność diagnozowania przemocy 2. Poznanie istoty przemocy – model rodziny uzależnionej. 3. Umiejętność radzenia sobie w sytuacji przemocy. 4. Umiejętność pracy z ofiarą i sprawcą przemocy. 5. Umiejętność tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie obejmujące: podsiawy prawne, współpracę podmiotów realizujących problemy przemocy domowej, budowanie koalicji lokalnej, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych. 6. Umiejętności współpracy z osobą starszą i niepełnosprawną - ofiarą przemocy w rodzinie. 7. Promowanie współpracy zadaniowej	Zespoły interdyscyplinarne	Wykład - warsztat - praca w grupach - dyskusja - prezentacja filmów - formy plastyczne -drama	Tablice flipchart, projektor multimedialny, komputer, zakupione książki i broszury, wydrukowane akty prawne,	I. szkolenie przeprowadzone w pięciu grupach szkoleniowych w dwudniowych szkoleniach w terminach: 21-22.11.2010r., 24-25.11.2010r., 29-30.11.2010r., 1.-2.12.2010 II. szkolenia przeprowadzone w pięciu jednodniowych cyklach szkoleniowych w terminach: 04.10.2010r., 05.10.2010r., 06.10.2010r., 08.10.2010r., 11.10.2010r., 12.10.2010r., 13.10.2010r., 16.10.2010r., 17.10.2010r., 18.10.2010r., 24.10.2010r., 25.10.2010r., 26.10.2010r., 27.10.2010r., 28.10.2010r.	205 000,00 zł	

14.	WARMIŃSKO-MAZURSKIE	239	Pracownicy socjalni, policjanci, pedagodzy, psycholodzy, kuratorzy społeczni, zawodowi, terapeuci, pielęgniarki, członkowie Gminnych Komisji Rozwiązywani a Problemów Alkoholowych,	Tworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych na rzecz aktywnej integracji	-Zwiększenie wiedzy na temat roli i zadań zespołów interdyscyplinarnych (podstawy prawne, współpraca międzyinstytucjonalna) - umiejętność pracy z rodzinną wieloproblemową, ofiarami przemocy i in. gr. zagrożonymi wykluczeniem społecznym -integracja członków zespołów	Zespoły interdyscyplinarne- małe grupy 20-osobowe	Warsztaty/ ćwiczenia	Tablice flipchart, projekторы multimedialne,prezentacje multimedialne, opracowane materiały szkoleniowe	Warunkiem zaliczenia szkolenia i otrzymania certyfikatu była obecność na wszystkich zajęciach	255 600,00zł
									29.10.2010r. III. szkolenie realizowane w pięciu dwudniowych grupach szkoleniowych w terminach: 6-7.12.2010r., 8-9.12.2010r., 13-14.12.2010r., 15-16.12.2010r.,20-21.12.2010r. IV. szkolenie realizowane w dwóch dwudniowych grupach szkoleniowych w terminach: 25-26.11.2010r., 2-3.12.2010r.,	

	147	Pracownicy socjalni, policjanci, pedagodzy, psycholodzy, kuratorzy społeczni, zawodowi, terapeuci, pielęgniarki, członkowie Gminnych Komisji Rozwiązywani a Problemów Alkoholowych,	Wsparcie merytoryczne utworzonych w 2009 roku na terenie Warmii i Mazur Zespołów Interdyscyplinarnych	- Wymiana doświadczeń - wypracowanie ścieżki rozwoju zespołów - przeprowadzanie problemów zaisntniałych w trakcie pracy zespołów	Zespoły interdyscyplinarne- małe grupy 20-osobowe	Warsztaty/ćwiczenia	Tablice flipchart, projektor multimedialne,prezentacje multimedialne, opracowane materiały szkoleniowe	2 zjazdy x 2 dni dla 24 gminnych i powiatowych Zespołów Interdyscyplinarnych We wrześniu 2010 roku	Warunkiem zaliczenia szkolenia i otrzymania certyfikatu była obecność na wszystkich zajęciach	127 760,00zł
	60	Pracownicy socjalni, policjanci, strażnicy miejscy, pedagodzy, psycholodzy, kuratorzy sądowi, terapeuci, pielęgniarki, członkowie Gminnych Komisji Rozwiązywani a Problemów Alkoholowych	Szkolenie nt. interdyscyplinarnych zespołów ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	-„Wprowadzenie do problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie – zjawisko przemocy w rodzinie, kontakt z ofiarą i sprawcą przemocy.” -„Współpraca służb na rzecz ochrony rodzin przed przemocą, w tym procedura „Niebieskie Karty”” -„Rola i zadania zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie”; -„Prawne aspekty przeciwdziałania przemocy w rodzinie w kontekście nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” ; w formie zajęć seminaryjno-warsztatowych: -„Praktyka pracy w	Zespoły interdyscyplinarne	- Wykłady -warsztaty -dyskusja -prezentacja filmów, -praca w grupach	Tablice flipchart, projektor multimedialny, prezentacje multimedialne, opracowane materiały szkoleniowe, wydrukowane akty prawne, książki, ulotki	29-30 listopada 2010 r.	Warunkiem zaliczenia szkolenia i otrzymania zaświadczenia była obecność na wszystkich zajęciach	20 624 zł - koszty wykładowców pokrywała PARPA

15.	WIELKOPOLSKIE	199		Pracownicy i wolontariusze instytucji pomocy i integracji społecznej z terenu województwa wielkopolskiego	„Przemoc w rodzinie”			Szkolenia prowadzone były w grupach maks. 20 osobowych w wymiarze 21 godzin dla każdej z grup.	Uczestnikom szkolenia zagwarantowana no: materiały szkoleniowe i dydaktyczne, nocleg, wyżywienie podczas szkolenia, dowóz z miejsca zbiórki do miejsca szkolenia. Zakres merytoryczny realizowany był poprzez: - wykłady, - seminaria, - ćwiczenia w grupach, - dyskusje, - filmy,	flipchart, projektor multimedialne, komputer, wydrukowane akty prawne i materiały szkoleniowe	Szkolenie z zakresu „Przemoc w rodzinie” realizowane były w formie 10 edycji 3-dniowych szkoleń prowadzonych od 22 września do 8 grudnia 2010.	Warunkiem otrzymania zaświadczenia o uczestnictwie w szkoleniu była obecność na wszystkich zajęciach oraz wypełnienie ankiet ewaluacyjnej	119 049,00zł	
				zespołach interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie i w grupach roboczych”.	Celem szkolenia było teoretyczne i praktyczne przygotowanie uczestników do podejmowania działań mających na celu rozpoznawanie i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Zakres tematyczny obejmował m. in. diagnozę przemocy i podstawowe mechanizmy nią rządzące; psychologię sprawcy i ofiary, kwestię dziecka wykorzystywanego seksualnie, psychospołeczne skutki doświadczania przemocy, interwencję kryzysową i stosowanie przepisów prawa w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.									

110	Pracownicy i wolontariusze instytucji pomocy i integracji społecznej z terenu województwa wielkopolskiego	„Praca z rodzinną dysfunkcyjną	Celem szkolenia było teoretyczne i praktyczne przygotowanie uczestników do identyfikacji rodzin dotkniętych problemem przemocy oraz podejmowania działań na rzecz rozwiązywania ich problemów poprzez dostarczenie profesjonalnych metod i narzędzi pracy. Zakres tematyczny obejmował m.in. diagnozę dysfunkcji w rodzinie, prezentację metod i narzędzi pracy w tym mediacji jako formy skutecznego rozwiązywania problemów.	Szkolenia prowadzone były w grupach maks. 20 osobowych w wymiarze 21 godzin dla każdej z grup.	Uczestnikom szkolenia zagwarantowa no: materiały szkoleniowe i dydaktyczne, nocleg, wyżywienie podczas szkolenia, dowóz z miejsca zbiórki do miejsca szkolenia. Zakres merytoryczny realizowany był poprzez m.in.: - wykłady, - ćwiczenia, - dyskusje	flipchart, projektor multimedialne, komputer, wydrukowane materiały szkoleniowe	Szkolenie z zakresu „Praca z rodzinną dysfunkcyjną” realizowane były w formie 6 edycji 3dniowych szkoleń prowadzonych od 18 do 29 października 2010.	Warunkiem otrzymania zaświadczenia o uczestnictwie w szkoleniu była obecność na wszystkich zajęciach oraz wypełnienie ankiet ewaluacyjnej	132 000,00zł
30	Pracownicy wielkopolskich ośrodków interwencji kryzysowej	Budowanie Wielkopolskiego modelu pracy ze sprawcą przemocy	Celem szkolenia było wypracowanie Wielkopolskiego modelu pracy ze sprawcą przemocy, zgodnego z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz "Programem z Duluth". Szkolenia miały na celu podniesienie świadomości motywów pracy, rozpoznawanie zasobów i trudności w pracy z klientem uwikłanym w przemoc oraz nabywanie skuteczniejszych metod oddziaływań wobec sprawców przemocy w celu	Szkolenie obejmowało 70h zajęć w formie trzech 3 - dniowych sesji warsztatowych	Uczestnikom szkolenia zagwarantowa no: materiały szkoleniowe i dydaktyczne, nocleg, wyżywienie podczas szkolenia, dowóz z miejsca zbiórki do miejsca szkolenia. Zakres merytoryczny realizowany był poprzez m.in.: - wykłady, - dyskusje, - praca w grupach, - prezentacja filmów,	Tablice flipchart, projektor multimedialny, laptop, wydrukowane akty prawne, materiały szkoleniowe	20-22.09.2010 4-6.10.2010 18-20.10.2010	Warunkiem zaliczenia szkolenia i otrzymania certyfikatu była obecność na wszystkich zajęciach, aktywność oraz wypełnienie ankiet ewaluacyjnej	60 000,00zł

16. ZACHODNIO-POMORSKIE	150	Pracownicy DPS, Uniwersytet III wieku, policjanci	„Przemoc domowa wobec osób starszych”	1) Przekazanie niezbędnej wiedzy dotyczącej przemocy w rodzinie 2) zwiększenie skuteczności walki z przemocą domową wobec osób starszych, 3) zmniejszenie skali zjawiska problemu, 4) interdyscyplinarny aspekt ujęcia tematyki przeciwdziałania przemocy oraz miejsca tych służb w lokalnym systemie opieki nad rodziną dotkniętą problemem przemocy.	konferencja	Wykłady, warsztaty	Flipchart, projektor multimedialny, laptop, rzutnik, papier, długopisy, pisaki, materiały szkoleniowe	30 września 2010 r.	Warunkiem zaliczenia szkolenia i otrzymania zaświadczenia była obecność kowa obecność oraz aktywne uczestniczenie w szkoleniu	17 279,00 zł
	40	Pracownicy żłobków, przedszkoli	„Żły dotyk – rozpoznawanie i interwencja w przypadku wykorzystywania seksualnego dzieci”	Przekazanie wiedzy i umiejętności dotyczących rozpoznawania symptomów wykorzystywania seksualnego dzieci i interweniowania w przypadkach podejrzenia wykorzystywania seksualnego dziecka, a także zwiększenie skuteczności walki oraz zmniejszenie skali zjawiska tego problemu	Szkolenie	Warsztaty	Flipchart, projektor multimedialny, laptop, rzutnik, papier, długopisy, pisaki, materiały szkoleniowe	22-23 października 2010r 6-7 listopada 2010r.	Warunkiem zaliczenia szkolenia i otrzymania zaświadczenia była obecność kowa obecność oraz aktywne uczestniczenie w szkoleniu	20 682,00 zł

100	Pracownicy DPS,	„Przemoc wobec osób niepełnosprawnych i przewlekłych chorych somatycznie”	1) Przekazanie niezbędnej wiedzy dotyczącej przemocy w rodzinie 2) zwiększenie skuteczności walki z przemocą domową wobec osób starszych, 3) zmniejszenie skali zjawiska problemu, 4) interdyscyplinarny aspekt ujęcia tematyki przeciwdziałania przemocy oraz miejscach tych służb w lokalnym systemie opieki nad rodziną dotkniętą problemem przemocy.	Konferencja	Wykłady, dyskusja	Flipchart, projektor multimedialny, laptop, rzutnik, papier, długopisy, pisaki, materiały szkoleniowe	16 listopada 2010 r.	13 016,81 zł
40	Policjanci z powiatów województwa zachodniopomorskiego	„DZIECKO KRZYWDZONE – interwencja i pomoc”	1) Przekazanie niezbędnej wiedzy dotyczącej przemocy w rodzinie	Szkolenie	Warsztaty, dyskusja, wykład	Flipchart, projektor multimedialny, laptop, rzutnik, papier, długopisy, pisaki, materiały szkoleniowe	22-23 listopada 2010r.	8 880,00 zł

	45	Wojewódzki Interdyscyplinary Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	XVIII posiedzenie WIZ ds. PPwR	Spotkanie Zespołu było poświęcone w znacznej mierze omówieniu sytuacji w gminach i powiatach województwa w zakresie aktywności samorządów lokalnych w tworzeniu interdyscyplinarnej formuły przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Zespół interdyscyplinarny	Wykłady, dyskusja	Flipchart, pisaki, projektor multimedialny, laptop, rzutnik, papier, długopisy	08 grudnia 2010 r.	Warunkiem zaliczenia szkolenia i otrzymania zaświadczenia była obecność kowa obecność oraz aktywne uczestniczenie w szkoleniu	7 755,00 zł
Ogółem: Liczba osób uczestniczących w szkoleniach		5 519 osób	Łączna kwota wydatkowana na organizację szkoleń: 2 585 552,52 zł							

RAPORTY
ZE SPECJALISTYCZNYCH OŚRODKÓW WSPARCIA DLA OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
2010 ROK

Lp	Województwo	Nazwa i adres SOW	Standard podstawowych usług świadczonych przez SOW w zakresie:			Liczba osób, którym udzielono pomocy w SOW w 2010 r.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w SOW w 2010 r. w formie całodobowej i doraźnej	Współpraca z instytucjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	Prowadzenie działań monitorujących i ewaluacyjnych efektów działalności ośrodka	Przykłady "Dobrych Praktyk"
			interwencyjnym	potrzeb bytowych	terapeutyczno-wspomagającym					
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	
1.	Dolnośląskie	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie ul. T. Bora-Komorowskiego 31 51-210 Wrocław	<p>a) Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie, bez skierowania i bez względu na dochód, na okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie, ochronę ofiar przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc w rodzinie,</p> <p>c) udzielanie natychmiastowej pomocy psychologicznej i medycznej i wsparcia,</p> <p>d) rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie</p>	<p>a) Całodobowego okresowego pobytu dla nie więcej niż trzydziestu osób; jednak liczba ta może ulec zwiększeniu, zależnie od możliwości specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,</p> <p>b) pomieszczeń do spania przeznaczonych maksymalnie dla pięciu osób, z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej ofiary przemocy w rodzinie,</p> <p>c) wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego, d) miejsca zabaw dla dzieci,</p> <p>e) pomieszczenia do nauki,</p> <p>f) ogólnodostępnego łazienek, wyposażonych w sposób umożliwiający korzystanie</p>	<p>a) Opracowanie diagnozy rodzinnej i indywidualnego planu pomocy ofierze przemocy w rodzinie uwzględniającego: potrzeby, cele, metody i czas pomocy, udzielenie poradnictwa: – medycznego, psychologicznego – prawnego, – socjalnego,</p> <p>c) prowadzenie grup wsparcia i terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie, prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabywanie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie,</p>	<p><u>Liczba osób osólem</u> 928 w tym: 787 kobiet 72 mężczyzn 69 dzieci</p> <p><u>Osoby starsze</u> 16 kobiet 3 mężczyzn</p> <p><u>Osoby niepełnosprawne</u> 10 kobiet 4 mężczyzn 2 dzieci</p>	<p>-MOPS Wrocław -GOPS-y : Trzebnica, Długotłęka, Strzelin, Siechnica, Żurawina, Oleśnica, Olawa, -PCPR-y – Bolesławiec, Baro, Jelenia Góra, Lubin, Świdnica, Oleśnica -policja -prokuratura - sąd oraz Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej (Wydział Karny, Rodzimy i Nietrybnych) we Wrocławiu -zakłady opieki zdrowotnej i poradnia zdrowia psychicznego PZP przy ul. Korzeniowskiego o.PZP ul. Podwale 13, PP ul. Pabianicka 25</p>	<p><u>Monitorujące</u> <u>Ewaluacyjne</u>: Rozpoznanie sytuacji rodziny, przyjęcie na pobyt interwencyjny, ustalenie planu wsparcia i działania – KONTRAKT_ omówienie sytuacji prawnej, socjalnej, mieszkaniowej, bytowej, sytuacji pracy oraz kwestii opieki wobec dzieci . Zapoznanie z regulaminem obowiązującym na terenie Ośrodka oraz z obowiązkami zgłoszenia do Prokuratury doznawanej przemocy (przez pracowników lub pokrzywdzone). Zapewnienie opieki psychologicznej – ośrodek jest ośrodkiem</p>	Przeprowadzenie warsztatów dla pedagogów, psychologów, pracowników socjalnych. Policjantów, kuratorów sądowych dotyczących zjawiska przemocy i pomocy ofiarom przemocy w rodzinie. Inicjowanie i prowadzenie prac nad stworzeniem systemu pomocy dla ofiar przemocy na terenie miasta Wrocławia.	

	<p>planu pomocy, e) wspieranie w przewyżczeniu u sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemoc w rodzinie.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób, g) ogólnodostępnej kuchni, h) pomieszczenia do prania i suszenia, i) wyżywienia, odzieży i obuwia, środków higieny osobistej i środków czystości.</p> <p>Nie realizowany standard w punkcie b) dotyczącym pomieszczeń do spania przeznaczonych maksymalnie dla pięciu osób.</p> <p>Standard realizowany był do 30 września 2010 r. Od 01.10.10 r. Ośrodek został przeniesiony do budynku, w którym na potrzeby SOW przeznaczone jest pięć pokoi. Nie realizowany standard w punkcie f) ogólnodostępnych łazienek, wyposażonych w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na</p>	<p>e) zapewnienie dostępu do pomocy medycznej, f) przeprowadzenie diagnozy sytuacji dzieci i udzielanie im wsparcia psychologicznego oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej i terapeutycznej, g) udzielanie konsultacji wychowawczych.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>			<p>terapeutycznym. Zapewnienie dzieciom diagnozy pedagogicznej. Ciągłe monitorowanie sytuacji rodziny przez specjalistę do spraw pracy z rodziną, pracownika socjalnego, pawnika, psychologa. Monitorowanie obejmuje okres do 3 miesięcy; czyli czas pobytu interwencyjnego. Pracownicy Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia są w stałym kontakcie z pracownikami Kuratorskiej Służby Sądowniczej, pracownikami Ośrodków Pomocy Społecznej, szkołą do której uczęszczają dzieci klientki oraz innymi instytucjami mogącymi udzielić wsparcia klientce zarówno w czasie jej pobytu w SOW, jak i później, w momencie jej usamodzielniania się. Ewaluacyjne: w chwili opuszczenia przez osobę</p>
	<p>Oddział dzienny psychiatryczny ul. Białowieska 74a , Promyk Słońca przy ul. Swobodnej -szkoły, przedszkola -poradnie psychologiczno-pedagogiczne Poradnia nr 5 przy ul. Czajkowskiego, Poradnia ul. Krakowska nr 9, poradnia przy ul. Koflątaja, Promyk Słońca przy ul. Swobodnej -organizacje pozarządowe „Non licef”, „Intro”, „Karta 99”, „Biuro porad obywatelskich”, „Fundacja Centrum Praw kobiet”, „ Caritas -punkty konsultacyjne działające przy jednostkach samorządu gminnego – punkty porad prawnych i psychologicznych przy GOPSach, z którymi współpracujemy -parafie - Urząd Miasta Wrocławia</p>					

			<p>a) Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie b) ochrona ofiar</p>	<p>a) Całodobowy pobyt dla 60 osób b) pomieszczenia do spania przeznaczane max. dla pięciu os., z</p>	<p>a) Opracowanie diagnozy rodziny i indywidualnego planu pomocy ofierze przemocy w rodzinie</p>	<p>Liczba osób osólem 268 w tym: 71 kobiet 1 mężczyzna</p>	<p>Z pomocy całodobowej skorzystało: 152 osób</p>	<p>Współpraca z policją, prokuraturą, sądem oraz Zespołem Kuratorskiej</p>	<p>Monitorujące i Ewaluacyjne: Działania monitorujące i ewaluacyjne efektów</p>	<p>Partnerstwo z Zespołem Szkół nr 5 w Wałbrzychu w organizacji konferencji pn. "Stop przemoc przemocy".</p>
<p>Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie</p>		<p>pięć osób. W zajmowanym przez SOW od. 01.10.10 r. budynku znajdują się 5 łazienek na 60 miejsc noclegowych. Pozostałe standardy realizowane prawidłowo</p>			<p>Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Miasta Wrocławia -Powiatowe Urzędy Pracy - Wrocław -Wydział Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego.</p>	<p>pokrzywdzoną SOW dokonywana jest ocena realizacji planu pomocy, ocena stopnia zaangażowania osoby doznającej przemocy w rodzinie w proces wychodzenia z sytuacji przemocowej, sporządzone jest podsumowanie rezultatów pracy. Działania monitorujące i ewaluacyjne wobec osób opuszczających SOW są odnotowane w „Karcie Klienta SOW”. Istnieje możliwość dalszej kontynuacji pracy z psychologiem Ośrodka oraz kontynuowanie pracy z pedagogiem (dla dzieci), jeżeli klientka wyraża taką gotowość. Nadal istnieje możliwość do uzyskiwania porad prawnych w toczących się sprawach sądowych.</p>				

	<p>prowadzony przez Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie ul. Ogrodowa 2a, 58-306 Walbrzych</p>	<p>przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc w rodzinie na okres do 3 miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie do 6 miesięcy;</p> <p>c) udzielenie natychmiastowej pomocy psychologicznej i medycznej i wsparcia</p> <p>d) rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie, opracowanie indywidualnego planu pomocy oraz kontraktu;</p> <p>e) wspieranie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w rodzinie.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>uwzględnieniem sytuacji rodzinnej ofiary przemocy w rodzinie;</p> <p>c) wspólne pomieszczenia pobytu dziennego tj. sala tv;</p> <p>d) miejsce zabaw dla dzieci – tz. bawialnia, materacowania oraz basen z kulkami;</p> <p>e) pomieszczenia do nauki; f) ogólnodostępne łazienki, wyposażone w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci;</p> <p>g) ogólnodostępna kuchnia;</p> <p>h) pomieszczenia do prania i suszenia;</p> <p>i) zapewnienie art. spożywczych, odzieży i obuwia;</p> <p>j) środki higieny osobistej i środki czystości.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>uwzględniającego: potrzeby, cele, metody i czas pomocy;</p> <p>b) udzielenie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego i socjalnego;</p> <p>c) prowadzenie grup wsparcia i grup terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie;</p> <p>d) prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabywanie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc;</p> <p>e) zapewnienie dostępu do pomocy medycznej;</p> <p>f) przeprowadzenie diagnozy sytuacji dzieci i udzielenie im wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej i terapeutycznej;</p> <p>g) udzielenie konsultacji wychowawczych.</p>	<p>196 dzieci Osoby starsze 4 kobiety 1 mężczyzna</p> <p>Osoby niepełnosprawne 9 kobiet 0 mężczyzn 0 dzieci</p>	<p>Z pomocy doraznej skorzystało: 116 osób</p>	<p>Slużby Sądowej (Wydział Karny i Rodzinny i Nietleńskich), jednostki organizacyjne pomocy społecznej (Ośrodki Pomocy Społecznej, PCPR), zakłady opieki zdrowotnej, poradnie zdrowia psychicznego, Powiatowe Urzędy Pracy, pedagodzy i wychowawcy szkolni, Wydział Polityki Społecznej DUW, Zakłady Karne.</p>	<p>działalności: kontakt z OPS, Policją, Kuratorami Sądowymi, Szkołami, Przychodniami Zdrowia, Komisjami Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w sprawie danej rodziny. Ponadto kontakt indywidualny, telefoniczny z klientami.</p>	<p>Zorganizowanie szkolenia dla pedagogów szkolnych zakresu pracy z ofiarą i sprawcą przemocy domowej. Budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p>
--	--	--	--	--	---	---	---	--	--

2	Kujawsko-Pomorskie	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie ul. Sportowa 4 88-181 Jaksice	a) Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie, bez skierowania i bez względu na dochód, na okres do trzech miesięcy, z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie b) ochronę ofiar przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc w rodzinie c) udzielenie natychmiastowej pomocy psychologicznej i wsparcia d) rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy e) wspieranie w przeciwyjeżani u sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w rodzinie.	Standard realizowany prawidłowo a) Opracowanie diagnozy rodziny i indywidualnego planu pomocy ofierze przemocy w rodzinie uwzględniającego: potrzeby, cele, metody i czas pomocy, b) udzielanie poradnictwa: medycznego, prawnego, socjalnego c) prowadzenie grup wsparcia i dla ofiar przemocy w rodzinie d) prowadzenie terapii indywidualnej i kierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie e) zapewnienie dostępu do pomocy medycznej f) przeprowadzenie diagnozy sytuacji dzieci i udzielanie im wsparcia psychologicznego oraz specjalistycznej pomocy	Liczba osób ogółem 53 w tym: 27 kobiet 2 mężczyzn 24 dzieci Osoby starsze 3 kobiety 0 mężczyzn Osoby niepełnosprawne 3 kobiety 0 mężczyzn 1 dziecko	Z pomocy całodobowej skorzystało: 53 osób Z pomocy doróżnej skorzystało: 424 osób	Ośrodek współpracował z instytucjami: Prokuratury Rejonowe w Inowrocławiu, Węgrowie, Warszawie Komendy Policji w Inowrocławiu, Sicienku, Solcu Kujawskim, Żłotnikach Kujawskich, Bydgoszczy, Solcu Kujawskim, Stoczku, Gliwicach, Dąbrowie Biskupiej, Ostrowie Wielkopolskim Sądy Rejonowe w Bydgoszczy, Inowrocławiu Węgrowie Sąd Okręgowy w Warszawie Ośrodki Pomocy Społecznej w Inowrocławiu GOPS i GOPS), Nowej Wsi Wielkiej, Żłotnikach Kujawskich, Solcu Kujawskim, Białych Błotach,	Monitorujące Ewaluacyjne: Działania monitorujące i ewaluacyjne wobec opuszczających SOW są odnotowane w „Karcie Klienta SOW” Monitorowanie obejmuje okres do 6 miesięcy; wizyty w miejscach zamieszkania, rozmowy telefoniczne, Stały kontakt z pracownikami Ośrodków Pomocy Społecznej w nowych miejscach zamieszkania, którzy przeprowadzają rodzinne wywiady środowiskowe. W chwili opuszczenia przez osobę SOW dokonywane jest podsumowanie rezultatów pracy, ocena realizacji planu pomocy oraz ocena stopnia zaangażowania osoby doznającej przemocy w rodzinie w proces wychodzenia z sytuacji przemocowej.	W kwietniu i maju zorganizowane zostały warsztaty szkoleniowe dla pedagogów i nauczycieli pn.: „Specyfika kontaktu z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie” Kampanie informacyjno – medialne dla społeczności lokalnej, w formie artykułów prasowych, ulotek. Konsultacje społeczne z instytucjami powiatowymi przed stworzeniem Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy.
---	--------------------	--	--	--	---	---	---	--	---

3	Lubelskie	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie; ul. Bazyliańska 44 20-044 Lublin	przewyciężaniu sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w rodzinie. Standard realizowany prawidłowo	umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób g)ogólnodostępnej kuchni h)pomieszczenie do prania i suszenia i) wyżywienia, odzieży i obuwia j)środków higieny osobistej i środków czystości. Standard realizowany prawidłowo	medycznej f)przeprowadzenie diagnozy sytuacji im wsparcia psychologicznego oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej i terapeutycznej g)udzielanie konsultacji wychowawczych. Standard realizowany prawidłowo	Liczba osób osólem 625 w tym: 553 kobiet 37 mężczyzn 35 dzieci Osoby starsze 10 kobiet 3 mężczyzna Osoby niepełnosprawne 2 kobiety 0 mężczyzn 1 dziecko	Z pomocy całodobowej skorzystało: 66 osób Z pomocy doraznej skorzystało: 472 osoby	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie -Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej -Policja -Prokuratura -Sądy -Szkoly -Centrum Interwencji Kryzysowej -Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej. Specjalistyczna Poradnia Psychoprofilaktyki i Terapii Rodzin -Niebieska Linia -Rodzinny Ośrodek Diagnostyczno-Konsultacyjny -Fundacja „Bądź Młody	Monitorujące i Ewaluacyjne: O opuszczeniu powiadamiane są odpowiednie instytucje w danym rejonie, gdzie klientka będzie mieszkać, m.in. Policja, MOPR, oraz Sąd Uzyskane informacje o klientce odnotowywane są w karcie opuszczenia ośrodka. Informacje te zbrane są od pracowników społecznych, dzielnicowych, kuratorów oraz samych klientek kontaktujących się	Systematyczna realizacja praktyk ciągłych, specjalistycznych przez studentów KUL oraz UMCS -współorganizacja wypoczynku letniego dla dzieci z Fundacją „Bądź między nami” -współpraca z Środowiskowym Domem Samopomocy w Sawinie, Stowarzyszeniem Kobiet Gminy Sawin - Spotkanie integracyjne „Piknik Country” 23.09.2010r -Udział w konferencjach: - „Nie krzywdź nie będziesz krzywdzony” org. MPiPS - „Dobre wychowanie w placówkach opiekuńczo –
---	-----------	--	---	---	--	---	--	--	--	--

						<p>psychologiczne i, medycznej a w szczególności wsparcia w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w rodzinie.- Rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>przemocy w rodzinie oraz nabytą umiędności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie Zapewnienie dostępu do pomocy medycznej Przeprowadzenie diagnozy sytuacji dzieci i udzielenie im wsparcia psychologicznego oraz specjalistycznej pomocy terapeutycznej Udzielenie konsultacji wychowawczych.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>współpracy z Bankiem Żywności w Lublinie.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>			<p>Nami” -Uczelnie UMCS, KUL -Lubelskie media.</p>	<p>z Ośrodkiem Ocena realizacji celów określonych w indywidualnym programie pomocy w formie pisemnej, rozmowa kończąca - podsumowująca pobyt w Ośrodku (forma pisemna).</p>	<p>wychowawczych wsparcia dziennego”, 15 czerwca 2010 Lublin Organizator: Urząd Wojewódzki, Fundacja Szczęśliwe Dzieciństwo - „Dialog społeczny w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie”, 21 czerwca 2010 Lublin Organizator: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Lublin - „Prawo w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” – nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, 19 października 2010 Warszawa Org. Organizacja Niebieska.</p>
<p>Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie; ul. Wielka 101 22-630 Tyszowce</p>	<p>a) Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie, bez skierowania i bez względu na dochód, na okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie, z b) ochronę</p>	<p>a) Całodobowego okresowego pobytu dla dwudziestu pięciu osób; jednak liczba ta może ulec zwiększeniu, zależnie od możliwości specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, b) pomieszczeń do spania przeznaczonych maksymalnie dla pięciu osób, z uwzględnieniem</p>	<p>a) Opracowanie diagnozy rodziny i indywidualnego planu pomocy ofierze przemocy w rodzinie uwzględniającego: potrzeby, cele, metody i czas pomocy, b) udzielenie poradnictwa: – medycznego, – psychologicznego, – prawnego, – socjalnego, c) prowadzenie</p>	<p>Liczba osób osólem 64 w tym: 25 kobiet 0 mężczyzn 39 dzieci Osoby starsze 1 kobiety 0 mężczyzn Osoby niepełnosprawne 6 kobiet 0 mężczyzn 5 dzieci</p>	<p>Z pomocy całodobowej skorzystało: 64 osób Z pomocy doraznej skorzystało: 112 osób</p>	<p>Jednostki organizacyjne pomocy społecznej (OPS, PCPR) -policja -Ośrodki Interwencji Kryzysowej, -prokuratura Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej (Wydział Karny, Rodzinny i Nietłmich) -zakłady opieki</p>	<p>Monitorujące i Ewaluacyjne: -realizowane zgodnie z „Procedurami postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych, wynikających z przemocy w rodzinie- obowiązujących w SOW w Tyszowcach” (oświadczenie klienta przy opuszczaniu SOW,</p>	<p>Jednostki organizacyjne pomocy społecznej (OPS, PCPR) -policja -Ośrodki Interwencji Kryzysowej, -prokuratura Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej (Wydział Karny, Rodzinny i Nietłmich) -zakłady opieki</p>	<p>- Prowadzenie grup psychoedukacyjnych dla klientów SOW – 2 x w miesiącu - Prowadzenie grup relaksacyjnych dla klientów SOW 1 x w miesiącu - Prowadzenie grup umiędności wychowawczych dla klientów SOW – 2 x w miesiącu - Objęcie indywidualnym planem pomocy 10 rodzin wyłonionych przez służbę</p>				

	<p>ofiar przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, c) udzielenie natychmiastowej pomocy przedpsychologicznej i medycznej i wsparcia, d) rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy, e) wspieranie w przewidywaniu sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w rodzinie.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>sytuacji rodzinnej ofiary przemocy w rodzinie, c) wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego, d) miejsca zabaw dla dzieci (hol i świetlica w budynku, plac zabaw na posesji), e) pomieszczenia do nauki (pokój do nauki), f) ogólnodostępnych łazienek, wyposażonych w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób, g) ogólnodostępnej kuchni, h) pomieszczenia do prania i suszenia (pralnia i suszarnia), i) wyżywienia, odzieży i obuwia, j) środków higieny osobistej i środków czystości.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>grup wsparcia i grup terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie, d) prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie e) zapewnienie dostępu do pomocy medycznej, f) przeprowadzenie i diagnozy sytuacji dzieci i udzielanie im wsparcia psychologicznego oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej i terapeutycznej, g) udzielenie konsultacji wychowawczych.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>			<p>zdrowotnej i poradnia zdrowia psychicznego, -szkoły, przedszkola -poradnie pedagogiczno-organizacyjne pozarządowe - Fundacja Dzieci Niczyje -RODK -punkty konsultacyjne działające przy jednostkach samorządu gminnego -parafie -Caritas Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej, -Urzędy Gminne i Miejskie Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych -Powiatowe Urzędy Pracy -warsztaty terapii zajęciowej, -Zespoły ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności, -Specjalne Ośrodki Szkolno-Wychowawcze, -Ochotnicze Hufce Pracy, -Stowarzyszenie na Rzecz</p>	<p>opis działań stanowiących zrealizowanych z osobą/rodziną, karta monitorowania sytuacji klienta/rodziny po opuszczeniu SOW), -kontakt telefoniczny, listowny, telefoniczny z osobą po opuszczeniu SOW, - do 3 dni po zamieszkaniu w placówce wysłany wniosek do instytucji właściwych dla miejsca zamieszkania „Wniosek o udostępnienie danych osobowych rodziny celem uzyskania informacji o jej funkcjonowaniu w środowisku zamieszkania przed zamieszkaniem w SOW”, - do 3 dni po opuszczeniu placówki wysyłanie zawiadomień do odpowiednich zamieszkania instytucji – OPS, Policja (informacja o pobycie, opuszczeniu</p>	<p>kuratorską w Tomaszowie Lubelskim – działania skierowane do dzieci i rodziców z rodzin w których władza rodzicielska została poddana nadzorowi opiekuna sądowego (wsparcie i pomoc prawna dla dzieci, przygotowanie dzieci do roli świadka w sądzie, warsztaty terapeutyczne dla dzieci, zajęcia profilaktyczno-pedagogiczne dla rodziców: konsekwencje stosowania przemocy, komunikacja bez przemocy, właściwe metody wychowawcze, radzenie sobie ze stresem) - Zorganizowanie punktu konsultacyjnego w Szkole Podstawowej w Łaszczowie – możliwość uzyskania pomocy prawnej i terapeutycznej.</p>
--	--	--	--	--	--	--	---	--

								<p>Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, -schroniska dla bezdomnych, -poradnie leczenia uzależnień, -Wielofunkcyjne Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze, - Wydział Polityki Społecznej - Wojewódzki Koordynator Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.</p>	<p>Placówki, nowym adresie zamieszkania lub powrocie do środowiska) -do 3 miesięcy po opuszczeniu przez osobę/rodzinę SOW do OPS i Policji wysyłany jest „Wniosek o udostępnienie danych osobowych rodziny celem uzyskania informacji o jej funkcjonowaniu w środowisku zamieszkania po opuszczeniu SOW”, -ambulatoryjny kontakt osoby z SOW -po opuszczeniu SOW (kontynuacja poradnictwa specjalistycznego- w ramach potrzeb), -udział osób i rodzin w programach profilaktycznych, edukacyjnych, imprezach kulturalno-oświatowych organizowanych przez SOW, -stały kontakt z instytucjami zajmującymi się wsparciem i pomocą osobom opuszczającym ośrodki. Informacje uzyskane w trakcie</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	---	--

								<p>monitoringu są odnotowywane w „Kartach monitorowania sytuacji klienta po opuszczeniu ośrodka „ monitorowanie obejmuje okres do 6 miesięcy; Po zakończeniu 1 miesiąca pobytu w SOW ankietą skierowana do dorosłych klientów – ocena satysfakcji z pobytu w placówce, ilości i jakości otrzymanego wsparcia – analiza potrzeb, zgodności pomiędzy celem pobytu w placówce a rodzajem otrzymywanego wsparcia. Zbiorcze raporty „Ocena satysfakcji klientów i skuteczności pracy specjalistycznej w ramach czasowego pobytu w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia w Tyszowcach” - w chwili opuszczenia przez osobę/rodzinę hostelu SOW dokonywana jest ocena realizacji planu pomocy, ocena stopnia zaangażowania osoby doznającej przemocy w</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4	Lubuskie	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;	a) Zapewnia schronienie ofiarom przemocy w rodzinie, bez	a) Oferuje 20 miejsc całodobowego okresowego pobytu;	a) Opracowuje diagnozy rodziny i indywidualny plan pomocy ofierze przemocy w	Liczba osób ogółem 101 w tym: 48 kobiet	Z pomocy całodobowej skorzystało: 101 osób	Jednostki organizacyjne pomocy społecznej (OPS, PCPR)	Monitorujące i Ewaluacyjne: Aktywna współpraca z pracownikami	Prowadzenie punktów konsultacyjnych, warsztatów edukacyjnych np. w ramach Tygodnia Ofiar
<p>rodzinnie w proces wychodzenia z sytuacji przemocowej w kartach: „Działania stanowiskowe zrealizowane z rodziną podczas pobytu w SOW” (pedagogiczne, terapeutyczne, psychologiczne, prawne, socjalne); sporządzone jest podsumowanie rezultatów pracy, -comiesięczne analizy jakościowe i ilościowe działalności SOW - miesięczne, półroczne, roczne analizy jakościowe i ilościowe, rodzaj i ilość udzielanego poradnictwa, rodzaj i zakres udzielanego wsparcia. Wszystkie działania monitorujące i ewaluacyjne wobec osób opuszczających SOW są odnotowane w „Dokumentacji Indywidualnej rodziny/klienta SOW w Tyszowcach.</p>										

	<p>ul. Okrzei 39, 66-400 Gorzów Wlkp.</p>	<p>skierowania i bez względu na dochód, na okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie</p> <p>b) zapewnienia ochrony ofiar przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc w rodzinie</p> <p>c) udzielenia natychmiastowej pomocy psychologicznej i medycznej i wsparcia</p> <p>d) rozpoznaje sytuację ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy</p> <p>e) udzielenia wsparcia w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w rodzinie.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>b) dysponuje 6 pokojami (2 pokoje, dwu, trzy, czterociosobowe i 2 łóżeczka,</p> <p>c) posiada 1 pomieszczenie do pobytu dziennego,</p> <p>d) posiada miejsca zabaw dla dzieci – 1,</p> <p>e) posiada 1 pomieszczenie do nauki,</p> <p>f) posiada ogólnodostępną łazienkę z WC, i 5 WC, 4 umywalki, 4 prysznicze,</p> <p>g) posiada ogólnodostępną kuchnię, - 1 jadalnię</p> <p>h) 1 pomieszczenie do prania i 1 suszarnię i 2 pomieszczenia gospodarcze, (łącznie Ośrodek ma 280m² powierzchni),</p> <p>i) zapewnia wyżywienie, odzież i obuwie,</p> <p>j) zapewnia środki higieny osobistej i środki czystości.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>rodzinie uwzględniający: potrzeby, cele, metody i czas pomocy,</p> <p>b) udzielenia poradnictwa: psychologicznego zlecenie , w ramach umowy – prawnego, w ramach umowy zlecenie – socjalnego, w ramach umowy o pracę</p> <p>c) prowadzi grupy wsparcia i grupy terapeutyczne dla ofiar przemocy w rodzinie,</p> <p>d) prowadzi terapię indywidualną ukierunkowaną na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie,</p> <p>e) zapewnia dostęp do pomocy medycznej,</p> <p>f) przeprowadza diagnozy sytuacji dzieci i udziela im wsparcia psychologicznego oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej i terapeutycznej, g) udziela</p>	<p>1 mężczyzna 52 dzieci</p> <p>Osoby starsze 12 kobiet 0 mężczyzn</p> <p>Osoby niepełnosprawne 15 kobiety 0 mężczyzn 3 dzieci</p>	<p>Z pomocy doraznej skorzystało: 424 osób</p>	<p>-policja -prokuratura - sąd oraz Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej (Wydział Karny, Rodzimy i Nietletnich) -zakłady opieki zdrowotnej i poradnia zdrowia psychicznego -szkoły, poradnie -psychologiczno-pedagogiczne -organizacje pozarządowe -punkty konsultacyjne działające przy jednostkach samorządu gminnego -parafie -Urzędy Gminne i Miejskie -Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych -Powiatowe Urzędy Pracy -Wydział Polityki Społecznej, -media SOW w Gorzowie Wlkp. prowadzi aktywną współpracę ze wszystkimi w/w instytucjami na rzecz</p>	<p>Przestępstw, Przystanku Woodstock. Prowadzenie szkoleń w zakresie dynamiki przemocy. Prowadzenie Szkoły Umiejętności Wychowawczych dla rodziców</p> <p>socialnymi placówek pomocy społecznej. dzielnicy, kuratorami pozwała na monitorowanie sytuacji osób OPUSZCZAJĄCYCH SOW przez okres minimum pół roku lub więcej. W ramach monitoringu pracownicy socjalni, kuratorzy, dzielnicy starają się zapewnić regularny kontakt z klientami SOW, w tym celu organizowane są wizyty w aktualnych miejscach pobytu klientów, przeprowadzane są wywiady środowiskowe pod kątem weryfikacji stanu bezpieczeństwa Klientów SOW w tym małych dzieci, oceny ich aktualnej sytuacji życiowej na różnych płaszczyznach: socjalnej, zawodowej, rodzicielskiej, psychologicznej, prawnej.... propozycji różnych form pomocy z jakich klienti mogą korzystać</p>
--	--	---	--	---	---	---	---	--

				<p>konsultacji wychowawczych.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>				<p>przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p>	<p>celem możliwości podejmowania dalszych działań w środowisku na rzecz poprawy jakości swojego życia. Klientom opuszczającym SOW proponuje się i zachęca do korzystania z pomocy ambulatoryjnej ośrodka: uczestnictwo w Grupie Wsparcia, zajęciach warsztatowych, socjoterapeutyczny h dla dzieci i dorosłych, możliwości korzystania z poradnictwa specjalistycznego psychologicznego, prawnego, pedagogicznego, całonocnego telefonu zaufania, kontaktu e-mail. W trakcie pobytu klienta w SOW a następnie w chwili opuszczenia przez osobę pokrzywdzoną SOW dokonywana jest ocena realizacji planu pomocy, ocena stopnia zaangażowania osoby doznającej przemocy w rodzinie w proces wychodzenia z</p>
--	--	--	--	---	--	--	--	--	--

								<p> sytuacji przemocowej, sporządzone jest podsumowanie rezultatów pracy_i opracowanie planu bezpieczeństwa. Klient przed opuszczeniem SOW wypełnia ankietę ewaluacyjną, w której ocenia w skali ilościowej i jakościowej pozyskaną wiedzę w zakresie przerwania przemocy oraz przydatność poszczególnych form pomocy w toku pobytu w ośrodku. Działania monitorujące i ewaluacyjne są odnotowane są w Karcie monitoringu sytuacji rodzinnej oraz działań pracowników i innych służb w związku z problemem przemocy. Dalsze efekty monitoringu sytuacji rodzinnej klientów przebywających wcześniej w SOW są nanoszone na sporządzoną przez SOW ankietę na ten cel. Ankieta jest wypełniana przez pracownika socialnego </p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	---	--

5	<p>Łódzkie</p> <p>Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Łodzi, ul. Franciszkańska 85, 91-837 Łódź</p>	<p>Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie bez skierowania i bez względu na dochód na okres do 3 miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie;</p> <p>- rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy;</p> <p>- ochrona ofiar przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc w rodzinie;</p> <p>- udzielenie natychmiastowej pomocy psychologicznej i wsparcia;</p> <p>- wspieranie w przezwyciężaniu</p>	<p>Zapewnienie całodobowego schronienia, w tym:</p> <p>pomieszczeń sypialnych, wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego, łazienek, kuchni, miejsca zabaw dla dzieci, pomieszczenia do nauki, pomieszczenia do prania i suszenia;</p> <p>-zapewnienie wyżywienia;</p> <p>-zapewnienie odzieży, o obuwia oraz środków higieny osobistej i środków czystości.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>Opracowanie diagnozy rodzin i indywidualnych planów pomocy terapeutycznej;</p> <p>- porady socjalne;</p> <p>- porady pielęgniarstwie;</p> <p>- porady psychologiczne;</p> <p>- porady rodzinne;</p> <p>- porady pedagogiczne;</p> <p>- porady prawne;</p> <p>- porady telefoniczne;</p> <p>- prowadzenie grup wsparcia i grup terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie;</p> <p>- terapia indywidualna ukierunkowana na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabywanie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie;</p> <p>- zapewnienie dostępu do pomocy</p>	<p><u>Liczba osób osólem</u> 4696 w tym:</p> <p>4272 kobiet 299 mężczyzn 125 dzieci</p> <p><u>Osoby starsze</u> 11 kobiet 1 mężczyźni</p> <p><u>Osoby niepełnosprawne</u> 10 kobiet 0 mężczyzn 3 dzieci</p>	<p>Z pomocy całodobowej skorzystało: 189 osoby</p> <p>Z pomocy doraznej skorzystało: 4507 osób</p>	<p>Instytucje współpracujące ze Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia w Łodzi. : - Łódzki Urząd Wojewódzki Wydział Polityki Społecznej; Urząd Miasta Łodzi Wydział Zdrowia Publicznego; Miejska Komisja Profilałtyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi; Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi; Policja; Kuratorzy sądowi; Centrum Praw Kobiet; Ośrodek</p>	<p>właściwej placówki pomocy społecznej w okresie 6 m-cy po opuszczeniu przez klienta SOW i następnie kierowana zwrótnie do SOW.</p> <p>Monitorujące i Ewaluacyjne Działania monitorujące w Ośrodku polegają na organizowaniu około 3 spotkań z każdym podopiecznym przebywającym w placówce do 3 miesięcy w trakcie, których dokonywane jest planowanie, omawianie i podsumowanie działań w zakresie postępów terapeutycznych, sytuacji socjalno-bytowej, zdrowotnej, prawnej i rodzinnej. W spotkaniach tych oprócz podopiecznych uczestniczą terapeuci, pracownicy socjalni, pielęgniarki i pedagog. Badania ewaluacyjne za 2010 rok są w trakcie realizacji.</p>	<p>Przeprowadzenie akcji społecznej „Otwarte Drzwi” dla osób doświadczających przemocy (udzielono specjalistycznych konsultacji prawnych, socjalnych i terapeutycznych), udział w Akcji Realna Nadzieja w ramach Festiwalu Współpracy Łódź 2010 pod patronatem Wojewody Łódzkiego i Prezydenta Miasta Łodzi (w sierpniu 2010 wolontariusze z 8 krajów wyremontowali budynek SOW-a).</p>
---	--	--	---	---	---	--	--	---	--

6	Małopolskie	<p>Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w ramach Tarnowskiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Wsparcia Ofiar Przemocy w Tarnowie ul. Szarych Szeregów 1 33-100 Tarnów</p>	<p>a) Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie, bez skierowania i bez względu na dochód, na okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie, b) ochrona ofiar przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, c) udzielanie natychmiastow</p>	<p>a)Całodobowego okresowego pobytu dla nie więcej niż trzydziestu osób; jednak liczba ta może ulec zwiększeniu, zależnie od możliwości specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, b) pomieszczeń do spania przeznaczonych maksymalnie dla pięciu osób, z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej ofiary przemocy w rodzinie, c) wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego,</p>	<p>a) Opracowanie diagnozy rodziny i indywidualnego planu pomocy ofierze przemocy w rodzinie uwzględniającego: potrzeby, cele, metody i czas pomocy, b) udzielenie poradnictwa: psychologicznego, prawnego, socjalnego, medycznego przez wskazanie i/lub zapewnienie dostępu do niego c) prowadzenie grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie z możliwością wprowadzania form pracy</p>	<p>Liczba osób ogółem 106 w tym: 73 kobiety 1 mężczyzn 32 dzieci Osoby starsze 1 kobieta 0 mężczyzn Osoby niepełnosprawne 1 kobieta 0 mężczyzn 0 dzieci</p>	<p>Z pomocy całodobowej skorzystało: 54 osób Z pomocy doróżnej skorzystało: 52 osób</p>	<p>Jednostki organizacyjne pomocy społecznej (OPS, PCPR) -policja - sąd oraz Zespół Kuratorskiej Szluby Sądowej (Wydział Karny, Rodzimy i Nietłmich) -zakłady opieki zdrowotnej -szkoły, przedszkola -poradnie psychologiczno-pedagogiczne -organizacje pozarządowe -punkty konsultacyjne działające przy jednostkach samorządu</p>	<p>Monitorujące i Ewaluacyjne: Monitorowanie - realizowane za zgodą klientk(ów) 1 roku od zakończenia udzielanej pomocy przez SOW, poprzez: -cykliczny (co 6 miesięcy) kontakt i zbieranie informacji w formie ankiet od instytucji i służb właściwych dla miejsca zamieszkania rodziny objętej pomocą. -wizyty w miejscach zamieszkania.</p>	<p>-Projekt aktywizacji zawodowej i społecznej osób dotkniętych przemocą „Ratujmy Kwiaty”-30 kobiet z terenu miasta i powiatu tarnowskiego w partnerstwie z Fundacją Hetmana Jana Tarnowskie-go. Projekt finansowany był ze środków EFS-PO KL -konferencja X-lecia Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Tarnowie. Podjęcie działań edukacyjnych skierowanych do specjalistów różnych grup zawodowych dot. zjawiska przemocy-pierwszy dzień poświęcono problematyce dziecka</p>	<p>Interwencji Kryzysowej; Liga Polskich Kobiet; Fundacja „Opoka”; Fundacja „Bank Żywności”; Ośrodki Leczenia Uzależnień – Miejski Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień oraz Wojewódzki Ośrodek Leczenia Uzależnień.</p>
---	-------------	--	--	--	---	--	--	---	---	--	---

						<p>terapeutycznej</p> <p>d) prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie,</p> <p>e) zapewnienie dostępu do pomocy medycznej,</p> <p>f) przeprowadzenie diagnozy sytuacji dzieci i udzielanie im wsparcia psychologicznego oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej,</p> <p>g) udzielanie konsultacji wychowawczych.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>d) miejsca zabaw dla dzieci,</p> <p>e) pomieszczenia do nauki,</p> <p>f) ogólnodostępny h łazienek, wyposażonych w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób,</p> <p>g) ogólnodostępnej kuchni,</p> <p>h) pomieszczenia do prania i suszenia,</p> <p>i) wyżywienia, odzieży i obuwia,</p> <p>j) środków higieny osobistej i środków czystości.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>e) pomocy psychologicznej i wsparcia oraz medycznej poprzez organizowanie dostępu do niej sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy,</p> <p>e) wspieranie w przewidywaniu sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w rodzinie.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>a) Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie, bez skierowania i dochód, na okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach</p>	<p>a) Całodobowego okresowego pobytu dla nie więcej niż trzydziestu osób; jednak liczba ta może ulec zwiększeniu, zależnie od możliwości specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,</p>	<p>Liczba osób ogółem 113 w tym:</p> <p>69 kobiet</p> <p>13 mężczyzn</p> <p>31 dzieci</p> <p>Osoby starsze 0 kobiet</p> <p>0 mężczyzn</p>	<p>Z pomocy całodobowej skorzystało 33 osób</p> <p>Z pomocy doraznej skorzystało 80 osób</p>	<p>Jednostki organizacyjne pomocy społecznej (OPS, PCPR)</p> <p>- policja</p> <p>- sąd oraz Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej (Wydział Karny, Rodzimy i Nietrybnych)</p>	<p>Monitorujące i Ewaluacyjne:</p> <p>Monitorowanie obejmuje okres do 6 miesięcy.</p> <p>Działania podejmowane są za zgodą, która podpisuje osoba opuszczająca Ośrodek Działaniami monitorującymi</p>	<p>krzywdzone-go, drugi -pracy ze sprawcami przemocy w warunkach penitencjarnych i wolnościowych.</p> <p>-zajęcia profilaktyczne dla dzieci-pt:</p> <p>”Bezpieczne korzystanie z internetu-profilaktyka cyberprzemocy” (11 klas tj. 256 uczniów)</p> <p>-zajęcia „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”- warsztaty psychologiczne (11 osób)</p> <p>-Szkolenia dla funkcjonariuszy policji(ofice-rowie dyżurni, dzielnicowi) w zakresie specyfiki problemu przemocy w rodzinie i funkcjonowania osób uwikłanych w przemoc (30 funkcjonariuszy)</p> <p>-stały kontakt z lokalnymi mediami-prasa, radio, poświęcone profilaktyce przemocy w rodzinie.</p> <p>Nie wskazano.</p>	<p><u>Ewaluacyjne:</u></p> <p>bieżąca systematyczna ocena efektów realizacji działań na podstawie danych z ankiet monitorujących, kontaktu z klientami, oraz spotkań grupy wsparcia.</p>	<p>gminnego -Powiatowe Urzędy Pracy</p> <p>- Ośrodek Leczenia Uzależnień i Współzależnień</p>

						<p>uzasadnionych sytuacji ofiary przemocy w rodzinie, b) ochronę ofiar przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, c) udzielenie natychmiastowej pomocy psychologicznej i medycznej i wsparcia, d) rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy, e) wspieranie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w rodzinie.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>b) pomieszczeń do spania przeznaczonych maksymalnie dla pięciu osób, z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej ofiary przemocy w rodzinie, c) wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego, d) miejsca zabaw dla dzieci, e) pomieszczenia do nauki, f) ogólnodostępnych łazienek, wyposażonych w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób, g) ogólnodostępnej kuchni, h) pomieszczenia do prania i suszenia, i) wyżywienia, odzieży i obuwia, j) środków higieny osobistej i środków czystości.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>– psychologicznego, – prawnego, – socjalnego, c) prowadzenie grup wsparcia i grup terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie, d) prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabywanie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, e) zapewnienie dostępu do pomocy medycznej, f) przeprowadzenie diagnozy sytuacji dzieci i udzielenie im wsparcia psychologicznego oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej, j i terapeutycznej, g) udzielenie konsultacji wychowawczych.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo <i>Z wyjątkiem pkt c z uwagi na fakt, że na terenie</i></p>	<p>Osoby niepełnosprawne 0 kobiet 1 mężczyźni 0 dzieci</p>		<p>-zakłady opieki zdrowotnej i poradnia zdrowia psychicznego -szkoły, przedszkola -poradnie psychologiczno-pedagogiczne -organizacje pozarządowe -punkty konsultacyjne działające przy jednostkach samorządu gminnego -parafie -Urzędy Gminne i Miejskie -Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych -Powiatowe Urzędy Pracy -Wydział Polityki Społecznej.</p>	<p>zajmuje się pracownik pierwszego kontaktu Działania monitorujące wobec osób opuszczających SOW są odnotowane w „Karcie Klienta SOW”. W chwili opuszczenia przez osobę pokrzywdzoną SOW dokonywana jest ocena realizacji planu pomocy, przez zespół interdyscyplinarny Ośrodka, a wnioski zapisywane są w protokole ze spotkania.</p>
--	--	--	--	--	--	---	--	---	--	--	--	---

7	Mazowieckie	Zespół Ośrodków Wsparcia Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie ul. Słowackiego 18 06-500 Mława	a) Zapewnienie całodobowego, bezpiecznego schronienia w hostelu SOW, w którym znajduje się 15 miejsc, b) ochronę ofiary przed sprawcą przemocy poprzez pobyt w hostelu i całodobową opiekę, podłączenie alarmu w budynku z jednoczesnym powiadomieniem KPP w Mławie, c) udzielenie ofiarom natychmiastowej pomocy psychologicznej, tj. wsparcia emocjonalnego, socjalnej, prawnej - placówka zatrudnia specjalistów w tym zakresie. d) rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy	a) Całodobowego okresowego pobytu dla nie więcej niż trzydziestu osób; jednak liczba ta może ulec zwiększeniu, zależnie od możliwości specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, b) pomieszczeń do spania przeznaczonych maksymalnie dla pięciu osób, z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej ofiary przemocy w rodzinie, c) wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego, d) miejsca zabaw dla dzieci, e) pomieszczenia do nauki, f) ogólnodostępnych łazienek, wyposażonych w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób.	Liczba osób ogółem 256 w tym: 159 kobiet 59 mężczyzn 38 dzieci Osoby starsze 0 kobiet 0 mężczyzn Osoby niepełnosprawne 0 kobiet 0 mężczyzn 0 dzieci	Z pomocy całodobowej skorzystało: 63 osób Z pomocy doraznej skorzystało: 193 osoby	1) Komenda Powiatowa Policji w Mławie, 2) Komendą Wojewódzka Policji w Radomiu, 3) Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Mławie 4) Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej w Mławie 5) Sądem Rejonowym w Mławie, 6) Poradnią Psychologiczną - Pedagogiczną w Mławie, 7) Szkołami na terenie powiatu mławskiego, 8) Stowarzyszenie na rzecz Przeciwdziałani Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” 9) Stowarzyszenie „Otwarte	Monitorujące i Ewaluacyjne: Monitorowanie działań podjętych przez Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie obejmuje okres do 6 miesięcy, odbywa się poprzez stały kontakt i współpracę pracowników ZOW z policją, z pracownikami socjalnymi z miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej oraz z kuratorami z Sądu Rejonowego w Mławie. W Ośrodku funkcjonuje zespół konsultacyjny - wspierający, który na posiedzeniach omawia i prowadzi ewaluację efektów działalności Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia W Mławie. Działania monitorujące i ewaluacyjne	1) Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia w 2010 r. realizował porozumienia o współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Mławie, Komendą Powiatową Policji w Mławie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Mławie. 2) Ośrodek kontynuował również pracę zespołu interdyscyplinarnego 3) Pracownicy SOW uczestniczyli w Tygodniu Pomocy Ofiarom Przemocy, organizowanym przez Sąd Rejonowy w Pułtusku 4) ZOW był organizatorem szkolenia dotyczącego nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie pt. „System przeciwdziałania przemocy w rodzinie po 01.08.2010r.” 4) ZOW wspólnie z KPP w Mławie uczestniczył w międzynarodowej kampanii pt. „Biała Wstążka”.
---	-------------	---	---	--	---	---	---	---	---

						<p>poprzez diagnozę przy pierwszym kontakcie z placówką, e) zbieranie informacji o kliencie od innych instytucji, f) opracowanie planu pomocy i jego ewaluacja na posiedzeniu zespołu konsultacyjno – wspierającego, g) pomoc w przzezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej spowodowanej przemocą w rodzinie poprzez prowadzenie rozmów wspierających, prowadzenie krótkoterminowej, pracę socjalną, pomoc prawną, konsultacje psychologiczne i pedagogiczne, prowadzenie grupy socjoterapeutycznej, prowadzenie programu korekcyjno - edukacyjnego dla sprawców</p>	<p>g) ogólnodostępnej kuchni, h) pomieszczenia do prania i suszenia, i) wyżywienia, odzieży i obuwia, j) środków higieny osobistej i środków czystości; W Specjalistycznym Ośrodku wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mławie znajduje się 15 miejsc (1 pokój 5 osobowy, 2 pokoje 4 osobowe, 1 pokój 2 osobowy). Do dyspozycji klientek ośrodka przeznaczone są również: 1 pomieszczenie do pobytu dziennego, miejsce do zabaw dla dzieci, 1 pokój do nauki, 1 ogólnodostępna kuchnia. Na terenie Hostelu znajdują się również dwie łazienki z miejscem do prania i suszenia. 1 łazienka znajduje się również po stronie OIK. Dodatkowo mieszkanki mogą korzystać z ogólnodostępnej suszarni znajdującej się w budynku Zespołu Ośrodków Wsparcia w Mławie.</p>	<p>j i terapeutycznej. e) udzielanie konsultacji wychowawczych. f) prowadzenie grup wsparcia i grup terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie - W 2010 roku ogłoszono nabór do grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, ze względu na brak chętnych grupa nie została utworzona. Standard nie był realizowany w pełnym zakresie</p>			<p>Serc” z Mławy 10) inne Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.</p>	<p>odnotowane są w aktach osobowych osoby opuszczającej SOW w Mławie.</p>	<p>5) Prowadzenie zajęć edukacyjno-profilaktycznych w szkołach na temat: a) Jak zapobiegać konfliktom? b) W jaki sposób odreagować trudne emocje? c) Skuteczne rozwiązywanie konfliktów. d) Jak bezpiecznie korzystać z Internetu? e) Mechanizmy powstawania uzależnień. f) Dojrzałość a dorosłość. 6) Przeprowadzenie szkolenia dla rodziców na temat: Negatywny wpływ gier komputerowych i Internetu na nieukształtowanego psychicznie młodego człowieka. 7) Praca grupy socjoterapeutycznej w ramach projektu „Młodzieżowi Liderzy – doradcy rówieśniczy” we współpracy z pedagogiem szkolnym.</p>
--	--	--	--	--	--	---	---	---	--	--	---	---	---

						<p>przemocy w rodzinie pobyty może być przedłużony. W ramach ochrony osób korzystających z pomocy Ośrodek nie udziela informacji osobom postronnym odnośnie klientów Ośrodka. W tygodniu Ośrodek jest chroniony przez firmę ochroniarską w godzinach 8.00-20.00, w weekendy i święta całonocowo. W nagłych przypadkach udzielana jest doraźna pomoc psychologiczna, socjalna, prawna, psychiatryczna i medyczna. W ramach Ośrodka działa Zespół Interwencyjny (psycholog, pracownik socjalny, pedagog), który interweniuje w sytuacjach kryzysowych zarówno ambulatoryjnie</p>	<p>indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie. e) zapewnienie dostępu do pomocy medycznej, f) przeprowadzenie diagnozy sytuacji dzieci i udzielanie im wsparcia psychologicznego oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej, j i terapeutycznej, g) udzielanie konsultacji wychowawczych.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>			<p>gminnego 20) Urzędy Gminne i Miejskie 21) Powiatowe Urzędy Pracy 22) Wydział Polityki Społecznej MUW.</p>	<p>Działania monitorujące i ewaluacyjne wobec osób opuszczających SOW są odnotowane w „Karcie Klienta SOW”.</p>	<p>terapeutyczno - wspomagające: a. Spotkania rodzinne w Zespole Ośrodków Wsparcia. Od 2007 roku Zespole Ośrodków Wsparcia w Piastowie na mocy postanowienia sądu prowadzone są spotkania rodzinne. Celem spotkań jest zabezpieczenie kontaktów dziecka z jednym z rodziców w sytuacji konfliktu między rodzicami. Spotkania odbywają się w obecności specjalisty Zespołu Ośrodków Wsparcia. W roku 2010 ze spotkań rodzinnych wyznaczonych postanowieniem Sądu skorzystały 3 rodziny. Łącznie odbyło się 67 spotkań. b. Konsultacje dla par w Zespole Ośrodków Wsparcia. W roku 2010 uruchomione zostały spotkania terapeutyczne dla par przeżywających trudności i konflikty, mające na celu pomoc partnerom w konstruktywnym rozwiązywaniu problemów, poprawie jakości wzajemnych relacji, znalezienia</p>
--	--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	---	---

			<p>jak i podczas interwencji w terenie. Rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy oraz wspieranie w przewidywaniu sytuacji kryzysowej dokonywane jest poprzez przeprowadzenie wstępnej rozmowy na temat potrzeb i oczekiwań osoby/ rodziny zgłaszającej się do SOW, wypełnienie karty zgłoszenia oraz opracowanie planu pomocy.</p>	<p>a) Całodobowego okresowego pobytu dla nie więcej niż trzydziestu osób; jednak liczba ta może ulec zwiększeniu, zależnie od możliwości specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, b) pomieszczeń do spania przeznaczonych maksymalnie dla pięciu osób, z uwzględnieniem</p>	<p>a) Opracowanie diagnozy rodziny i indywidualnego planu pomocy ofierze przemocy w rodzinie uwzględniającego: potrzeby, cele, metody i czas pomocy, b) udzielenie poradnictwa: – medycznego, psychologicznego, – prawnego, – socjalnego, c) prowadzenie grup wsparcia i grup</p>	<p>Liczba osób ogółem: 67 w tym: 33 kobiet, 0 mężczyzn, 34 dzieci. Osoby starsze: 2 kobiet, 0 mężczyzn. Osoby niepełnosprawne: 0 kobiety, 0 mężczyzn, 1 dziecko</p>	<p>Z pomocy całodobowej skorzystało: 67 osób Z pomocy doradźczej skorzystało: 227 osób</p>	<p>1) Jednostki organizacyjne pomocy społecznej (OPS, PCPR) 2) Policja 3) Prokuratura 4) Sąd oraz Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej (Wydział Karny, Wydział Rodziny i Nieletnich) 5) Zakłady opieki zdrowotnej, w tym poradnia</p>	<p>Monitorujące i ewaluacyjne: wizyty w miejscach zamieszkania, monitorowanie obejmuje okres do 6 miesięcy; pracownicy socjalni powiatowych centrów pomocy rodzinie, punktów interwencji kryzysowej są w stałym kontakcie z pracownikami Kuratorskiej Służby</p>	<p>1) Prowadzenie warsztatów wychowawczych dla klientek Ośrodka 2) Prowadzenie terapii przez teatr skoncentrowany wokół problemów kobiet prowadzony za pomocą innowacyjnej formy działań – Teatru Obrzędowego, wystawieniem terapia uwieńczona jest spektaklem przez uczestniczki grupy terapeutycznej. 3) Stała współpraca z Bankiem Żywności.</p>	<p>porozumienia, i wyjście z kryzysu. W roku 2010 opieką objęto 8 par. Łącznie odbyły się 44 spotkania.</p>
--	--	--	--	--	---	---	--	---	---	---	---

	<p>ofiar przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, c) udzielenie natychmiastowej pomocy psychologicznej, prawnej i wsparcia, d) rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy, e) wspieranie w przewidywaniu sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w rodzinie.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>sytuacji rodzinnej ofiary przemocy w rodzinie, c) wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego, d) miejsca zabaw dla dzieci, e) pomieszczenia do nauki, f) ogólnodostępnych łazienek, wyposażonych w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób, g) ogólnodostępnej kuchni, h) pomieszczenia do prania i suszenia, i) wyżywienia, odzieży i obuwia, j) środków higieny osobistej i środków czystości.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie, d) prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabyte umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, e) zapewnienie dostępu do pomocy medycznej, f) przeprowadzenie diagnozy sytuacji dzieci i udzielenie im wsparcia psychologicznego oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej i terapeutycznej, g) udzielenie konsultacji wychowawczych.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>Liczba osób ogółem 548 w tym: 404 kobiet 83 mężczyzn 61 dzieci</p>	<p>Z pomocy całodobowej skorzystało: 41 osób Z pomocy doradźczej skorzystało:</p>	<p>Jednostki organizacyjne pomocy społecznej (OPS, PCR) -policja -prokuratura - sąd oraz Zespół</p>	<p>zdravia psychicznego 6) Szkoły, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne 7) Organizacje pozarządowe 8) Punkty konsultacyjne działające przy jednostkach samorządu gminnego 9) Urzędy Gminne 10) Miejskie -Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 11) Powiatowe Urzędy Pracy 12) Wydział Polityki Społecznej MUW.</p>	<p>Sądowniczej, pracownikami ośrodków pomocy społecznej, którzy sporządzają rodzinne wywiady środowiskowe monitorowane jest środowisko zamieszkania Klientki W chwili opuszczenia przez osobę pokrzywdzoną SOW dokonywana jest ocena realizacji planu pomocy, ocena stopnia zaangażowania osoby doznającej przemocy w rodzinie w proces wychodzenia z sytuacji, przemocowej, sporządzone jest podsumowanie rezultatów pracy. Działania monitorujące i ewaluacyjne wobec osób opuszczających SOW są odnotowane w „Karcie działań ewaluacyjnych Klientki SOW”.</p>	<p>Sądowniczej, pracownikami ośrodków pomocy społecznej, którzy sporządzają rodzinne wywiady środowiskowe monitorowane jest środowisko zamieszkania Klientki W chwili opuszczenia przez osobę pokrzywdzoną SOW dokonywana jest ocena realizacji planu pomocy, ocena stopnia zaangażowania osoby doznającej przemocy w rodzinie w proces wychodzenia z sytuacji, przemocowej, sporządzone jest podsumowanie rezultatów pracy. Działania monitorujące i ewaluacyjne wobec osób opuszczających SOW są odnotowane w „Karcie działań ewaluacyjnych Klientki SOW”.</p>	<p>4) Towarzystwo klientom w kontaktach z instytucjami oraz z placówkami służby zdrowia a także sądami. 5) Organizowanie cotygodniowych zebrań społecznościowych ze wszystkimi pracownikami oraz klientkami Ośrodka w celu dyskusowania i rozwiązywania bieżących problemów, 6) Organizowanie cotygodniowych spotkań zespołu wraz z kierownikiem jako element wymiany poglądów na temat klientek oraz uzyskania szerokiej wiedzy ze strony różnych specjalistów.</p>	<p>Organizowanie zajęć profilaktycznych „Niebieskie godziny” na terenie szkół oraz szpitala Neuropsychiatrycznego w Opolu, Udział w realizacji</p>
8	Opolskie	<p>Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Działający przy MOPR w</p>	<p>a) Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie, bez skierowania i bez względu na dochód, na</p>	<p>a) Całodobowego okresowego pobytu dla 15 osób. b) pomieszczeń do spania przeznaczonych maksymalnie dla pięciu osób, z</p>	<p>a) Opracowanie diagnozy rodziny i indywidualnego planu pomocy ofierze przemocy w rodzinie uwzględniającego: potrzeby, cele,</p>	<p>Z pomocy całodobowej skorzystało: 41 osób Z pomocy doradźczej skorzystało:</p>	<p>Jednostki organizacyjne pomocy społecznej (OPS, PCR) -policja -prokuratura - sąd oraz Zespół</p>	<p>Sądowniczej, pracownikami ośrodków pomocy społecznej, którzy sporządzają rodzinne wywiady środowiskowe monitorowane jest środowisko zamieszkania Klientki W chwili opuszczenia przez osobę pokrzywdzoną SOW dokonywana jest ocena realizacji planu pomocy, ocena stopnia zaangażowania osoby doznającej przemocy w rodzinie w proces wychodzenia z sytuacji, przemocowej, sporządzone jest podsumowanie rezultatów pracy. Działania monitorujące i ewaluacyjne wobec osób opuszczających SOW są odnotowane w „Karcie działań ewaluacyjnych Klientki SOW”.</p>	<p>Organizowanie zajęć profilaktycznych „Niebieskie godziny” na terenie szkół oraz szpitala Neuropsychiatrycznego w Opolu, Udział w realizacji</p>		

	<p>Opolu ul. Małopolska 20A 45-301 Opole</p>	<p>okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie, b) ochronę ofiar przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, c) udzielanie natychmiastowej pomocy psychologicznej i, medycznej i wsparcia, d) rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy, e) wspieranie w przewidywanych sytuacjach kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w rodzinie.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>uwzględnieniem sytuacji rodzinnej ofiary przemocy w rodzinie, c) wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego, d) miejsca zabaw dla dzieci i pomieszczenia do nauki, f) ogólnodostępnego łazienek, wyposażonych w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i jedną łazienka na pięć osób, g) ogólnodostępną kuchnię, h) pomieszczenia do prania i suszenia, i) wyżywienia, odzieży i obuwia, j) środków higieny osobistej i środków czystości.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>metody i czas pomocy, b) udzielanie poradnictwa: – medycznego, psychologicznego – prawnego, – socjalnego, c) prowadzenie grup wsparcia i grup terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie, d) prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabywanie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, e) zapewnienie dostępu do pomocy medycznej, f) przeprowadzenie diagnozy sytuacji dzieci i udzielanie im wsparcia psychologicznego oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej i terapeutycznej, g) udzielanie konsultacji wychowawczych.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>Osoby starsze 0 kobiet 0 mężczyzn</p> <p>Osoby niepełnosprawne 2 kobiety 1 mężczyzna 5 dzieci</p>	<p>505 osób</p>	<p>Kuratorstkiej Służby Sądowej (Wydział Karny, Rodzimy i Nietłumach) -szkoły, przedszkola - -organizacje pozarządowe: TRR, Fundacja Obrony Życia -Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych -Wydział Polityki Społecznej UM Opola.</p>	<p>szkolne uczestnika programu przez realizatora programu W chwili opuszczenia przez osobę pokrzywdzoną SOW dokonywana jest ocena realizacji planu pomocy, ocena stopnia zaangażowania osoby doznającej przemocy w rodzinie w proces wychodzenia z sytuacji przemocowej, sporządzone jest podsumowanie rezultatów pracy. Działania monitorujące i ewaluacyjne wobec osób opuszczających SOW są odnotowane w „Karcie Klienta SOW”.</p>	<p>przez TVP filmu-seriału dotyczącego przemocy w rodzinie</p>
--	---	---	---	--	---	------------------------	---	---	--

<p>Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Kędzierzynie – Koźlu ul. Skarbowa 4 47-200 Kędzierzyn – Koźle</p>	<p>- Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie, bez skierowania i bez względu na dochód, na okres do trzech miesięcy z możliwości przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie, -ochrona ofiar przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc w rodzinie (całobowita obecność personelu) -udzielanie pomocy psychologicznej, socjalnej, medycznej (w razie potrzeby) i wsparcia</p> <p>- rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy</p> <p>-wspieranie w przewidywanych u sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy</p>	<p>Ośrodek posiada: - osobne wejście -2 pokoje mieszkalne – każdy dla pięciu osób -ogólnodostępna kuchnia z aneksem jadalnym -osobny pokój do nauki - osobne pomieszczenie zabaw dla dzieci - pomieszczenie wspólne do pobytu dziennego -pomieszczenie do terapii - dwie łazienki wyposażone w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe jak i dzieci (w tym jedna łazienka przystosowana do potrzeb osób niepełno - sprawnych) -pralnia z suszarnią</p> <p>- zapewnienie (w zależności od indywidualnych potrzeb i możliwości osób przebywających w ośrodku) środków czystości, higieny osobistej, odzieży oraz wyżywienia – poprzez</p> <p>umożliwienie samodzielnego przygotowania posiłków z</p>	<p>- Opracowanie indywidualnego planu pomocy ofierze przemocy w rodzinie uwzględniającego: potrzeby, cele, metody i czas pomocy, - udzielanie poradnictwa: psychologicznego, prawnego, socjalnego, - prowadzenie grup wsparcia i grup terapeutycznych dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, - prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, - zapewnienie dostępu do pomocy medycznej, - przeprowadzenie diagnozy sytuacji dzieci przebywających w ośrodku i udzielanie im wsparcia</p>	<p>Liczba osób ogółem: 330 w tym: 243 kobiet, 44 mężczyzn, 43 dzieci.</p> <p>Osoby starsze: 16 kobiet, 6 mężczyzn.</p> <p>Osoby niepełnosprawne: 35 kobiety, 9 mężczyzn, 2 dzieci</p>	<p>Z pomocy całodobowej skorzystało: 42 osób</p> <p>Z pomocy doradźnej skorzystało: 288 osób</p>	<p>- Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej zlożone z Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie -Koźlu -Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kędzierzynie – Koźlu - Sąd Rejonowy w Kędzierzynie -Koźlu oraz Zespół Kuratorów ds. nieletnich -Prokuratura Rejonowa w Kędzierzynie -Koźlu -Powiatowa Komenda Policji w Kędzierzynie – Koźlu oraz komisariaty policji na terenach wiejskich - Urzędy Miasta i Urzędy Gminy, w tym Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p>	<p>Monitorujące i Ewaluacyjne: - wizyty w miejscach zamieszkania osób doświadczających przemocy (wspólne zespoły zlożone z pracowników MOPS/GOPS, Policji i pracowników doznających przemocy - współudział w szkoleniach dla pracowników instytucji stykających się z przemocą domową.</p> <p>opuszczyli Ośrodek odnotowywane są w kartach "Monitoringu sytuacji życiowej po opuszczeniu ośrodka"</p> <p>Działania ewaluacyjne polegają na pisemnym aktualizowaniu realizacji planów pomocy, pisemnej ocenie realizacji działań ustalonych kontraktem - dokonuje się oceny stopnia zaangażowania osoby doznającej przemocy w rodzinie w proces wychodzenia z sytuacji przemocowej.</p>	<p>Udział w „Tygodniu Ofiar” – we współpracy z Prokuraturą Rejonową w Kędzierzynie – Koźlu -organizowanie i współorganizowanie zespołów interdyscyplinarnych dotyczących problemów osób doznających przemocy - współudział w szkoleniach dla pracowników instytucji stykających się z przemocą domową.</p>
--	--	---	---	--	--	---	---	--

9	Podkarpatkie	<p>Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Nowej Sarzynie ul. Łukaszczyca 3 37-310 Nowa Sarzyna</p>	<p>w rodzinie, w tym reprezentowani e interesów osób i rodzin w urzędach.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>gotowych produktów udostępnianych przez ośrodki (w zależności od indywidualnych potrzeb) „Niebieski Pokój” do przesłuchania nieletnich ofiar, świadków przemocy (w siedzibie PCPR w Kędzierzynie - Koźlu).</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>psychologicznego oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej i terapeutycznej, - udzielanie konsultacji wychowawczych.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>Liczba osób ogółem 188 w tym:</p> <p>120 kobiet</p> <p>10 mężczyzn</p> <p>58 dzieci</p> <p>Osoby starsze 0 kobiet</p> <p>0 mężczyzn</p> <p>Osoby niepełnosprawne 3 kobiety</p> <p>0 mężczyzn</p> <p>2 dzieci</p>	<p>Z pomocy całodobowej skorzystało: 83 osoby</p> <p>Z pomocy doraznej skorzystało: 105 osób:</p>	<p>Jednostki organizacyjne pomocy społecznej (OPS, PCPR), - policja, - prokuratura, - sąd oraz zespół kuratorskiej służby sądowej, - zakłady opieki zdrowotnej i poradnia zdrowia psychicznego, - szkoły, - przedszkola, - poradnie psychologiczne - pedagogiczne, - organizacje pozarządowe, - parafie, - Urzędy Gmine i Miejskie, - Gminne</p>	<p>- pedagogicy szkół podstawowych oraz gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych - Parafie Kościoła Katolickiego na terenie naszego powiatu.</p>	<p>Monitorujące i Ewaluacyjne:</p> <p>-Zdobywanie informacji o miejscu przebywania sprawcy przemocy, -Informacje uzyskane w trakcie monitoringu są odnotowywane w Rzeszowie w „Monitoring sytuacji życiowej po opuszczeniu ośrodka” oraz arkuszu monitorowania Monitorowanie obejmuje okres do 6 miesięcy, dokonuje go pracownik socjalny SOW poprzez kontakt telefoniczny z klientem lub z pracownikami</p>	<p>Propagowanie informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy oraz działalności SOW w Internecie poprzez prowadzenie strony internetowej SOW, - współpraca ze Stowarzyszeniem Na Rzecz Kobiet Victoria w Rzeszowie w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych klientów SOW oraz podjęcia przez nich zatrudnienia (Projekt „Godne Życie”), - dyżury pracowników SOW w MOPS i GOPS w Leżajsku oraz Nowej Sarzynie w zakresie pomocy specjalistycznej dla osób doznających przemocy,</p>
---	--------------	--	---	--	--	--	---	--	--	---	--

						<p>osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób, g) ogólnodostępna kuchnia, h) pomieszczenia do prania i suszenia, i) zapewnienie wyżywienia, odzieży i obuwia, j) zapewnienie środków higieny osobistej i środków czystości.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>d) prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie - terapia indywidualna z elementami TSR-u - zajęcia uczące komunikacji bez przemocy -zajęcia niwelujące syndrom wyuczonej bezradności - terapia behawioralno-poznawcza (CBT) -trening zaradności życiowej i umiejętności społecznych e) zapewnienie dostępu do pomocy medycznej f) przeprowadzenie diagnozy sytuacji im wsparcia psychologicznego oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej i terapii terapeutycznej -zajęcia socjoterapeutyczne -zajęcia z terapii pedagogicznej</p>	<p>osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób, g) ogólnodostępna kuchnia, h) pomieszczenia do prania i suszenia, i) zapewnienie wyżywienia, odzieży i obuwia, j) zapewnienie środków higieny osobistej i środków czystości.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>j i wsparcia, d) rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy, e) wspieranie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w rodzinie.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób, g) ogólnodostępna kuchnia, h) pomieszczenia do prania i suszenia, i) zapewnienie wyżywienia, odzieży i obuwia, j) zapewnienie środków higieny osobistej i środków czystości.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Stowarzyszenie Niebieska Linia -SOW w Korytnikach -SOW w Tysowcach, - Powiatowe Urzędy Pracy, - Wydział Polityki Społecznej. Stowarzyszenie na rzecz kobiet „Victoria”, - Fundacja „Dzieci Niczyje”.</p>	<p>Kuratorstwie Szkoły Sądowej, pracownikami OPS, którzy sporządzają wywiady środowiskowe Po opuszczeniu Ośrodka przez Klienta SOW dokonywana jest ocena realizacji planu pomocy, ocena stopnia zaangażowania osoby doznającej przemocy w rodzinie w proces wychodzenia z sytuacji przemocowej, sporządzone jest podsumowanie rezultatów pracy. Klienci przed opuszczeniem Ośrodka wypełniają ankietę ewaluacyjną. Działania monitorujące i ewaluacyjne wobec osób opuszczających SOW są odnotowane w „Aktach Osobowych Klienta SOW”.</p>	<p>- zorganizowanie kampanii w ramach Rządowego Programu Ograniczania Przemocy w Rodzinie i Społeczeństwie - „Razem Bezpieczniej”, poprzez przygotowanie materiałów informacyjnych dotyczących przemocy wobec osób starszych i niepełnosprawnych, - przygotowanie kampanii celem promowania wzorców życia rodzinnego wolnego od przemocy - opracowanie materiałów w formie gazetek informacyjno- edukacyjnej przeznaczonej dla uczniów szkół podstawowych w powiecie leżajskim, - promowanie działalności Ośrodka poprzez przesłanie do OIK i PIK z terenu województwa podkarpackiego ulotek informacyjnych i materiałów na temat Ośrodka, - uczestniczenie w ogólnopolskiej kampanii „Ży Dotyk” na rzecz ochrony dzieci przed wykorzystaniem seksualnym poprzez przekazywanie poradników i materiałów informacyjnych dla pedagogów i</p>
--	--	--	--	--	--	---	---	---	--	---	---	---	---

						<p>korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób,</p> <p>g) zapewnienie ogólnodostępnej kuchni,</p> <p>h) zapewnienie pomieszczenia do prania i suszenia,</p> <p>i) zapewnienie wyżywienia, odzieży i obuwia,</p> <p>j) środków higieny osobistej i środków czystości.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>przemoc w rodzinie,</p> <p>e) zapewnienie dostępu do pomocy medycznej,</p> <p>f) przeprowadzenie diagnozy sytuacji dzieci i udzielanie im wsparcia psychologicznego oraz specjalistycznej pomocy</p> <p>socjoterapeutycznej, j) i terapeutycznej, g) udzielanie konsultacji wychowawczych.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>Liczba osób ogółem 305 w tym:</p> <p>270 kobiet 5 mężczyzn 30 dzieci</p> <p>Osoby starsze 3 kobiety 0 mężczyzn</p> <p>Osoby niepełnosprawne 7 kobiet 0 mężczyzn 0 dzieci</p>	<p>Z pomocy całodobowej skorzystało: 65 osób</p> <p>Z pomocy doraznej skorzystało: 240 osób</p>	<p>rodziny</p> <p>- Rodzimy Ośrodek</p> <p>Diagnostycznie – Konsultacyjny przy Sądzie Okręgowym w Przemyslu, -Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna dla Powiatu Przemyskiego, - Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna dla Miasta Przemysłu</p> <p>-Zespół Kuratorów Zawodowych ds. Wykonywania Orzeczeń Sądowych w Sprawach</p>	<p>z pomocy</p> <p>rodziny</p> <p>- Rodzimy Ośrodek</p> <p>Diagnostycznie – Konsultacyjny przy Sądzie Okręgowym w Przemyslu, -Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna dla Powiatu Przemyskiego, - Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna dla Miasta Przemysłu</p> <p>-Zespół Kuratorów Zawodowych ds. Wykonywania Orzeczeń Sądowych w Sprawach</p>	<p>rezultatów pracy.</p> <p>Działania monitorujące i ewaluacyjne wobec osób opuszczających SOW są odnotowane w „Karcie Klienta SOW”.</p>	<p>1) Ośrodek jest koordynatorem wspólnych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta, jak i powiatu,</p> <p>2) Ośrodek na przestrzeni roku zorganizował i przeprowadził 3 dniowe szkolenie z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, dla f-uszy Policji, SM, pedagogów, pracowników socjalnych, służby zdrowia – 46 osób oraz dodatkowo dla kuratorów sądowych – 68 osoby</p> <p>3) Jak co roku SOW</p>
	<p>Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Korytnikach Korytniki 14 37-741 Krasieczyn</p>	<p>a) zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie, bez skierowania i bez względu na dochód, na okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych</p> <p>sytuacją ofiary przemocy w rodzinie,</p> <p>b) ochronę ofiar przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc, fizyczna ochrona obiektu</p>	<p>a) opracowanie diagnozy ofiary oraz sytuacji rodzinnej,</p> <p>b) sporządzenie indywidualnego planu pomocy uwzględniającego potrzeby, cele i metody pracy oraz czas realizacji planu,</p> <p>c) udzielanie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego i socjalnego,</p> <p>d) udzielanie indywidualnych konsultacji, terapii indywidualnych i grupowych,</p> <p>e) prowadzenie</p>	<p>a) dysponuje 20 miejscami noclegowymi + 2 łóżeczka dla małego dziecka,</p> <p>ośrodek posiada osobną bramę wjazdową oraz klatkę schodową na piętro, dysponuje 8 pokojami 2 osobowymi, 1 pokojem 3 osobowym i 1 pokojem z dwuosobową wersalką dla matki z małym dzieckiem) – interwencyjnie jest możliwość</p> <p>zwiększenia ilości miejsc do spania, dla kolejnych 4 osób (dwa komplety</p>	<p>liczba osób</p> <p>305 w tym:</p> <p>270 kobiet 5 mężczyzn 30 dzieci</p> <p>Osoby starsze 3 kobiety 0 mężczyzn</p> <p>Osoby niepełnosprawne 7 kobiet 0 mężczyzn 0 dzieci</p>	<p>Z pomocy całodobowej skorzystało: 65 osób</p> <p>Z pomocy doraznej skorzystało: 240 osób</p>	<p>rodziny</p> <p>- Rodzimy Ośrodek</p> <p>Diagnostycznie – Konsultacyjny przy Sądzie Okręgowym w Przemyslu, -Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna dla Powiatu Przemyskiego, - Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna dla Miasta Przemysłu</p> <p>-Zespół Kuratorów Zawodowych ds. Wykonywania Orzeczeń Sądowych w Sprawach</p>	<p>z pomocy</p> <p>rodziny</p> <p>- Rodzimy Ośrodek</p> <p>Diagnostycznie – Konsultacyjny przy Sądzie Okręgowym w Przemyslu, -Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna dla Powiatu Przemyskiego, - Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna dla Miasta Przemysłu</p> <p>-Zespół Kuratorów Zawodowych ds. Wykonywania Orzeczeń Sądowych w Sprawach</p>	<p>rezultatów pracy.</p> <p>Działania monitorujące i ewaluacyjne wobec osób opuszczających SOW są odnotowane w „Karcie Klienta SOW”.</p>	<p>1) Ośrodek jest koordynatorem wspólnych działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta, jak i powiatu,</p> <p>2) Ośrodek na przestrzeni roku zorganizował i przeprowadził 3 dniowe szkolenie z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, dla f-uszy Policji, SM, pedagogów, pracowników socjalnych, służby zdrowia – 46 osób oraz dodatkowo dla kuratorów sądowych – 68 osoby</p> <p>3) Jak co roku SOW</p>			

					ze strony Agencji Ochrony Mienia i Osób „BezPol” w Rzeszowie O/Przemysłu, monitoring, w sytuacji agresji, prób wejścia na teren SOW w Korymnikach przez sprawcę przemocy w rodzinie, powiadamiany jest Posterunek Policji w Krasieczynie, który znajduje się w odległości 900 m. od ośrodka	c) udzielenie pomocy natchemniastowej psychologicznej, medycznej i wsparcia (ośrodek funkcjonuje całodobowo, na dyżurze zawsze pozostaje osoba przygotowana merytorycznie do udzielenia w/w pomocy), d) rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy, przy udziale instytucji współpracujących	wypoczynkowe w pomieszczeniach (ośrodek). b) wspólne pomieszczenia do pobytu dziennego (wyposażone w komplet wypoczynkowy, zestaw RTV wraz z DVD/Video), w każdym pokoju mieszkalnym radio-budzik, c) miejsce zabaw dla dzieci (wyposażone w meble dostosowane dla użytkowników, gry, zabawki, puzzle, „pluszaki”), -pomieszczenia do nauki (wyposażone w 5 biurka, lampki na biurko, krzesła obrotowe, pomoce naukowe w postaci map, komputerów wraz z licencjonowanym oprogramowaniem), d) ogólnodostępne sanitariaty w pełni wyposażone w ilości 4 + 1 dodatkowa toaleta dla pracowników), e) 1 kuchnia ogólnodostępna oraz aneks kuchenny (w pełni wyposażona w sprzęt AGD oraz naczynia kuchenne), f) pomieszczenia do prania i suszenia oraz dwa duże magazyny	terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, f) zapewnienie dostępu do pomocy medycznej, g) przeprowadzenie diagnozy sytuacji dzieci i udzielanie im wsparcia psychologicznego oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej i terapeutycznej, h) udzielanie konsultacji wychowawczych, i) mediacje, j) grupa psychoedukacyjna, k) prowadzenie działalności edukacyjno-profilaktycznej z zakresu uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu, realizowanej w formie: - zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, - zajęć warsztatowych wspomagających osobisty rozwój, w szczególności	Rodzinnym i Nietetnich w Przemysłu, Jarosławiu i Przeworsku, - Zespół Kuratorów Zawodowych dla Dorosłych ds. Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych w Przemysłu, Jarosławiu i Przeworsku, - Miejski Ośrodek Zapobiegania Uzależnieniom w Przemysłu, - Posterunki Policji w Powiecie Przemyskim wraz z KMP w Przemysłu, - Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej w Powiecie Przemyskim, - NZOZ „Optima” w Przemysłu / Filia w Krasieczynie, - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przemysłu, Jarosławiu i Przeworsku, - UM Przemysłu - Gminne Komisje	w kartach klienta ambulatoryjnego, W formie notatek uzyskanych z efektów pracy z klientem, jego sukcesów i dalszych podejmowanych kroków życiowych, omawianie w trakcie comiesięcznych zespołów ds. oceny sytuacji klienta Ośrodka. Dokonano szerokiej analizy 3 letniej pracy jednostki, sformułowano wnioski.	Korymniki uczestniczy czynnie w Tygodniu Pomocy Ofiarom Przepęstw 4) Ośrodek po raz kolejny zorganizował kursokonferencji nt. Pracy ze sprawcami przemocy w rodzinie z zastosowaniem programu korekcyjno – edukacyjnego. 5) Ośrodek ściśle współpracuje poprzez wymianę doświadczeń i informacji z: SOW Nowa Sarzyna, SOW Tyszwowce, SOW Piastów SOW Kielce SOW Jarów SOW Krotoszyn 6) wydanie ulotek dotyczących SOW oraz realizacji programu korekcyjno - edukacyjnego dla sprawców przemocy oraz materiałów promocyjnych akcji BIAŁA WSTAŻKA 7) Ośrodek prowadzi i redaguje własną stronę internetową www.sow-korymniki.pl oraz ogólnopolską stronę SOW www.sow.org.pl 8) realizuje program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie. 9) był pomysłodawcą i realizatorem akcji BIAŁA WSTAŻKA
--	--	--	--	--	---	--	--	--	---	---	---

						<p>e) wspieranie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej, związanej z występowaniem przemocy w rodzinie;</p> <p>f) określanie problemów i potrzeb klienta, - zapewnianie poczucia bezpieczeństwa, - udzielanie wsparcia emocjonalnego, - poszukiwanie alternatyw wyjścia z sytuacji kryzysowej, - zobowiązanie do działania (kontrakt), - niesienie pomocy społecznej, - interwencja środowiskowa (na bieżąco).</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>podręczne, g) całodzienne wyżywienie w postaci gotowych produktów, h) odzież według indywidualnych potrzeb, i) środki higieny osobistej i środki czystości, - zakup środków czystości, środków higieny osobistej oraz artykułów spożywczych dokonywane są wg potrzeb mieszkańców</p> <p>Ośrodku i wydawane na bieżąco. W uzasadnionych przypadkach tj., gdy osoba jest bezpośrednio przywieziona po interwencji służb publicznych, dokonywane są niezwłocznie zakupy artykułów takich jak: bielizna, obuwie, odzież i podstawowe przedmioty codziennego użytku.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>a) Diagnostowanie sytuacji ofiary przemocy i jej rodziny celem ustalenia pracy terapeutycznej b) sporządzanie planu pomocy,</p>	<p><u>Liczba osób opółtem</u> 72 osoby w tym: 41 kobiet 1 mężczyzna 30 dzieci</p>	<p>Z pomocy całodobowej skorzystało: 50 osób Z pomocy doraznej skorzystało:</p>	<p>Jednostki organizacyjne pomocy społecznej: OPS, PCR -Sądy, -policja -prokuratura</p>	<p>Monitorujące i Ewaluacyjne: Zdobywanie informacji o sytuacji bytowej mieszkancki po opuszczeniu Ośrodka.</p>	<p>Propagowanie akcji organizowanej przez Sąd Rejonowy w Tarnobrzegu „Tydzień Pomocy Ofiarom Przestępstw” Zwiększenie dostępności do</p>	<p>Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Powiatowy Urzęd pracy, - Wydział Polityki Społecznej.</p>	
		<p>Standard realizowany prawidłowo</p>													

	okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia pobytu w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie, b) ochronę ofiar przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc w rodzinie c) udzielenie natychmiastowej pomocy psychologicznej i medycznej i wsparcia, d) rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy e) wspieranie w przeciwności sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w rodzinie.	Rehabilitacji Społecznej, posiada 12 segmentów mieszkalnych. Każdym segmentem składa się z pokoju, kuchni, przedpokoju i łazienki. Do dyspozycji mieszkańców przeznaczono są również pomieszczenia ogólnodostępne: pomieszczenie kuchenne, świetlica, pokój do odrabiania lekcji, pokój terapii pokój odwiedzin, pralnia z suszarnią oraz sala audiowizualna. Ośrodek zapewnia możliwość zespolonego przygotowania posiłków. Ponadto zapewniamy środki czystości oraz środki higieniczne. Leki oraz odzież i obuwie Ośrodek zapewnia w miarę możliwości.	<p>c)udzielenie poradnictwa prawnego, pedagogicznego, psychologicznego, socjalnego</p> <p>d)udzielenie pomocy w dostępie do poradnictwa medycznego (rejestracja i dowóz do lekarzy specjalistów oraz rodzinnych)</p> <p>e) prowadzenie zajęć terapeutycznych ukierunkowanych na wsparcie ofiary przemocy, na nabycie przez nią umiejętności ochrony przed sprawcą przemocy oraz zajęć grupowych ukierunkowanych na wsparcie całej rodziny</p> <p>f)udzielenie pomocy, wsparcia w ramach indywidualnych konsultacji terapeutycznych z ofiarami przemocy w rodzinie</p> <p>g)udzielenie dzieciom wsparcia psychologicznego oraz pomocy terapeutycznej</p> <p>h)udzielenie konsultacji wychowawczych.</p> <p>Standard realizowany</p>	<p>Osoby starsze 0 kobiet 0 mężczyzn</p> <p>Osoby niepełnosprawne 2 kobiety 0 mężczyźni 1 dziecko</p>	22 osoby	<p>-zespół kuratorskiej służby sądowej, zakłady opieki zdrowotnej i poradnia zdrowia psychicznego, - szkoły, ośrodki wychowawcze dla młodzieży, - przedszkola, - poradnie psychologiczne, - pedagogiczne, -punkty interwencji kryzysowej</p> <p>-kościelne organizacje pozarządowe (Caritas)</p> <p>- Urzędy Gminne i Miejskie, Powiatowe</p> <p>Urzędy Pracy, -pracodawcy na lokalnym rynku pracy</p> <p>- Wydział Polityki Społecznej.</p>	<p>Monitorowanie obejmuje okres do 6 miesięcy</p> <p>Informacje pozyskiwane są od pracowników Ośrodków Pomocy Społecznej, PCPR, kuratorów sądowych oraz poprzez kontakt telefoniczny z byłymi mieszkańcami.</p> <p>Informacje uzyskane w trakcie monitoringu są odnotowywane w segregatorze „Monitoring sytuacji życiowej po opuszczeniu Ośrodka” w formie notatek służbowych</p> <p>W chwili opuszczenia przez osobę SOW dokonywana jest ocena realizacji planu pomocy oraz porozumieniu zadań, które mają na celu pomoc w wyjściu z sytuacji kryzysowej.</p> <p>Podsumowanie pracy z podopiecznymi odnotowywane jest w dokumentacji mieszkańca.</p>	<p>informacji o świadczonej pomocy poprzez utworzenie strony internetowej placówki oraz stworzenie możliwości jej uzyskania drogą poczty elektronicznej.</p> <p>Pozyskiwane dodatkowe środków na organizację Dnia Dziecka i Mikołaja.</p> <p>Współpraca ze Środowiskowym Domem Samopomocy w Gorzycach w zakresie organizacji uroczystości okolicznościowych oraz dodatkowych zajęć.</p> <p>Współpraca z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Tarnobrzegu w zakresie odbywania praktyk i wizyt studyjnych</p> <p>Współpraca z PUP w Tarnobrzegu w zakresie organizacji staży i prac interwencyjnych.</p>
--	--	--	--	---	-----------------	--	---	---

10	Podlaskie	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie ul. Wojska Polskiego 69 18-500 Kolno	a) Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie, bez skierowania i bez względu na dochód, na okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie, b) ochronę ofiar przemocy przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, c) udzielenie natychmiastowej pomocy psychologicznej i wsparcia, d) rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy, e) wspieranie w przeciwności u sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w	a) Całodobowego okresowego pobytu dla nie więcej niż 10 osób; jednak liczba ta może ulec zwiększeniu, zależnie od możliwości specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, b) pomieszczeń do spania przeznaczonych maksymalnie dla pięciu osób, z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej ofiary przemocy w rodzinie, c) wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego, d) miejsca zabaw dla dzieci, e) pomieszczenia do nauki, f) ogólnodostępnych łazienek, wyposażonych w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób, g) ogólnodostępnej kuchni,	częściowo - prawidłowo - wymagający pogłębienia oraz rozwinięcia działań.	a) Opracowanie diagnozy rodziny i indywidualnego planu pomocy ofierze przemocy w rodzinie uwzględniającego: potrzeby, cele, metody i czas pomocy, b) udzielenie poradnictwa: -psychologicznego - prawnego, - socjalnego, - pedagogicznego, c) prowadzenie grup wsparcia i terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie, d) prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, e) zapewnienie dostępu do pomocy medycznej, f) przeprowadzenie diagnozy sytuacji	Liczba osób ogółem 603 w tym: 427 kobiet 92 mężczyzn 84 dzieci Osoby starsze: 1 kobieta 0 mężczyzn Osoby niepełnosprawne: 11 kobiet 0 mężczyzn 0 dzieci	Z pomocy całodobowej skorzystało 16 osób Z pomocy doraznej skorzystało 587 osób	Jednostki organizacyjne pomocy społecznej tj. OPS, - Policja, - Prokuratura, - Sąd Rejonowy w Łomży Wydział Rodziny i Nietłmich, - Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Łomży – Wydział Rodziny i Nietłmich, - Poradnia Zdrowia Psychicznego przy Szpitalu Ogólnym w Kolnie, - Poradnia Psychologiczno -Pedagogiczna w Kolnie, - Szkoły Podstawowe, Gimnazjalne, Średnie i Przeszkola na terenie powiatu kolneńskiego - Szpital Ogólny w Kolnie tj. Oddział Dziecięcy i	Monitorujące i Ewaluacyjne: - wizyty w mieszkaniach, zamieszkania, - zbieranie informacji w środowisku, - kontakt telefoniczny, - kontakt z pracownikami OPS, którzy sporządzają wywiady środowiskowe. Wszystkie informacje odnotowywane i umieszczane są w aktach klientów. Pracownik socjalny, specjalista pracy z rodziną – odpowiednio przeszkoleni SOW są w kontakcie z pracownikami OPS, Policji, Kuratorami. Ponadto pracownik socjalny prowadzi systematyczny monitoring w ramach procedury Niebieskiej Karty – pomoc społeczna, gdzie opisuje każdą informację na	Wizyty psychologa, pedagoga i specjalistów pracy z rodziną w rodzinie, mającej problem ze zjawiskiem przemocy, trudności optekunco-wychowawczych itp. w celu przeprowadzenia rozmowy edukacyjno-wspierającej na temat możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy i wsparcia. Realizacja programów edukacyjno-wspierających na temat zjawiska przemocy w szkołach na terenie powiatu kolneńskiego przy współpracy KPP Kolno i Poradni uzależnień i współzależnień w Kolnie.
----	-----------	---	--	--	---	--	--	--	---	--	--

<p>Dowspuda 9 16-420 Raczki</p>	<p>przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie, b) ochronę ofiar przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, c) udzielenie natychmiastowej pomocy psychologicznej i, i prawnej oraz zorganizowanie niezwłocznie dostępu do pomocy medycznej w przypadku, gdy wymaga tego stan zdrowia ofiary przemocy w rodzinie, d) rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i ocena ryzyka w zakresie zagrożenia bezpieczeństwa ofiary lub jej dzieci pozostających pod jej opieką, a także udzielenie pomocy innej niż określona w lit. a-c.</p> <p>Standard</p>	<p>organu prowadzącego, b) pomieszczeń do spania przeznaczonych maksymalnie dla pięciu osób, z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej ofiary przemocy w rodzinie, c) wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego z miejscem zabaw dla dzieci i miejsca do nauki, d) ogólnodostępnych łazienek, wyposażonych w sposób umożliwiający korzystanie osoby dorosłej, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób, e) miejsca do prania i suszenia, f) ogólnodostępnej kuchni, g) wyżywienia, odzieży i obuwia, h) środków higieny osobistej i środków czystości.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>13 kobiet 6 mężczyzn 1 dziecko</p>	<p>- medycznego, psychologicznego, -- prawnego, - socjalnego, d) prowadzenie grup wsparcia lub grup terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie, e) prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, f) zapewnienie dostępu do pomocy medycznej, g) ocenę sytuacji dzieci na podstawie przeprowadzonego w tej rodzinie rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w art. 107 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zm.2)), i udzielenie im wsparcia lub pomocy psychologicznej oraz specjalistycznej</p>	<p>Augustowski o i Sokólskiego, z Urzędem Miasta Suwałki, MOPS Suwałki, Komenda Policji, Prokuratura, Sądem Rejonowym Wydziałem Karnym i Rodzinnym – w tym kuratorską Służbą Sądową, Szkołami, Poradnią psychologiczno-pedagogiczną, Centrum Edukacji Nauczycieli, Poradnią Zdrowia Psychicznego, Zakładami Opieki Zdrowotnej, Wyższą Szkołą Suwalsko-Mazurską im. Papięza Jana Pawła II, Koordynatorami i Gminnych LZI, Gminnymi Komisjami Rozwiązywania Problemów alkoholowych, Parafiami, z Urzędem Pracy.</p>	<p>opuszczenia Ośrodka dokonywane jest podsumowanie pobytu w Ośrodku ocena realizacji planu pomocy, stopnia zaangażowania w proces wychodzenia z sytuacji przemocowej. Ocena ta umieszczona zostaje w teście Klienta Ośrodka w postaci Karty ewaluacji pobytu.</p>	<p>oraz młodzieży szkolnej o tematyce związanej z handlem ludźmi c/ Kampanię Białej Wstążki w ramach której odbyło się - szkolenie dla osób pracujących z młodzieżą w zakresie przeciwdziałania przemocy w związkach prowadzone przez Marka Prejznera - Konkurs plastyczny dla młodzieży szkolnej o tematyce „Męski to znaczy?” - audycje w lokalnych stacjach radiowych - Konferencja podsumowująca c/ objęcie pomocą asystenta rodzinnego rodzin w których występowała przemoc w zakresie reintegracji rodziny d/ uczestnictwo rodzin objętych asystenturą w formach weekendowych integracyjno-edukacyjnych e/ 2 kobiety przebywających w Hostelu mogło uzyskać dodatkowe kwalifikacje zawodowe. uczestnicząc w projekcie „Korkociąg – wypłyn na głębiej” f/ dzieciom z rodzin objętych opieką SOW zorganizowano pomoc w nauce wolontariuszki.</p>
---	--	---	--	---	---	--	--

11	Pomorskie	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie. Zespół Pracówek Specjalistycznych im. K. Lisieckiego „Dziadka” w Gdyni	realizowany prawidłowo	a) Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie, bez skierowania i dochód, na okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie, b) ochronę ofiar przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, c) udzielenie natychmiastowej pomocy psychologicznej i wsparcia, d) rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy, e) wspieranie w przezwyciężaniu	pomocy socjoterapeutycznej i terapeutycznej, h) udzielenie konsultacji wychowawczych. Standard realizowany prawidłowo	Liczba osób ogółem 366 w tym: 198 kobiet 64 mężczyzn 104 dzieci Osoby starsze 6 kobiet 0 mężczyzn Osoby niepełnosprawne: 0 kobiet 0 mężczyzn 0 dzieci	Z pomocy całodobowej skorzystało: 27 osób Z pomocy doraznej skorzystało: 339 osób	Jednostki organizacyjne pomocy społecznej: (MOPS, DOPSy, PCPR) - policja, -prokuratura, - sąd oraz Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, -Areszt Sledczy w Gdańsku, -Ośrodek Interwencji Kryzysowej, -zakłady opieki zdrowotnej i poradnia zdrowia psychicznego, -szkoły, -poradnie, psychologiczno-pedagogiczne -organizacje pozarządowe, -punkty konsultacyjne działające przy jednostkach samorządu gminnego, -parafie -Urząd Miasta Gdynia, -Gmina Komisja	Monitorujące i Ewaluacyjne: Zespół specjalistów pracujących z osobami doświadczającymi przemocy ma stałe cotygodniowe zebrania na których jest omawiana bieżąca sytuacja osób korzystających z pomocy ośrodka ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji przemocy w rodzinie. W przypadku podejrzenia stosunku do dzieci do sądu Rejonowego jest sporządzane pismo – prośba o wgląd w sytuację rodzinną dziecka, a sytuacja rodzinna na bieżąco monitorowana. Pracownicy mają kontakt z innymi specjalistami, m.in. pracownikami socjalnymi, nauczycielami.	Przeprowadzenie warsztatów edukacyjnych „Szkoła dla rodziców”, mających profilaktyczny charakter szczególnie w zakresie uwrażliwienie rodziców na wychowanie dzieci bez przemocy, w poszanowaniu godności dziecka i nauce otwartej komunikacji.
----	-----------	--	------------------------	--	---	---	---	--	--	---

		<p>u sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w rodzinie.</p> <p>Brak lekarza w ośrodku.</p> <p>Pozostały standard realizowany prawidłowo</p>	<p>jedna łazienka na pięć osób, g) ogólnodostępnej kuchni, h) pomieszczenia do prania i suszenia, i) wyżywienia, odzieży i obuwia, j) środków higieny osobistej i środków czystości.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>im wsparcia psychologicznego oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej, j i terapeutycznej, g) udzielenie konsultacji wychowawczych.</p> <p>Ośrodek nie posiada lekarza. Zapewnienie dostępu do pomocy medycznej na zasadzie ogólnodostępnych świadczeń. Możliwość ubezpieczenia osoby w NFZ.</p> <p>Pozostały standard realizowany prawidłowo</p>	<p>Liczba osób ogółem 310 w tym:</p> <p>114 kobiet 26 mężczyzn 170 dzieci</p> <p>Osoby starsze 0 kobiet 0 mężczyzn</p> <p>Osoby niepełnosprawne 0 kobiet 0 mężczyzn 0 dzieci</p>	<p>Z pomocy w formie całodobowej skorzystało: 180 osób</p> <p>Pomoc w formie doraznej : 130 osób</p>	<p>Jednostki organizacyjne pomocy społecznej: (PCPR, MOPS, GOPS, MGOPS), -Policja, -Sąd oraz Zespół Kuratorskiej Szkoły Sądowej (Wydział Karny, Rodzimy i Nietnych) -Pedagodzy szkolni i</p>	<p>Monitorujące i Ewaluacyjne: wizyty w miejscach zamieszkania, - monitorowanie obejmuje okres do 6 miesięcy; pracownicy socjalni Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie, Punktów Interwencji Kryzysowej są w stałym kontakcie z pracownikami Kuratorskiej Szkoły</p>	<p>Przeprowadzenie warsztatów dotyczących form udzielanej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie</p>	<p>kuratorami, funkcjonariuszami policji i innych służb. Udział pracowników w regulamie odbywających się superwizjach zespołu, na których analizowana jest sytuacja omawianych osób i ewaluacja skuteczności podjętych działań.</p>
<p>Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „AGAPE” Mielkiewicza 32. 82-230 Nowy Staw</p>		<p>a) Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy bez względu na dochód i bez skierowania na okres trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie, b) ochrona ofiar w rodzinie przed sprawcą</p>	<p>a) Całodobowego okresowego pobytu dla 30 jedna liczba ta może ulec zwiększeniu, a) opracowanie diagnozy ofiary oraz sytuacji rodzinnej, b) pomieszczeń do spania przeznaczonych maksymalnie dla pięciu osób, z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej ofiary przemocy w rodzinie, c) wspólnego pomieszczenia do</p>	<p>a) Opracowanie diagnozy ofiary oraz sytuacji rodzinnej, sporządzenie indywidualnego planu pomocy ofierze przemocy w rodzinie uwzględniającego potrzeby, cele i metody pracy oraz czas realizacji planu, b) udzielenie poradnictwa: *medycznego, *psychologicznego, *prawnego,</p>	<p>Z pomocy w formie całodobowej skorzystało: 180 osób</p> <p>Pomoc w formie doraznej : 130 osób</p>	<p>Jednostki organizacyjne pomocy społecznej: (PCPR, MOPS, GOPS, MGOPS), -Policja, -Sąd oraz Zespół Kuratorskiej Szkoły Sądowej (Wydział Karny, Rodzimy i Nietnych) -Pedagodzy szkolni i</p>	<p>Monitorujące i Ewaluacyjne: wizyty w miejscach zamieszkania, - monitorowanie obejmuje okres do 6 miesięcy; pracownicy socjalni Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie, Punktów Interwencji Kryzysowej są w stałym kontakcie z pracownikami Kuratorskiej Szkoły</p>	<p>Przeprowadzenie warsztatów dotyczących form udzielanej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie</p>	<p>kuratorami, funkcjonariuszami policji i innych służb. Udział pracowników w regulamie odbywających się superwizjach zespołu, na których analizowana jest sytuacja omawianych osób i ewaluacja skuteczności podjętych działań.</p>	

12	Śląskie	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy	a) Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie, bez	przemocy (ochrona obiektu), c) udzielenie natychmiastowej pomocy psychologicznej, medycznej i wsparcia, d) rozeznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy, e) wspieranie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w rodzinie.	Standard zrealizowano prawidłowo	przemocy (ochrona obiektu), c) udzielenie natychmiastowej pomocy psychologicznej, medycznej i wsparcia, d) rozeznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy, e) wspieranie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w rodzinie.	Standard zrealizowano prawidłowo	pobytu dziennego, d) miejsca zabaw dla dzieci, e) pomieszczenia do nauki, f) ogólnodostępnych łazienek, wyposażonych w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób, g) ogólnodostępnej kuchni, h) pomieszczenia do prania i suszenia, i) wyżywienia, odzieży i obuwia, j) środków higieny osobistej i środków czystości.	Standard zrealizowano prawidłowo	a) Całodobowego okresowego pobytu dla nie więcej niż trzydziestu osób; jednak liczba ta	a) Opracowanie diagnozy rodziny i indywidualnego planu pomocy ofierze przemocy	Liczba osób osólem 69 w tym: 37 kobiet	Z pomocy całodobowej skorzystało: 69 osób	-Jednostki organizacyjne pomocy społecznej (OPS, PCPR);	Wychowawcy -Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna -Psycholog -Pedagog -zakłady opieki zdrowotnej i Centrum Psychiatrii, - Radca prawny -Punkty Konsultacyjne działające przy jednostkach samorządu gminnego, - Parafie -Urzędy Gminne i Miejskie -Gminne Komisje rozwiązywania Problemów Alkoholowych -Powiatowe Urzędy Pracy -Wydział Polityki Społecznej.	Sądowniczej, pracownikami Ośrodków Pomocy Społecznej, którzy sporządzają wywiady środowiskowe monitorowane jest środowisko zamieszkania uczestnika programu przez przeszkoloną osobę pierwszego kontaktu; W chwili opuszczenia przez osobę pokrzywdzoną SOW dokonywana jest ocena stopnia zaangażowania osoby doznającej przemocy w rodzinie, proces wychodzenia z sytuacji przemocowej, sporządzone jest podsumowanie rezultatów pracy. Działania monitorujące i ewaluacyjne wobec osób opuszczających SOW są odnotowywane w KARCIE KLIENTA SOW.	Jedno z przedszkoli miejskich przeprowadziło wśród swoich wychowanków zbiórkę zabawek dla
----	---------	---	---	--	---	--	---	--	---	---	--	---	--	---	--	---	---

<p>w Rodzinie w Chorzowie ul. 3 Maja 4 41-500 Chorzów</p>	<p>skierowania i bez względu na dochód, na okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie, b) ochronę ofiar przemocy w rodzinie przed przemocą osobą stosującą przemoc w rodzinie, c) udzielenie natychmiastowej pomocy psychologicznej i medycznej i wsparcia, d) rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy,</p> <p>e) wspieranie w przeciwnościach u sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w rodzinie.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>może ulec zwiększeniu, zależnie od możliwości specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, b) pomieszczeń do spania przeznaczonych maksymalnie dla pięciu osób, z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej ofiary przemocy w rodzinie, c) wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego, d) miejsca zabaw dla dzieci, e) pomieszczenia do nauki, f) ogólnodostępnych łazienek, wyposażonych w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób, g) ogólnodostępnej kuchni, h) pomieszczenia do prania i suszenia, i) wyżywienia, odzieży i obuwia, j) środków higieny osobistej i środków czystości.</p> <p>Standard</p>	<p>w rodzinie uwzględniającego: potrzeby, cele, metody i czas pomocy, b) udzielenie poradnictwa: – medycznego, – psychologicznego, – prawnego, – socjalnego, c) prowadzenie grup wsparcia i grup terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie, d) prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabywanie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, e) zapewnienie dostępu do pomocy medycznej, f) przeprowadzenie diagnozy sytuacji dzieci i udzielenie im wsparcia psychologicznego oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej i terapeutycznej, g) udzielenie konsultacji wychowawczych.</p>	<p>0 mężczyzn 32 dzieci Osoby starsze 2 kobiety 0 mężczyzn Osoby niepełnosprawne 10 kobiet 0 mężczyzn 1 dziecko</p>	<p>Z pomocy doraznej skorzystało: 167 osób</p>	<p>-policja; -prokuratura; -sąd oraz Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej (Wydział Karny, Rodziny i Nietłmich); - ośrodek wsparcia rodziny; - ośrodek promocji rodziny; -zakłady opieki zdrowotnej, poradnia zdrowia psychicznego i psychodrama; odwyklowa; -szkoły, przedszkola; -poradnie psychologiczne; -punkty konsultacyjne działające przy jednostkach samorządu gminnego; -Urzędy Gminne i Miejskie; -Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; -Powiatowe Urzędy Pracy; -Wydział Polityki Społecznej.</p>	<p>zdobycie informacji, monitorowanie obejmujące okres 6 miesięcy; pracownicy socjalni SOWOPR pozostają w kontakcie z pracownikami socjalnymi Ośrodka Pomocy Społecznej, dzielnicowymi, kuratorami zawodowymi oraz społecznymi Ocena realizacji planu pomocy oraz ocena stopnia zaangażowania osoby doznającej przemocy w rodzinie w proces wychodzenia z sytuacji przemocowej dokonywana jest na bieżąco, - plan pomocy jest modyfikowany w zależności od sytuacji osoby, Działania monitorujące i ewaluacyjne wobec osób opuszczających SOW są odnotowane w kartotece Klienta.</p>	<p>dzieci przebywających w hostelu i korzystających z pomocy ambulatoryjnej oraz zbiórkę odzieży dla mieszkańców hostelu. Jedną ze szkół średnich zorganizowała zbiórkę słodczy i przyborów szkolnych oraz przedstawienie z okazji Świąt Bożego Narodzenia dla dzieci przebywających w hostelu. Zorganizowano wyjazd terapeutyczny oraz spotkanie opłatkowe dla rodzin uwikłanych w zjawisko przemocy w rodzinie. SOW był współorganizator-rem międzynarodowej konferencji na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ośrodek na bieżąco współpracuje z uczelniami. Ośrodek uczestniczy w pracach Lokalnej Koalicji Rozwiązywania Problemów Przemocy w Rodzinie.</p>
--	---	---	--	--	---	---	--	--

			realizowany prawidłowo	Standard realizowany prawidłowo	Liczba osób osiągniętych w tym:	Z pomocy całodobowej skorzystało: 54 osób			Monitorujące i Ewaluacyjne:	
Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Przystań” w Świętochłowicach ul. Zubrzyckiego 36 41-600 Świętochłowice	a) Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie, bez skierowania i bez względu na dochód, na okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie, b) ochronę ofiar przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, c) udzielenie natychmiastowej pomocy psychologicznej i wsparcia, d) rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy, e) wspieranie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w rodzinie.	a) Całodobowego okresowego pobytu dla nie więcej niż trzydziestu osób; jednak liczba ta może ulec zwiększeniu, zależnie od możliwości specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, b) pomieszczeń do spania przeznaczonych maksymalnie dla pięciu osób, z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej ofiary przemocy w rodzinie, c) wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego, d) miejsca zabaw dla dzieci, e) pomieszczenia do nauki, f) ogólnodostępnych łazienek, wyposażonych w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób, g) ogólnodostępnej kuchni, h) pomieszczenia	a) Opracowanie diagnozy rodziny i indywidualnego planu pomocy ofierze przemocy w rodzinie uwzględniającego: potrzeby, cele, metody i czas pomocy, b) udzielanie poradnictwa: psychologicznego, – prawnego, – socjalnego, c) prowadzenie grup wsparcia, samopomocowych, edukacyjnych dla ofiar przemocy w rodzinie, d) prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabywanie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, e) zapewnienie dostępu do pomocy medycznej, f) przeprowadzenie diagnozy sytuacji dzieci i udzielanie im wsparcia psychologicznego oraz	Liczba osób osiągniętych w tym: 26 kobiet 2 mężczyzn 26 dzieci Osoby starsze 1 kobieta 0 mężczyzn Osoby niepełnosprawne 7 kobiet 0 mężczyzn 1 dziecko	Z pomocy całodobowej skorzystało: 54 osób Z pomocy doraznej skorzystało: 107 osób	- Jednostki organizacyjne pomocy społecznej (OPS, PCPR); - policja; - prokuratura; - sąd oraz Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej (Wydział Karny, Rodziny i Nieletnich); - zakłady opieki zdrowotnej i poradnia zdrowia psychicznego; - szkoły, przedszkola; - poradnie psychologiczno-pedagogiczne; - organizacje pozarządowe; - punkty konsultacyjne działające przy jednostkach samorządu gminnego -parafie; -Urzędy Gminne i Miejskie; -Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; -Powiatowe Urzędy Pracy; -Wydział Polityki Społecznej;	Monitorujące i Ewaluacyjne: wizyty w miejscach zamieszkania, zdyobycie informacji o miejscu przebywania sprawcy przemocy. Informacje uzyskane w trakcie monitoringu są notowane w kartach „Monitoring rodziny”. Monitorowanie obejmuje okres do 6 miesięcy. Pracownicy SOW pozostają w stałym kontakcie z pracownikami Kuratorskiej Służby Sądowniczej, pracownikami Ośrodków Pomocy Społecznej, którzy sporządzają rodzinne wywiady środowiskowe. Monitorowane jest środowisko zamieszkania uczestnika programu przez przeszkoloną osobę pierwszego kontaktu W chwili opuszczenia przez osobę	Przeprowadzenie II edycji spotkania grilla integracyjnego pod hasłem „Podaj mi swą dłoń-raz jeszcze”, którego celem było wsparcie i integracja osób wychodzących z trudnej sytuacji życiowej i rodzinnej z osobami, którym już udało się przezwyciężyć sytuację kryzysową. Spotkanie z Mikołajem dla dzieci w Śląskim Ogrodzie Zoologicznym w Chorzowie, zorganizowane przy współpracy i uczestnictwie Programu Aktywności Lokalnej, Towarzystwa Ochrony Praw i Godności Dziecka „Wyspa”. Prowadzenie grup zajęciowych z dziećmi, których celem jest budzenie różnych zainteresowań, ćwiczenie umiejętności radzenia sobie z problemami, w tym szkolnymi. Współpraca ze Śląskim Ogrodem Zoologicznym, którego celem jest umożliwienie uczestnictwa		

						<p>w rodzinie, b) ochronę ofiar przemocy w rodzinie przed przemocą stosującą osobą stosującą przemoc w rodzinie, c) udzielanie natychmiastowej pomocy psychologicznej i wsparcia, d) rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy, e) wspieranie w przeciwniejszemu u sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w rodzinie.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>maksymalnie dla pięciu osób, z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej ofiary przemocy w rodzinie, c) wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego, d) miejsca zabaw dla dzieci, e) pomieszczenia do nauki, f) ogólnodostępnych łazienek, wyposażonych w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób, g) ogólnodostępnej kuchni, h) pomieszczenia do prania i suszenia, i) wyżywienia, odzieży i obuwia, j) środków higieny osobistej i środków czystości.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>c) prowadzenie grup wsparcia i terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie, d) prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabywanie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, e) zapewnienie dostępu do pomocy medycznej, f) przeprowadzenie diagnozy sytuacji dzieci i udzielanie im wsparcia psychologicznego oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej i terapeutycznej, g) udzielanie konsultacji wychowawczych.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>0 mężczyzn</p>		(Wydziałem Karnym i Rodzinnym), Zespołem Kuratorskiej Szluby, Sądowej, Wojewódzkim Ośrodkiem Lecznictwa Odwykowego w Gorzycach, szkołami oraz innymi w ramach "Ośrodka" potrzeb. W ciągu całego roku oferta Ośrodka dostępna była na rozpozniejszenia -nych przez PSOW ulotkach informacyjnych oraz plakatach.	<p>zamieszkania byłych Klientów, ponieważ PSOW przyjmuje osoby bez względu na miejsce zamieszkania. Informacje uzyskane w trakcie monitoringu są odnotowywane w kartach „Monitoring sytuacji życiowej po opuszczeniu Ośrodka” PSOW jest w stałym kontakcie z pracownikami Kuratorskiej Szluby Sądowniczej, pracownikami ośrodków pomocy społecznej, którzy monitorują środowisko zamieszkania klienta. W 2010 roku przeprowadzono 32 monitoringi. W chwili opuszczenia przez osobę pokrzywdzoną hostelu PSOW dokonywana jest ocena realizacji planu pomocy, ocena stopnia zaangażowania osoby doznającej przemocy w rodzinie w proces wyhodzenia z sytuacji przemocowej,</p>	<p>był ambasadorem kampanii społecznej „Dzieciństwo bez przemocy”, poswieconej problemowi stosowania kar fizycznych wobec dzieci. W 2010 roku przeprowadzono warsztaty i szkolenia skierowane dla pedagogów szkół ponadgimnazjalnych oraz warsztaty dla osób prowadzących rodziny zastępcze. W ramach programu zajęć warsztatowych o charakterze profilaktyczno-informacyjnym p.n. „Przeciwdziałanie przemocy w grupach rówieśniczych” – pracownicy Ośrodka przeprowadzili warsztaty dla klas gimnazjalnych oraz klas IV-VI szkół podstawowych naszego powiatu. W ramach „Tygodnia Pomocy Ofiarom Przesłanych” pracownik PSOW pełnił dyżur w Sądzie Rejonowym w Jastrzębiu Zdroju.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	---	--------------------------	--	--	--	--

13	Świętokrzyskie	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia Dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Kielcach 25-614 Kielce, ul. 1-go Maja 196	a) Zapewnienie ofierze przemocy w rodzinie oraz dzieciom pozostającym pod jej opieką bezpłatnego schronienia bez skierowania, bez względu na adres zameldowania, na okres do 3 m-cy, w uzasadnionych sytuacjach z możliwością jego przedłużenia b) ochrona ofiary przemocy przed osobą stosującą przemoc w rodzinie: (obiekt zamknięty, monitorowany przez firmę ochroniarską, dodatkowo wyposażony w	a) Zapewnienie okresowego pobytu przemocy do spania dla maksymalnie 5 osób, z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej ofiary przemocy w rodzinie c) wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego z miejscem zabaw dla dzieci d) ogólnodostępne łazienki wyposażone w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio 1 łazienka na 5 osób e) miejsce do prania i suszenia f) ogólnodostępna kuchnia g) wyżywienie, odzież, obuwie w sytuacji gdy dochód ofiary przemocy nie przekracza	a) Diagnoza problemu przemocy w rodzinie b) opracowanie indywidualnego planu pomocy ofierze w rodzinie uwzględniającego: potrzeby, cele, metody i czas pomocy c) udzielanie poradnictwa: - medycznego (konsultacje psychiatryczne w miejscu) -psychologicznego (konsultacje, porady, prowadzenie terapii indywidualnej, wsparcie psychologiczne dla dorosłych i dzieci) - prawne porady (bezpłatne porady i konsultacje prawne, edukacja z zakresu prawa, pomoc w sporządzaniu	Liczba osób ogółem: 1728 osoby w tym: 1366 kobiet 263 - mężczyźn 99 - dzieci Osoby starsze 15 - kobiet 7 - mężczyźn Osoby niepełnosprawne 60 kobiet 8 mężczyźn 5 dzieci	Z pomocy całodobowej skorzystało: 46 osób Z pomocy doraznej: 1692 osoby	Urząd Miasta Kielce, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, MGOPS, Zespół GOPS, Zespół Usług Interwencji Kryzysowej, Komenda Wojewódzka Policji, Komenda Miejska Policji, Posterunki policji na terenie województwa świętokrzyskiego, Sąd Okręgowy, Sąd Rejonowy, Kuratorska Służba Sądowa, Prokuratura Okręgowa, Prokuratury Rejonowe, Świętokrzyskie Centrum Profilaktyki i Edukacji, Gmina	Ewaluacyjne: realizowane przez pracowników SOW poprzez: bezpośrednie wizyty w miejscu zamieszkania rodzin (do 6 miesięcy po opuszczeniu placówki) - intensywniejsze kontakty w sytuacji nadal istniejącego zagrożenia wystąpienia zachowań agresywnych ze strony sprawcy, -bezpśrednie kontakty telefoniczne z osobami opuszczającymi ośrodek, - kontakty z członkami rodzin osób pokrzywdzonych, - kontakty z pracownikami pomocy	sporządzane jest podsumowanie rezultatów pracy. Działania ewaluacyjne wobec osób opuszczających PSOW są odnotowane w „Podsumowaniu realizacji indywidualnego planu pomocy”. - Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie miasta Kielce na lata 2008 – 2013, udział pracowników SOW w pracach Strategicznego Zespołu Interdyscyplinarnego, 4 gminnych zespołach interdyscyplinarnych i grupach roboczych, • Opracowanie zasad i procedur pracy gminnych zespołów interdyscyplinarnych, koordynowana jest bieżąca praca tych zespołów, przygotowywany program szkoleniowy dla członków GZI w Kielcach -Udział w pracach Zespołu Profilaktyki Rodzinnej w sprawie dziecka krzywdzonego -Zorganizowanie i przeprowadzenie w Kielcach IV Kampanii „Biała wstążka” – pod hasłem: „Kocham, lubię, szanuję, nie
----	----------------	--	---	--	---	---	---	---	---	--

	<p>wiedomofon, ma oddzielne, niezależne wejście, hostel mieści się w tym samym obiekcie co komisariat policji, w ramach współpracy, w każdej chwili jest możliwe wezwanie patrolu policji w sytuacji zagrożenia ze strony sprawy</p> <p>c) udziałanie natychmiastowej pomocy: psychologicznej i prawnej oraz zorganizowanie niezwłocznie dostępu do pomocy medycznej w przypadku, gdy wymaga tego stan zdrowia ofiary</p> <p>przemocy w rodzinie</p> <p>d) w każdym przypadku rozpoznania sytuacji ofiary przemocy w rodzinie, ocena ryzyka w zakresie zagrożenia bezpieczeństwa ofiary lub jej dzieci pozostających pod jej opieką,</p>	<p>aktualnie obowiązującego kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, o którym mowa w art. 8 ust.1 pkt 1 ustawy z dn. 12.03.2004 r. o pomocy społecznej</p> <p>h) środki higieny osobistej i środki czystości w sytuacji gdy dochód ofiary przemocy nie przekracza aktualnie obowiązującego kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, o którym mowa w art. 8 ust.1 pkt 1 ustawy z dn. 12.03.2004 r. o pomocy społecznej (SO W Kielce posiada 3 dobrze wyposażone, niezależne siedziby do prowadzenia pracy indywidualnej i grupowej z ofiarami, świadkami i sprawcami przemocy w rodzinie - łącznie 30 pomieszczeń).</p> <p>Hostel SO W - zapewnia całonocny pobyt dla 10 osób. Posiada: niezależną kuchnię, 3 sypialnie</p>	<p>pism procesowych)</p> <ul style="list-style-type: none"> - socjalnego (pomoc w dostępie do systemu pomocy społecznej, praca socjalna - towarzyszenie w sądzie, uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, reprezentowanie interesów osób pokrzywdzonych w urzędach c) prowadzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie oraz grup terapeutycznych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> - 2 grupy edukacyjno-motywacyjne dla osób doznających przemocy w rodzinie, - grupa edukacyjno-motywacyjna dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych z edukacją nt. przemocy w rodzinie, d) treningi psychologiczne: (asertywności, radzenia sobie ze stresem, relaksacja, trening radzenia sobie ze 	<p>Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, Placówki Lecznictwa Odwykowego: stacjonarne i ambulatoryjne, Centrum Zarządzania Kryzysowego, Centrum Interwencji Kryzysowej Caritas Diecezji Kieleckiej, Świętokrzyskie Stowarzyszenie Pomocy Ofiarom Prześiępstw, Polski Czerwony Krzyż, Stowarzyszenie „Nadzieja Rodzinnie”, Stowarzyszenie „Arka Nadziei”, Ośrodek Kształcenia Kadry Medycznych, Miejski Zespół Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych</p>	<p>spoleczej, dzielnicowo-ymni i przedstawicielami innych instytucji pomocowych, - ustalanie stanu bezpieczeństwa ofiary, miejsca pobytu sprawcy, - zbieranie informacji nt. sposobu funkcjonowania osoby doznającej przemocy w rodzinie po opuszczeniu hotelu, - kierowanie pisemnych próśb do innych placówek o objęcie wsparciem rodziny jeżeli jest spoza terenu Kielc.</p> <p>W chwili opuszczenia przez osobę pokrzywdzoną hotelu SOW dokonywana jest ocena realizacji planu pomocy, ocena stopnia zaangażowania osoby doznającej przemocy w rodzinie w proces wychodzenia z sytuacji przemocowej, dokonuje się podsumowania rezultatów pracy.</p>	<p>bije”, pod patronatem Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Prezydenta Miasta Kielce, we współpracy z Uniwersytem Jana Kochanowskiego w Kielcach.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Zorganizowanie konferencji naukowej dla 250 osób pt. „Przemoc w rodzinie wobec osób starszych” - Przeprowadzenie zajęć edukacyjnych w przedszkolach pt.„Super dziadek” •Współorganizacja VIII Świętokrzyskich Dni Profilaktyki • Prowadzenie zajęć edukacyjnych profilaktycznych nt. zjawiska przemocy w szkołach, debaty z młodzieżą • Opracowanie i kolportaż ulotek, plakatów, z informacją nt. zjawiska przemocy, dot. działalności specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie itd. • pełnienie dyżurów przy całonocnym Miejskim Telefonie Zaufania dla osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej przemocy w rodzinie oraz prowadzenie Telefonu zaufania w sprawach rodzinnych, • Udział
--	--	--	---	---	--	--

					<p>otrzymują w razie potrzeby np. pieluchy jednorazowe dla dzieci oraz odzież, obuwie. Do ich dyspozycji jest także standardowo wyposażona apteczka. (Wszystkie środki wydawane są pod nadzorem kadry).</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>interwencji kryzysowej, h) zapewnienie dostępu do pomocy medycznej dla dorosłych i dzieci, specjalistyczna pomoc lekarza psychiatry w razie potrzeby, podejmowanie natychmiastowej interwencji medycznej w sytuacji zagrożenia zdrowia klientów ośrodka (zywanie pogotowia, lekarza rodzinnego, specjalisty)</p> <p>i) ocena sytuacji dzieci i udzielanie im wsparcia lub pomocy psychologicznej oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej i terapeutycznej (diagnoza sytuacji dziecka - praca indywidualna i grupowa z dziećmi, młodzieżą: terapia zajęciowa, pomoc psychologiczna, skierowanie na zajęcia socjoterapeutyczne</p> <p>organizacja czasu wolnego, pomoc w nauce, trening umiejętności społecznych, trening</p>			<p>Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.</p>	<p>Sprawiedliwości i inne</p>
--	--	--	--	--	---	---	--	--	---	-------------------------------

14	Warmińsko-Mazurskie	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, ul. Bałtycka 37a 10-144 Olsztyn	a) Udzielenie schronienia (okres pobytu do 3 miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie), b) ochrona ofiary przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc, c) udzielanie natychmiastowej pomocy psychologicznej i prawnej oraz zorganizowanie niezwłocznie dostępu do pomocy	a) Całodobowy okresowy pobyt (10 miejsc), b) pokoje mieszkalne (z łazienkami wyposażonymi w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci), c) przeznaczone dla 5 osób, z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej klienta, d) wspólne pomieszczenie do pobytu dziennego, e) miejsce zabaw dla dzieci i miejsce do nauki, f) ogólnodostępna kuchnia, g) pomieszczenie do prania i suszenia,	Liczba osób ogółem: 245 w tym: 204 kobiet 11 mężczyzn 30 dzieci <u>Osoby starsze</u> 1 kobieta 1 mężczyzna <u>Osoby niepełnosprawne</u> 19 kobiet 1 mężczyzna 3 dzieci	Z pomocy całodobowej skorzystało: 59 osób, w Z pomocy doradźczej skorzystało: 186 osób	Współpraca SOW z instytucjami właściwymi miejscu zamieszkania klientów tj. Z: -MOPS/GOPS, - PCPR, -Komendami Policji (dziełnicowi) - szkołami (pedagodzy, wychowawcy klasy), - Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej (kuratorzy zawodowi) oraz kuratorami społecznymi, - MZPITU w Olsztynie, - Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów	<u>Monitorujące i Ewaluacyjne:</u> • SOW prowadzi na bieżąco działania monitorujące sytuację klientów podczas pobytu w hostelu, na podstawie uzgodnień wynikających z opracowanego planu pomocy • działania monitorujące sytuację klientów SOW w okresie do pół roku po opuszczeniu hostelu; działania te polegają na kontakcie telefonicznym pracownika SOW z klientem, bądź w jego sprawie, głównie z pracownikami	• Stały udział pracowników SOW w Dzielnicowym Zespole Interwencji Kryzysowej nr 3 • interwencyjne powoływanie zespołów interdyscyplinarnych w przypadku konieczności podjęcia działań w trybie pilnym na rzecz klienta • dyżury pracowników SOW w Sądzie Okręgowym w Olsztynie w ramach „Tygodnia Pomocy Ofiarom Przemocy” • wystąpienia medialne pracowników SOW (lokalna TV, radio, prasa) • Z zakresu profilaktyki przemocy: - spotkania ze studentami	zastępowania złości) j) udzielanie konsultacji wychowawczych (praca z rodzicami, dziadkami: porady, konsultacje psychologiczne i pedagogiczne, pedagogizacja rodziców, doradztwo, edukacja). Standard realizowany prawidłowo a) Opracowanie diagnozy problemu przemocy w rodzinie i indywidualnego planu pomocy ofierze przemocy w rodzinie uwzględniającego: potrzeby, cele, metody i czas pomocy, b) udzielanie poradnictwa: -medycznego, psychologicznego, - prawnego, - socjalnego, c) prowadzenie terapii grupowej (grupy psychoedukacyjnej dla osób doświadczających przemocy w rodzinie); praca nad wyświeceniem roli ofiary poprzez budowanie
----	---------------------	---	---	---	--	--	--	---	---	--

							<p>e) udzielanie konsultacji wychowawczych (prowadzonych przez pedagogów)</p> <p>f) pomoc psychologiczna -spotkania indywidualne – pomoc w obszarze diagnozy klienta, (ustalenie jego oczekiwań i omówienie wstępnego planu dotyczącego dalszej pracy z klientem),</p> <p>g) zajęcia choreoterapii (pomoc w obszarze oddziaływania na psychofizyczny stan klientów – forma terapii tańcem i ruchem),</p> <p>h) pomoc prawna (poradnictwo prawne, pomoc w pisaniu pism procesowych),</p> <p>i) poradnictwo i pomoc socjalna (pomoc w rozwiązywaniu problemów bytowych, w załatwianiu bieżących spraw, pisaniu pism/podań urzędowych, poradnictwo w zakresie przysługujących świadczeń z pomocy</p>			<p>Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Olsztynie</p>		<p>wychowawczych – zajęcia grupowe</p> <ul style="list-style-type: none"> • zeznania pracowników SOW w charakterze świadków na Policji, w Prokuraturze, w Sądzie • zakończenie zajęć grupy psychoedukacyjnej ma charakter uroczysty; spotkanie odbywa się w wynajętej sali, z poczęstunkiem • prowadzenie terapii grupowej w ramach systemowej pomocy rodzinie – opracowanej przez MZPITU (pomoc dla poszczególnych członków danej rodziny w różnych instytucjach pomocowych na terenie Olsztyna)
--	--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--

	<p>społecznej, kierowanie do placówek pomocowych i instytucji – w zależności od potrzeb klienta).</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>a) Opracowanie diagnozy rodziny i indywidualnego planu pomocy ofierze przemocy w rodzinie uwzględniającego: potrzeby, cele, metody i czas pomocy,</p> <p>b) udzielanie poradnictwa: – medycznego, psychologicznego, – prawnego, – socjalnego,</p> <p>c) prowadzenie grup wsparcia, grup terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie, d) prowadzenie spotkań ukierunkowanych na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, e) zapewnienie dostępu do</p>	<p>Liczba osób ogółem 554 w tym:</p> <p>313 kobiet 153 mężczyzn 88 dzieci</p> <p>Osoby starsze 5 kobiet 0 mężczyzn</p> <p>Osoby niepełnosprawne ogółem 6 kobiet 0 mężczyzn 3 dzieci</p>	<p>Z pomocy całodobowej skorzystało: 45 osób</p> <p>Z pomocy doraznej skorzystało: 509 osób</p>	<p>Współpraca z: -jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej (OPS, PCPR), -Policją, -Prokuraturą, - Sądem oraz Zespołem Kuratorskiej Szuby Sądowej (Wydział Karny, Rodziny i Nietletni), -zakładami opieki zdrowotnej, -szkołami, przedsiębiorcami, -poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, -Punktem Konsultacyjno – Informacyjnym dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, -parafiami, -Urzędami Gminnymi i Miejskimi, -Gminnymi Komisjami Rozwiązywania</p>	<p>Monitorujące i Ewaluacyjne: Wizyty pracownikówoj społecznych w miejscach zamieszkania. Monitorowanie obejmowało okres do 12 miesięcy. Pracownicy socjalni Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku, Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie są w stałym kontakcie z pracownikami Kuratorskiej Szuby Sądowej, pracownikami Ośrodków Pomocy Społecznej, którzy sporządzają środowiskowe. Monitorowane jest środowisko zamieszkania danej osoby. W chwili</p>	<p>Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Goldapska 23, 19-400 Olecko</p> <p>a) Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie, bez skierowania i dochód, na okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacjach ofiary przemocy w rodzinie, b) ochrona ofiar przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, c) udzielenie natychmiastowej pomocy psychologicznej, medycznej i wsparcia, d) rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy, e) wspieranie</p> <p>a) Całodobowy okresowy pobyt dla 25 osób, jednak liczba ta może ulec zwiększeniu, b) pomieszczenia do spania przeznaczzone maksymalnie dla pięciu osób, z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej ofiary przemocy w rodzinie, c) wspólne pomieszczenie do pobytu dziennego, d) miejsce zabaw dla dzieci, e) pomieszczenie do nauki, f) ogólnodostępne łazienki, wyposażone w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób, g) ogólnodostępna kuchnia, h) pomieszczenie do prania i</p>
--	---	---	--	---	---	---	---

					<p>pomocy medycznej, f) przeprowadzenie diagnozy sytuacji dzieci i udzielanie im wsparcia psychologicznego oraz specjalistycznej pomocy terapeutycznej, g) udzielanie konsultacji wychowawczych.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>suszenia, i) wyżywienie, odzież i obuwie, środki higieny osobistej i środki czystości.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>w przewidywaniu u sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w rodzinie.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>opuszczenia przez ofiarę przemocy SOW dokonywana jest ocena realizacji planu pomocy, ocena stopnia zaangażowania osoby doznającej przemocy w rodzinie w proces wychodzenia z sytuacji przemocowej, sporządzane jest podsumowanie rezultatów pracy. Działania monitorujące i ewaluacyjne wobec osób opuszczających SOW są odnotowywane w teście klienta SOW.</p>	<p>Problemów Alkoholowych, -Powiatowym Urzędem Pracy.</p>	<p>W roku 2010 pracownicy Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia uczestniczyli w Tygodniu Pomocy Ofiarom Przepęstw organizowanym przez Prezesa Sądu Rejonowego w Ostródzie i wspólnie z pracownikami Sądu pełnili dyżury w ramach dni otwartych. Organizowanie spotkań z Powiatową Komendą Policji oraz z Miejskim i Gminnym Ośrodkiem</p>
<p>Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Ostródzie, ul. Sienkiewicza 15, 14-100 Ostróda, prowadzony przez Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy w Ostródzie, ul. Sienkiewicza 15, 14-100 Ostróda</p>	<p>a) Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie, bez skierowania i bez względu na dochód, na okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie, b) ochrona ofiar przemocy w</p>	<p>a) Całodobowy okresowy pobyt dla nie więcej niż dwudziestu osób, b) pomieszczenia do spania przeznaczone maksymalnie dla pięciu osób, c) uwzględnienie sytuacji rodzinnej ofiary przemocy w rodzinie, c) wspólne pomieszczenia do pobytu dziennego, d) miejsce zabaw dla dzieci, e) pomieszczenie do nauki,</p>	<p>a) Opracowanie diagnozy rodziny i indywidualnego planu pomocy ofierze przemocy w rodzinie uwzględniającego potrzeby, cele, metody i czas pomocy, b) udzielanie poradnictwa: – medycznego, psychologicznego, – socjalnego, c) prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary</p>	<p>Liczba osób ogółem 87 w tym:</p> <p>61 kobiet 6 mężczyzn 20 dzieci</p> <p>Osoby starsze 1 kobieta 0 mężczyzn</p> <p>Osoby niepełnosprawne 1 kobieta 0 mężczyzn 1 dziecko</p>	<p>Z pomocy całodobowej skorzystało: 35 osób, w</p> <p>Z pomocy doraznej skorzystały: 52 osoby</p>	<p>Współpraca z: - MOPS, GOPS, PCPR, -Policją, -prokuraturą, - sądem oraz Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej (Wydział Karny, Rodziny i Nietłch), -zakładami opieki zdrowotnej, -szkolami, przedszkolami, -poradniami psychologiczno-pedagogicznymi,</p>	<p>Monitorujące i Ewaluacyjne: Wizyty pracownika socjalnego SOW w miejscach zamieszkania, zdobywanie informacji o miejscu przebywania sprawcy przemocy, informacje uzyskane w trakcie monitoringu są odnotowywane w „Monitoringu sytuacji życiowej po opuszczeniu</p>			

						<p>rodzinnie przed osobą stosującą przemoc w rodzinie</p> <p>c) udzielanie natychmiastowej pomocy psychologicznej i medycznej i wsparcia,</p> <p>d) rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy, e) wspieranie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w rodzinie.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>f) ogólnodostępne łazienki, wyposażone w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób,</p> <p>g) ogólnodostępna kuchnia,</p> <p>h) pomieszczenia do prania i suszenia,</p> <p>i) wyżywienie, odzież i obuwie, j) środki higieny osobistej i środki czystości.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>przemocy w rodzinie oraz nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie,</p> <p>d) zapewnienie dostępu do pomocy medycznej,</p> <p>e) przeprowadzenie diagnozy sytuacji dzieci i udzielanie im wsparcia psychologicznego oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej i terapeutycznej, f) udzielanie konsultacji wychowawczych.</p> <p>W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych w maju 2010 r. stwierdzono, że standard nie był realizowany prawidłowo.</p> <p>Kontrola wykazała nieprawidłowości w zakresie realizacji zdań terapeutyczno-wspomagających. Wydano zalecenia pokontrolne.</p> <p>Wojewoda Warmińsko-Mazurski</p>		<p>-parafiami, -Urzędami Gminnymi i Miejskimi, -Gminnymi Komisjami Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, -Powiatowym Urzędem Pracy.</p>	<p>Osrodka". Monitorowanie obejmuje okres do 3 miesięcy W chwili opuszczenia przez ofiarę przemocy SOW dokonywana jest ocena stopnia zaangażowania osoby doznającej przemocy w rodzinie w proces wychodzenia z sytuacji przemocowej, sporządzone jest podsumowanie rezultatów pracy. Działania monitorujące i ewaluacyjne wobec osób opuszczających SOW są odnotowane.</p>	<p>Pomocy Społecznej.</p>
--	--	--	--	--	--	--	---	--	--	---	--	---------------------------

15	Wielkopolskie	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy Miejskich Centrum Interwencji Kryzysowej w Poznaniu, ul. Dolne Chyby 10, 62-081 Przeźmierowo	a) Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie, bez skierowania i bez względu na dochód, na okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie, b) ochronę ofiar przemocy w rodzinie, c) udzielenie pomocy w rodzinie przemoc w stosującej przemoc w rodzinie, d) udzielenie natychmiastowej pomocy psychologicznej, j. socjalnej, pedagogicznej, prawnej, medycznej i wsparcia, d) rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i	a) Całodobowego okresowego pobytu dla nie więcej niż dwudziestu osób; jednak liczba ta może ulec zwiększeniu, zależnie od możliwości specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, b) pomieszczeń do spania przeznaczonych maksymalnie dla pięciu osób, z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej ofiary przemocy w rodzinie, c) wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego, d) miejsca zabaw dla dzieci, e) pomieszczenia do nauki, f) ogólnodostępnych łazienek, wyposażonych w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i	podjął decyzję o likwidacji i zaprzestaniu finansowania z końcem 2010 r. Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Ostródzie.	Liczba osób ogółem 73 w tym: 36 kobiety 2 mężczyźni 35 dzieci Osoby starsze 0 kobiet 0 mężczyzn Osoby niepełnosprawne 0 kobiet 0 mężczyzn 0 dzieci	Z pomocy całodobowej skorzystało: 73 osób Z pomocy doraznej ofiary przemocy skorzystały w MCIK i PIK	Jednostki organizacyjne pomocy społecznej (MOPR, OPS, PCPR) - SOW, - Ośrodki Interwencji Kryzysowej, - Ośrodki dla bezdomnych, - policja - sądy, - szkoły, przedszkola, żłobki, -organizacje pozarządowe (Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka, Fundacja Dalia) - Urzędy Pracy, - Urząd Miasta Poznania, - Agencje Pośrednictwa Pracy, - Agencje pośrednictwa nieruchomości, - Poradnie zdrowia.	Przeprowadzenie warsztatów dotyczących poszukiwania pracy pt. „Aktywne Warsztaty były prowadzone przez fundację Dalkia z Poznania.
----	---------------	--	--	--	--	--	--	--	--

		<p>opracowanie planu pomocy, e) wspanianie w przewzydzaniu u sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w rodzinie.</p> <p>Standard realizowany prawidlowo</p>	<p>dziedzi, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób, g) ogólnodostępniej kuchni, h) pomieszczenia do prania i suszenia, i) wyżywienia, odzieży i obuwia, j) środków higieny osobistej i środków czystości.</p> <p>Standard realizowany prawidlowo</p>	<p>pomocy medycznej, f) przeprowadzeni e diagnozy sytuacji dzieci i udzielanie im wsparcia psychologicznego oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej i terapeutycznej, g) udzielanie konsultacji wychowawczych.</p> <p>Standard realizowany prawidlowo</p>	<p>Liczba osób ogólnie: 85 w tym: 36 kobiet 3 mężczyzn 46 dzieci</p> <p>Osoby starsze: 0 kobiet 0 mężczyzn</p> <p>Osoby niepełnosprawne: 0 kobiet 0 mężczyzn 0 dzieci</p>	<p>Z pomocy całodobowej skorzystało: 85 osób</p> <p>Z pomocy doraznej 0 osób</p>	<p>Jednostki organizacyjne pomocy społecznej (OPS, PCPR) - policja -prokuratura - sąd oraz kuratorzy sądowi, - Morar Market Pila, - Ośrodek Diagnostyki Rozwojowej i rehabilitacji w Pile, - wychowy, pedagogzy szkół, do których uczęszczają dzieci, - Wielofunkcyjna Placówka Opiekunco – Wychowawcza w Pile.</p>	<p>Monitorujące i Ewaluacyjne: Zdobywanie informacji o miejscu przebywania sprawcy przemocy, informacje są odnotowywane w kartach „Monitoring sytuacji życiowej po opuszczeniu ośrodka”, monitorowanie obejmuje okres do 6 miesięcy; indywidualny kontakt z ofiarą przemocy (wizyty w Ośrodku), informacje uzyskiwane telefonicznie podczas rozmów z pracownikami Ośrodka. Monitorowanie sytuacji domowej</p>	<p>- Współorganizowanie wraz z sądami, prokuratorami oraz organizacjami pozarządowymi „Tygodnia pomocy ofiarom przestępstw” - piknik z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępezo, - Dzień Pracownika Socjalnego, - paczki święteczne dla mieszkańców Ośrodka.</p>
<p>Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Pile, ul. Rydygiera 23, 64-920 Pila</p>	<p>a) Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie, bez skierowania i bez wzgledu na dochód, na okres do trzech miesiecy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie, b) ochronę ofiar przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, c) udzielenie natychmiastowej pomocy psychologicznej i medycznej i</p>	<p>a) Calodobowego okresowego pobytu dla nie więcej niż trzydziestu osób; jednak liczba ta może ulec zwiększeniu, zaleznie od możliwości specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, b) pomieszczeń do spania przeznaczonych maksymalnie dla pięciu osób, z uwzglednieniem sytuacji rodzinnej ofiary przemocy w rodzinie, c) wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego, d) miejsca zabaw dla dzieci, e) pomieszczenia do nauki,</p>	<p>a) Opracowanie diagnozy rodziny i indywidualnego planu pomocy oferze przemocy w rodzinie uwzgledniającego: potrzeby, cele, metody i czas pomocy, b) udzielenie poradcictwa: - medycznego, psychologicznego - prawnego, - socjalnego, c) prowadzenie grup wsparcia i grup terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie, d) prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz</p>	<p>Standard realizowany prawidlowo</p>	<p>Standard realizowany prawidlowo</p>				

					<p>nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, e) zapewnienie dostępu do pomocy medycznej, f) przeprowadzenie diagnozy sytuacji dzieci i udzielanie im wsparcia psychologicznego oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej i g) udzielanie konsultacji wychowawczych.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo, z wyjątkiem</p> <p>wyżwienia – ze względu na niższe niż planowane środki finansowe.</p> <p>Ośrodek udostępnia ofiarom produkty otrzymane z Banku Żywności (mleko, mąka, dżemy, sery itp.).</p> <p>Ośrodek pomaga w jak najszerszym otrzymaniu pieniędzy z Ośrodków Pomocy Społecznej na zakup żywności</p>	<p>a) Opracowanie diagnozy rodziny i indywidualnego</p>	<p>Liczba osób osólem 79 w tym:</p>	<p>Z pomocy całodobowej skorzystało:</p>	<p>Jednostki organizacyjne pomocy</p>	<p>Monitorujące i Ewaluacyjne: W trakcie pobytu</p>	<p>- Stworzenie powiatowego programu</p>
				<p>f) ogólnodostępnych łazienek, wyposażonych w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób, g) ogólnodostępnej kuchni, h) pomieszczenia do prania i suszenia, i) wyżywienia, odzieży i obuwia, j) środków higieny osobistej i środków czystości.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo, z wyjątkiem</p> <p>wyżwienia – ze względu na niższe niż planowane środki finansowe.</p> <p>Ośrodek udostępnia ofiarom produkty otrzymane z Banku Żywności (mleko, mąka, dżemy, sery itp.).</p> <p>Ośrodek pomaga w jak najszerszym otrzymaniu pieniędzy z Ośrodków Pomocy Społecznej na zakup żywności</p>	<p>a) Zapewnienie schronienia ofiarom</p>	<p>Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla</p>			<p>poprzez Ośrodki Pomocy Społecznej, kuratorów sądowych. W chwili opuszczenia przez osobę pokrzywdzoną hotelu SOW dokonywana jest ocena realizacji planu pomocy, ocena stopnia zaangażowania osoby doznającej przemocy w rodzinie w proces wychodzenia z sytuacji przemocowej, sporządzone jest podsumowanie rezultatów pracy.</p> <p>Działania monitorujące i ewaluacyjne wobec osób opuszczających SOW są odnotowane w dokumentacji dotyczącej danej osoby.</p>		

<p>Ofiar Przemocy w Rodzinie w Zdunach ul. Strzelecka 10</p>	<p>przemocy w rodzinie, bez skierowania i bez względu na dochód, na okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie o kolejne trzy miesiące, b) ochronę ofiar przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, c) udzielenie natychmiastowej pomocy psychologicznej, prawnej i wsparcia, d) rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy, e) wspieranie w przewidywanych sytuacjach kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w rodzinie.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>piętnastu osób; b) 5 pomieszczeń do spania przeznaczonych maksymalnie dla piętnastu osób, z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej ofiary przemocy w rodzinie, c) wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego, d) miejsca zabaw dla dzieci, e) pomieszczenia do nauki, f) pracownia komputerowa z dostępem do Internetu g) ogólnodostępny ch łazienek, wyposażonych w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób, h) pokój pierwszego kontaktu i) ogólnodostępnej kuchni, jadalni j) pomieszczenia do prania i suszenia, k) wyżywienia (3 posiłki dziennie, w tym obiad złożony z dwóch dań), l) odzieży i obuwia, m) środków higieny osobistej i środków czystości.</p>	<p>planu pomocy ofiary przemocy w rodzinie uwzględniającego: potrzeby, cele, metody i czas pomocy, b) udzielenie poradnictwa: psychologicznego, – prawnego, – socjalnego, c) prowadzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, d) prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, e) zapewnienie dostępu do pomocy medycznej, f) przeprowadzenie i diagnozy sytuacji dzieci i udzielenie im wsparcia psychologicznego, g) udzielenie konsultacji wychowawczych.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>26 kobiet 0 mężczyzn 53 dzieci</p> <p>Osoby starsze 0 kobiet 0 mężczyzn</p> <p>Osoby niepełnosprawne 0 kobiet 0 mężczyzn 0 dzieci</p>	<p>79 osób Z pomocy doraznie skorzystało: 10 osób</p>	<p>społecznej (OPS, PCPR) - policja - prokuratura - sądy, - zakłady opieki zdrowotnej i poradnie zdrowia psychicznego, - szkoły, - przedszkola, - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Krotoszynie, - organizacje pozarządowe, - punkty konsultacyjne przy jednostkach samorządu gminnego, - parafie, - urzędy miejskie i gminne, Komisje ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, - powiatowe urzędy pracy, - poradnie leczenia uzależnień, - placówki Kuratorskiej opiekuńczo – wychowawcze, - Wydział Polityki Społecznej WUW.</p>	<p>klientki w Ośrodku uzyskiwane są informacje z dostępnymi źródłami o miejscu pobytu sprawcy przemocy oraz podjęte przez niego działania korekcyjno naprawcze. Po opuszczeniu Ośrodka przez klientkę, monitorowanie obejmuje miejsce pobytu klientki, sprawcy przemocy oraz ich aktualną sytuację. Monitoring trwa przez okres kolejnych 6 miesięcy. Informacje dotyczące klientów podczas monitoringu uzyskujemy od pracowników: MOPS, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie, Punktów Interwencji Kryzysowej, Kuratorskiej Służby Sądowniczej, pracowników oraz policji. Po puszczeniu SOW przez osobę pokrzywdzoną, dokonywana jest ocena realizacji planu pomocy oraz</p>	<p>przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - prowadzenie szkoleń dla pracowników jednostek gminnych w zakresie zespołów interdyscyplinarnych, - organizacja konferencji i szkoleń, - udział w pracach nad nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, - wyrażenie Złoty Telefon, - współpraca przy tworzeniu wielkopolskiego modelu pracy ze sprawcą przemocy, - uzyskanie przez 2 osoby certyfikatu specjalisty w zakresie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie Instytutu Psychologii Zdrowia, - uzyskanie Certyfikatu „Niebieski Pokój” Fundacji Dzieci Niezysuje i MS.</p>
---	--	--	--	--	---	--	---	--

16.	Zachodnio-pomorskie	Specjalistyczny Ośrodek wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Ul. Grunwaldzka 49 78-200 Białogard	- Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie, bez skierowania i bez względu na dochód, na okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie, - ochronę ofiar przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc w rodzinie, (ochrona obiektu przy pomocy monitoringu) - udzie lamie natychmiastowej pomocy psychologicznej, medycznej i wsparcia, - rozpoznanie	Zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2006 roku ośrodek zapewnia - pomieszczenia do spania – jedno pomieszczenie maksymalnie dla pięciu osób, z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej ofiary przemocy w rodzinie, - wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego, - miejsca zabaw dla dzieci, - pomieszczenia do nauki, ogólnodostępnych łazienek, wyposażonych w sposoby umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i	- Opracowanie diagnozy osoby doznającej przemocy w rodzinie oraz sytuacji rodzinnej w oparciu o informacje pozyskane od instytucji zajmujących się osobą w miejscu zamieszkania. Analiza dokumentów, wywiad środowiskowy. - badania psychologiczne, - określenie priorytetów do pracy z rodziną, - sporządzenie indywidualnego planu pomocy rodzinie uwzględniającego potrzeby, cele i metody pracy oraz czas realizacji, - osoba doznająca przemocy ma stały dostęp do porad	<u>Liczba osób ogółem</u> 25 w tym: 16 kobiet 1 mężczyzna 8 dzieci <u>Osoby starsze</u> 0 kobiet 0 mężczyzn <u>Osoby niepełnosprawne</u> 0 kobiety 0 dziecko	Z pomocy całodobowej skorzystało 13 osób Z pomocy doraznej skorzystało 12 osób	Jednostki organizacyjne pomocy społecznej (OPS, PCPR) Miejski Zespół interdyscyplinar ny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Białogardzie, - Gminny Zespół interdyscyplinar ny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Białogardzie, - Gminny Zespół interdyscyplinar ny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Karlinie, - Gminny Zespół interdyscyplinar ny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Tychowie, - policja -prokuratura - sąd oraz Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej (Wydział Karny, Rodziny i	jej stopień zaangażowania w proces wyjścia z przemocy. Działania monitorujące i ewaluacyjne wobec osób opuszczających SOW są odnotowane w dokumencie „Monitoring osoby opuszczającej Ośrodek”.	Monitorujące i Ewaluacyjne: Ośrodek nawiązuje współpracę z instytucjami pomocowymi na terenie zamieszkania ofiary i przekazuje sprawę dalszego monitorowania W przypadku gdy osoba doznająca przemocy pochodzi z najbliższego terenu gdzie usytuowany jest Ośrodek może uczestniczyć w grupie wsparcia. Za zgodą klientki utrzymywany jest kontakt telefoniczny. W chwili opuszczenia przez osobę pokrzywdzoną SOW dokonywana jest ocena realizacji planu pomocy, ocena stopnia	8-9 marzec Szkolenie dla członów Miejskiego zespołu interdyscyplinar nego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie – szkolenie dotyczyło pracy z osobami doznającymi przemocy. 15-16 listopad Szkolenie dla członów Miejskiego zespołu interdyscyplinar nego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie – szkolenie dotyczyło pracy z osobami stosującymi przemoc w rodzinie Kwiecień – listopad 2010 rok Kampania społeczna „Przemocy w rodzinie mówimy NIE” realizowana od kwietnia 2010 roku do 10 listopada 2010 roku. Celem tej kampanii było uwrażliwienie
-----	---------------------	---	---	---	---	--	---	--	--	---	---

			<p>sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy, - w spieranie w przewidywaniu u sytuacji kryzysowej związanej z występowaniem przemocy w rodzinie.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób, - ogólnodostępnej kuchni, - pomieszczenia do prania i suszenia, - wyżywienia, - odzieży i obuwia, - środków higieny osobistej i środków czystości; Ośrodek dysponuje 10 miejscami, znajdują się w nim 3 sypialnie, dwie 3-osobowe i jedna 4-osobowa. Ośrodek dysponuje 2 łazienkami z toaletami. Na wyposażeniu Ośrodka dostępne są także komputery z dostępem do Internetu.</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>	<p>prawnych, medycznych i socjalnych, - objęcie rodziny pomocą terapeutyczną, Priorytety działań, cele i metody pracy mogą ulec zmianie w trakcie pobytu w ośrodku, są dostosowywane do aktualnych potrzeb osoby doznającej przemocy,</p> <p>Standard realizowany prawidłowo</p>		<p>Nieletnich) -zakłady opieki zdrowotnej i poradnia zdrowia psychicznego -szkoły, przedszkola -poradnie psychologiczno-pedagogiczne -organizacje pozarządowe -punkty konsultacyjne działające przy jednostkach samorządu gminnego -parafie -Urzędy Gmine i Miejskie -Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych -Powiatowe Urzędy Pracy -Wydział Polityki Społecznej I inne instytucje według potrzeb.</p>	<p>zaangażowania osoby doznającej przemocy w rodzinie w proces wychodzenia z sytuacji przemocowej, sporządzane jest podsumowanie rezultatów pracy – pismo z tymi informacjami jest przesyłane do instytucji pomocowej na której terenie zamieszkuje osoba opuszczająca SOW. Działania monitorujące i ewaluacyjne wobec osób opuszczających SOW są odnotowane w „Karcie Klienta SOW”.</p>	<p>społeczeństwa na zjawisko przemocy w rodzinie. W tym celu w biłogardzkich szkołach został ogłoszony konkurs na plakat dotyczący problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Uczestnicy konkursu zaprezentowali swoje prace pod koniec czerwca. Do akcji włączyły się biłogardzkie markety, (Lidl, Kaufland, Biedronka, Intermarche) których przedstawiciele wyróżnili najlepsze prace. 8 listopada w biłogardzkim Centrum Kultury i Spotkań Europejskich odbył się finał kampanii społecznej, podczas której przedstawiciele marketów wręczyli nagrody laureatom konkursu. Wyróżnione prace zostały wydrukowane na ekologicznych torbach papierowych z informacjami dotyczącymi możliwości uzyskania pomocy dla ofiar i sprawców przemocy. Drugi etap kampanii odbył się 10 listopada 2010 r, wówczas w biłogardzkich marketach wolontariusze rozprawdzali</p>
--	--	--	---	--	---	--	--	--	--

													ekologiczne torby papierowe z informacjami dotyczącymi przemocy w rodzinie. Organizatorzy kampanii w ten sposób zamierzają uwrażliwić społeczeństwo oraz wskazać jak reagować na to zjawisko przemocy w rodzinie.
	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie ul. Dąbrowskiego 4 72-600 Świnoujście	-Zapewnienie schronienia bez skierowania na okres 3 miesięcy z możliwością przedłużenia, -ochrona przed sprawcą przemocy, -udzielenie pomocy psychologicznej i wsparcia, zagwarantowanie poczucia bezpieczeństwa -rozeznanie sytuacji ofiary, informowanie sprawców przemocy o programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy, wsparcie w przezwyciężaniu trudnej sytuacji życiowej np. pomoc w znalezieniu pracy.	Ośrodek posiada 9 pomieszczeń w tym -pokój nauk, -pokój zabaw, -pokój dzienny, -dwie łazienki, -aneks kuchenny, -przedpokój, -dwa pomieszczenia biurowe, -zapewnienie wyżywienia, środków higieny, czystości, leków pierwszej potrzeby. Ośrodek posiada osobną klatkę schodową. Ośrodek zabezpiecza miejsca dla 10 osób. Standard jest realizowany prawidłowo	- Zdiagnozowanie sytuacji rodzinnej ofiary, - sporządzenie indywidualnego planu pomocy uwzględniającego potrzeby, cele, metody pracy, - udzielenie poradnictwa psychologicznego, prawnego, pedagogicznego -pomoc w formie terapii indywidualnej, grupowej mającej na celu umocnienie ofiary przemocy, - udzielenie wsparcia i potrzebnej pomocy pozostałym członkom rodziny w której występowało zjawisko przemocy, - pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi.	Liczba osób ogółem: 130 w tym: 111 kobiet, 14 mężczyzn, 5 dzieci Osoby starsze: 20 kobiet 5 mężczyzn Osoby niepełnosprawne: 3 kobiety 2 mężczyzn 0 dzieci	Z pomocy całodobowej skorzystało 20 osób Z pomocy doraznej: 130 osób	Współpraca z: - pracownikami socjalnymi MOPR, -OIK, -Ośrodkami Leczenia Uzaleźnionych, - pedagogami szkolnymi, - Prokuraturą, - Sądem, - Policją, - szkołami, - kuratorami, - Powiatowym Urzędem Pracy, -przedsiębiorcami, - żłobkiem - Aresztem Śledczym, - MOPR w Szczecinie, Gryfinie, - Kościółami	Monitorujące i Ewaluacyjne: wizyty w miejscach zamieszkania, Monitorowanie obejmujące okres do 6 miesięcy; pracownicy socjalni Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie, Punktów Interwencji Kryzysowej są w stałym kontakcie z pracownikami Kuratorskiej Służby Sądowniczej, pracownikami Ośrodków Pomocy Społecznej, którzy sporządzają rodzinne wywiady środowiskowe monitorowane jest środowisko zamieszkania uczestnika programu przez przeszkoloną osobę pierwszego kontaktu W chwili	Wyrukowanie ulotek dotyczących przemocy dla osób starszych, prowadzenie w szkołach oraz przedszkolu zajęć profilaktyczno – edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy, ogłoszenie w szkołach konkursu plastycznego dotyczącego zjawiska przemocy, przygotowanie dla klientek SOWOPR spotkania z okazji „Dnia Kobiet”, zorganizowanie, przeprowadzenie Kampanii „Białej Wstażki”, współprzygotowanie i współorganizowanie „I Świnoujskich Obchodów Dnia Rodziny”, zorganizowanie spotkania świątecznego, wytypowanie klientek SOWOPR				

**RAPORTY Z PROWADZONYCH
PROGRAMÓW ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO – EDUKACYJNYCH
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE
W 2010 ROKU**

Lp.	Województwo Podmiot realizujący zadanie	Liczba osób oraz płeć osób poddanych programom korekcyjno- edukacyjnym w 2010 roku <i>(proszę uwzględnić tylko te osoby, które przystąpiły do programu i go ukończyły)</i>			Nazwa Programu Korekcyjno- Edukacyjnego	Forma i sposób realizacji programów korekcyjno - edukacyjnych	Czas trwania programów korekcyjno- edukacyjnych	Efekty prowadzenia programów korekcyjno- edukacyjnych	Sposób i czas monitorowania efektów programów w korekcyjno- edukacyjnych wobec osób, które zakończyły program
		Osoby uczestniczące w programach korekcyjno- edukacyjnych ze względu na fakt skazania za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, odbywających karę pozbawienia wolności albo, wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonywanie kary	Osoby stosujące przemoc w rodzinie, które uczestniczą w terapii uzależnienia od alkoholu lub narkotyków i uczestniczą w programach korekcyjno – edukacyjno – innych, które stanowią uzupełnienie terapii	Osoby, które w wyniku innych okoliczności zgłosiły się do uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie					
1.	DOLNOŚLĄSKIE Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze	0	0	40 mężczyzn 4 kobiet	Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie realizowany według modelu Milтона Ericksona	Formy: - indywidualne oddziaływania korekcyjno-edukacyjne - grupa samopomocowa Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań przemocowych Sposób: - warsztaty - ćwiczenia - treningi edukacyjne - konsultacje	Zajęcia odbywały się regularnie raz w tygodniu – poniedziałki. Czas uczestnictwa w programie dostosowany był do indywidualnych postępów klienta.	Głównym założeniem realizacji programu jest zaprzestanie stosowania i zapobieganie występowania zjawiska przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu: - uswiadomienie czym jest przemoc, - rozpoznanie, - wydobycie i poszerzenie już istniejących zasobów uczestnika niezbędnych do skorygowania przekonań i postaw przemocowych -promowanie wartości i postaw będących alternatywą wobec postaw wspierających przemoc - ćwiczenie nowych konstruktywnych form myślenia i reagowania na	Monitorowanie występowania przemocy dokonywane było w kilka miesięcy po zakończeniu programu dzięki informacjom uzyskanym od ofiar przemocy lub pracowników instytucji pomocowych.

										rzecz utrzymywania egalitarnych relacji między ludzkich bez przemocy. Założenia programu zostały zrealizowane. W grupie osób stosujących przemoc, która uczestniczyła w Programie, u 89% monitoring nie ujawnił występowania zachowań świadczących o stosowaniu przemocy w rodzinie.	Na bieżąco monitoruje się efekty programu poprzez współpracę z instytucjami pomocowymi oraz rodzinami osób uczestniczących w programie.				
						15 kobiet 109 mężczyzn				Program korekcyjno- edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie	-Sesje indywidualne - sesje grupowe ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań osoby stosującej przemoc w rodzinie	Sesje indywidualne: od stycznia do grudnia 2010r. - 1 raz w tygodniu (sobota) w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinnie w Wałbrzychu, ul. Limanowskiego 9 - 1 raz w tygodniu (środa) w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w Mieroszowie, Plac Niepodległości 1 - 1 raz w miesiącu	Sesje indywidualne: od stycznia do grudnia 2010r.	Sesje indywidualne: od stycznia do grudnia 2010r. - 1 raz w tygodniu (sobota) w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinnie w Wałbrzychu, ul. Limanowskiego 9 - 1 raz w tygodniu (środa) w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w Mieroszowie, Plac Niepodległości 1 - 1 raz w miesiącu	Na bieżąco monitoruje się efekty programu poprzez współpracę z instytucjami pomocowymi oraz rodzinami osób uczestniczących w programie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie	3 mężczyzn	2 mężczyźni	10 mężczyzn	Mężczyźni mówią „nie”	<p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozmowy indywidualne w celu dokonania diagnozy problemu - sesje grupowe obejmujące edukację (dotyczącą istoty, aspektów, czynników determinujących przemoc) i trening służący zmianie zachowań z przemocowych na asertywne <p>Sposób:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mikro wykłady - warsztaty - ćwiczenia - psychodramy 	<p>Sesje grupowe: od 01.01.2010 r. do 31.12.2010 r. w sposób ciągły</p> <p>rozmowy indywidualne: z każdym uczestnikiem zajęć, przed sesjami grupowymi i wg potrzeb</p>	<p>Głównym założeniem realizacji programów jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowanie świadomości bycia sprawcą przemocy - uświadomienie czym jest przemoc - uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich - rozpoznawanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe - nabywanie umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez agresji - nabywanie umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie - uczenie się korzystania z pomocy innych <p>Wg opinii prowadzącego zajęcia założenia programu zostały zrealizowane poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nabywanie umiejętności radzenia sobie ze złością i gniewem - nabywanie umiejętności słuchania i stosowania technik komunikacyjnych - nabywanie umiejętności rozwiązywania problemów i kwestii spornych - ukształtowanie świadomości w zakresie ról męża i ojca (co pozwala ustalić granice odpowiedzialności i 	<p>Po zakończeniu zajęć monitorowanie odbywało się poprzez kontakty z instytucjami pomocowymi (MOPS, KPP, zespół kuratorskiej służby sądowej) oraz rodzinami osób korzystających z zajęć w okresie do jednego roku po zakończeniu programu</p>
--	------------	-------------	-------------	-----------------------	---	--	--	--

		1 mężczyzna	6 mężczyzn	29 mężczyzn 1 kobieta	Program edukacyjny - korekcyjny „Partner” i Program z Duluth.	<p>Formy:</p> <ol style="list-style-type: none"> Praca z indywidualnym przypadkiem. Metoda grupowa. Metoda srodowiskowa. Metoda ogólna. <p>Sposób:</p> <ol style="list-style-type: none"> Mikrowykłady. Wykłady. Burza mózgów. Dyskusja. Porady specjalistyczne (radca prawny). Prezentacje multimedialne. Prace pisemne. 	<p>Sesje grupowe:</p> <p>I Etap: od 01.02.2010 r. do 30.04.2010 r. - 6 godzin pracy indywidualnej i 36 godzin pracy grupowej.</p> <p>W pierwszym Etapie były 4 grupy edukacyjno - korekcyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie.</p> <p>II Etap: od 01.10.2010 r. do 20.12.2010 r.</p>	<p>Podczas warsztatów edukacyjno – korekcyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie:</p> <ol style="list-style-type: none"> Doskonalamo wiedzę uczestników na temat przemocy, przeciwdziałania jej oraz uczeno umiejętności radzenia sobie z sytuacjami kryzysowymi. Edukowano sprawców w zakresie pozytywnych zachowań jak i właściwego postępowania ludzi. Wypracowano w grupie zasadę zaufania i 	<p>obowiązku za nie) - zbudowanie pozytywnego obrazu samego siebie (umożliwia stawianie realnych celów i planów życiowych) - zaprzestanie zachowań agresywnych Charakter pracy grupy był otwarty – każda osoba wchodząca do grupy mogła skorzystać z doświadczeń osób pracujących wcześniej, co wywalało aktywność, pozwalało na osiągnięcie spokoju, nabywanie pewności siebie, a to z kolei wpływało na dynamikę pracy grupy (angażowanie się w problematykę, otwartość, odwoływanie się do własnych doświadczeń i nabywanie szacunku do siebie i pozostałych członków grupy)</p>	<p>Po zakończeniu Programu uczestnicy warsztatów zadeklarowali, że chętnie kontynuwaliby zajęcia edukacyjno - korekcyjne poszerzone o tematy dotyczące przemocy. Sprawcy mieli świadomość krywdzenia bliskich osób i potrafili radzić sobie z gniewem i złością. Sprawcy mieli przekonanie, że „będą jeszcze lepszymi i dobrymi ludźmi”, „odczuwali spokój.</p>
Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Jeleniej Górze										

				<p>8. Autodiagnoza doświadczeń. 9. Rundki. 10. Psychodrama.</p>	<p>- 6 godzin pracy indywidualnej i 36 godzin pracy grupowej. W drugim Etapie były 3 grupy edukacyjne - korekcyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie. W 2010 r. ogółem było 7 grup dla osób stosujących przemoc w rodzinie.</p>	<p>poczucia bezpieczeństwa. 4. Uczono metod redukowania stresu. 5. Zapoznawano, ćwiczone i doskonalono umiejętności komunikacyjne, słuchania, rozwijania postaw kreatywności i twórczego myślenia. 6. Zachęcano do refleksji nad własnym zachowaniem. 7. Poszerzano wiedzę na temat uczyć oraz mechanizmów radzenia sobie z negatywnymi emocjami. 8. Prowadzono działania w kierunku usuwania napięć pojawiających się w trudnych sytuacjach indywidualnych i rodzinnych. 9. Poszukiwano, uczono konstruktivnych i akceptowanych społecznie sposobów rozładowania agresji w tym negatywnych emocji. 10. Uświadamiano sprawcom przemocy branie pełnej odpowiedzialności za popełniane czyny oraz ich konsekwencji.</p>	<p>wiarę że pokonają swoje słabości”. Sprawy potrafi wymienić się swoimi doświadczeniami, refleksjami i określać pozytywne uczucia. Nauczyl się, że „gniew to sygnał dla mnie mówiący, że moja potrzeba nie została zaspokojona”. Zajęcia pokazywały sprawcom „jak przyjmować krytykę i jak sobie z nią radzić”. Oświadczyli, że łatwo można „uwolnić się od gniewu i złości” (ankieta ewaluacyjna). Po zakończeniu zajęć Ośrodek monitorował osoby korzystające z Programu, na wiązywał kontakt z instytucjami pomocowymi (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, dzielnicowi, Prokuratura, Sąd Rodzinny i Nieletnich, Sąd Kamy, kuratorzy zawodowi i społeczni, placówki opiekuńczo - wychowawcze, Rodzinny Ośrodek Diagnostyczny - Konsultacyjny). Sprawy kontynuują pracę w grupach wsparcia przez okres 12 miesięcy.</p>
--	--	--	--	---	---	---	--

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Miliezu	5 mężczyzn	0	0	Program korekcyjno- edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie. Model Duluth	<p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sesje indywidualne - sesje grupowe <p>Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań</p> <p>Sposób:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykłady, - warsztaty, - ćwiczenia - treningi edukacyjne - odgrywanie ról - prace pisemne - dyskusja <p>Z odwołaniem się do własnych doświadczeń</p>	<p>Sesje grupowe: (system grupy orwartej)</p> <p>Sesje indywidualne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kwalifikujące do programu 2. w toku programu <ul style="list-style-type: none"> - z uzasadnionych powodów, w sytuacjach kryzysowych <p>Dodatkowo: zespoły interwencyjne</p>	<p>Głównym założeniem realizacji programu jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe - nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji - naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych <p>Założenia programu zostały zrealizowane przy wysokiej aktywności uczestników.</p> <p>Efekt: zaprzestanie stosowania przemocy</p>	<p>Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywało się poprzez kontakty z instytucjami pomocowymi (Policja, zespół kuratorskiej służby sądowej) oraz rodzinami osób korzystających z zajęć w okresie do 12 miesięcy po zakończeniu programu w uzasadnionych przypadkach w okresie do 2 lat.</p>
Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Polkowicach	5- mężczyzn	0	2- mężczyzn	„STOP PRZEMOCY”	<p>Sesje indywidualne. Sesje grupowe</p> <p>Wykłady, projekcje filmów edukacyjnych, warsztaty umiejętności społecznych, zadania terapeutyczne, -zmiana zachowań i postaw osób stosujących przemoc</p> <p>-doskonalenie umiejętności sprawców w zakresie samokontroli i agresywnych zachowań</p>	<p>Od kwietnia 2010r do grudnia 2010r nabór, rekrutacja, prowadzenie pracy socjalnej, monitoring programu</p> <p>Od maja 2010r do grudnia 2010r Wsparcie pedagogiczne, udzielanie porad,</p>	<p>Główne założenia programu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie sprawy czym jest przemoc - uświadomienie konsekwencji psychologicznych, prawnych, socjalnych stosowania przemocy i ich skutki jakie wywołują u ofiar - doskonalenie umiejętności panowania nad agresją 	<p>Monitoring odbywa się poprzez kontakty z instytucjami pomocowymi: OPS, Policja, kuratorzy sądowi, uczestnikami programu oraz rodzinami</p> <p>Kontakty mają formę indywidualną oraz telefoniczną, a po ok. 9 miesiącach od zakończenia programu</p>

				<p>- konstruowanie „Panelu bezpieczeństwa w rodzinie” - dostarczanie wiedzy na temat przemocy i jej niewolenia - kształtowanie postawy partnerstwa i szacunku do innych osób - branie odpowiedzialności za swoje zachowanie agresywne</p>	<p>prowadzenie warsztatów Od maja 2010r do grudnia 2010r obsługa prawna programu, porady prawne dla uczestników, warsztaty wiedzy obywatelskiej i prawnej Od kwietnia 2010r do grudnia 2010r warsztaty psychoterapeutyczne, warsztaty terapeutyczne, konsultacje indywidualne, terapia uzależnień</p>	<p>- doskonalenie umiejętności konstruktywnego wyrażania złości - nauka umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia agresji - rozpoznawanie przez sprawcę sygnałów ostrzegających, zapowiadających zachowania przemocowe - opracowanie „Planu bezpieczeństwa” zapobiegającemu użyciu siły i przemocy - nauka umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia agresji i konstruktywnego wyrażania uczuć - promocja pozytywnych postaw i standardów wartości -sklonienie do refleksji nad własnym zachowaniem -diagnoza pozytywnych stron sprawy przemocy oraz deficytów mających stanowić punkt wyjścia do dalszej pracy korekcyjnej - podjęcie i zaangażowanie w edukację mającą na celu zdobycie konkretnych umiejętności radzenia sobie ze stresem negatywnymi emocjami, agresją, a także pozyskanie informacji dotyczących własnej osoby i zwiększenie poczuci kontroli nad własnym życiem.</p>	<p>zostanie przeprowadzony wywiad środowiskowy z rodziną lub uczestnikiem programu.</p>
--	--	--	--	--	---	---	---

Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ.	40 – mężczyzn	0	60 mężczyzn	Program korekcyjno- edukacyjny dla sprawców przemocy domowej w ramach projektu przeciwdziałania przemocy	Formy: -indywidualne spotkania terapeutyczne - grupowe spotkania terapeutyczne - diagnoza psychiatryczna Sposób: - mini wykłady - dyskusja - ćwiczenia - psychodrama - burza mózgów - praca w grupach	48 godzin terapeutycznej pracy grupowej Sesje grupowe i indywidualne: Od marca 2010 do grudnia 2010r.	- Uświadomienie czym jest przemoc - uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przem. wobec bliskich - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe - nabywanie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinnie bez użycia agresji - naukę umiejętności partnerskiego ukladania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane. Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie.	Monitoring prowadzony był podczas udziału w programie oraz przez ok. 6 miesięcy po jego zakończeniu (w kontrakcie klienci zobowiązali się to kontakt z terapeutą przez co najmniej 6 miesięcy po zakończeniu terapii . Monitorowanie sytuacji rodziny – kontakt z ofiarami w trakcie trwania sesji terapeutycznych ze sprawcą – ok. 1 roku. W zakładzie karnym – brak w/w możliwości monitorowania
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Legnicy	0	0	20 - mężczyzn -	Program Model Integracyjny	Formy: - specjalistyczne poradnictwo, - kontakty telefoniczne, - osobisty kontakt w ośrodku, - interwencja w miejscu zamieszkania, Sposób: - indywidualne spotkania informacyjne, - wykłady	Styczeń-grudzień 2010	Głównym założeniem realizacji programu jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację sprawców.	Specjaliści wychodzący w ramach programu korekcyjno edukacyjnego do sprawców przemocy systematycznie monitorują ich sytuację rodzinną, tj. czy sprawca przemocy podjął jakiegokolwiek działania na rzecz poprawy sytuacji w rodzinie, czy zaprzestał stosowania przemocy

	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelinie	7- mężczyzn	0	4-kobiety	Program „Partner”	<p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> -sesje indywidualne -sesje grupowe <p>Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań</p> <p>Sposób:</p> <ul style="list-style-type: none"> - warsztaty - ćwiczenia - treningi edukacyjne 	<p>Sesje grupowe: Od maja do sierpnia 2010 r.</p> <p>Sesje indywidualne: Maj 2010 r.</p>	<p>Głównym założeniem realizacji programów jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu :</p> <ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zachowań przemocowe, - nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych. <p>W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane. Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie, i wytrwała zaprzestała stosować przemoc</p>	<p>Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywało się poprzez kontakty z instytucjami pomocowymi (osrodek pomocy społecznej, Policja, zespół kuratorskiej służby sądowej) oraz rodzinami osób korzystających z zajęć w okresie do 12 miesięcy po zakończeniu programu w uzasadnionych przypadkach w okresie do 2 lat.</p>
2.	Kujawsko-Pomorskie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Inowrocław	10 mężczyzn	0	0	“Można Inaczej”	<p>Program korekcyjno-edukacyjny prowadzony w Areszcie Sledczym w Inowrocławiu</p> <p>Forma: 1.sesje indywidualne 2.sesje grupowe</p> <p>Sposób: -wykłady</p>	<p>I.edycja III-VI 2010</p> <p>II edycja VIII-XII 2010</p>	<p>Kryteria oceny :</p> <ul style="list-style-type: none"> - obecność - nie stosowanie przemocy- trzeźwość -zaakceptowanie - zastosowanie poznanych technik - zwracanie się o pomoc - świadomość procesu - aktywne zaangażowanie - otwarcie się - delikatny sposób 	<p>Monitorowanie przeprowadzone będzie rok do dwóch lat po opuszczeniu zakładu karnego.</p> <p>Sposobem monitorowania będzie zbieranie informacji ze środowiska we współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej z Policją i</p>

					<p>-scenki rodzajowe</p> <ul style="list-style-type: none"> - warsztaty - ćwiczenia - treningi edukacyjne, - psychodramy, <p>Poprzez sesje indywidualne przygotowano listę osób zakwalifikowanych do programu, które używają przemocy, przyznają się do tego, mają świadomość, że potrzebują pomocy.</p> <p>Zajęcia grupowe polegały na oddziaływaniach edukacyjnych, które zostały poparte praktycznymi ćwiczeniami.</p> <p>Na spotkaniach przeanalizowano osiem bloków tematycznych (na każdy blok przeznaczone zostały 3 spotkania):</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznanie emocji, sterowanie złością doświadczenie empatii, komunikowanie się, rozwiązywanie konfliktów, rozpoznanie mechanizmów obronnych pozwalających na nieosowianie przemocy, radzenie sobie ze stresem, napięciem. 		<p>wyrażania siebie odpowiedzialność w sprawach finansowych.</p>	<p>kuratorami.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--------------------

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzime Mogilno	5 mężczyzn	0	0	<p>Program pn. "Educations Groups for Men Who Batter – The Duluth Model"</p> <p>Forma: 1.sesje indywidualne 2.sesje grupowe</p> <p>Sposób: -wykłady -scenki rodzajowe - warsztaty - ćwiczenia - treningi edukacyjne, - psychodramy,</p>	Październik – grudzień 2010	<p>Jednym z głównych założeń realizacji programu była pomoc sprawcom w celu zaprzestania stosowania przemocy poprzez edukację oraz korygowanie zachowań i sposobu myślenia mającą na celu uswiadomienie sprawcom czym jest przemoc. Istotne było, aby sprawcy uzyskali świadomość własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, potrafili rozpoznawać sygnały ostrzegawcze zapowiadające zachowania przemocowe, poznali nowe sposoby radzenia sobie z napięciem, złością, negatywnymi uczuciami. Ważne było, aby nabyli także nowe umiejętności służące rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez agresji, umiejętności partnerskiego układowania stosunków w rodzinie, nauczyli się korzystania z pomocy innych.</p> <p>W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane. Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie, utrzymywała trzeźwość i nie stosowała przemocy</p>	<p>Monitorowanie jest zaplanowane po opuszczeniu przez uczestników zakładu karnego ok. 6-12 miesięcy. Trenerzy mają stały kontakt z pracownikami aresztu uczestników. Planuje się z pracownikami ośrodków pomocy społecznej, kuratorami i przedstawicielami policji monitorować uczestników na wolności.</p>
--	------------	---	---	---	-----------------------------	---	--

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzine Naklo n/N	1 mężczyzna	2 mężczyzn	0	Program pn. "Educations Groups for Men Who Batter – The Duluth Model"	Forma: 1.sesje indywidualne 2.sesje grupowe Sposób: -wykłady -scenki rodzajowe - warszaty - ćwiczenia - treningi edukacyjne, - psychodramy,	Sesje indywidualne – sierpień wrzesień 2010r. Sesje grupowe – wrzesień grudzień 2010r.	Jednym z głównych założeń realizacji programu była pomoc sprawcom w celu zaprzestania stosowania przemocy poprzez edukację oraz korygowanie zachowań i sposobu myślenia mającą na celu uświadomienie sprawcom czym jest przemoc uczuciami. zrealizowane.	Monitorowanie jest zaplanowane do 12 miesięcy po zakończeniu programu.
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzine Węcbork	4 mężczyzn	2 mężczyzn	0	Program pn. "Educations Groups for Men Who Batter – The Duluth Model"	Forma: 1.sesje indywidualne 2.sesje grupowe Sposób: -wykłady -scenki rodzajowe - warszaty - ćwiczenia - treningi edukacyjne, - psychodramy,	IX-XII 2010	Jednym z głównych założeń realizacji programu była pomoc sprawcom w celu zaprzestania stosowania przemocy poprzez edukację oraz korygowanie zachowań i sposobu myślenia mającą na celu uświadomienie sprawcom czym jest przemoc. Istotne było, aby sprawcy uzyskali świadomość własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, potrafili rozpoznawać sygnały ostrzegawcze zapowiadające zachowania przemocowe, poznali nowe sposoby radzenia sobie z napięciem, złością, negatywnymi uczuciami. Ważne było, aby nabyli także nowe umiejętności służące rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez agresji, umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, nauczyli się korzystania z	Osoby do uczestnictwa w programie wytypowane zostały wspólnie z Sądem Rejonowym w Tucholi. Jego monitorowanie odbywać się będzie poprzez sąd, policję, ośrodki pomocy rodzinnej oraz społecznej oraz rodzinę. Program zakończył się w miesiącu grudniu 2010r. W kwietniu 2011r. wystosowano pisma do właściwych podmiotów (sąd, policja, ośrodki pomocy społecznej) z prośbą o informację nt. funkcjonowania rodziny po uczestnictwie członka rodziny w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie.

3.	LUBELSKIE Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białej Podlaskiej	10 mężczyzn	0		- Sesje indywidualne, - sesje grupowe, - praca nad zmianą postaw, Program autorski pt. „Przezań być wrogiem a zostać przyjacielem”.	- Mimi wykłady, - warszaty, - ćwiczenia, - treningi edukacyjne, - dyskusje grupowe, - projekcja filmów. - warszaty, - ćwiczenia, - treningi edukacyjne, - dyskusje grupowe, - projekcja filmów.	W okresie sprawozdawczym odbyły się 3 edycje programów korekcyjno-edukacyjnych trwających po 3 miesiące. Pierwsza i druga sesja odbywała się na przełomie kwietnia-czerwca 2010 r. Zajęcia prowadzone były w systemie otwartym w gminie Piszczac. Trzecia sesja została zrealizowana na przełomie października-października-grudnia 2010 r. w systemie zamkniętym w Zakładzie Karnym w Białej Podlaskiej.	pomocy innych.	- Przymanie się przez sprawcę do faktu stosowania przemocy, - powstrzymanie się przez uczestników od aktów przemocy domowej dzięki nabytej wiedzy na temat samokontroli; - uświadomienie sprawcy, że jego zachowania w stosunku do bliskich mają charakter przemocowy, - przekazanie sprawcy wiedzy na temat sygnałów ostrzegawczych zapowiadających pojawienie się zachowania przemocowego, - Nabycie umiejętności służących konstruktywnemu rozwiązywaniu konfliktów i wyrażania uczuć bez użycia agresji, - Nauka umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych, - podniesienie poziomu wiedzy społecznej na temat mechanizmów i konsekwencji braku właściwej reakcji na przemoc w rodzinie lub najbliższym otoczeniu.	W sytuacji kryzysowej uczestnicy programu zgłaszają się do tut. Centrum z prośbą o specjalistyczne poradnictwo, prawne socjalne psychologiczne. - pracownicy socjalni Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie, w trakcie realizacji programów są w stałym kontakcie z kuratorem Sądowym i pracownikami socjalnym GOPS-u.
----	--	-------------	---	--	--	---	--	----------------	--	--

					0	3 mężczyzn	2 mężczyzn	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Janów Lubelski	Po zakończeniu programu monitorowanie odbywa się poprzez kontakty z PZP oraz z rodzinami poprzez okres 6 miesięcy	
	„Mosty zamiast murów” – Program Korekcyjno – Edukacyjny dla sprawców przemocy domowej	- Sesje indywidualne, - sesje grupowe, - psychoterapia nakierunkowana na przełamanie zjawiska przemocy. Formy: - prelekcje, - ćwiczenia, - treningi edukacyjne i relaksacyjne.	Od stycznia do sierpnia 2010 roku odbywały się spotkania indywidualne w PIK. Wrzesień- grudzień 2010 spotkania grupowe mające na celu zdobycie wiedzy na temat powstawania i stosowania przemocy oraz poznanie umiejętności na temat przeciwdziałania temu zjawisku.	1. Uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań 2. nabywanie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów 3. naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie						
	Program dla mężczyzn stosujących przemoc (sprawców przemocy) i nie radzących sobie za złością	Formy: -sesje indywidualne -sesje grupowe; Ukierunkowanie na zmianę postaw i zachowań Sposób: - wykłady - ćwiczenia - treningi edukacyjne,	Sesje grupowe: Od 27.09.2010 do 15.12.2010 r. (jedna grupa)	Głównym założeniem realizacji programów jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu: - uświadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - nabywanie nowych umiejętności służących		10 mężczyzn	6 mężczyzn	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie – Centrum Interwencji Kryzysowej	Po zakończeniu zajęć monitorowanie odbywało się poprzez kontakty z instytucjami pomocowymi (ośrodek pomocy społecznej) oraz z rodzinami osób korzystających z zajęć w okresie do 12 miesięcy po zakończeniu programu.	

									rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych. W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane.	Po zakończeniu zajęć monitorowanie odbywa się poprzez kontakt z Ośrodkami Pomocy Społecznej, Policją, Dziełnicowymi, Pracownikami Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, pracownikami Punktu Interwencji Kryzysowej oraz rodzinami osób korzystających z zajęć poprzez ankietę ewaluacyjną w okresie do 1 roku czasu po zakończeniu programu.
	Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Lubartowie Punkt Interwencji Kryzysowej	6 mężczyzn	6 mężczyzn	0			Program Korekcyjno-Edukacyjny dla Sprawców Przemocy Domowej oparty na „Programie Duluth”.	Formy: -sejse indywidualne -sejse grupowe; -panele dyskusyjne; -trening postaw indywidualny, -spotkania indywidualne i grupowe z psychologiem i psychoterapeutą. Spotkania te ukierunkowane były na zmianę zachowań typu przemocowego na rzecz postawy partnerstwa i poszanowania wobec domowników. Sposób: -wykłady; -warsztaty; -panele dyskusyjne; -trening edukacyjny;	4 miesiące	Podstawowe założenie wynikające z realizacji cyklu spotkań w programie miały za zadanie uznanie, przez sprawcę faktu stosowania przemocy, doprowadzenie do redukcji zachowań agresywnych, Zachowanie trzeźwości, kształtowania postaw szacunku wobec kobiet, kształtowanie odpowiedzialności za popełnione czyny przemocowe, umiejętność stosowania technik umożliwiających uniknięcia przemocy; poszukiwanie innych źródeł poszerzających wiedzę o przemocy i technik unikania przemocy.
	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Tomaszowie Lubelskim	18 mężczyzn	0	0			Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	Formy: -sejse indywidualne -sejse grupowe ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań. Sposób: - wykłady - warsztaty - ćwiczenia	Sesje grupowe: Od 20 listopada 2010 do 19 grudnia 2010 roku. Sesje indywidualne: Od 20 listopada	Głównym założeniem realizacji programów jest ukierunkowanie sprawy ku rozpoznaniu przyczyn i skutków jego zachowań oraz przemoc w dokonaniu zmian tych zachowań poprzez edukację mającą na celu: - wypracowanie nowych postaw, relacji, - uświadomienie czym

								<p>jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych i konstruktywnego wyrażania uczuć. W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane. Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie.</p>	
								<p>2010 do 5 grudnia 2010 roku.</p>	
								<p>- treningi edukacyjne</p>	
								<p>- od 3 do 12 miesięcy przygotowanie i prowadzenie programu - 12 miesięcy sesje indywidualne (zainteresowani nie wyrazili zgody na sesje grupowe)</p>	
								<p>- Przygotowanie i poddanie pod akceptację programu „Gniewni ludzie” przez przygotowanie ulotek, akcja informacyjna do Ośrodków Pomocy Społecznej, Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - sesje indywidualne, nakierowanie na zatrzymanie zjawiska przemocy</p>	
								<p>„Gniewni ludzie”</p>	
								<p>5 mężczyzn</p>	
								<p>5 mężczyzn</p>	
								<p>5 mężczyzn</p>	
								<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęcznej</p>	
									<p>- Monitorowanie obejmuje okres od 3 do 8 miesięcy - utrzymywany jest kontakt z członkami rodziny osoby stosującej przemoc - utrzymywany jest kontakt z pracownikami Kuratorskiej Służby Sądowniczej, pracownikami ośrodków pomocy społecznej, dzielnicowymi.</p>

Specjalistyczny Ośrodek Poradnictwa Rodzinnego i Interwencji Kryzysowej w Łukowie	2 mężczyźni	0	Warsztaty rozwoju osobistego i radzenia sobie ze złością.	Formy: - sesje indywidualne - sesje grupowe Sposób: - wykłady - warsztaty - ćwiczenia	Czas trwania programu ok. 4 miesięcy: - pierwsze spotkanie indywidualne z psychologiem kwalifikujące do udziału w programie, - 16 spotkań grupowych (po 3 godz. raz w tygodniu) dodatkowo w okresie trwania programu 2 spotkania indywidualne z psychologiem dla każdego uczestnika	Zdobycie wiedzy i umiejętności pozwalającej na korekcję zachowań przemocowych i rozwinięcie umiejętności służących kontroli reakcji przemocowych; zdobycie wiedzy nt. prawidłowych relacji w rodzinie i konstruktywnej komunikacji	Rozmowy z osobami uczestniczącymi w programie (w trakcie trwania programu); informacje uzyskane od kuratorów sądowych (w czasie trwania programu oraz w przeciągu 2 miesięcy po zakończeniu programu)
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdniku	1 mężczyźni	0	0	Formy: - sesje indywidualne - sesje grupowe Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań Sposób: - wykłady - ćwiczenia domowe - treningi edukacyjne, - elementy psychoterapii	Sesje grupowe: Od stycznia do grudnia 2010 r.	Głównym założeniem realizacji programów jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu: - uswiadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - nabywanie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - poszerzenie świadomości własnych	Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywało się poprzez kontakt z instytucjami pomocowymi (ośrodek pomocy społecznej, zespół kuratorskiej służby sądowej) oraz petentami lub rodzinami w okresie do 4 miesięcy po zakończeniu programu w uzasadnionych przypadkach w okresie do 12 miesięcy.

	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Włodawie	15 mężczyzn	0	0	Program edukacyjno-korekcyjny z uwzględnieniem „Wytoczonych do tworzenia modelowych programów (...) dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	<p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> -sejse indywidualne, -sejse grupowe, ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań. <p>Sposób:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykłady, - warsztaty, - ćwiczenia, - treningi edukacyjne - psychodramy 	Od 30 września 2010 do 21 grudnia 2010 r.	<p>emocji</p> <p>W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane w sytuacjach aktywnego uczestnictwa.. Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie.</p>	
								<p>Głównym założeniem realizacji programów jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie poprzez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności partnerskiego ułożenia stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych i konstruktywnego wyrażania uczuć. <p>W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane. Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie deklarując zaprzestanie stosować przemoc.</p>	Osoby objęte programem w dalszym ciągu w większości przebywają w Zakładzie Karnym. Po opuszczeniu Zakładu Karnego monitorowanie odbywało się poprzez kontakty z instytucjami pomocowymi (osrodek pomocy społecznej, Policja, zespół kuratorskiej służby sądowej) oraz rodzinami osób korzystających z zajęć w okresie po zakończeniu programu w uzasadnionych przypadkach w okresie do 2 lat.

<p>Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zamościu</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>1 mężczyzna</p>	<p>Program Korekcyjno - Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc Domową</p> <p>Formy: -sesje indywidualne (dwugodzinne) -sesje grupowe (trzygodzinne) ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań</p> <p>Sposoby: - wykłady - warsztaty - ćwiczenia</p>	<p>Sesje grupowe: Od 11.08.2010 r. do 25.11.2010 r.</p> <p>Sesje indywidualne: 28.07.2010 r. 4.08.2010 r. 27.11.2010 r.</p>	<p>Uczestnik programu uzyskał świadomość własnych przekonań, nastawień emocjonalnych, które inicjują i wzmacniają stosowaną przez niego przemoc, co stanowi podstawę do zmiany zachowań. Uzyskał wiedzę na temat wartości i postaw, które stanowią konstruktywną alternatywę wobec postaw wspierających przemoc. Dzięki zdobytej wiedzy konfrontował własne postawy z przyjętymi, obowiązującymi normami, co umożliwiło prowadzenie działań korekcyjnych, zmianę szkodliwych, niewłaściwych przekonań na temat przemocy i życia rodzinnego. Podczas programu dokonał opracowania własnego „planu bezpieczeństwa” zapobiegającego użyciu siły i przemocy. Nabył umiejętności rozwiązywania konfliktów za pomocą konstruktywnego wyrażania uczuć bez użycia agresji. Uczestnikowi programu przekazano informacje dotyczące wagi poczucia odpowiedzialności za własne czyny dla utrzymania satysfakcjonujących relacji interpersonalnych.</p>	<p>Po zakończeniu zajęć, ustalono z klientem, iż w ramach monitoringu odbędzie się spotkanie wyznaczone na dzień 30.05.2011 r. Od momentu rozpoczęcia udziału klienta w programie korekcyjno – edukacyjnym nie otrzymano żadnych informacji z Komendy Miejskiej Policji czy też Miejskiego Centrum Pomocy Rodzinie o problemach związanych ze stosowaniem przemocy w rodzinie. Podczas spotkania kończącego program uczestnikowi zostały przekazane informacje o formach pomocy, z których może korzystać w sytuacji dla niego trudnej.</p>
--	----------	----------	--------------------	--	---	--	---

4.	LUBUSKIE	22 skazanych osadzonych w ZK męczyzn oraz 11 skazanych z art.207 KK z warunkowym zawieszeniem wykonania kary	0	0	Autorski program w oparciu o Program The Model Duluth	<p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> -sesje indywidualne -sesje grupowe <p>Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań osób stosujących przemoc.</p> <p>Sposoby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykłady - warsztaty - ćwiczenia - treningi edukacyjne, - psychodramy 	<p>Sesje grupowe:</p> <p>Program w Zakładzie Karnym typu półotwartego w Gorzowie Wlkp. był realizowany w następujących terminach</p> <p>04.03.2010 do 08.06.2010 oraz 14.06.2010 do 15.10.2010</p> <p>Zajęcia w grupie wolnościowej ” odbywały się w okresie od 04.03.2010 roku do 31.07.2010</p> <p>Zajęcia grupowe trwają 60 godzin, odbywają się dwa razy w tygodniu.</p> <p>Sesje indywidualne: Odbywały się przed udziałem w grupie oraz w trakcie jej trwania.</p>	<p>Efektom jest:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stojące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - nauka umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, użycie się korzystania z pomocy innych. - Procentowy rozkład ilości ocen w ankiecie wypełnianej przez uczestników wskazuje na korzystny odbiór realizowanego programu, -nie przyznano ani jednej oceny kwalifikowanej jako niska, - wykazano całkowite lub duże zaangażowanie w pracę w czasie trwania programu, - świadomość celu spotkań oraz analiza ich treści umożliwiła uczestnikom zaangażowanie się w proces pracy nad sobą, polegający na odnieszeniu się do własnych doświadczeń, - wzrost poczucia kontroli zachowań agresywnych czyli panowania nad własnymi 	<p>Monitoring oddziaływań był prowadzony zarówno w trakcie trwania programu, jak i po jego zakończeniu. Po zakończeniu programu prowadzący dokonali oceny uczestników na podstawie poczynionych obserwacji w czasie trwania zajęć. Istotnym wskaźnikiem były również ankiety wypełniane przez pracowników zakładu karnego oraz kuratorów którzy mieli możliwość stałej obserwacji uczestników programu. Dla istotne uznano także subiektywne spostrzeżenia jego adresatów. Aby możliwe było zestawienie takich danych i opracowanie statystyczne posłużono się anonimowym kwestionariuszem. W ZK karnym trwał miesiąc po zakończeniu natomiast w grupie wolnościowej został przedłużony.</p>
----	-----------------	--	---	---	---	---	--	--	--

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie Odrzańskim	3 mężczyzn	4 mężczyźni	2 mężczyźni 2 kobiety	Program „Komunikowanie się bez złości” opracowany na podstawie programu „PARTNER” opracowanego przez Fundację BĘDZIESZ na bazie „Programu z Duluth” rozwinięty o elementy metody podejścia skoncentrowanego na rozwiązaniach.	Formy: -sesje indywidualne -sesje grupowe Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań Sposób: - wykłady - warsztaty - ćwiczenia - treningi edukacyjne,	Sesje grupowe: Od stycznia do grudnia 2010 r. (Gubin i Krośno Odrzańskie); Sesje indywidualne: Od stycznia do grudnia 2010 r.	agresywnymi impulsami.	Główne efekty są:- uświadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stojące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych. W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane. -większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie, i wytrwała do końca, zaprzestała stosować przemoc.	Po zakończeniu zajęć monitorowanie odbywało się poprzez kontakty z instytucjami pomocowymi (osrodek pomocy społecznej, zespół kuratorskiej służby sądowej, terapeutci uzależnień)

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Międzyzrzeczu	13 mężczyzn	0	0	<p>- Program Edukacyjno-Korekcyjny dla Sprawców Przemocy w Rodzinie „PARTNER”,</p> <p>- elementy „Programu Interwencyjnego dla sprawców nadużyć w rodzinie” (A. Skorupska, D. Alisheorv),</p> <p>- elementy (ćwiczenia) z książki „Oddziaływania psychokorekcyjne na skazanych agresywnych w warunkach penitencjarnych” (K. Linowski, I. Wysocki),</p>	<p><u>Formy:</u></p> <p>- spotkania indywidualne (kwalifikacja do programu, uzyskanie wstępnych informacji o uczestniku, rodzaju stosowanej przemocy, relacji rodzinnych, konfliktów z prawem);</p> <p>- spotkania grupowe (podzielone były na 10 bloków tematycznych);</p> <p>- Definicja i formy przemocy; dynamika i cykle przemocy;</p> <p>- Definiowanie zachowań bez przemocy i analizowanie przemocy, jako sposobu kontroli, wypełnianie kwestionariusza przemocy cz.: I, II;</p> <p>- Analiza zachowań przemocowych za pomocą schematu: „wydarzenie-percepcja-uczucia-wybor-działanie-konsekwencje”. Co to jest asertywność;</p> <p>- Definiowanie emocji i uczuć. Złość jako emocja. Asertywność w kontekście wyrażania uczuć negatywnych;</p> <p>- Jak radzić sobie ze złością? Definiowanie niezastraszającego</p>	<p>Od 12 kwietnia 2010r. do 29 maja 2010r. spotkania odbywały się 2 razy w tygodniu: w środy w godzinach popołudniowych i w soboty</p> <p>Udział w zajęciach rozpoczęło 15 mężczyzn, ukończyło 13.</p>	<p><u>Efekty:</u></p> <p>-zaakceptowanie przez uczestników, iż zachowania które reprezentowali jest przestępstwem,</p> <p>- nastąpił wzrost krytycyzmu wobec zachowań przemocowych, - osłabienie mechanizmów ochronnych (zaprzeczenie i usprawiedliwiania zachowań przemocowych),</p> <p>- nabycie przez uczestników wiedzy nt. mechanizmów powstawania agresji i przemocy,</p> <p>- analiza własnych zachowań i sposobów zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie.</p>	<p>Bezpośrednia obserwacją zachowań uczestników podczas zajęć (poziom osobistego zaangażowania, sposób wyrażania się, otwarcia się itp.)</p> <p>- Zastosowanie kryteriów oceny kwalifikacyjnej do zwolnienia z programu,</p> <p>-Każdy z uczestników podpisał kontrakt, w którym wyraził zgodę na kontakt prowadzących szkolenie z partnerkami w trakcie 18 miesięcy od zakończenia programu,</p>
---	-------------	---	---	--	---	--	--	---

				<p>zachowania i analizowanie ośmieszania i zastraszenia. Zrozumienie zastraszenia i onieśmianie jako zachowania kontrolującego; - Definiowanie szacunku i analizowanie przemocy emocjonalnej. Używanie przemocy emocjonalnej, jako taktyki kontroli; - Definiowanie zaufania i wsparcia. Analizowanie izolowania; - Definiowanie partnerstwa, analizowanie męskich przywilejów, przemocy ekonomicznej i wykorzystywanie dzieci;</p> <p>- Definiowanie szczerości i odpowiedzialności i analizowanie zaprzeczania, pomniejszania i obwiniania; - Definiowanie negocjacji i sprawiedliwości, analiza wymuszenia i grożenia.</p> <p><u>Sposób:</u> - warsztaty</p>					
--	--	--	--	---	--	--	--	--	--

		4 mężczyzn	0	11 mężczyzn	Program korekcyjno- edukacyjny dla sprawców przemocy domowej - Partner”.	<p>- pogańdanki - wykłady - analiza scenek - odgrywanie scenek - analiza indywidualnych przypadków, - porady rodzinnie- wychowawcze.</p> <p>Formy: - 60 godzin zajęć grupowych, - 45 godzin sesji indywidualnych. Ogółem 105 godzin.</p> <p>Sposób: - wykłady, - warsztaty, - ćwiczenia, - treningi edukacyjne, - treningi korekcyjne.</p>	<p>Program realizowany był przez okres 3 miesięcy tj. od 19.03.2010r. do 29.05.2010r. w wymiarze 60 godzin zajęć grupowych i 45 godzin sesji indywidualnych.</p>	<p>Program realizowany przez Centrum Pomocy Rodzinie w Nowej Soli</p>		<p>Monitoring efektów programu wobec osób, które go ukończyły trwa do 3 lat w okresach co 6 miesięcy. Informacje o zachowaniach sprawcy i funkcjonowaniu w środowisku lokalnym są zbierane przez pracownika Centrum i uzupełniane w oparciu o dane otrzymywane od dzielnicowych funkcjonariuszy policji, pracowników socjalnych ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu nowosolskiego, kuratorów sądowych Sądu Rejonowego w Nowej Soli.</p>			<p>Ekfekty: - zaprzestanie przemocy u uczestników programu, - kształtowanie postawy partnerstwa i szacunku wobec domowników, - uznanie odpowiedzialności za popełnione czyny przemocowe, - wypracowanie umiejętności dobrej komunikacji werbalnej i niewerbalnej, - rozwijanie umiejętności: 1) słuchania ze zrozumieniem, 2) uczenia się udzielania i przyjmowania pomocy, racjonalnych decyzji, 3) podejmowania decyzji, 4) rozwiązywania konfliktów, 5) radzenia sobie ze stresem, złością i gniewem - spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie, - spadek liczby rodzin, w których interwencje policji i innych służb zajmujących się przemocą</p>
--	--	------------	---	-------------	--	--	--	---	--	---	--	--	---

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słubicach	1 mężczyzna	0	3 mężczyzn 1 kobieta	Program The Model Duluth	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -sesje indywidualne -sesje grupowe Działania psychologiczne, edukacyjne i socjalizacyjne usterunkowane na taką zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc, która ma zmniejszyć ryzyko dalszego stosowania przemy i zwiększyć ich zdolność do samokontroli agresywnych zachowań i do konstruktywnego współżycia w rodzinie. <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wykłady - warsztaty - ćwiczenia - treningi edukacyjne, - psychodramy 	Sesje grupowe i sesje indywidualne: od lutego do czerwca 2010 r.; od września do grudnia 2010 r.	<p>Głównym efektem jest - uświadomienie sprawcom przemocy czym jest przemoc,</p> <p>- uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich,</p> <p>- rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe,</p> <p>- nabywanie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów i sporów w rodzinie bez użycia agresji,</p> <p>- naukę umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć i samokontroli.</p> <p>Oddziaływania korekcyjno – edukacyjne pozwoliły na zapewnienie ofiarom przemy bezpieczeństwa i możliwości powrotu do spokojnego życia w rodzinie</p> <p>-sprawcom przemy stworzyły szansę na odtworzenie pozytywnych więzi rodzinnych i społecznych.</p>	Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywało się poprzez kontakt z instytucjami pomocowymi (osrodek pomocy społecznej, Policja, zespół kuratorskiej służby sądowej) oraz rodzinami osób korzystających z zajęć w okresie do 12 miesięcy po zakończeniu programu w uzasadnionych przypadkach w okresie do 2 lat.	pomocy innych.
---	-------------	---	-------------------------	--------------------------	---	--	---	---	----------------

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Drezdenku	0	0	2 mężczyźni	Program edukacyjno-korekcyjny „PARTNER”	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -sesje indywidualne Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -wykłady -ćwiczenia <p>Nabór prowadzony jest przez cały rok ze względu na niski odsetek osób które w ogóle odpowiadają na wezwanie do uczestnictwa w programie w stosunku do osób zgłoszonych przez policję i OPS. Ponieważ nie ma wśród naszych uczestników osób, które mają np. warunkowo zawieszono odbywanie kary lub skierowanych przez sąd jest też niski poziom motywacji do udziału w programie.</p>	<p><u>Sesje indywidualne:</u></p> <p>Zajęcia odbywają się raz w tygodniu 2 lub 3 godziny w zależności od ilości zgłoszonych osób</p> <p><u>Sesje grupowe:</u></p> <p>prowadzimy nabór przez cały rok gdyż, że nie ma możliwości zebrania grupy</p>	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -sesje indywidualne -sesje grupowe Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -wykłady - warsztaty -ćwiczenia -odgrywanie scenek 	<p><u>Sesje grupowe:</u></p> <p>Od marca do czerwca 2010 r. (pierwsza grupa); od października do grudnia 2010 r. (druga grupa)</p> <p><u>Sesje indywidualne:</u></p> <p>Od marca do czerwca 2010r. Od października 2010r. grudnia 2010 r.</p>	<p><u>Effektem jest:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -uświadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stojące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, -rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych. 	<p>Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywało się poprzez kontakty z rodzinami osób uczestniczących w programie oraz Ośrodkiem Pomocy Społecznej.</p>
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sulęcinie	3 mężczyźni	3 mężczyźni	7 mężczyźni	Program The Model Duluth	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -sesje indywidualne -sesje grupowe Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -wykłady - warsztaty -ćwiczenia -odgrywanie scenek 	<p><u>Sesje grupowe:</u></p> <p>Od marca do czerwca 2010 r. (pierwsza grupa); od października do grudnia 2010 r. (druga grupa)</p> <p><u>Sesje indywidualne:</u></p> <p>Od marca do czerwca 2010r. Od października 2010r. grudnia 2010 r.</p>	<p><u>Effektem jest:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -uświadomienie, czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stojące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, -rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności 	<p>Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywało się poprzez kontakty z instytucjami pomocowymi (ośrodek pomocy społecznej, Policja, zespół kuratorskiej służby sądowej) oraz rodzinami osób korzystających z zajęć w okresie do 12 miesięcy po zakończeniu programu w uzasadnionych przypadkach w okresie do 2 lat.</p>		

										partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych. Zmiana zachowań i postaw oraz zwiększenie zdolności do samokontroli zachowań i konstruktywnego współzycia w rodzinie. Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie i wytrwała do końca programu.	
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świebodzinie	1 mężczyzna	4 mężczyzn	6 mężczyzn	Program The Model Duluth (PARTNER)	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -sesje indywidualne -sesje grupowe <p>Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań</p> <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wykłady - warsztaty - psychodramy 	<p><u>Sesje grupowe:</u></p> <p>Od kwietnia do czerwca 2010 r. (pierwsza grupa); od listopada do grudnia 2010 r. (druga grupa)</p> <p><u>Sesje indywidualne:</u></p> <p>01-31.03.2010 pierwsza grupa 01-31.10.2010 druga grupa</p>	<p><u>Efekty to:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych. 	<p>Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywa się poprzez kontakt uczestnikami zajęć lub ich rodzinami średnio co pół roku przez okres do 3 lat</p>			
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wschowie	0	10 mężczyzn	0	Program opracowany na podstawie zasad terapii poznawczo-behawioralnej oraz materiału szkoleniowego „Praca ze sprawcami przemocy”(źródło Polish American	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -sesje indywidualne -sesje grupowe <p>Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań</p> <p><u>Sposób:</u></p>	<p><u>Sesje grupowe:</u></p> <p>Od lipca 2010r. do października 2010r. (pierwsza grupa), od października 2010r. do grudnia 2010r. (druga grupa)</p>	<p><u>Efekty</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -uświadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, 	<p>Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywało się poprzez kontakty z instytucjami pomocowymi (osrodek pomocy społecznej, Policja, zespół kuratorskiej służby sądowej) oraz rodzinami osób</p>			

					Association program „Education Groups For Men Who Batter - The Duluth Model”) rekomendowanego przez Fundację Przeciw Wykluczeniu Społecznemu „Będziesz”.	- wykłady - warsztaty - ćwiczenia	Sesie indywidualne: Obejmowały 2 godzinny cykl dla każdego z uczestników.	- poprawa funkcjonowania w relacjach społecznych poprzez wdrażanie konstruktywnych zachowań będących alternatywą dla zachowań przemocowych	korzystających z zajęć w okresie do 12 miesięcy.
MOPS w Zielonej Górze	6 mężczyzn 1 kobiet	16 mężczyzn 4 kobiety	9 mężczyzn 3 kobiety		Formy: Program z Duluth Program autorski Terapia Gestalt Terapia behawioralno - poznawcza	Sesie grupowe: Trening umiejętności Sesje indywidualne i grupowe Warsztaty, wykłady, ćwiczenia	Kontakt indywidualny z częstotliwością 1 do 2 w tygodniu w systemie ciągłym (jednogatynowym) Spotkania grupowe 2,5 godzinne w czasie realizacji programu	Efekty: - wygaszenie zachowań z grupy przemy fizycznej, - osłabienie zachowań z grupy przemy słownej, - zwiększenie świadomości przyczyn zachowań agresywnych w stosunku do współmałżonka i dzieci, - zmniejszenie lęku w relacjach społecznych, - wyposażenie w nowe zachowania pozwalające rozładować złość bez wyrządzania krzywdy innym.	Monitoring realizowano na bieżąco w trakcie realizacji programu i po programie poprzez kontakt z rodzinami przez rok po zakończeniu terapii
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu	7 mężczyzn	1 mężczyzna	0		Wytyczne Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz założeń teoretyczne i wskazania praktyczne uzyskane w trakcie Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Warszawie. Wprowadzono elementy Programu Edukacyjno-	Formy: -praca indywidualna -praca grupowa Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań Sposób: - warsztaty - ćwiczenia - treningi edukacyjne,	W miesiącach czerwiec-sierpień 2010 r dokonano naboru uczestników do udziału w programie. Realizacja programu z uczestnikami trwała w okresie: <u>08.09.2010 do 15.12.2010 r.</u>	Ocena efektywności w zakresie tzw. efektów twardej rozumianych poprzez to, jaka ilość sprawców uczestniczyła w zajęciach zgodnie z założeniami kontraktu i została zaopiniowana przez osoby prowadzące pozytywnie – wynosi 23%. Bez wdrożenia nakazu sądowego, wynik ten prawdopodobnie pozostałby na podobnym poziomie. W zakresie tzw: efektów miękkich rozumianych	Stały kontakt koordynatora programu z ramienia Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żaganiu z kuratorami sądowymi. Planowany jest także osobisty kontakt realizatorów programu z osobami uczestniczącymi w programie, celem oceny długofalowej uzyskanych rezultatów. W tym celu uczestnicy zajęć w „Historii przemocy

				<p>Korekcyjnego dla Sprawców Przemocy Domowej „Partner” opracowanego na bazie Programu z Duluth. Program The Model Duluth</p>		<p>jako poprawa funkcjonowania w relacjach społecznych poprzez zaniechanie stosowania przemocy i wdrażanie konstruktywnych zachowań będących alternatywą dla zachowań przemocowych największe zmiany u uczestników udało się uzyskać na poziomie motywacyjnym (motywacja do wprowadzania zmian). Wymierne efekty pojawiły się w zakresie uczenia umiejętności społecznych, w tym radzenia sobie z gniewem, kontrolowania swoich zachowań oraz zdobycia wiedzy z zakresu przemocy domowej i mechanizmów z nią związanych. Za ważne szczególnie efekty uczestnictwa w programie należy uznać uzyskanie świadomości własnych zachowań wobec bliskich oraz zwiększenie zaufania do instytucji pomocowych oferujących pomoc psychologiczną. Prowadzona obserwacja uczestników w trakcie zajęć i analiza ich wypowiedzi wskazują na pogłębienie wglądu oraz poprawę w zakresie rozpoznawania i asertywnego wyrażania własnych emocji. Poszerzony został zakres wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie</p>	<p>część II” podali dane pozwalające na nawiązanie osobistego kontaktu z nimi lub z osobami, z którymi utrzymują kontakt (rodzina). Czas monitorowania: w czasie trwania programu i 3 lata po jego zakończeniu.</p>
--	--	--	--	---	--	---	---

	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łasku	5 mężczyzn	0	0	Program korekcyjno- edukacyjny dla sprawców przemocy z domowej i ich rodzin	Formy: Rozmowy indywidualne ze sprawcą przemocy z wykorzystaniem różnorodnych technik (technika pustego krzesła, socjogram rodziny, ćwiczenie nowych zachowań w relacji z terapeutą), - rozmowy indywidualne, terapeuty z partnerem sprawcy, - sesje mediacyjne w związku, - sesje grupowe (grupa edukacyjno- terapeutyczna) - trening wyjazdowy, w ramach którego odbyły się zajęcia warsztatowe, - wymiana doświadczeń, uwag i przemyśleń uczestników zajęć. - Impreza rodzinna (wraz z dziećmi)	03.09.2010- 15.12.2010 r.	Umiejętność spojrzenia na konflikt z różnych stron, - wiedza na temat gdzie można szukać pomocy w przypadku trudności mażeńskich - większe zaufanie do instytucji pomocowych oferujących pomoc psychologiczną	- Rozmowy z kuratorem - rozmowy z dziećmi osób korzystających z projektu - spotkania w punkcie konsultacyjnym prowadzonym przez pedagoga - specjalistę socjoterapii i pracy z rodziną, który był współprowadzącym w programie korekcyjno- edukacyjnym realizowanym w 2010 r.	oraz uwarunkowań tkwiących w otoczeniu i w samej jednostce.
	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żarach.	4 mężczyzn	0	0	Program The Model Duluth	Formy: - sesje indywidualne - sesje grupowe Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań Sposób: - wykłady - warsztaty - ćwiczenia	Sesje grupowe: Od 1 marca do 28 czerwca 2010 r. Sesje indywidualne: Od 1 marca do 28 czerwca 2010r.	Głównym efektem jest: - uświadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - nabycie nowych umiejętności służących	Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywało się poprzez kontakt z instytucjami pomocowymi (ostrodek pomocy społecznej, Policja, zespół kuratorskiej służby sądowej) oraz rodzinami osób korzystających z zajęć w okresie do 6 miesięcy po zakończeniu programu	oraz uwarunkowań tkwiących w otoczeniu i w samej jednostce.

5.	ŁÓDZKIE Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzezinach	0	0	6-mężczyzn	“Program Korekcyjno- edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie na rok 2010”	2 Prowadzących psychologów: kobieta i mężczyzna; <u>Formy:</u> I. indywidualne spotkania, mające na celu poznanie sprawy, na wiązanie z nim kontaktu, zbadanie jego sytuacji życiowej. II. grupowe zajęcia, składające się z części: - edukacyjnej, mającej za zadanie zniżyć poziomą, a co za tym idzie zachowań uczestników; - korekcyjnej, służącej nauce alternatywnych, społecznie użytecznych umiejętności; <u>Sposób:</u> - standaryzowany wywiad psychologiczny, - ankiety własne, - rozmowy psychologiczne, - narzędzia psychometryczne: kwest ionariusze i testy, - kwestionariusze zamieszczone w krajowych wytycznych, - prezentacje i miniwykłady, - dyskusje, - odgrywanie ról i scenki, - quizy i ćwiczenia.	Od 01.09.2010 r. do 24.11.2010 r.; - każda środa (13 spotkań); - łączna ilość godzin oddziaływań – 120, w tym: - 72 indywidualnych (6 spotkań po 2 godziny dla 6 osób -12 godzin na osobę); termin I IX-6 X 2010 r. - 48 grupowych (7 spotkań po 6,8 godzin dla 6 osób łącznie-48 godzin na osobę); termin I3 X-24 XI 2010 r.	rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych. - Wszyskich 6 uczestników ukończyło program; - ewaluacja dokonana przez mężczyzn wskazuje, ich zdaniem, na dużą użyteczność oraz dobrą jakość prezentowanych treści; - obserwacje poczynione przez prowadzących, w ciągu całego projektu, potwierdzają sukcesywne zmiany w zachowaniu sprawców, - monitoring dokonany pod koniec pierwszego kwartału 2011 r., oparty na rozmowach z byłymi uczestnikami, ich rodzinami oraz pracownikami społecznymi, potwierdza trwałość zmian, jakie zaszły w mężczyznach (brak aktów przemocy, poprawa funkcjonowania społecznego).	System monitorujący efekty projektu obejmuje badanie zachowań sprawców w jego trakcie oraz do I roku po zakończeniu (4razy- co kwartał). Opierał będzie się na rozmowach przeprowadzonych z dawnymi uczestnikami, ich rodzinami, pracownikami społecznymi. Dodatkowo mężczyźni wypełnią również ankietę przygotowaną przez realizatorów dotyczącą subiektywnej oceny zmian w ich życiu, poprawy jakości życia, przydatności nowych umiejętności, pracy nad sobą. Umożliwi to standaryzowaną interpretację i ocenę postępów oraz wprowadzenie modyfikacji w przyszłych latach realizacji programu.
----	--	---	---	------------	---	--	--	--	---

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy	9 mężczyzn	0	0	3 mężczyźni	Program korekcyjno- edukacyjny dla osób stojących przemoc w rodzinie	Cykl szkoleń adresowany do skazanych przebywających w ZK w Garbalinie – zajęcia grupowe 5 spotkań , razem 18 godzin dla 8 osób w terminie 12.10.2010-09-11.2010 r Ukończenie szkolenia został potwierdzone wydaniem zaświadczenia o udziale w programie korekcyjno- edukacyjnym	12.10.2010r- 09.11.2010r Spotkania indywidualne: Od marca 2010r do grudnia 2010	Efekty prowadzonych zajęć zostały ocenione przez uczestników w oparciu o ankiety ewaluacyjne Analiza arkuszy ewaluacyjnych wykazała : Przydatność uzyskanej wiedzy Średnia 4, 5 wartość merytoryczna przekazana na szkoleniu – średnia 4,5 nowatorstwo przekazanych materiałów – średnia 4,5 skala ocen 1-5 Oceny efektów realizacji programu dokonywano systematycznie poprzez kontakty z rodzinami i kuratorami sprawującymi nadzór W wypadku jednej osoby nastąpiły pozytywne zmiany w sposobie funkcjonowania, ustał także nadzór kuratorski W wypadku jednego uczestnika kurator wystąpił i o odwiezienie wykonania kary Dwie osoby po złożeniu deklaracji udziału w programie odmówiły dalszej współpracy po 3 spotkaniach	Monitoring Zakładu Karnego- 8 osób, 4 osoby - monitoring prowadzony w oparciu o kontakty i oceny członków rodziny i kuratorów dwukrotnie w styczniu i kwietniu 2011r
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łowiczu	10 mężczyzn	0	0	0	Program korekcyjno- edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie	72 godziny dydaktyczne – raz w tygodniu 2 sesje indywidualne i 22 sesje grupowe z podziałem na blok edukacyjny i korekcyjny. Osoby prowadzące: prawnik, pracownik socialny, psycholog	Od 2.08.2010 do 29.11. 2010r.	Zmiana postaw, zrozumienie problemu, umiejętność rozwiązywania sporów bez przemocy.	Kontakty telefoniczne z wychowawcami i psychologami ZK. Ankiety do uczestników programu 6 m-cy po jego zakończeniu, następnie w

									odstępach 12 miesięcznych przez 3 lata.

Miejski Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łodzi	0	15 kobiet 34 mężczyzn	0	Program korekcyjno- edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie.	<p>Formy: Program realizowany w trybie zajęć ambulatoryjnych (otwartych). Stosowano następujące formy pracy korekcyjno-edukacyjnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porady diagnostyczne, - zajęcia indywidualne, - zajęcia grupowe <p>Sposób: Główne metody pracy obejmowały:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analizę doświadczeń własnych, - mikroedukację, - trening umiejętności, - zadania domowe. 	<p>Sesje grupowe: W ramach realizacji Programu uczestnicy brali udział w zajęciach grupowych dwa razy w tygodniu. Zajęcia prowadzone były w oparciu o koncepcje terapii poznawczo-behawioralnej, skoncentrowanej na rozwiązaniu, oraz terapii Gestalt.</p> <p>Sesje indywidualne: Zajęcia indywidualne miały na celu pracę nad wzrostem samokontroli, nad schematami poznawczymi dotyczącymi relacji rodzinnych, wypracowaniem indywidualnych sposobów radzenia sobie z agresją i przemocą.</p> <p>Program był realizowany na terenie Ośrodka w okresie od 24 kwietnia do 31 grudnia 2010 r.</p>	<p>Cały Program ukończyło 49 osób. Każda osoba brała udział w 21 sesjach grupowych, 5 zajęciach indywidualnych. Otrzymała także 2 porady diagnostyczne.</p>	<p>Udział w Programie cechuje duża wypadalność. Do Programu przystąpiło 80 sprawców. Cały Program ukończyło 49 sprawców, pozostałe 31 osób uczestniczyło w niektórych elementach Programu. Ocena efektywności w zakresie tzw. efektów twardej rozumianych jako ilość sprawców uczestniczących w zajęciach zgodnie z założeniami umowy w roku 2010 wyniosła 92%.</p>
---	---	--------------------------	---	---	--	--	---	---

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piotrkowie Trybunalskim	0	0	0	2 kobiety 1 mężczyzna	Program korekcyjno edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie	- indywidualne spotkania o charakterze diagnostycznym oraz motywacyjnym w wymiarze 20 godz.; - obóz terapeutyczny w wymiarze 41 godz. (spotkanie integracyjne i budujące grupę, zajęcia grupowe, sesje indywidualne, spotkanie podsumowujące). - indywidualne spotkania terapeutyczne – edukacyjne w wymiarze 12 godzin; - zajęcia grupowe w wymiarze 8 godzin; - spotkanie podsumowujące program w wymiarze 2 godzin; W trakcie zajęć grupowych i spotkań indywidualnych z uczestnikami stosowano, m.in. następujące metody pracy: edukacja, burza mózgów, praca indywidualna, w parach, małych grupach, pomoc psychologiczna, rozmowy indywidualne, rozmowy w parze, itp.	- indywidualne spotkania o charakterze diagnostycznym oraz motywacyjnym w wymiarze 20 godz.; - obóz terapeutyczny w wymiarze 41 godz. (spotkanie integracyjne i budujące grupę, zajęcia grupowe, sesje indywidualne, spotkanie podsumowujące). - indywidualne spotkania terapeutyczne – edukacyjne w wymiarze 12 godzin; - zajęcia grupowe w wymiarze 8 godzin; - spotkanie podsumowujące program w wymiarze 2 godzin;	Program trwał od sierpnia 2010r. do października 2010r. i został zakończony spotkaniem uczestników programu z Dyrektorem MOPR w dniu 04.11.2010r	Uczestnicy wyrażali zadowolenie ze sposobu przeprowadzenia zajęć. Uzyskane efekty: - wzrost kontroli zachowania; - poznanie alternatywnych do przemocowych sposobów radzenia sobie w codziennym życiu oraz relacjach rodzinnych, partnerskich; - zapoznanie z technikami zatrzymywania przemocy oraz odprężania, relaksacji; - poznanie alternatywnych form komunikacji – metoda "porozumienie bez przemocy"; - ogólna poprawa funkcjonowania w relacjach interpersonalnych	Pracownicy socjalni w prowadzonej dokumentacji uczestników odnotowywali na bieżąco informacje uzyskane bezpośrednio od specjalistów prowadzących zajęcia podczas programu. W opracowanej Karcie Informacyjnej Uczestnika umieszczone zostały dane na temat m.in. diagnozy psychologicznej uczestników, wskazań do dalszej pracy z klientem dla prac. socjalnych oraz monitoringu w trakcie i po zakończeniu programu. Monitoring efektów programu korekcyjno edukacyjnego przewidziany jest przez 3 lata po zakończeniu uczestnictwa w programie.
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Poddębicach	2 mężczyzn	0	0	0	Program Korekcyjno Edukacyjny dla Sprawców Przemocy w Rodzinie pn. "Szansa"	Zajęcia grupowe – 58 godzin. Zajęcia indywidualne – 2 godziny na każdego sprawcę. Zajęcia miały charakter	Efekty, jakie przyniosło sprawcom przemocy uczestnictwo w Programie Korekcyjno – Edukacyjnym pn. "Szansa"	Od 15.08.2010 r. do 15.11.2010 r.	Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Poddębicach pozostają w stałym kontakcie z	

					<p>0</p>	<p>5 mężczyzn</p>	<p>0</p>	<p>2 mężczyzn</p>	<p>0</p>	<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku</p>	<p>0</p>		
<p>0</p>	<p>0</p>	<p>2 mężczyzn</p>	<p>0</p>	<p>5 mężczyzn</p>	<p>0</p>	<p>Program dla sprawców przemocy w rodzinie według Programu Edukacyjno-Korekcyjnego "Stop" opartego na modelu z Duluth</p>	<p>Programy: Indywidualna, grupowa wywiad, rozmowa mini wykłady, ćwiczenia, odgrywanie scenek, 'burza mózgów', dyskusja, prezentacja filmu.</p>	<p>Sesje grupowe: 19 x3h=57h Sesje indywidualne: 1x3h=3h Częstość: w miesiącu wrzesniu i październiku 2010 roku raz w tygodniu, w listopadzie i grudniu 2010 roku 2x w tygodniu. Czas trwania zajęć- cztery miesiące w okresie od 10.09.2010r. do 14.12.2010r.</p>	<p>Formy: Indywidualna, grupowa wywiad, rozmowa mini wykłady, ćwiczenia, odgrywanie scenek, 'burza mózgów', dyskusja, prezentacja filmu.</p>	<p>to m.in.: lepszemu "wgląd" w siebie, aktywne uczestniczenie w krytycznym analizowaniu swoich zachowań, podejmowanie prób konstruktywnego radzenia sobie w sytuacjach stresogennych, wyższy stopień samoświadomości, trafniejsze werbalizowanie własnych myśli i odczuć, rozpoznawanie własnych stanów emocjonalnych, poznanie sposobów niwelowania wzmożonego napięcia emocjonalnego, kontrolowanie wyrażania własnych emocji, trafne rozpoznawanie sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe.</p>	<p>Formy: Indywidualna, grupowa wywiad, rozmowa mini wykłady, ćwiczenia, odgrywanie scenek, 'burza mózgów', dyskusja, prezentacja filmu.</p>	<p>to m.in.: lepszemu "wgląd" w siebie, aktywne uczestniczenie w krytycznym analizowaniu swoich zachowań, podejmowanie prób konstruktywnego radzenia sobie w sytuacjach stresogennych, wyższy stopień samoświadomości, trafniejsze werbalizowanie własnych myśli i odczuć, rozpoznawanie własnych stanów emocjonalnych, poznanie sposobów niwelowania wzmożonego napięcia emocjonalnego, kontrolowanie wyrażania własnych emocji, trafne rozpoznawanie sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe.</p>	<p>uczestnikami Programu "Szansa" oraz ich rodzinami. Monitoring efektów Programu będzie trwał przez dwa lata od jego zakończenia.</p>
<p>0</p>	<p>0</p>	<p>2 mężczyźni</p>	<p>0</p>	<p>5 mężczyzn</p>	<p>0</p>	<p>Program dla sprawców przemocy w rodzinie według Programu Edukacyjno-Korekcyjnego "Stop" opartego na modelu z Duluth</p>	<p>Sesje grupowe: 19 x3h=57h Sesje indywidualne: 1x3h=3h Częstość: w miesiącu wrzesniu i październiku 2010 roku raz w tygodniu, w listopadzie i grudniu 2010 roku 2x w tygodniu. Czas trwania zajęć- cztery miesiące w okresie od 10.09.2010r. do 14.12.2010r.</p>	<p>Formy: Indywidualna, grupowa wywiad, rozmowa mini wykłady, ćwiczenia, odgrywanie scenek, 'burza mózgów', dyskusja, prezentacja filmu.</p>	<p>to m.in.: lepszemu "wgląd" w siebie, aktywne uczestniczenie w krytycznym analizowaniu swoich zachowań, podejmowanie prób konstruktywnego radzenia sobie w sytuacjach stresogennych, wyższy stopień samoświadomości, trafniejsze werbalizowanie własnych myśli i odczuć, rozpoznawanie własnych stanów emocjonalnych, poznanie sposobów niwelowania wzmożonego napięcia emocjonalnego, kontrolowanie wyrażania własnych emocji, trafne rozpoznawanie sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe.</p>	<p>Formy: Indywidualna, grupowa wywiad, rozmowa mini wykłady, ćwiczenia, odgrywanie scenek, 'burza mózgów', dyskusja, prezentacja filmu.</p>	<p>uczestnikami Programu "Szansa" oraz ich rodzinami. Monitoring efektów Programu będzie trwał przez dwa lata od jego zakończenia.</p>		
<p>0</p>	<p>0</p>	<p>2 mężczyźni</p>	<p>0</p>	<p>5 mężczyzn</p>	<p>0</p>	<p>Program dla sprawców przemocy w rodzinie według Programu Edukacyjno-Korekcyjnego "Stop" opartego na modelu z Duluth</p>	<p>Sesje grupowe: 19 x3h=57h Sesje indywidualne: 1x3h=3h Częstość: w miesiącu wrzesniu i październiku 2010 roku raz w tygodniu, w listopadzie i grudniu 2010 roku 2x w tygodniu. Czas trwania zajęć- cztery miesiące w okresie od 10.09.2010r. do 14.12.2010r.</p>	<p>Formy: Indywidualna, grupowa wywiad, rozmowa mini wykłady, ćwiczenia, odgrywanie scenek, 'burza mózgów', dyskusja, prezentacja filmu.</p>	<p>to m.in.: lepszemu "wgląd" w siebie, aktywne uczestniczenie w krytycznym analizowaniu swoich zachowań, podejmowanie prób konstruktywnego radzenia sobie w sytuacjach stresogennych, wyższy stopień samoświadomości, trafniejsze werbalizowanie własnych myśli i odczuć, rozpoznawanie własnych stanów emocjonalnych, poznanie sposobów niwelowania wzmożonego napięcia emocjonalnego, kontrolowanie wyrażania własnych emocji, trafne rozpoznawanie sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe.</p>	<p>Formy: Indywidualna, grupowa wywiad, rozmowa mini wykłady, ćwiczenia, odgrywanie scenek, 'burza mózgów', dyskusja, prezentacja filmu.</p>	<p>uczestnikami Programu "Szansa" oraz ich rodzinami. Monitoring efektów Programu będzie trwał przez dwa lata od jego zakończenia.</p>		

										<p>w rodzinie opartych na negocjacjach i kompromisach .</p> <p>7. Wzrost umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, umiejętności rodzicielskich oraz pozytywnych zachowań wobec ludzi starszych.</p> <p>8. Uczenie się korzystania z pomocy innych.</p> <p>9. Wzrost umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć.</p> <p>10. Wzrost umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych</p> <p>11. Pozytywnie zmieniły się relacje w rodzinach uczestników.</p> <p>12. Zachowanie abstynencji.</p> <p>13. Współpraca z kuratorami sądowymi, pracownikami MOPS /zainteresowanie sprawami podopiecznych i ich rodzin., motywowanie ich do uczestnictwa w prog.</p>	<p>7 osób, które ukończyły cały cykl zajęć :</p> <p>- przyznało, że istnieje przemoc domowa i biorą odpowiedzialność za jej stosowanie</p> <p>- podjęło świadome kroki, aby uniknąć stosowania przemocy</p> <p>- wykazywało otwartość na korzystanie ze wsparcia innych, dla osobistych, pozytywnych zmian w zachowaniu</p> <p>- otworzyło się na ujawnienie wewnętrznej walki uczuć, leków,</p>		<p>Współpraca z pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Policji, kuratorami sądowymi, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnią Leczenia Uzależnień podczas realizacji, jak i po zakończeniu programu</p>								
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie Skiermiewicach																					
	0					0															

						0	0	0	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Skiermiewicach			0	5 mężczyzn 4 kobiety	Program edukacyjno-korekcyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie	Formy: -zajęcia grupowe, -konsultacje indywidualne, -wyjazdy w środowisko – rozmowy z uczestnikami programu i członkami ich rodzin Sposób: -wywiady, -kwestionariusze, -mini wykłady, -dyskusja, -zajęcia warsztatowe -projekcje filmów, -rozmowy indywidualne	Sesje grupowe: wrzesień – grudzień 2010 r. (13 sesji x 3 godz. – 39 godz.) Sesje indywidualne – konsultacje indywidualne dla uczestników i ich rodzin 24 godziny (wrzesień – grudzień 2010 r.) Spotkania indywidualne z uczestnikami i członkami ich rodzin: Luty - grudzień 2010 r. co najmniej 21 godzin każdy z uczestników.	frustracji, zwątpień i emocji - utrzymywało przez cały okres całkowitą abstynencję	Nabyte wiedzy nt. przemocy i uzależnień, -zmiana relacji interpersonalnych w rodzinach, -zwiększenie świadomości własnych zachowań przemocowych, -zapoznanie ze sposobami rozwiązywania konfliktów i konstruktywnymi sposobami radzenia sobie z emocjami, -zwiększenie świadomości rodzin sprawców przemocy dot. reakcji na zachowania agresywne, -kontynuowanie działalności interdyscyplinarnego zespołu koordynującego działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, -stworzenie lokalnego systemu wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy.	- Przeprowadzenie wywiadów, rozmów wśród uczestników programu (II/III kwartał 2011 r.) – monitoring w środowisku rodzinnym uczestników programu (2011 rok).
6.	MAŁOPIŁSKIE 1. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Bochni przy Zespole Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych	101 mężczyzn	0			15 mężczyzn	0	0		„Ku odpowiedzialnej wolności”	Formy: - Trening Interpersonalny i Rozwoju Osobistego, prowadzony technikami Gesthalt w oparciu o proces grupowy, - Warsztaty Psychoedukacyjne, -Trening Racjonalnej	Grupa ambulatoryjna w Ośrodku Interwencji Kryzysowej: I etap - od stycznia do kwietnia 2010 roku II etap - od maja	Efektom realizacji programu jest: - zauważalna u sprawców umiejętności rozpoznawania i wyrażania emocji, -zwiększenie poziomu wiedzy na temat źródeł i mechanizmów przemocy, - wyrażanie złości w	W zakresie systematycznego monitoringu zachowań uczestników programu korekcyjno-edukacyjnego efekty oddziaływań monitorowane są poprzez:					

				<p>Terapii Zachowań, -Trening Zastępowania Agresji, -sesje indywidualne, -indywidualne sesje terapeutyczne, -superwizja Zespołu</p> <p>Sposób: - wykłady - warsztaty - ćwiczenia - treningi edukacyjne, - psychodramy - sesje indywidualne - zajęcia grupowe</p>	<p>do lipca 2010 roku III etap – od października do grudnia 2010 roku.</p> <p><u>Zajęcia w Karnivnie Zakładzie</u> I etap – od lutego do kwietnia 2010 roku II etap – od maja do lipca 2010 roku III etap – od października do grudnia 2010 roku</p>	<p>bezpieczny i konstruktywny dla siebie i najbliższych sposób, - zmiana przekonań oraz wywołanie zmiany na poziomie emocjonalnym oraz behawioralnym, - Identyfikowanie potrzeb i zaspakajanie ich w akceptowalny społecznie sposób, - rozwój umiejętności rozwiązywania problemów i konfliktów bez używania siły, - nabycie umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie</p> <p>Głównym założeniem realizacji programów jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu : - uświadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie,</p>	<p>a) Na terenie Zakładu Karnego: - bezpośrednie, cykliczne kontakty z dyrektorem, psychologiem działu penitencyjnego, wychowawcami – wymiana spostrzeżeń, analiza konkretnych zachowań sprawców, - aranżowanie przez wychowawców sytuacji społecznych na terenie ZK rejestrowanych kamerą, analiza materiału/konkretnych zachowań przez zespół supervizyjny, korekta zachowań w bezpośrednim kontakcie ze skazanym.</p> <p>b) W Ośrodku Interwencji Kryzysowej: - cykliczne spotkania/kontakty z dzielnicowymi, pracownikami Pomocy Społecznej, kuratorami Sądu Rejonowego w Bochni, - analiza Niebieskich Kart, interwencji wymienionych służb w domach uczestników programu; wywiadu środowiskowego,</p>
--	--	--	--	--	--	---	---

	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Chrzanowie na mocy porozumienia z Zakładem Karnym w Trzebnici	5 mężczyzn	0		Program The Model Duluth	<p><u>Formy:</u> -sejse grupowe Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań</p> <p><u>Sposób:</u> - wykłady - warsztaty - ćwiczenia - treningi edukacyjne, - psychodramy - dyskusje - technika „burzy mózgów” - konstruowanie osobistego planu bezpieczeństwa</p>	<p><u>Sesje grupowe:</u> 16 luty 2010 – 10 sierpnia 2010</p>	<p>uczenie się korzystania z pomocy innych. W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane. Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie, i wytrwała zaprzestała stosować przemoc</p>	<p>- sesje rodzinne uczestników programu, Spotkania ze służbami interwencyjnymi oraz sesje rodzinne odbywają się 1 x kwartał, kontakty telefoniczne – w miarę potrzeb. Monitoring prowadzony jest przez okres dwóch lat po zakończeniu programu.</p>
			0					<p>Głównym założeniem realizacji programów jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu : - uświadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stojące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - nabywanie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych. W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane.</p>	<p>Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywało się poprzez kontakty z instytucjami pomocowymi (osrodek pomocy społecznej, Policja, zespół kuratorskiej służby sądowej) oraz rodzinami osób korzystających z zajęć w okresie do 12 miesięcy po zakończeniu programu w uzasadnionych przypadkach w okresie do 2 lat. Dodatkowo w edycji 2010, celem udoskonalenia aktualnego sposobu monitorowania, PCPR Chrzanów wprowadził nową metodę – ankietę ewaluacyjną. Ankieta, jako jeden ze sposobów badania postępów procesu edukacyjno-korekcyjnego pozwala na uzyskanie ogólnych wskaźników</p>

										oceniających poziom nabytej wiedzy i umiejętności przez uczestników programu.
										Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie, i wytrwała zaprzestała stosować przemoc.
										Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywało się głównie poprzez kontakt z instytucjami pomocowymi - ośrodek pomocy społecznej, zespół kuratorskiej służby sądowej. W razie konieczności podejmowano kontakt z rodzinną.
										Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie, i wytrwała zaprzestała stosować przemoc.
										Głównym założeniem realizacji programów jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu : - uświadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych. W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane. Uczestnicy starali się aktywnie uczestniczyć w programie i stosować poznane techniki radzenia sobie z negatywnymi emocjami w życiu codziennym.
										Od lutego do grudnia 2010 r. (pierwsza grupa); od maja do grudnia 2010 r. (druga grupa)
										Sesje grupowe: Od lutego do grudnia 2010 r. (pierwsza grupa); od maja do grudnia 2010 r. (druga grupa)
										Sesje indywidualne: Od lutego do grudnia 2010 r.
										Formy: -sesje indywidualne -sesje grupowe Cel: zmiana postępowania, zmiana postaw i zachowań uczestników programu Sposób: - wykłady - warsztaty - ćwiczenia - pogadanki edukacyjne
										Program The Duluth Model
										10 mężczyzn
										4 mężczyźni
										3 mężczyźni
										Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krakowie

.NGO's - na zlecenie powiatu myślenickiego – art. 9 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie)	4 mężczyźni	4 mężczyźni	0	Program Korekcyjno-Edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -sesje indywidualne -sesje grupowe <p>Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań</p> <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wykłady - warsztaty - ćwiczenia - treningi edukacyjne, - psychodrama 	<p><u>Sesje grupowe:</u></p> <p>odbywały się od października do grudnia 2010</p> <p><u>Sesje indywidualne:</u></p> <p>realizowane od września do grudnia 2010</p>	<p>Głównym założeniem realizacji programów jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu :</p> <ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych. <p>W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane. Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie, zaprzestala stosowania przemocy w okresie realizowanych zajęć i w okresie do złożenia sprawozdania</p>	<p>Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywało się poprzez kontakt z instytucjami pomocowymi (osrodek pomocy społecznej, Policja, zespół kuratorskiej służby sądowej) oraz rodzinami osób korzystających z zajęć w okresie do 12 miesięcy po zakończeniu programu. W oparciu o kontakt z służbami zobligowanymi do kontaktu z rodzinami – policja, kuratorzy.</p>
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Sączu	3 mężczyźni	2 mężczyźni	0	Program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie (na podstawie The Duluth Model)	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - sesje indywidualne - sesje grupowe <p>Zajęcia grupowe poprowadzone były dwoma sesjami indywidualnymi : - sesją kwalifikującą do Programu, która miała</p>	<p><u>Sesje grupowe:</u></p> <p>od kwietnia do lipca 2010 r.</p> <p><u>Sesje indywidualne:</u></p> <p>od lutego do lipca 2010 r.</p>	<p>Program miał na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, 	<p>Monitorowanie zachowań związanych z przemocą u osób uczestniczących w Programie prowadzone jest w formie kontaktów z rodzinami sprawców</p>

				<p>na celu stwierdzenie, czy osoba użyła siły, czy przyznaje się do tego oraz czy ma świadomość, że potrzebuje pomocy</p> <p>- sesję diagnostyczną, mającą na celu szczegółowy opis zachowań i postaw przemocowych, a także ogólną charakterystykę środowiska rodzinnego, sytuacji zawodowej, kontaktów z wymiarem sprawiedliwości oraz zapoznanie uczestnika z kontraktem skonstruowanym na potrzeby Programu</p> <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - mikroedukacja, - treningi edukacyjne, - ćwiczenia. 		<p>na celu stwierdzenie, czy osoba użyła siły, czy przyznaje się do tego oraz czy ma świadomość, że potrzebuje pomocy</p> <p>- sesję diagnostyczną, mającą na celu szczegółowy opis zachowań i postaw przemocowych, a także ogólną charakterystykę środowiska rodzinnego, sytuacji zawodowej, kontaktów z wymiarem sprawiedliwości oraz zapoznanie uczestnika z kontraktem skonstruowanym na potrzeby Programu</p> <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - mikroedukacja, - treningi edukacyjne, - ćwiczenia. 		<p>- rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - opracowanie „Planu bezpieczeństwa” zapobiegającego użyciu siły i przemocy (uczestnicy poddawali go korekcie przez cały czas trwania Programu), - nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych. W opinii prowadzących założenia Programu zostały zrealizowane. Korzyści, jakie sygnalizowali uczestnicy w informacjach zwrotnych na koniec Programu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - większa świadomość swoich emocji, - umiejętność radzenia sobie z przeżywanymi uczuciami, - większe i szacunek należy i szacunek należy 	<p>i ew. tymi osobami, wobec których stosowali przemoc. Nawiązano również kontakt z ośrodkami pomocy społecznej właściwym ze względu na miejsce zamieszkania uczestników zajęć oraz Policją. Uczestnicy Programu - podpisując kontrakt - upowadzili osoby realizujące Program do wymiany informacji na ich temat przez 1 rok od daty podpisania kontraktu. (t.j. do końca maja 2011 r.)</p>
--	--	--	--	---	--	---	--	---	---

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olkuszu	2 mężczyźni	1 mężczyźni	1 mężczyźni	Program The Model Duluth- zmodyfikowany na potrzeby grupy	<p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zajęcia indywidualne - zajęcia grupowe <p>Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań</p> <p>Sposób:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykłady - warsztaty - treningi edukacyjne, - odgrywanie scenek - ćwiczenia na przykładzie problemów indywidualnych sprawców i ich rodzin. 	<p>Sesje grupowe: 12 miesięcy</p> <p><u>indywidualne:</u> Od stycznia do grudnia 2010 r. Według potrzeb sprawy i prowadzącego.</p>	<p>inym,</p> <ul style="list-style-type: none"> - konkretne sposoby skutecznego radzenia sobie ze złością. 	<p>Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywało się poprzez kontakty z pracownikami socjalnymi ośrodków pomocy społecznej, Policja, zespół kuratorskiej służby sądowej) oraz rodzinami osób korzystających z zajęć w okresie do 12 miesięcy po zakończeniu programu.</p>
						<p>Głównym założeniem realizacji programów jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu :</p> <ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych. <p>W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane. Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie, i wytrwała zaprzestała stosować przemoc.</p>		

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu	3 mężczyźni	0	0	2 mężczyźni	Program The Model Duluth	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - sesje indywidualne - sesje grupowe <p>Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań</p> <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wykłady - ćwiczenia - psychodramy 	<p><u>Sesje grupowe:</u></p> <p>Od stycznia 2010 do listopada 2010r.</p> <p><u>Sesje indywidualne:</u></p> <p>Od stycznia 2010r. do listopada 2010r.</p>	<p>Głównym założeniem realizacji programów jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych. <p>W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane. Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie, i wytrwała zaprzestała stosować przemoc.</p>	<p>Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywało się poprzez kontakty z instytucjami pomocowymi (osrodek pomocy społecznej, Policja, zespół kuratorskiej służby sądowej) oraz rodzinami osób korzystających z zajęć w okresie do 2 lata po zakończeniu programu. Ponadto osoby również okresowo raz na kwartał zgłaszają się na konsultacje indywidualne do prowadzących program celem udzielenia wsparcia do dalszego prawidłowego funkcjonowania w środowisku rodzinnym</p>	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Proszowicach	0	0	2 mężczyźni	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Spotkania raz w tygodniu po 3 godziny, - Spotkania indywidualne kwalifikujące i wspierające (2 godziny w miesiącu). <p><u>Sposób:</u></p> <p>W oparciu o zalecenia projektowe Programu Duluth m. in.: edukacja</p>	12 miesięcy	<p>Zmniejszenie natężenia zjawiska przemocy psychicznej w rodzinach uczestników, zanik zjawiska przemocy fizycznej, poprawa samoświadomości uczestników, częściowa poprawa relacji rodzinnych.</p>	<p>Do pół roku po zakończeniu uczestnictwa w zajęciach poprzez kontakty z instytucjami pomocowymi (osrodek pomocy społecznej, Policja, zespół kuratorskiej służby sądowej) oraz rodzinami osób korzystających z</p>
--	-------------	---	---	-------------	--------------------------	---	--	---	--	--	---	---	-------------	--	-------------	--	---

									<p>człowiekiem, wypowiedania własnych opinii i przyjmowania opinii innych osób, rozwijania umiejętności słuchania ze zrozumieniem, uczenia się udzielania i przyjmowania pomocy, podejmowania racjonalnych decyzji, rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem, złością i gniewem w sposób konstruktywny.</p> <p>Duża część uczestników aktywnie uczestniczyła w zajęciach</p>	<p>monitorowanie odbywało się poprzez kontakt z rodzinami osób korzystających z zajęć w okresie do 12 miesięcy po zakończeniu programu.</p>
Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Zakopanem	2 mężczyzn		5 mężczyzn			0	<p>Formy: -seje indywidualne -kierunkowane na zmianę postaw i zachowań</p> <p>Sposób: - treningi edukacyjne,</p>	<p>Sesje grupowe: 0</p>	<p>Głównym założeniem realizacji programów jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu :</p> <ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych. 	<p>Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywało się poprzez kontakt z instytucjami pomocowymi (ośrodek pomocy społecznej, Policja, zespół kuratorskiej służby sądowej) oraz rodzinami osób korzystających z zajęć</p>

Sądcki Ośrodek Interwencji Kryzysowej Nowy Sącz	10 mężczyzn - Program realizowany w Ochotniczym Hufcu Pracy w Nowym Sączu – postanowienia sądowe dotyczące konieczności udziału w w/w programie. 2 – mężczyzn	0	0	Program Korekcyjno – Edukacyjny dla Sprawców Przemocy Domowej Program Korekcyjno – Edukacyjny dla Sprawców Przemocy Domowej na tzw. „wolności”	- rozmowy indywidualne - mini wykłady - ćwiczenia - dyskusja - rozmowy indywidualne - mini wykłady - ćwiczenia - dyskusja	04 luty – 22 lipiec 2010 r.	Uczestnicy programu zdobywają umiejętności kontrolowania własnej impulsywności, znajomości alternatywnych wobec agresji sposobów zachowania i umiejętności ich stosowania. Rozwój myślenia moralnego. Uczestnicy programu zdobywają umiejętności kontrolowania własnej impulsywności, znajomości alternatywnych wobec agresji sposobów zachowania i umiejętności ich stosowania. Rozwój myślenia moralnego.	Poprzez utrzymanie kontaktu z uczestnikami programu (zaproszenia) oraz z ich współmałżonkami.	Poprzez kontakt pracownika Sądckiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej z psychologiem zatrudnionym w Zakładzie Karnym.
Tamowski Ośrodek Interwencji Kryzysowej Przemocy w Tamowie	52 mężczyzn	12 mężczyzn	7 mężczyzn	Systemowy Program Korekcyjno- Edukacyjny dla Sprawców Przemocy Domowej (działania edukacyjno- korekcyjne w oparciu o Program The Model Duluth oraz Trening Zastępowania Agresji ART)	Formy: - sesje indywidualne - sesje grupowe - edukacja społeczna i informacja Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań Sposób: - warsztaty - ćwiczenia - mikrowykłady i omówienia - treningi edukacyjne, - psychodramy - konsultacje dla członków rodzin - rozmowy z osobami stojącymi przemoc: informacyjno - motywujące do	Sesie grupowe: 1) Luty – czerwiec - 2 grupy w Zakładzie Karnym; 2) Styczeń- czerwiec - 1 grupa półtwarda w Ośr. Lecz. Uzależnień 3) Wrzesień- grudzień – 3 grupy w 2- ch zakładach karnych 4) Wrzesień – grudzień – 1 grupa półtwarda w Ośr. Lecz. Uzależnień Sesie indywidualne: Sierpień – grudzień	Głównym założeniem realizacji programów jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu: - uświadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w	1) W zakładzie karnym przeprowadzona została ankieta (pre- post) dotycząca postaw i wiedzy skazanych z zakresu zjawiska przemocy i własnego nim udziału 2) W grupie ambulatoryjnej w ośrodku leczenia uzależnień na bieżąco omawiana jest ocena skuteczności procesu edukacji- korekcyj zachowań – z ramach procesu grupowego jak i supervizji z udziałem terapeutów uzależnień. 3) Opracowane zostały	

						<p>udziału w programie</p> <ul style="list-style-type: none"> - konferencja tematyczna dla środowiska lokalnego (pedagogzy, psycholodzy, policjanci, prac. socjalni, kuratorzy, organizacje pozarządowe, władze) 	<p>- działania Punktu Konsultacyjnego w Tamowskim Towarzystwie Zapobiegania Patologiom Społ. (indywidualne sesje, rozmowy z członkami rodzin, działania edukacji i informacji społecznej)</p>	<p>rodzinnie bez użycia agresji,</p> <ul style="list-style-type: none"> - naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych. - W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane. - Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie, dokonała weryfikacji swoich postaw, zaprzestała stosować przemoc. 	<p>indywidualne programy readaptacji skazanych, pozwalające na monitorowanie funkcjonowania osób uczestniczących w programie po powrocie do środowiska (za ich zgodą).</p> <p>4) Na etapie rekrutacji – w zakładach karnych i ośrodku leczenia uzależnień - pozyskiwanie informacji dot. losów osób uczestniczących w poprzedniej edycji zajęć programu.</p>
7.	<p>MAZOWIECKIE powiat lipski Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipsku</p>	4 mężczyzn	5 mężczyzn	13 mężczyzn 1 kobieta	<p>Model programu pracy dla sprawców przemyocy domowej w powiecie lipskim.</p> <p>Nazwa realizowanego programu: <i>Barwy życia bez przemyocy</i></p>	<p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> -sesje indywidualne -sesje grupowe Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań oraz na zwiększenie ich zdolności do samokontroli agresywnych zachowań i do konstruktywnego życia w rodzinie <p>Sposób:</p> <ul style="list-style-type: none"> -mini wykłady, - projekcja filmu, -praca analityczna, - pogadanki, - analiza osobistych problemów uczestników, -burza mózgów, - psychodrama. 	<p>Sesje grupowe i indywidualne: I edycja: od czerwca 2010 roku do sierpnia 2010 roku II edycja: od listopada 2010 roku do grudnia 2010 roku</p>	<p>Głównym założeniem realizacji programu jest zaprzestanie stosowania przemyocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie czym jest przemoc, jej formy i dynamika, - zdobycie wiedzy na temat społeczno-kulturalnych uwarunkowań przekonań na temat ról „męskich” i ról „kobiecych”, - uznanie faktu stosowania przemyocy wobec swoich ofiar, - rozwinięcie umiejętności samokontroli w rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie, - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe; 	<p>Po zakończeniu zajęć, monitorowanie będzie odbywać się poprzez kontakt z instytucjami pomocowymi (ośrodek pomocy społecznej, Policja, zespół kuratorskiej służby sądowej) oraz kontakt z rodzinami osób korzystających z zajęć jak i z samym uczestnikiem programu. W okresie do 3 lat od czasu zakończenia udziału w programie</p>

									<p>- nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych. W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane. Większość uczestników aktywnie</p>	<p>W przypadku ustalenia nadzoru kuratora - kontakt z kuratorem</p>
Zespół Ośrodków Wsparcia w Mławie	7 mężczyzn	0	1 mężczyzna	<p>„Partner” - Program Edukacyjny dla Sprawców Przemocy Domowej</p>	<p>Formy: - sesje indywidualne - sesje grupowe Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań</p>	<p>Sesje grupowa: na terenie Aresztu- 25.02.2010r.- 17.05.2010r. Sesje grupowe: w warunkach wolnościowych- 12.11.2009- 04.03.2010r.</p>	<p>Cele , zadania oraz rodzaj działań przy realizacji zadania: - psychoedukacja sprawców przemocy w rodzinie w kierunku zmian zachowań typu przemocowego na rzecz postawy partnerstwa i poszanowania wobec domowników, ze szczególnym uwzględnieniem partnerek - redukcja zachowań przemocowych - zwiększanie kontroli nad zachowaniami agresywnymi - kształtowanie odpowiedzialności za popełniane czyny przemocowe - nauka nowych sposobów rozwiązywania problemów - nauka prawidłowej komunikacji partnerskiej - nauka umiejętności korzystania ze wsparcia społecznego - trening umiejętności społecznych</p>			

	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku	34 mężczyzn 1 kobieta	36 mężczyzn 1 kobieta	0	Program Partner	<p><u>Formy:</u> -terapia grupowa -terapia indywidualna Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań</p> <p>Terapia grupowa 6 osób , raz w tygodniu, po 2 godziny. Terapia indywidualna – realizacja programu zarówno w systemie zamkniętym w grupach o stałym, składzie osobowym pracującym w jednym cyklu sesji, jak i w systemie otwartym – trakcie trwania programu do grupy mogą dołączyć nowi uczestnicy, pozostając przez czas trwania wymaganej ilości sesji</p>	Terapia grupowa oraz indywidualna prowadzona była przez okres 10 miesięcy od marca 2010r: do grudnia 2010r.	Zakładane rezultaty realizacji zadania: - ilościowe i jakościowe zmniejszenie sprawstwa przemocy domowej - zwiększanie zdolności kontroli własnych zachowań - wzrost krytycyzmu wobec zachowań przemocowych - zwiększanie empatii i szacunku wobec kobiet - budowanie systemu rozwiązywania problemu przemocy domowej poprzez bezpośrednią pracę ze sprawcami przemocy domowej	Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywało się poprzez kontakt z instytucjami pomocowymi- ośrodek pomocy społecznej właściwy terenowo dla sprawców przemocy, sądy rodzinne, kuratorzy sądowi, szkoły, policja .
--	--	--------------------------	--------------------------	---	-----------------	---	---	---	---

									temat mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie. To powoduje, że zmniejsza się ilość sprawców przemocy domowej, wobec których konieczna byłaby interwencja policji i prowadzenie postępowań w kierunku wychodzenia rodziny z sytuacji kryzysowych.	
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płońsku	6 mężczyzn	0	0	Program realizowany w konwencji poznawczo-behawioralnej	Formy: -seje indywidualne -seje grupowe Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań Sposób: - wykłady - ćwiczenia - treningi edukacyjne	Sesje grupowe: Program realizowany cały rok- od 06 stycznia 2010r. do 22 grudnia 2010r.		Głównym założeniem realizacji programu jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu: - zmiana schematów zachowań sprawców na społecznie akceptowalne - abstinencja - ustabilizowanie sytuacji społecznej sprawców - nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji - nauka układania stosunków partnerskich w rodzinie	Monitorowanie polega na kontakcie terapeutów z kuratorami i Policją. Na koniec roku dokonuje się ewaluacji programu za pomocą specjalnie sporządzonego kwestionariusza. Ponadto po zakończeniu programu kwestionariusz ten przez okres 3 lat jest wypełniany przez uczestnika dotyczący stanu relacji w rodzinie	
Zespół Ośrodków Wsparcia w Piasztowie	4 mężczyzn	4 mężczyzn	30 mężczyzn	Program korekcyjno- edukacyjny „Partner”. Stanowi on adaptację „Programu The Model Duluth	Formy: a) sesje indywidualne b) sesje grupowe: - wykłady - warsztaty - ćwiczenia - treningi edukacyjne - psychodrama	Czas trwania programów korekcyjno – edukacyjnych: IV Edycja (22.05 – 19.06.2010) – 48 godzin edukacyjnych, V edycja (23.10 – 5.12.2010) – 60 godzin edukacyjnych, VI edycja (07.12 – 24.12.2010) – 30 godzin.	Głównym celem Programu jest pomoc osobom stosującym przemoc w zaprzestaniu stosowania przemocy w rodzinie. Efekty z przeprowadzonych zajęć korekcyjno – edukacyjnych widoczne były poprzez: i zachowaniu sprawców zmianę w postawach i zachowaniu sprawców uznanie faktu stosowania przemocy	Monitorowanie efektów programu korekcyjno – edukacyjnego jest prowadzone przez współprowadzącą program, która pracuje na stanowisku psychologa w Areszcie Śledczym w Warszawie – Mokotów. Odbywa się to bezterminowo, chyba, że osadzony zostaje przewieziony do		

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sierpcu	2 mężczyzn	0	10 mężczyzn	Program Korekcyjno – Edukacyjny „Partner” dla Sprawców Przemocy Domowej	<p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> -sejse indywidualne -sejse grupowe Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wykłady - warsztaty - ćwiczenia - treningi edukacyjne, - psychodramy 	Każda z edycji dodatkowo zawierala 6 godzin konsultacji indywidualnych kwalifikujących do udziału w programie. Edycja V została wydłużona z powodu większej liczby uczestników, a VI edycja z powodu wzbogacenia programu o nowe elementy edukacyjne.	Od czerwca 2010 r. do sierpnia 2010r.	zwiększenie odpowiedzialności za własne czyny korektę zachowań agresywnych na asertywne powstrzymanie się od aktów przemocy Dodatkowo uczestnicy programów na zakończenie zajęć wypełniali ankietę ewaluacyjną, która miała na celu subiektywne określenie korzyści, jakie uczestnicy wynieśli z udziału w programie i oceniali program, jego przebieg oraz pracę osób współpracujących	Monitoring ma charakter obserwacji funkcjonowania osadzonego.	
				Przez kontakt z instytucjami współpracującymi: ośrodkami pomocy społecznej, policją, zespołami kuratorskiej służby sądowej oraz rodzinami osób korzystających z zajęć w okresie						
				Głównym założeniem realizacji programu jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez nabycie wiedzy i umiejętności zachowań bez przemocy, nie zastraszania, bez poniżania, zdrowego rozwiązywania sporów bez użycia agresji, uswiadomienie czym jest przemoc, uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, naukę umiejętności partnerskiego ukłádania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych.						

	Specjalistyczna Poradnia Rodzina ds. Przeciwdziałania Przemocy	0	1 .mężczyzna	10 mężczyzn	Program The Model Duluth Program Partner	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -seje indywidualne -seje grupowe <p>Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań</p> <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wykłady - warsztaty - ćwiczenia - treningi edukacyjne, - psychodramy 	<p>I edycja V-VII 2010 (3 miesiące)</p> <p>II edycja IX-XII 2010 (3 miesiące)</p>	Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie, wyrazili chęć zmiany swojej sytuacji na lepsze, wykorzystując wiedzę i umiejętności zdobyte podczas zajęć. Uczestnicy zauważyli pozytywne zmiany w relacjach w rodzinie.	Podstawą do oceny skuteczności oddziaływań było pozytywnie informacji od samych uczestników oraz ocena dokonywana przez prowadzących na podstawie obserwacji uczestników i kontaktów z ich partnerkami. Przewiduje się monitorowanie efektów programu przez okres 3 lat od momentu zakończenia pracy z grupą. Zakłada się, że prowadzący skontaktuje się z członkiem rodziny 1 raz w roku oraz 1 raz w roku z samym uczestnikiem, w celu zebrania informacji, także w celu wypełnienia ankiety ewaluacyjnej.
--	--	---	--------------	-------------	---	--	---	--	--

8.	OPOLSKIE Powiatowe Centrum Pomocy Rodzime- Punkt Interwencji Kryzysowej w Głubczycach	11 mężczyzn	0	4 mężczyźni 1 kobieta	Program Korekcyjno - Edukacyjny dla Sprawców Przemocy w Rodzinie	Formy: - sesje indywidualne - sesje grupowe Sposób: - wykłady - mini wykłady - ćwiczenia - prace indywidualne (kwestionariusze, ankiety, rysunek) - obserwacja - wywiad - wizualizacja - „prace domowe”	Od 2,5 miesięcy do 11 miesięcy (w zależności od indywidualnych możliwości osób uczestniczących)	- Deklaracja powstrzymywania się od zachowań przemocowych -poprawa relacji między małżonkami - ograniczenie używania psychoaktywnych i alkoholu - lepsza świadomość czynników wywołujących złość i zdolność rozpatrywania sytuacji ryzykownych W wyniku przeprowadzonej ewaluacji z pomocą ankiety, uczestnicy oceniali w skali sześciopunktowej realizowany program w ZK w Głubczycach wynikło, iż: - uczestnicy wzbogacili swoją wiedzę na temat siebie i swoich zachowań agresywnych – oceniając średnio na 5,0 - poprawili swoje umiejętności w zakresie komunikacji i zachowań asertywnych – oceniając średnio 5,2 - rozwinęli swoje umiejętności kontrolowania złości – oceniając średnio 5,0	Monitorowanie obejmuje kontynuację sesji podtrzymujących tj. po zakończeniu programu sesje odbywają się w zależności od potrzeb indywidualnych klientów. - monitorowanie odbywa się również poprzez kontakt z ZK w Głubczycach.
	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzime Kędzierzyn-Koźle	59 mężczyźni	0	0	W „Zgodzie Z Sobą i z Tobą”	Formy: - Program autorski „W zgodzie z Sobą i z Tobą” -praca grupowa -praca indywidualna -praca z elementami psychokorekcji i psychoterapii -praca z wykorzystaniem nośników audio, video	4-stale grupy- po 3 miesiące	Zapoznanie uczestników z podstawowymi wiadomościami dt stosowania przemocy i konsekwencji prawnych z tym związanych. Sprawy uznają za fakt stosowanie przemocy, uczą się zachowań powstrzymujących przemoc, równocześnie nabywają wiedzę i	Poprzez spotkania zespołów interdyscyplinarnych zdobywa się informacje na temat funkcjonowania rodzin, w których stosowana była przemoc przez osoby uczestniczące w programie. Zbierane są opinie od kuratorów

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Prudnik	0	3 mężczyźni 2 kobiety	15 mężczyzn	Program Korekcyjno-Edukacyjny w oparciu o Program Model Duluth	<p>Formy: 1. Sesje indywidualne – motywujące do wzięcia udziału w grupie, czasami w trakcie grupy potrzeba było zająć się jakimś problemem w intymniejszych warunkach. Jedną osobą, która stosowała przemoc ekonomiczną (uzależniona od hazardu – w poradni odwykowej w Prudniku nie mieli dla niego oferty), uczestniczyła tylko w sesjach indywidualnych z powodu nastroju depresyjnego i konieczności pracy nad mechanizmami uzależnienia – które na grupie były zbyt mało poruszane. 2. Sesje grupowe – raz w tygodniu, ukierunkowane były na zmianę postaw i zachowań.</p> <p>Sposób: - wykłady - warsztaty - ćwiczenia - praca własna z materiałami i analiza zadań domowych, - treningi konstruktywnych zachowań, - psychodramy</p>	<p>Sesje grupowe: Od stycznia do grudnia 2010 r. grupa miała charakter otwarty, dochodziły osoby do grupy w której realizowany był program cyklicznie, czyli po ukończeniu tematów były one prowadzone od początku. Wchodzący uczestnik chodził na grupę średnio 3 miesiące do momentu kiedy tematy zaczynały się powtarzać. Taki model pozwala na uzyskanie lepszych efektów psychokorekcyjnych, gdyż osoby, które dłużej uczestniczą w zajęciach modelują pozytywne postawy wobec osób, które dopiero rozpoczynają swój udział w programie. Specyfika prowadzenia grupy „wolnościowej”, do której kierowane są osoby objęte programem Niebieskiej Karty cechuje się dużą rotacyjnością.</p>	<p>Głównym założeniem realizacji programów jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu: - uświadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zachowań przemocowe, - nabywanie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych, oraz konstruktynego zaspokajania własnych potrzeb.</p> <p>W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane.</p> <p>20 uczestników aktywnie uczestniczyło w programie, ukończyło go. Za ukończony program zakłada się 100% frekwencje na zajęciach i sesjach indywidualnych.</p> <p>U wyżej wymienionej grupy na stan do 20.04.2011, nie było kolejnych interwencji</p>	Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywało się poprzez osobisty kontakt naszego pracownika z uczestnikami programu oraz wywiad środowiskowy z członkami ich rodzin, następnie kontakt z instytucjami pomocowymi (ośrodek pomocy społecznej, Policja, zespół kuratorskiej służby sądowej) w okresie do 36 miesięcy po zakończeniu programu
---	---	--------------------------	-------------	--	--	--	--	---

	Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Dębicy	21 mężczyzn	0	7 mężczyzn	Program autorski wg wytycznych do tworzenia modelowych programów korekcyjno-educacyjnych dla osób stosujących przemoc domową	<p>zachowań</p> <p>Sposób: - wykłady, - warsztaty, - ćwiczenia, - treningi edukacyjne, - twórcze rozwiązywanie problemów, - praca z emocjami, - relaksacje.</p> <p>Formy: - sesje indywidualne, 29 spotkań indywidualnych - sesje grupowe 20 spotkań 3 godzinnych w Zakładzie Karnym, 20 spotkań 3 godzinnych w Schronisku dla bezdomnych mężczyzn Od 03.08.2010 do 14.10.2010</p> <p>Grupa wolnościowa – grupa na zmianę postaw i zachowań.</p> <p>Sposób: - wykłady, - warsztaty, - ćwiczenia, - treningi edukacyjne.</p>	<p>Sesje grupowe: Grupa w Zakładzie Karnym w Dębicy Od 16.03.2010 do 25.05.2010</p> <p>Grupa w Schronisku dla bezdomnych mężczyzn Od 03.08.2010 do 14.10.2010</p> <p>Grupa wolnościowa – cały rok</p> <p>Sesje indywidualne: Grupa wolnościowa – cały rok</p>	<p>zachowań</p> <p>Sposób: - wykłady, - warsztaty, - ćwiczenia, - treningi edukacyjne, - twórcze rozwiązywanie problemów, - praca z emocjami, - relaksacje.</p> <p>Formy: - sesje indywidualne, 29 spotkań indywidualnych - sesje grupowe 20 spotkań 3 godzinnych w Zakładzie Karnym, 20 spotkań 3 godzinnych w Schronisku dla bezdomnych mężczyzn Od 03.08.2010 do 14.10.2010</p> <p>Grupa wolnościowa – grupa na zmianę postaw i zachowań.</p> <p>Sposób: - wykłady, - warsztaty, - ćwiczenia, - treningi edukacyjne.</p>	<p>wsparcia społecznego. Głównym założeniem realizacji programu jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie. W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane. Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie.</p>	<p>zakreślony w załączniku 1 do sprawozdania z realizacji projektu. W trakcie trwania programu: kontakt po 10 spotkaniach z rodziną, kuratorem sądowym lub pracownikiem socjalnym. Po zakończeniu zajęć: monitoring odbywało się poprzez kontakty z instytucjami pomocowymi (ośrodek pomocy społecznej, Policja, zespół kuratorskiej służby sądowej) oraz rodzinami osób korzystających z zajęć w okresie do 12 miesięcy (co pół roku) po zakończeniu programu, w uzasadnionych przypadkach w okresie do 2 lat.</p>
						<p>Sesje grupowe: Grupa w Zakładzie Karnym w Dębicy Od 16.03.2010 do 25.05.2010</p> <p>Grupa w Schronisku dla bezdomnych mężczyzn Od 03.08.2010 do 14.10.2010</p> <p>Grupa wolnościowa – cały rok</p> <p>Sesje indywidualne: Grupa wolnościowa – cały rok</p>	<p>Głównym założeniem realizacji programu jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie, na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uswiadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - nabywanie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności partnerskiego układowania stosunków w rodzinie, - uczenie się korzystania z pomocy innych, - uswiadomienie czym są trudności występujące w rodzinie z problemem alkoholowym. <p>W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane.</p>	<p>W trakcie trwania programu: kontakt po 10 spotkaniach z rodziną, kuratorem sądowym lub pracownikiem socjalnym. Po zakończeniu zajęć: monitoring odbywało się poprzez kontakty z instytucjami pomocowymi (ośrodek pomocy społecznej, Policja, zespół kuratorskiej służby sądowej) oraz rodzinami osób korzystających z zajęć w okresie do 12 miesięcy (co pół roku) po zakończeniu programu, w uzasadnionych przypadkach w okresie do 2 lat.</p>		

	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Strzyżów	0		7-mężczyzn	„Program korekcyjno-educacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie” Opracowany na podstawie wytycznych do tworzenia modelowych programów korekcyjno-educacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, stanowiących załącznik nr 2 do Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (Warszawa 2006).	Formy: - spotkania indywidualne - spotkania grupowe - warsztaty grupowe pt. „Porozumiewanie się bez przemocy” Ukierunkowane na rozpoznanie i zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie. Sposób: - wykłady - warsztaty - ćwiczenia - treningi edukacyjne,	Spotkania indywidualne: Od sierpnia do września 2010 r.; oraz grudzień 2010 r. Spotkania grupowe: Od września do listopada 2010 r. Warsztaty grupowe: Grudzień 2010 r.	Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie i wyrwała, zaprzestała stosowania przemocy.	Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie i wyrwała, zaprzestała stosowania przemocy.	Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywa się poprzez kontakty z rodzinami osób korzystających z zajęć w okresie do 12 miesięcy po zakończeniu programu, w indywidualnych przypadkach w okresie do 2 lat.
--	--	---	--	------------	--	--	---	--	--	--

<p>Stowarzyszenie Ruch Pomocy Psychologicznej „Integracja” Nisko Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej</p>	<p>1 mężczyzna</p>	<p>1 mężczyzna</p>	<p>6 mężczyzn</p>	<p>Program Korekcyjno Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie „Dialog”</p>	<p>Formy: - sesje indywidualne:- konsultacje, interwencja kryzysowa wobec osób zagrożonych samobójstwem, indywidualne działania korekcyjno-edukacyjne, diagnoza - sesje grupowe: grupa psychoedukacyjna ukierunkowana na zmianę postaw i zachowań. Sposób: - wykłady, - warsztaty, - ćwiczenia, - treningi edukacyjne, - psychodramy, - analiza fragmentów wideo, - techniki projekcyjne, - techniki relaksacyjne.</p>	<p>Sesje grupowe: Grupa półroczna trwała od stycznia do grudnia 2010 – 47 spotkań x 3 godz. Sesje indywidualne: W okresie styczeń – grudzień 2010 r. Łącznie 98 godzin.</p>	<p>Głównym założeniem realizacji programu jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie, poprzez edukację, mającą na celu: - uświadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zachowań przemocowych, - nabywanie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych. W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane. Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie i wytrwała, zaprzestała stosowania przemocy.</p>	<p>W 2010 r. monitorowaniem efektów Programu zostało objętych 21 osób, które ukończyły go w latach 2008-2010 (15 osób), - uczestniczyły w nim w 2010 r. i kontynuują go w 2011 r. (3 osoby) - uczestniczyły w nim w 2010 r. ale zrezygnowały z udziału w programie (3 osoby). Monitorowanie przeprowadzane było poprzez kontakt osobisty lub telefoniczny z bliskimi uczestników bądź z przedstawicielami instytucji: Sądu Karnego oraz Sądu Rodzinnego i dla Nieletnich (kuratorzy sądowi zawodowi i społeczni), Rodzinnego Ośrodka Konsultacyjno Diagnostycznego, Poradni Psychologicznej Pedagogicznej (w I przypadku) oraz Policji. W odniesieniu do 4 osób prawdopodobnie może być, że osoby te nadal stosują przemoc. W 5 przypadkach było to trudne do określenia, natomiast pozostałe 2 natomiast przemoc. Po zakończeniu spotkań grupowych trzy osoby umówiły się wraz z małżonkami na konsultację</p>
--	--------------------	--------------------	-------------------	---	--	---	--	---

		Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie SOS w Lesku Lesko	25 mężczyzn	0	2 mężczyźni	Program The Model Duluth	<p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> -sesje indywidualne -sesje grupowe <p>Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań</p> <p>Sposób:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykłady - warsztaty - ćwiczenia - treningi edukacyjne. 	<p>Sesje grupowe: Od marca do czerwca 2010 r. (pierwsza grupa); od lipca do grudnia 2010 r. (druga grupa).</p> <p>Sesje indywidualne: W lutym 2010r I Grupa, w lipcu 2010r.- II Grupa..</p>	<p>Głównym założeniem realizacji programów jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności partnerskiego ukladania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych. <p>W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane. Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie, Grupy, które ukończyły pracę w 2010r będą monitorowane od stycznia 2011r – Czy zaprzestali stosowania przemocy? Czy zmiana</p>	<p>mażeńskie w Stalowowolskim Ośrodku Wsparcia i Interwencji Kryzysowej, a dwie osoby podjęły indywidualną psychoterapię.</p> <p>Po zakończeniu zajęć monitorowanie odbywało się poprzez kontakt z rodzinami osób korzystających z zajęć w okresie pół roku oraz roku po zakończeniu odbywania kary pozbawienia wolności. Dla osób, które dobrowolnie zgłosiły się do programu po pół roku oraz po roku od zakończeniu udziału w programie.</p>
--	--	--	-------------	---	-------------	--------------------------	---	---	---	---

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Leżajsku	0			4 mężczyźni	5 mężczyźni		„Education Groups For Men Who Batter The Duluth Model”	<p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sesje indywidualne, - sesje grupowe, - nabywanie nowych konstruktywnych wzorców zachowań, - zwiększenie świadomości co do zachowań przemocowych. <p>Sposób:</p> <ul style="list-style-type: none"> - warsztaty, - ćwiczenia, - treningi zadaniowe, - dyskusje grupowe, - gry i zadania stymulujące, - wykłady, - sesje informacyjne, - dyskusje grupowe. 	<p>Sesje indywidualne od stycznia do lutego 2010 r. Łącznie 36 godzin Sesje grupowe od lutego do czerwca 2010r. Łącznie 63 godziny w tym 3 godziny spotkania z radcą prawnym.</p>	<p>jest bardziej trwała? Jak układają się ich relacje z bliskimi? Takie informacje będą sprawdzane w kontakcie z bliskimi uczestników programu. .</p>	<p>Monitorowanie oraz ocena i stopień realizacji zamierzonych celów był oceniany za pomocą trzech ankiet: jedna na rozpoczęcie programu, druga na zakończenie programu oraz jedna badająca zadowolenie beneficjentów w połowie programu. Ponadto jedna z osób prowadzących po zakończeniu każdego spotkania grupowego sporządziła również notatkę służbową opisującą przebieg spotkania grupowego. Monitorowanie to również stały kontakt terapeutów z uczestnikami programu i realizatorów programu z terapeutami. Monitorowanie poprzez kontakt z instytucjami pomocowymi oraz rodzinami osób korzystających z zajęć przeprowadzenie ankiet informujących o postępach rok po zakończeniu realizacji</p>
--	---	--	--	-------------	-------------	--	--	---	--	---	--

	Ośrodek Poradnictwa Specjalistycznego i Interwencji Kryzysowej MOPS Rzeszów	II mężczyzn	I mężczyzna	I mężczyzna	Program Korekcyjno-Edukacyjny dla Sprawców Przemocy "Partner", oparty na modelu z Duluth (grupa wolnościowa) Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie (w Zakładzie Karnym)	<p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sesje indywidualne - sesje grupowe nakierowane na zmianę postaw i zachowań <p>Sposób:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykłady, - warsztaty, - ćwiczenia, - ankieta poznawcza, - praca pisemna na zadany temat, - muzykoterapia, - ćwiczenia relaksacyjne, - wizualizacja, - projekcja filmu. 	<p>Sesje grupowe: Od stycznia do lipca 2010 r. (grupa – wolnościowa) 65 godzin; Od września do listopada 2010 r. (grupa Zakład Karny) 54 godziny;</p> <p>Sesje indywidualne: W czasie trwania programu na wolności styczeń-lipiec 2010r.: 5 godzin W czasie trwania programu w Zakładzie Karnym wrzesień 2010r.: 6 godzin</p>	<p>Głównym założeniem realizacji programów jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznanie i uswiadomienie sprawcom dynamiki przemocy w rodzinie, faktu stosowania przemocy, motywów oraz skutków ich postępowania - rozpoznanie i zmianę systemu przekonań i postaw osobistych - ćwiczenie nowych konstruktywnych form myślenia i reagowania - nabycie umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów w sposób nie naruszający dóbr członków rodziny W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane. Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie i zaprzestala stosowania przemocy, nastąpiły zmiany w postawach i przekonaniach 	<p>Po zakończeniu zajęć monitorowanie odbywało się poprzez kontakty z pracownikami Kuratorskiej Służby Sądowej oraz osobami, które doznawały przemocy ze strony uczestników programów (zgodnie z kontraktem zawartym przed rozpoczęciem programu)</p> <p>Monitorowanie obejmuje 36 miesięcy po zakończeniu programu</p>	programu i przez okres trzech lat.
--	---	-------------	-------------	-------------	--	---	---	--	---	------------------------------------

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu	3 mężczyźni	0	2 mężczyźni	Program korekcyjno- edukacyjny "Dom bez przemocy"	Formy: - diagnoza uczestników prowadzona była w ramach spotkań indywidualnych - spotkania grupowe trwały 64 godziny miały na celu edukację i kierunkowanie na zmianę postaw i zachowań. Sposób: wykłady, mikroedukacja, dyskusja uczestników, ćwiczenia reagowania burza mózgow, analiza konkretnych przypadków i sytuacji.	Spotkania grupowe: od 9 lutego 2010r. do 05.10.2010r. Spotkania indywidualne trwały cały rok.	Głównym celem jest powstrzymanie się przez osoby stosujące przemoc w rodzinie od aktów przemocy, - uznanie przez sprawców faktu stosowania przemocy, - wyposażenie w wiedzę na temat zjawiska przemocy, prawidłowych zachowań, właściwej komunikacji interpersonalnej, - nabycie umiejętności służących kontroli reakcji przemocowych. W opinii prowadzących założenia programowe dotyczące przekazywanych treści zostały zrealizowane.	- kontakt z parterami osób uczestniczących w programie korekcyjno- edukacyjnym, - pracownik PCPR jest w stałym kontakcie z pracownikami kuratorskiej służby sądowej oraz pracownikami socjalnymi z gmin.
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kolbuszowej	8 mężczyźni	3 mężczyźni, 1 kobieta	1 mężczyźni	Program korekcyjno- edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie, program na wytycznych do tworzenia modelowych programów korekcyjno- edukacyjnych	Formy: -seje indywidualne, -seje grupowe. Sposób: wykłady, ćwiczenia , warsztaty, treningi umiejętności społecznych, trening konstruktywnych zachowań; metody pracy oparte na koncepcji poznawczo - behawioralnej.	Sesje grupowe i indywidualne. Czas trwania : seje grupowe – I grupa (marzec- lipiec 2010), II grupa (wrzesień- grudzień 2010); seje indywidualne (kwiecień- wrzesień 2010)	Głównym założeniem realizacji programu jest zmiana zachowań agresywnych na alternatywne i akceptowane społecznie. Przekazanie wiedzy i informacji edukacyjnych w celu zrozumienia dynamiki przemocy. Nauka samokontroli agresywnych zachowań. Wzmacnianie postaw i działań pozytywnych. Nauka brania odpowiedzialności za swoje czyny u sprawcy. Wzmacnianie mechanizmów kontroli i kuratorami sądowymi. Założeniem kontraktowym monitoringu ten miał odbywać się do 3 miesięcy po	Po zakończeniu zajęć monitoring i kontrolowanie dalszych zachowań uczestników odbywało się poprzez wizyty domowe pracownika socjalnego w środowisku zamieszkania tych osób i ich rodzin; dodatkowo w interdyscyplinarnym kontekście pozostawaliśmy z GOPS-ami, Policją, dzielnicowymi i kuratorami sądowymi. Założeniem kontraktowym monitoringu ten miał odbywać się do 3 miesięcy po

	Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Korytnikach	5 mężczyzn	5 mężczyzn	4 mężczyźni	Program „Zaczuj wszystko od nowa...” opracowany na podstawie: The Model Duluth	Formy: - sesje indywidualne, - sesje grupowe, - praca nad zmianą postaw i zachowań - konsultacje. Sposób: - wykłady, - warsztaty, - ćwiczenia, - „prace domowe” - treningi edukacyjne, - dyskusje grupowe, - „burz mózgu” - rozmowy indywidualne. - warsztaty - ćwiczenia - treningi edukacyjne, - psychodramy	Od maja 2010 do grudnia 2010. (grupa wolnościowa – 6 miesięcy, Od września 2010 do grudnia 2010 2 grupy w ZK 3 miesiące) Sesje indywidualne: Sesje indywidualne poprzedzają każde przyjęcie do grupy oraz są elementem podsumowującym udział w programie	Głównym założeniem programu jest: Ilościowe zmniejszenie sprawstwa przemocy w rodzinie, uznanie przez sprawców faktu stosowania przemocy, powstrzymanie się przez osoby stosujące przemoc w rodzinie od aktów przemocy, poprzez zdobycie wiedzy pozwalającej na korektę zachowań i rozwinięcie umiejętności służących kontroli reakcji przemocowych, a także nabywanie umiejętności rozwiązywania problemów w sposób nie raniący partnera, zwiększenie szacunku i empatii wobec kobiet, nabywanie umiejętności i wiedzy w zakresie uzyskiwania pomocy w sytuacjach nawrotu do zachowań przemocowych W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane.	Po zakończeniu zajęć monitorowanie odbywa się zgodnie z przyjętymi założeniami programu, m.in. poprzez kontakt z instytucjami pomocowymi (ośrodek pomocy społecznej, Policja, zespół kuratorskiej służby sądowej) oraz rodzinami osób korzystających z zajęć w okresie wynikającego z treści podpisanego kontraktu.
10.	PODLASKIE Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Białymstoku 15-464 Białystok ul. Włókniemcza 7	2 mężczyźni	0	5 mężczyźni	Grupa Korekcyjno-Edukacyjna Stosujących Przemoc – program opracowany na bazie <i>Wytucznych do tworzenia modelowych programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc</i>	Forma: - spotkania kwalifikujące do programu - spotkania grupowe x 2 godz. - sesje indywidualne - sesje małżeńskie - konsultacje specjalistów (prawnik, pracownik socjalny, psycholog) - realizacja odbywa się w systemie otwartym, kolejni uczestnicy dołączają w trakcie trwania programu	Grupy otwarte w OIK 1. od września 2009 r. do czerwca 2010 r. (pierwsza grupa) 2. od września 2010 r. do czerwca 2011 r. (druga grupa) – zajęcia odbywały się raz w tygodniu Grupa w Areszcie Siedzmi - od września 2010 r. do stycznia 2011	Efekty dotyczące funkcjonowania klienta: - zaprzestanie stosowania przemocy - poprawa komunikacji w rodzinie - zwiększenie wiedzy o rodzinie jako o systemie - zwiększenie wiedzy i umiejętności konstruktynego radzenia sobie ze złością i agresją - nabywanie umiejętności konstruktynego rozwiązywania konfliktów	- Ankiety uczestników programu - kontakt indywidualny z klientem w OIK lub/i w miejscu jego zamieszkania - kontakt z rodziną osobisty lub/i telefoniczny

				<p>postaw osobistych poprzez analizę sytuacji przedstawionych w programie oraz swoich własnych sytuacji życiowych, opracowanie indywidualnego planu bezpieczeństwa</p> <p>c) Cwiczenia nowych konstruktywnych form myślenia i reagowania w grupie.</p> <p>Zajęcia grupowe podzielone są na 8 bloków tematycznych, w których poddawana jest analizie jedna z form zachowań przemocowych oraz przedstawione alternatywne dla niej formy zachowań bez przemocy.</p> <p>Realizacja programu odbywa się w systemie zamkniętym o stałej liczbie 10-11 osób.</p> <p>Program prowadzony jest przez 2 osoby – mężczyznę i kobietę. W ramach program osoby prowadzące udzielają konsultacji indywidualnych oraz kontaktują się o ile to możliwe z rodzinami oraz kuratorami.</p>				<p>3 miesiące</p> <p>I gr.- V-VII</p>		<p>postaw osobistych poprzez analizę sytuacji przedstawionych w programie oraz swoich własnych sytuacji życiowych, opracowanie indywidualnego planu bezpieczeństwa</p> <p>c) Cwiczenia nowych konstruktywnych form myślenia i reagowania w grupie.</p> <p>Zajęcia grupowe podzielone są na 8 bloków tematycznych, w których poddawana jest analizie jedna z form zachowań przemocowych oraz przedstawione alternatywne dla niej formy zachowań bez przemocy.</p> <p>Realizacja programu odbywa się w systemie zamkniętym o stałej liczbie 10-11 osób.</p> <p>Program prowadzony jest przez 2 osoby – mężczyznę i kobietę. W ramach program osoby prowadzące udzielają konsultacji indywidualnych oraz kontaktują się o ile to możliwe z rodzinami oraz kuratorami.</p>	<p>Dodatkowy efekt programu – scalenie wielu małżeństw</p> <p>W opinii uczestników, którą wyrażają również pisemnie widoczne są duże zmiany postaw i zachowań, zamechanie stosowania przemocy fizycznej i znaczne ograniczenie psychicznej z tendencją do pracy nad tym.</p>	<p>j.w.</p>
			<p>2. Program korekcyjno-educacyjny odczucia przemocy domowej „Wychowanie bez przemocy”.</p> <p>Program w zasadniczej części oparty jest na</p>					<p>Program realizowany w postaci:</p> <p>2 spotkań indywidualnych wprowadzających /2 x 45 min/ oraz 13 spotkań grupowych 5 godz.</p> <p>/Dla części osób jest to</p>	<p>✓</p>	<p>✓</p>	<p>Pogłębienie świadomości własnych zachowań przemocowych w relacji z dziećmi</p> <p>Nabycie umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów</p>	

				<p>programie „Szkoly dla rodziców i wychowawców” Joanny Sakowskiej część I. Rozszerzony jest o 3 dodatkowe tematy z cz. II, dotyczące rozwiązywania konfliktów i komunikacji</p>	<p>kontynuacja programu oduczenia przemocy w relacjach partnerskich/. Podczas spotkań indywidualnych następuje zapoznanie z programem, przeprowadzona jest diagnoza postaw wychowawczych wg Kwestionariusza dla rodziców do badania postaw rodzicielskich M. Ziemskiej. Omawiane są różne postawy rodzicielskie i ich wpływ na rozwój dziecka.</p> <p>Spotkania grupowe prowadzone są w formie warsztatowej, zawierają elementy:</p> <p>a) Edukacji - przekazywanie wiedzy odbywa się w sposób aktywizujący uczestników, między innymi przez prowadzenie otwartej dyskusji, burzę mózgów, dramę oraz odwoływanie się do indywidualnych doświadczeń.</p> <p>b) Pracy nad rozpoznawaniem i zmianą przekonań i postaw osobistych poprzez analizę sytuacji przedstawionych w programie oraz swoich własnych sytuacji życiowych.</p> <p>c) Cwiczenia nowych konstruktywnych form myślenia i reagowania w grupie i w domu.</p>		<p>w rodzinie przy pomocy dialogu i negocjacji, bez uciekania się do stosowania przemocy, Nabycie umiejętności sposobów konstruktywnego wyrażania uczuć rozwój i opanowanie nowych umiejętności wychowawczych, sprzyjających poprawie relacji rodzimnych</p> <p>✓</p> <p>✓</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	--

11.	POMORSKIE Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie. Zespół Placówek Specjalistycznych im. K. Lisieckiego „Dziadka” w Gdyni	7 mężczyzn	2 mężczyźni	3 mężczyźni 1 kobieta	Program Korekcyjno- Edukacyjny dla Sprawców Przemocy na podstawie The Model Duluth	Realizacja programu odbywa się w systemie zamkniętym o stałej liczbie 10-12 osób. Program prowadzony jest przez 2 osoby – mężczyznę i kobietę.	Formy: -seje indywidualne -seje grupowe Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań <u>Sposób:</u> - wykłady - ćwiczenia - kwestionariusze -odgrywanie scenek - zadania domowe	Sesje grupowe: Pierwsza Grupa: od 15 lutego do 30 sierpnia 2010 r. Zajęcia odbywały się w systemie otwartym na terenie Gdyni. Druga grupa: od 10 grudnia 2009 (kontynuacja z 2009 roku) do 26 lutego 2010 r. Zajęcia odbywały się w systemie zamkniętym w Areszcie Śledczym w Gdańsku. Trzecia grupa: od 23 listopad 2010 do końca roku (zajęcia kontynuowane w 2011 r.) do 11 lutego 2011 r. Zajęcia odbywały się w systemie zamkniętym w Areszcie Śledczym w Gdańsku. Sesje indywidualne:	- 11 osób ukończyło program korekcyjno- edukacyjny (6 osób system wolnościowy, 5 osób w systemie zamkniętym - Areszt) - łączna ilość osób korzystających z pomocy w roku 2010: 51 osób – z czego: - 32 osób w systemie wolnościowym - 19 osób w Areszcie Śledczym Efekty: - wprowadzenie przez uczestników „Planu Bezpieczeństwa”, - skuteczne stosowanie techniki „Stop-Przerwa”, - zaprzestanie bądź ograniczenie zachowań agresywnych w stosunku do bliskich, - nauczanie konstruktywnego wyrażania złości, - zatrzymanie zachowań agresywnych w stosunku do osób postronnych, - odbudowanie relacji partnerskiej (ponowne zejscie się po separacji), - rozpoczęcie leczenia odwykowego przez 2 uczestników zajęć - poprawienie relacji z	- 11 osób ukończyło program korekcyjno- edukacyjny (6 osób system wolnościowy, 5 osób w systemie zamkniętym - Areszt) - łączna ilość osób korzystających z pomocy w roku 2010: 51 osób – z czego: - 32 osób w systemie wolnościowym - 19 osób w Areszcie Śledczym Efekty: - wprowadzenie przez uczestników „Planu Bezpieczeństwa”, - skuteczne stosowanie techniki „Stop-Przerwa”, - zaprzestanie bądź ograniczenie zachowań agresywnych w stosunku do bliskich, - nauczanie konstruktywnego wyrażania złości, - zatrzymanie zachowań agresywnych w stosunku do osób postronnych, - odbudowanie relacji partnerskiej (ponowne zejscie się po separacji), - rozpoczęcie leczenia odwykowego przez 2 uczestników zajęć - poprawienie relacji z	W 2010 roku nie doszło do skutku spotkanie z uczestnikami kończącymi grupę w 2009 roku. W roku 2010 – 3 klientów którzy ukończyli Program we wcześniejszych latach było w kontakcie indywidualnym pracując nad urwalaniem nowych zachowań.
-----	---	------------	-------------	--------------------------	---	--	---	--	---	---	--

	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tezewie	0			6 mężczyzn	6 mężczyzn	Program The Model Duluth	<p>Formy: -sejse indywidualne -sejse grupowe Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań</p> <p>Sposób: - wykłady - warsztaty - ćwiczenia</p>	<p>Od stycznia do grudnia 2010 r. – kwalifikacje do Programu, uzupełnienie sesji grupowych lub wyłącznie praca w kontakcie indywidualnym</p> <p>Sesje grupowe: Od kwietnia do czerwca 2010</p> <p>Sesje indywidualne: Od stycznia do grudnia 2010 r.</p>	<p>dziećmi przez 2 klientów, - 2 osoby kontynuowały spotkania indywidualne z psychologiem z MOPS.</p>	<p>Głównym założeniem realizacji programów jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu :</p> <ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności partnerskiego ukłádania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych. <p>W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane.</p>	<p>4 mężczyzn ukończyło program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy, monitorowano po pół roku po zakończeniu i ustalono, że 2 osoby zaprzestały stosowania przemocy, a z 2 brak kontaktu.</p>
--	---	---	--	--	------------	------------	--------------------------	---	--	--	---	---

<p>Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „AGAPE” Nowy Sław</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>5 mężczyzn</p>	<p>- Sesje indywidualne, - praca nad zmianą postaw, Program „The Duluth Model”.</p>	<p>- Wykłady, - ćwiczenia, - treningi edukacyjne, Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań</p>	<p>- do 6 miesięcy</p>	<p>Głównym założeniem realizacji programu jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu: uświadomienie i pogłębienie wiedzy na temat samej przemocy oraz jej mechanizmów, -uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, -rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, -nabywanie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych, Uczestnicy aktywnie współpracowali z prowadzącymi program i zaprzestali stosować przemoc.</p>	<p>- Okres monitorowania trwał do 6 miesięcy głównym narzędziem do monitoringu i ewaluacji była ankieta przeprowadzana na pierwszym spotkaniu, na ostatnim oraz po zakończeniu programu. W czasie trwania programu nawiązany był kontakt z ofiarami przemocy, po uprzednim podpisaniu kontraktu w którym to sprawca wyraża zgodę na utrzymywanie kontaktu z partnerami jako z OPS, PCPR, Kuratorami, - - Zespół terapeutów monitoruje środowisko zamieszkania . - Jak również uczestnicy programu zostali objęci pomocą asystenta, który przez okres dwóch miesięcy pełnił funkcje wspomagające i wspierające. Po upływie określonego czasu uczestnik programu zaczął funkcjonowanie w środowisku bez pomagacza jednakże w dalszym ciągu był w stałym kontakcie z asystentem.</p>
---	----------	----------	-------------------	---	---	------------------------	--	---

12.	ŚLĄSKIE Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Będzinie	0	2 mężczyzn 1 kobieta	3 mężczyźni	Program autorski A. Szeptuch „Bezpieczna Moc”	Formy: - 1 spotkanie indywidualne (łącznie 12 godzin pracy indywidualnej), - 10 trzygodzinnych sesji grupowych (łącznie 30 godzin pracy grupowej). Sposób: - miniwykład, - burza mózgów, - dyskusja, - odgrywanie ról, - praca w podgrupach, - wizualizacja w stanie relaksacji, - prowokacja, - metafory, - psychotesty, - środki artystycznego wyrazu zaczerpnięte z arteterapii (kolaż, psychorysunek).	Sesje grupowe: od 3 grudnia 2010 r. do 31 grudnia 2010 r. Sesje indywidualne: od 8 października 2010r. do 19 listopada 2010 r.	Efekty prowadzenia Programu: - zaprzestanie stosowania przemocy wobec członków rodziny, - umiejętności rozpoznawania przemocy, wiedza na temat jej konsekwencji, - urealniona samoocena oparta o pogłębioną samoświadomość oraz wgląd we własne uczucia, motyw i potrzeby, - umiejętność rozpoznawania sytuacji sprzyjających stosowaniu przemocy i korzystania z pożądaných wzorców komunikacyjnych - przyjęcie odpowiedzialności za własne postępowanie, - świadomość własnych celów i umiejętność konstruktywnego dążenia do nich, - gotowość do poniesienia ewentualnych konsekwencji za przemocowe działania w przeszłości, - budowanie relacji rodzinnych w oparciu o poszanowanie własnych i cudzych praw, - rozwiązywanie konfliktów interpersonalnych	Monitorowanie trwałości zmian będzie miało charakter współpracy interdyscyplinarnej oraz systemowej na przestrzeni do 12 miesięcy opartej o: - dalsza współpraca indywidualną z uczestnikami programu po jego zakończeniu utrwalającą pozytywne zmiany, - kontakt z instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - kontakt z członkami rodzin osób uczestniczących w programie.
-----	--	---	-------------------------	-------------	---	---	---	---	--

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lędzinach	1 mężczyzna	0	8 mężczyzn	Kiedy Zzera cię Złość	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - sesje indywidualne - sesje grupowe ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań - poradnictwo specjalistyczne – rodzinnie – wychowawcze i socjalne z ukierunkowaniem na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - mini wykłady, - rozmowa psychologiczna, zajęcia w grupie uwzględniające poszczególne treści terapeutyczne, w tym specyfikę problemów uczestników grupy (dyskusja, burza mózgów, arkusze tematyczne), - indywidualne porady psychologiczne, indywidualne porady terapeutyczne lub socjalne, porady wychowawcze, 	<p>Sesje grupowe: od 14 września do 13 grudnia 2010 r.</p> <p>Sesje indywidualne: od 14 września do 13 grudnia 2010 r.</p>	<p>metodą bez przemocy,</p> <ul style="list-style-type: none"> - konstruktywne radzenie sobie ze stresem i napięciem emocjonalnym, - abstynencja od alkoholu, - właściwe postawy rodzicielskie wobec dzieci. 	<p>Przebieg oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych monitorowany jest na bieżąco oraz po zakończeniu programu (ankiety monitorujące).</p>
							<p>Głównym założeniem realizacji programów jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmianę sposobu myślenia i systemu przekonań sprawcy tak aby sprzyjały rozwojowi zachowań partnerskich, - nauczania sprawcy przemocy kontrolowania swoich agresywnych zachowań, - nauczania sprawcy przemocy radzenia sobie z przykrymi emocjami oraz reakcjami impulsywnymi, - nabycie umiejętności radzenia sobie ze stresem oraz postaw asertywnych, - zmianę reakcji i zachowań o charakterze przemocowym na zachowania partnerskie, - powstrzymanie osoby stosującej przemoc w rodzinie przed dalszym jej używaniem. 	

	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach	0	2 mężczyzn	1 mężczyzna 1 kobieta	Program The Model Duluth	<u>Formy:</u> -sesje indywidualne, -sesje grupowe ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań <u>Sposoby:</u> - warsztaty, - ćwiczenia, - treningi edukacyjne, - psychodramy.	<u>Sesje grupowe:</u> od 17 września do 17 grudnia 2010 Łącznie 56 godz. <u>Sesje indywidualne:</u> wrzesień 2010 r.	z partnerami projektu (ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu cieszyńskiego, Komenda Powiatowa Policji w Cieszynie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Cieszynie, poradnie zdrowia psychicznego, klub Abstynenta „Familia”) pozwoliła na objęcie kompleksową pomocą całej rodziny uczestnika programu.	Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywać się będzie poprzez kontakt z instytucjami pomocowymi (ośrodek pomocy społecznej, Policja, zespół kuratorskiej służby sądowej) oraz rodzinami osób korzystających z zajęć w okresie do 12 miesięcy po zakończeniu programu w uzasadnionych przypadkach w okresie do 2 lat.
--	---	---	------------	--------------------------	--------------------------	---	--	--	---

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lublińcu	0	0	10 kobiet	Program korekcyjno- edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - sesje indywidualne, w celu poznania dotychczasowego życia klienta oraz ewaluacji efektów osobistych uczestniczek, - sesje grupowe, podczas których uczestniczki uczyły się pracy nad złością, agresją, poznały pozytywne umiejętności wychowawcze oraz pracowały nad zmianą postaw i zachowań. <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wywiady, - kwestionariusze, - analiza <ul style="list-style-type: none"> - zgromadzonej dokumentacji pod kątem aktualnej sytuacji rodzinnej i zawodowej; określenia czy uczestniczka programu aktualnie stosuje przemoc; cech osobistych istotnych dla pracy korekcyjnej, miniwykłady (wyrażona w dostępnym sposób wiedza psychologiczna o mechanizmach), - praca analityczna – w ramach zajęć indywidualnych i grupowych analizowanie mechanizmów własnych zachowań, 	od września do grudnia 2010 r.	<p>Głównym celem programu było przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w środowisku osób przebywających na terenie Powiatu Lublińskiego.</p> <p>Osiągnięcie celu główne go było możliwe poprzez realizację celów szczegółowych takich jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> -uświadomienie sprawy jak wyglądają jej negatywne reakcje emocjonalne, -uświadomienie sprawy czym jest przemoc; -kształtowanie umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez użycia przemocy w rodzinie; -rozwijanie umiejętności samokontroli i współzycia w rodzinie; -promocja pozytywnych postaw (standardów i wartości), a w szczególności poczucia odpowiedzialności za własne zachowania. <p>W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane. Uczestniczki aktywnie uczestniczyły w zaplanowanych zajęciach. Wysoko ocenily atrakcyjność i przydatność prowadzonych zajęć, pozytywnie ocenily zmiany w swoim zachowaniu, zmiany w relacjach z innymi</p>	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lublińcu w celu monitorowania zachowania związane z przemocą u osób uczestniczących w programie, w trakcie trwania programu i do 3 lat po jego zakończeniu przeprowadzi ankiety ewaluacyjne. Po zakończeniu programu ankiety będą przeprowadzane 1 raz w roku.
--	---	---	-----------	--	--	--------------------------------	--	--

										osadzonymi oraz zmiany w relacjach z wychowawcami.	Monitoring programu po jego zakończeniu, jak i w trakcie jego trwania odbywał się głównie poprzez kontakt z instytucjami udzielającymi pomocy ofiarom przemocy lub zajmującymi się rodziną. Taki monitoring trwał do miesiąca czasu od zakończenia programu.
	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mikołowie z siedzibą w Łaziskach Górnych	0	3 mężczyzn	10 mężczyzn	W oparciu o program The Model Duluth	- warsztaty konkretnych umiejętności, - „zadania domowe” – podanie uczestnikom do przemyślenia i przeanalizowania zagadnień. Formy: Program korekcyjno- edukacyjny prowadzony jest w formie grupowej. Sposób: - mini wykłady, - warsztaty.	od 5 maja 2010 r. do 24 listopada 2010 r. z przerwą miesięczną w okresie sierpnia.	Głównym celem programu korekcyjno- edukacyjnego jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie głównie poprzez edukację skupiającą się wokół: - poznania czym jest zjawisko przemocy, jakie są jej formy, - poznania przez uczestników ostrzegawczych sygnałów świadczących o możliwym zastosowaniu przez nich przemocy, - nabycia świadomości przez uczestników, że stosują przemoc wobec bliskich, - poznania i nabycia umiejętności radzenia sobie w sytuacjach stresowych, napięcia, poznania i wdrażania innych, konstruktywnych metod rozwiązywania konfliktów.	Monitoringu programu po jego zakończeniu, jak i w trakcie jego trwania odbywał się głównie poprzez kontakt z instytucjami udzielającymi pomocy ofiarom przemocy lub zajmującymi się rodziną. Taki monitoring trwał do miesiąca czasu od zakończenia programu.		
	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mysłkowie	2 mężczyźni	1 mężczyzna	10 mężczyzn 3 kobiety	Program interwencyjny dla sprawców nadużyć w rodzinie. Model Duluth, Terapia krótkoterminowa skoncentrowana na rozwiązaniu.	Formy: - sesje indywidualne ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań. Sposób: - mikroedukacje, - wykłady,	Sesje indywidualne od 12 stycznia do 22 grudnia 2010 r.	Głównym założeniem programu jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu: - korygowanie mitów, stereotypów, - przekonanie	Po zakończeniu Programu monitorowanie odbywało się poprzez kontakt z instytucjami pomocowymi (zespół kuratorskiej służby sądowej, ośrodek pomocy społecznej,		

				<ul style="list-style-type: none"> - informacje zwrotne, - dyskusja, - ćwiczenia, - psychodramy, - analiza zachowań domowych, - wizualizacje, - zadania do indywidualnego wykonania, - kwestionariusze. 				<p>normatywnych i postaw przy pomocy których osoby stojące przemoc usprawiedliwiają przemoc,</p> <ul style="list-style-type: none"> - pogłębienie świadomości w zakresie uwarunkowań, form, rodzajów przemocy, uzyskanie wglądu przez osoby stojące przemoc i świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznawanie sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - nabycie nowych umiejętności interpersonalnych służących rozwiązywaniu konfliktów, problemów bez użycia agresji, - nauka umiejętności konstruktywnego wyrażania emocji, - nauka umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, - uczenie się korzystania z pomocy innych, - promowanie wartości i postaw, które stanowią konstruktywną alternatywę wobec postaw wspierających przemoc, 	<p>Policja) oraz rodzinami osób korzystających z pomocy w Punkcie Interwencji Kryzysowej w okresie do 12 miesięcy po zakończeniu programu.</p>
--	--	--	--	---	--	--	--	--	--

				<p>- prezentacja multimedialna, - zajęcia warsztatowe takie jak: odgrywanie scenek, rozwiązywanie zadanych problemów, praca w grupach, dyskusja.</p>	<p>na konsultacje z instytucjami kierującymi osoby do programu (5 godzin), oraz podsumowanie i omówienie programu łącznie z monitoringiem (5 godzin). Cały program objął 60 godzin.</p>	<p>Jeden uczestnik programu wraz z żoną zadeklarował udział w terapii małżeńskiej. Z przeprowadzonych ankiet wynika, iż 4 uczestników programu ocenilo, że łatwiej radzą sobie ze złością, łatwiej kontrolują swoje zachowania i emocje, zaś 3 zmieniło swoje opinie na temat zjawiska przemocy, szczególnie w odniesieniu do mitów i stereotypów na jej temat. W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane w odniesieniu do osób, które regularnie uczęszczały na program.</p>	<p>w grudniu 2010 r. a więc na koniec programu a także w kwietniu 2011 r.</p>
<p>Stowarzyszenie PERSONA na rzecz Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego Racibórz</p>	<p>10 mężczyzn</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie z terenu powiatu raciborskiego</p>	<p><u>Formy:</u> - sesje indywidualne - sesje grupowe Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań. <u>Sposób:</u> - wykłady, - warsztaty, - ćwiczenia, - treningi, - psychodrama, - film, - analiza przypadków.</p>	<p><u>Sesje grupowe:</u> od kwietnia do czerwca 2010 r. (pierwsza grupa); od września do listopada 2010 r. (druga grupa) <u>Sesje indywidualne:</u> od kwietnia do czerwca 2010 r. (pierwsza grupa); od września do listopada 2010 r. (druga grupa)</p>	<p>Po zakończeniu zajęć, monitorowanie ich efektów odbywało się poprzez kontakt z zespołem kuratorskiej służby sądowej oraz rodzinami osób korzystających z zajęć w okresie do 12 miesięcy po zakończeniu programu. Ponadto w okresie 6 miesięcy po zakończeniu działań projektowych odbyły się dwa spotkania kontrolne z jego uczestnikami.</p>

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rybniku	1 mężczyzna	0	3 mężczyzn	„Można inaczej...”	<p>Formy: -seje indywidualne ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań</p> <p>Sposób: - warsztaty, - ćwiczenia, - mini wykłady</p>	<p>Sesje indywidualne: od 1 września do 30 listopada 2010 r</p>	<p>Głównym założeniem realizacji programu indywidualnej pracy korekcyjno-edukacyjnej dla osób stosujących przemoc jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie oraz nabycie umiejętności nawiązywania relacji z bliskimi w oparciu o zaufanie, szczerść, odpowiedzialność, poszanowanie seksualności, partnerstwo, wzajemny szacunek i równość. Efekty osiągnięte zostały poprzez edukację mającą na celu :</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie umiejętności emocjonalnych (poznawanie, wyrażanie swoich uczuć, rozumienie uczuć innych osób, radzenie sobie z innymi gniewem, radzenie sobie ze strachem i nagradzanie siebie), - rozwijanie umiejętności alternatywnych wobec agresji (negocjowanie, samokontrola, obrona swoich praw, sprawne porozumiewanie się, zachowanie asertywne, empatia, unikanie postaw oceniających i wartościujących), - rozwijanie umiejętności kontroli stresu. 	<p>Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywało się poprzez kontakt z kuratorem sądowym i pracownikami socjalnym. Przewidziane jest również spotkanie kontrolne uczestnika z osobą prowadzącą zajęcia po 12 miesiącach od zakończenia realizacji programu.</p>
---	-------------	---	------------	--------------------	--	--	--	--

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnowskich Górach	12 mężczyzn	0	0	<p>„Program Korekcyjno Edukacyjny dla Sprawców Przemocy w Rodzinie realizowany w Powiecie Tarnogórskim w latach 2009 – 2011”.</p> <p>Cykl autorskich zajęć grupowych „Masz wybór”.</p>	<p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spotkania grupowe, - spotkania indywidualne, <p>Sposoby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mini wykłady, - warsztaty, - projekcje multimedialne, - rozmowy - psychoedukacyjne, „burza mózgów”, - wykład interaktywny, - analiza materiałów programowych. 	<p>Spotkania indywidualne: maj – sierpień 2010</p> <p>Spotkania grupowe: czerwiec – sierpień 2010</p>	<p>- wzięcie odpowiedzialności przez sprawców za swoje działania,</p> <p>- nauczenie się zachowań alternatywnych dla przemocy, trwała zmiana sposobu myślenia i systemu przekonań</p> <p>- odnośnie przemocy, zmiana zachowań z przemocowych na partnerskie,</p> <p>- nabycie wiedzy odnośnie zjawiska przemocy,</p> <p>- zatrzymanie lub zmniejszenie się częstotliwości i nasilenia aktów przemocy.</p> <p>W opinii prowadzących uczestnicy programu zadeklarowali chęć poddania się dalszym oddziaływaniom korekcyjnym i terapeutycznym.</p>	<p>- ankieta ewaluacyjna po zakończeniu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych</p> <p>W opinii prowadzących specyfika odosobnienia spowodowanego osadzeniem w areszcie śledczym sprawia, że nie ma możliwości sprawdzenia czy i w jaki sposób uczestnicy korzystają z nabytej wiedzy w warunkach wolnościowych.</p>
Powiatowy Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Wodzisławiu Śląskim	0	0	10 mężczyzn	<p>Program The Model Duluth</p>	<p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> -sejse indywidualne, -sejse grupowe, ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań <p>Sposób:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykłady, - warsztaty, - ćwiczenia, - treningi edukacyjne 	<p><u>Sesje indywidualne:</u> od stycznia do grudnia 2010 r.</p> <p><u>Sesje grupowe:</u> od czerwca do listopada 2010 r</p>	<p>Powstrzymanie się od używania przemocy fizycznej, seksualnej, słownej, emocjonalnej.</p> <p>Powstrzymanie się od kontrolowania innych.</p> <p>Zastosowano Plan Bezpieczeństwa w sytuacji zagrożenia przemocą. Stosowanie umiejętności konstruktynego rozwiązywania problemów. Brak odnotowanych powrotów do zachowań destrukcyjnych.</p>	<p>Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywało się poprzez kontakt z instytucjami pomocowymi (ośrodek pomocy społecznej, Policja, zespół kuratorskiej służby sądowej) oraz rodzinami osób korzystających z zajęć w okresie do 12 miesięcy po zakończeniu programu.</p>

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zawierciu	4 mężczyźni	0	0	Behawioralno-poznawczy model terapii (terapia indywidualna, terapia grupowa) oparty na Programie The Model Duluth.	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - sesje indywidualne - sesje grupowe ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wykłady, - ćwiczenia, - warsztaty, - treningi, - psychodramy. 	od 13.05.10 do 25.11.10 (100 godz.)	Głównym założeniem realizacji Programu jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu: <ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie zachowań przemocowych i uzyskanie ich zmiany, - nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysu emocjonalnego, - zmiana osobistego wizerunku, - budowa nowych zachowań wobec partnera, - rozpoznawanie sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, zachowanie abstynencji. <p>W opinii prowadzących założenia programowe zostały zrealizowane.</p>	Przez okres roku – monitorowanie odbywało się poprzez kontakt z klubem AA, gdzie uczestnicy Programu są zobowiązani uczęszczać, z Poradnią Leczenia Uzależnień oraz kuratorami sądowymi i ośrodkami pomocy społecznej.
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żywcu	2 mężczyźni	1 mężczyźni	15 mężczyźni	Powiatowy Program Korekcyjno – Edukacyjny dla Sprawców Przemocy Domowej.	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - sesje grupowe, ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań, - sesje indywidualne, - sesje rodzinne. <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wykłady, - warsztaty, - ćwiczenia, - treningi edukacyjne, - psychozabawy. 	<p><u>Sesje grupowe:</u></p> <p>od marca do czerwca 2010 r. (pierwsza grupa); od października do grudnia 2010 r. (druga grupa);</p> <p><u>Sesje indywidualne i rodzinne:</u></p> <p>cały 2010 r.</p>	<p>Głównym założeniem realizacji programów jest zaprzestanie stosowania przemocy w domowej przez edukację mającą na celu: <ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie czym jest przemoc oraz jakie są mechanizmy jej stosowania, - uzyskanie przez osoby stojące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez nich sygnałów </p> <p>Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywało się poprzez kontakt z instytucjami pomocowymi (ośrodek pomocy społecznej, Policja, zespół kuratorskiej służby sądowej) oraz rodzinami osób korzystających z zajęć w okresie do 12 miesięcy po zakończeniu programu w uzasadnionych przypadkach w okresie do 2 lat.</p>	

									<p>ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - nabycie umiejętności poprawnej komunikacja jako sposobu rozładowania napięcia, - nabycie umiejętności radzenia sobie ze stresem, - nabycie konstruktywnych metod radzenia sobie ze złością, - uświadomienie uzależnionym uczestnikom konieczności kontynuowania terapii uzależnień, - dla rodzin uświadomienie konieczności podjęcia terapii dla współuzależnionych, - naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych. W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane. Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie i wyrwało zaprzestała stosować przemoc. Rodziny także wykazały pewnego rodzaju zmianę.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej	3 mężczyźni	0	2 mężczyźni	Program The Model Duluth	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -sesje indywidualne, -sesje grupowe, <p>Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań</p> <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wykłady - warsztaty - ćwiczenia 	<p><u>Sesje indywidualne:</u></p> <p>od marca do lipca 2010 r.</p>	<p><u>Sesje grupowe:</u></p> <p>od kwietnia do lipca 2010 r.</p>	<p>Głównym założeniem realizacji programów jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie czym jest przemoc, - jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych. <p>W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane. Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie i wytrwale zaprzestała stosować przemoc.</p>	<p>Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywa się poprzez kontakt z instytucjami pomocowymi (Policja, zespół kuratorskiej służby sądowej) oraz rodzinami osób korzystających z zajęć w okresie do 3 lat po zakończeniu programu. Dokonuje tego MOPS w Bielsku-Białej.</p>
--	-------------	---	-------------	--------------------------	---	--	--	---	---

<p>Centrum Interwencji Kryzysowej i Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu</p>	<p>10 mężczyzn</p>	<p>8 kobiet 2 mężczyzn</p>	<p>20 mężczyzn</p>	<p>Program korekcyjno- edukacyjny własnego autorstwa na podstawie programu The Model Duluth, Partner</p>	<p><u>Formy:</u> - sesje indywidualne, - sesje grupowe ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań, <u>Sposób:</u> -mikrowykłady, -ćwiczenia, -treningi edukacyjne, -burza mózgów, -praca w małych grupach.</p>	<p><u>Sesje grupowe:</u> I sesja: 8.03-6.05.2010 r. II sesja: 5.04-11.06.2010 r. III sesja: 26.07-2.10.2010 r. IV sesja: 4.10-6.12.2010 r. <u>Sesje indywidualne:</u> prowadzone były równoległe z sesjami grupowymi we wszystkich wyżej wymienionych terminach</p>	<p>Głównym założeniem realizacji programów jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu: - zapoznanie uczestników z problematyką emocji; - uświadomienie sobie przez uczestników roli przekonań w generowaniu uczucia złości i reakcji agresywnej, - ukazanie uczestnikom dynamiki narastania złości i przedstawienie możliwości kontrolowania jej dynamiki, - uświadomienie sobie przez uczestników wagi samodzielnego, wolnego od stereotypów myślenia, - ukazanie uczestnikom różnicy między kwestiami konfliktowymi - oczekiwaniami, a sposobem zabiegania o ich realizację, - uświadomienie sobie poczucia własnej wartości w procesie radzenia sobie z agresją, - opracowanie przez uczestników konkretnego planu pracy nad sobą w obszarze zachowań agresywnych.</p>	<p>Monitoring po zakończeniu zajęć, odbywał się na zasadzie kontaktu z instytucjami pomocowymi : Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzine, Policją, kuratorami oraz rodzinami osób korzystających z zajęć w okresie do 12 miesięcy po zakończeniu programu.</p>
--	--------------------	--------------------------------	--------------------	--	--	---	---	--

<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Chorzowie</p>	<p>1 mężczyzna</p>	<p>0</p>	<p>2 mężczyźni 2 kobiety</p>	<p>Program autorski opracowany przez psychologa oraz pracownika socjalnego; program psychoedukacyjny dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie.</p>	<p>Formy: - konsultacje indywidualne i małżeńskie, - terapia indywidualna, - terapia grupowa, - spotkania rodzinne, - konsultacje z pracownikami socjalnymi, policjantami, kuratorami i pracownikami SOW. Formy realizacji były ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań.</p> <p>Sposób: - wykłady, - dyskusja, - warsztaty, - ćwiczenia, - projekcje filmów edukacyjnych, - treningi edukacyjne, - relaksacja, - psychodramy, - wyjazdy terapeutyczne – edukacyjne dla rodzin, - spotkanie oplatkowe dla rodzin uwikłanych w przemoc.</p>	<p>Sesje grupowe: od marca do czerwca 2010 r. (pierwsza grupa); od października 2010 do lutego 2011 r. (druga grupa) Sesje indywidualne: od stycznia do grudnia 2010 r.</p>	<p>Głównym założeniem realizacji programów jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu: - uswiadomienie i zrozumienie zjawiska przemocy, zidentyfikowanie własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie i kontrolowanie swoich agresywnych zachowań, - zmiana własnych przekonań dotyczących przemocy, - nabycie nowych umiejętności radzenia sobie z konfliktami w rodzinie bez użycia agresji, - zmiana zachowań w zakresie lepszego radzenia sobie ze stresem, - z komunikacją oraz z okazywaniem emocji naukę umiejętności partnerskiego układania relacji w rodzinie. W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane. Nastąpiła zmiana w stosunku do siebie oraz wyrażona zmiana w relacjach z osobami bliskimi. Uczestnicy zaczęli dostrzegać swoje potrzeby oraz potrzeby poszczególnych</p>	<p>Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywało się poprzez kontakt z pracownikami socjalnymi, Policją, zespołem kuratorskiej służby sądowej oraz rodzinami osób korzystających z zajęć w okresie do 6 miesięcy po zakończeniu programu zaś w uzasadnionych przypadkach w okresie do 1 roku.</p>
--	--------------------	----------	----------------------------------	--	---	---	--	--

	Ośrodek Pomocy Osobom z Problemami Alkoholowymi Częstochowa	15 mężczyzn	0	9 mężczyzn	Program „Nie krzywdzę”	<p><u>Formy:</u> -sesje indywidualne, -sesje grupowe.</p> <p>Program miał charakter edukacyjno-korekcyjny. W części edukacyjnej skoncentrowano się na przekazaniu szeroko pojętej wiedzy nt. zjawiska przemocy, natomiast część korekcyjna ukierunkowana była na zdobycie umiejętności</p>	<p><u>Sesje indywidualne:</u> I edycja - marzec II edycja - sierpień</p> <p><u>Sesje grupowe:</u> I edycja: od marca do czerwca 2010 r. II edycja od sierpnia do listopada 2010 r.</p>	<p><u>Efektom</u> przeprowadzonego programu było zaprzestanie stosowania przemocy; przyjęcie przez sprawców pełnej odpowiedzialności za popełnione czyny oraz zadłużenie od ofiarom. Odejście od zaprzeczania aktom przemocy i minimalizowania ich, odejście od obwiniania partnerek oraz</p>	<p>członków rodziny. Zaczęła pojawiać się refleksja na temat relacji z innymi, komunikowania swoich potrzeb, różnorodności punktów widzenia, akceptacji różnic.</p> <p>W roku 2010 do programu zostało skierowanych 50 osób. - 5 osób ukończyło program, - ze względu na zaburzenia psychiczne 2 osoby skierowano do Poradni Zdrowia Psychicznego, - 5 osób przerwało udział w spotkaniach grupowych, - 10 osób wzięło udział w konsultacji partnerskiej, - 2 osoby skierowano do terapeuty do spraw uzależnień, - 24 osoby korzystały tylko z konsultacji i spotkań indywidualnych, - do drugiej edycji spotkań grupowych przystąpiło 5 osób.</p>	Ze względu na fakt, że osoby uczestniczące w I edycji programu korekcyjno – edukacyjnego przebywają w Zakładzie Karnym, nie ma możliwości monitoringu ich zachowań na wolności. W przypadku uczestników II edycji, którzy sami zgłosili
--	---	-------------	---	------------	------------------------	--	--	---	--	--

											się do udziału w programie osoby prowadzące kontaktowały się z ich rodzinami telefonicznie. Kontakt telefoniczny odbywał się w trakcie trwania programu i do 2 miesięcy od jego zakończenia. Kilka partnerek osób biorących udział w programie zgłosiło się do osób prowadzących program samodzielnie na rozmowę na temat zachowania swoich mężów.
	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - Ośrodek Interwencji Kryzysowej Częstochowa	34 mężczyzn				0					niestosowania przemocy, trening umiejętności społecznych, asertywności oraz naukę konstruktwnego rozwiązywania sporów i korzystania ze wsparcia społecznego. <u>Sposób:</u> - wykłady, - warsztaty, - ćwiczenia, - treningi edukacyjne, - psychodramy.
		0									stosowania innych mechanizmów obronnych. Umiejętność rozpoznawania sygnałów ostrzegawczych zachowania przemocowe; nabycie umiejętności konstruktwnego rozwiązywania sporów. Według osób prowadzących program założenia tego programu zostały zrealizowane.
		0									4 edycje, każda 60 godzin czyli około 3 miesiące
											Formy: sesje grupowe, usterunkowane na zmianę postaw i zachowań. <u>Sposób:</u> - wykłady, - warsztaty, - psychodramy.
											Założeniem programu jest pomoc sprawcom w zaprzestaniu stosowania przemocy poprzez edukację mającą na celu: - uswiadomienie sprawy czym jest przemoc, - uzyskanie przez niego świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez niego sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, opracowanie „planu bezpieczeństwa” zapobiegającemu użyciu siły i przemocy, - nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w
											Ankieta oceniająca realizację programu edukacyjno-korekcyjnego. Ewaluacja zajęć edukacyjno – korekcyjnych: - ocena programu i punktu widzenia merytorycznego i organizacyjnego, - samoocena uczestnika po zakończeniu oddziaływań edukacyjno-korekcyjnych, - opinia (ocena) nt. prowadzących zajęcia edukacyjno-korekcyjne, - elementy zajęć, które podobały się najbardziej i najmniej, treści, których zabrakło lub nie

								<p>rodzinnie bez użycia agresji, naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych, naukę umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć.</p>	<p>zostały omówione w wystarczającym zakresie, - ocena korzyści z zajęć w odczuciu uczestników. Oceny dokonuje się bezpośrednio po zakończeniu każdej edycji programu, czyli na ostatnich zajęciach. Uczestnicy otrzymują również ulotkę wraz ze wskazaniem, że po wyjściu na wolność, mogą szukać specjalistycznej pomocy i wsparcia w OIK. Zajęcia prowadzone są w warunkach pozbawienia wolności (Areszt Sledczy), dlatego realizator programu nie prowadzi monitoringu efektów w dłuższym okresie po zakończeniu oddziaływania (różny czasokres odbywania kary, miejsca zamieszkania osadzonych wykraczają często poza terytorium miasta Częstochowy, Areszt Jest przejściowym ośrodkiem osadzenia, dalej skazanym trafiają do zakładów karnych w różnych miejscach w kraju, co uniemożliwia monitorowanie, który z osadzonych zakończył odbywanie</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrowie Górniczej	3 mężczyźni	0				„Kładka -2010” The Model Duluth	<u>Formy:</u> - konsultacje indywidualne, - sesje grupowe, ukierunkowane na zmianę zachowań i postaw. <u>Sposoby:</u> - wykłady, - warsztaty, - ćwiczenia, - psychodrama, - trening edukacyjny.	<u>Konsultacje indywidualne:</u> 10.05-15.06.2010 r. (45 godz.) <u>Sesje grupowe:</u> 08.06.-25.11.2010 r. (26 sesji – 75 godz.)	Głównym założeniem było zaprzestanie stosowania zachowań przemocowych w rodzinie poprzez: - uswiadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - opracowanie planu bezpieczeństwa zapobiegającego użyciu siły i przemocy, - nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności układania pozytywnych stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych, naukę konstruktywnego wyrażania uczuć, - zapoznanie z	Dalszy monitoring sytuacji rodziny pod kątem przemocy w rodzinie przez okres 12 miesięcy (w uzasadnionych przypadkach do 2 lat) prowadzony przez pracowników MOPS we współpracy z instytucjami kierującymi do programu, w formie: - kontaktu telefonicznego, indywidualnego z uczestnikami programu, - kontaktu z rodzinami osób korzystających z zajęć.	

										prawnymi aspektami zjawiska przemocy w rodzinie. Mimo dużej rotacji uczestników na zajęciach grupowych, cele i założenia programu zostały zrealizowane. Treść i tematyka zajęć była na bieżąco modyfikowana w zależności od potrzeb uczestników. Z 27 osób zakwalifikowanych do programu, 18 osób uczestniczyło w zajęciach grupowych, ukończyło je 7.	Czas monitorowania osób, które ukończyły program to okres jednego roku. Monitoring odbywa się poprzez kontakt z rodziną osoby, z kuratorem, pracownikiem socjalnym, dzielnicowym, zakładem karnym, w którym klient odbywa kartę.	
				Program The Model Duluth	1 mężczyzna	0	12 mężczyzn		Osrodek Pomocy Społecznej Osrodek Interwencji Kryzysowej Gliwice	Od września do grudnia 2010 r.	Zaprzestanie stosowania przemocy przez osoby biorące udział w programie, uświadomienie sobie czym jest przemoc, branie odpowiedzialności za popełnione czyny oraz zmiana zachowania.	Główным założeniem realizacji programów jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu - uświadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez nich
				Program autorski	2 mężczyzn	0	11 mężczyzn		Osrodek Pomocy Społecznej w Jastrzębiu Zdroju	Program objął dwie edycje: - wiosenna – od marca do czerwca. W ramach tej edycji odbyło się 12 spotkań grupowych (łącznie 36 godzin) i 15 godzin zajęć indywidualnych. – jesienią – od września do grudnia. W	W trakcie trwania programu przeprowadzono 2 ankiety ewaluacyjne wśród uczestników programu. Również telefonicznie lub w kontakcie bezpośrednim z partnerkami uczestników programu zaciągnięto opinię czy ich zdaniem jest jakas pozytywna zmiana u swoich partnerów	

				<p>nastawione na zdobywanie umiejętności asertywnych zachowań i ćwiczenia zmianę postaw i zachowań.</p> <p>Odbyły się dwie edycje – wiosenna i jesienna.</p> <p>Sposób:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykłady, prelekcje, - projekcja filmu, - prezentacja multimedialna, - zajęcia warsztatowe takie jak odgrywanie scenek, rozwiązywanie zadanych problemów, praca w grupach, dyskusja 				<p>ramach tej edycji odbyło się 15 spotkań grupowych (łącznie 45 godzin) i 22 godziny zajęć indywidualnych. Spotkania grupowe odbywały się 1 raz w tygodniu i w zależności od potrzeb, zajęcia indywidualne w dogodnych terminach dla uczestników programu. Pozostałe godziny były przeznaczane na konsultacje z instytucjami kierującymi osoby do programu, a także na podsumowanie i omówienie programu łącznie z monitoringiem.</p>	<p>sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych. W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane w odniesieniu do osób, które regularnie uczęszczały na program. Na podstawie ankiet i kontaktu z osobami kierującymi do programu, a także na podstawie kontaktu z rodzinami 6 uczestników programu zdecydowanie zaprzestano stosowania przemocy domowej w okresie trwania programu, a także lepiej radzili sobie z emocjami.</p>	<p>odkąd uczestniczą w programie. Taki sam kontakt zaplanowano 6 miesięcy po zakończeniu programu. Wszyscy uczestnicy programu zostali bezpośrednio zmotywowani do uczestnictwa w nim przez kuratorów sądowych, również z nimi przewidziano kontakt w maju 2011 r.</p>	
						2 mężczyzn	2 mężczyźni 1 kobieta	5 mężczyzn	Osrodek Interwencji Kryzysowej w Jaworznie	<p>Pierwszym etapem treningu jest nauka rozpoznawania emocji oraz sposoby radzenia sobie z nimi, ze szczególnym uwzględnieniem złości i agresji. Uczestnicy treningu nabywają umiejętność bezpiecznego wyrażania i kontrolowania złości. Zdobywają wiedzę o</p>	<p>Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywało się poprzez kontakt z instytucjami pomocowymi (osrodek pomocy społecznej, Policja, zespół kuratorskiej służby sądowej) oraz rodzinami osób korzystających z zajęć w okresie do 3 miesięcy po zakończeniu</p>

				<p>- kontynuowanie współpracy z jednostkami z terenu miasta Jaworzno, tj. Policją, MOPS-em, OIK-iem, Sądem Rejonowym, Prokuraturą,</p> <p>- współpraca z jednostkami z miast ościemnych realizującymi Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - współpraca z mediami w celu rozpropagowania programu wśród mieszkańców Miasta Jaworzno.</p> <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wykłady, - warsztaty, - ćwiczenia, - treningi edukacyjne. 	<p>różnicach między złością a agresją. Kolejnym etapem treningu jest nauka nowych sposobów rozwiązywania problemów, np. bez klótni i awantur. Przekazanie wiedzy na temat czym jest przemoc, jakie są jej rodzaje, formy i dynamika; a także ujawnianie negatywnych norm i wzorców kulturowych wykorzystywanych do wspierania postaw dominacji, władzy i kontroli sprawcy nad ofiarą. Przyjmowanie odpowiedzialności za swoje czyny oraz zwiększenie kontroli nad zachowaniami agresywnymi.</p> <p>Następnym etapem pracy treningu jest zapoznanie uczestników z technikami i metodami, których zastosowanie pozwoli na uniknięcie przemocy (Stop, Przerwa na Ochlonek). Sesje końcowe poświęcone są nauce nowych konstruktywnych zachowań będących alternatywą dla zachowań przemocowych. Służą temu wykłady oraz ćwiczenia poświęcone między innymi zachowaniom asertywnym, nowym sposobom rozwiązywania</p>	<p>programu, kolejne po pół roku od jej zakończenia.</p>
--	--	--	--	---	--	--

MOPS - Ośrodek Interwencji Kryzysowej Mysłowice	1 mężczyzna	1 mężczyzna	4 mężczyzn	Program Korekcyjno- Edukacyjny oparty na koncepcji behawioralno- poznawczej i modelowaniu zachowań społecznych (<i>opracowanie</i> <i>indywidualne,</i> <i>dostosowane</i> <i>do uczestników</i> <i>programu</i>)	<p>- treningi indywidualne i grupowe, projekcja filmu – dyskusja.</p> <p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>indywidualne</i> - <i>poradnictwo specjalistyczne</i>: <ul style="list-style-type: none"> - psychologiczne - pedagogiczne - socjalne, - <i>zajęcia grupowe psychoedukacyjne</i> z elementami treningowymi, - <i>wizyty środowiskowe w celu oceny aktualnej sytuacji życiowej sprawców przemocy oraz ich sytuacji rodzinnej</i> (w uzgodnieniu z członkami ich rodzin). <p>Sposoby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mini wykład, - wykład - interaktywny, - praca z arkuszem problemowym (np. „Time-out”, „Nie stosowanie przemocy- równość i partnerstwo” „Przemoc fizyczna i seksualna- władza i kontrola” „Zasady sprawiedliwej kłótni” „Plan bezpieczeństwa” <p>- rożnowa</p>	październik- grudzień 2010 trzymiesięczny okres zajęć indywidualnych i grupowych	<p>- konstruktywne radzenie sobie ze stresem, - asertywne wyrażanie uczuć negatywnych.</p> <p>-przerwanie przemocy domowej w okresie trwania programu w środowiskach rodzinnych sprawców, - utrzymanie trzeźwości u osób zgłoszonych do programu, -uświadomienie sprawcom czym jest przemoc, -nabywanie umiejętności rozpoznawania sygnałów ostrzegawczych zachowań przemocowych , -poprawa funkcjonowania emocjonalnego i społecznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wypracowanie nowych strategii radzenia sobie ze stresem i złością, • popiera umiejętności interpersonalnych, • zmiana postaw rodzinno- wychowawczych u sprawców. 	uczestnikami programu.
---	-------------	-------------	------------	---	---	---	--	------------------------

									psychoedukacyjna w grupie, elementy treningu asertywności, radzenia sobie ze stresem i umiejętności interpersonalnych.					Sesje grupowe: -od stycznia do czerwca 2010 r., -od października do grudnia 2010 r. <u>Sesje indywidualne:</u> -od stycznia do czerwca 2010 r., -od października do grudnia 2010 r.	Głównym założeniem realizacji programu jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie. Program ukierunkowany jest na zmianę postaw i zachowań poprzez rozwijanie umiejętności samokontroli, edukację w zakresie mechanizmów powstawania przemocy w rodzinie oraz rozwijanie umiejętności komunikowania się i rozwiązywania konfliktów i sporów w rodzinie bez stosowania przemocy, naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie. W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane. Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie i deklarowała zaprzestanie stosowania przemocy.	Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywało się poprzez kontakt z pracownikami socjalnymi, dzielnicowymi Komendy Miejskiej Policji oraz rodzinami osób korzystających z zajęć - w okresie do 12 miesięcy po zakończeniu programu.
Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Piekarach Śląskich	10 mężczyzn	0			5 mężczyzn 3 kobiety	Program The Model Duluth		Formy: - sesje indywidualne, - sesje grupowe, <u>Sposób:</u> - wykłady, - warsztaty, - ćwiczenia, - treningi edukacyjne, - psychodramy, - zadania „domowe”.						Sesje indywidualne w przebiegu całego roku, dostosowane do napływających zgłoszeń.	-zaprzestanie stosowania przemocy, -uznanie swoich zachowań za przemocowe, - umiejętność kontrolowania emocji, -zastępowanie zachowań przemocowych innymi aprobowanymi	OIK funkcjonuje od 3 lat. Otrzymujemy informacje zwrotne od partnerów(osób doświadczających przemocy). Informacje zwrotne od pracowników socjalnych i kuratorów.
Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Rudzie Śląskiej	1 mężczyzna	0			0	Model integracyjny (eklektyczny) zawierający elementy: Duluth, TSR, NVC.	Formy: spotkania indywidualne, (stałe próby pracy grupowej) <u>Sposób:</u> -ankiety, -psychoedukacja, -mini wykłady, -arkusze pracy własnej.									

	Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii w Rybniku	2 mężczyzn	0	0	Program The Model Duluth.	<p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2 sesje indywidualne, stanowiące rekrutację do programu korekcyjno – edukacyjnego „PARTNER” - 24 sesje grupowe, ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań przemocowych na partnerskie, konstruktywne rozwiązywanie konfliktów, zmiany sposobu myślenia i stereotypowego systemu przekonań, tak aby sprzyjały rozwojowi zachowań partnerskich oraz na wzięcie odpowiedzialności za swoje zachowanie przez osoby stosujące przemoc domową. <p>Sposób:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykłady, - warsztaty, - ćwiczenia, - dyskusja lub pogadanka, - treningi edukacyjne, - psychodramy. 	<p>Formy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2 sesje indywidualne, stanowiące rekrutację do programu korekcyjno – edukacyjnego „PARTNER” - 24 sesje grupowe, ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań przemocowych na partnerskie, konstruktywne rozwiązywanie konfliktów, zmiany sposobu myślenia i stereotypowego systemu przekonań, tak aby sprzyjały rozwojowi zachowań partnerskich oraz na wzięcie odpowiedzialności za swoje zachowanie przez osoby stosujące przemoc domową. <p>Sposób:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykłady, - warsztaty, - ćwiczenia, - dyskusja lub pogadanka, - treningi edukacyjne, - psychodramy. 	<p>Sesje grupowe: 18 maja do 16 listopada 2010 r.</p> <p>Sesje indywidualne: od stycznia do kwietnia 2010 r.</p>	<p>społecznie.</p>	<p>Informacje zwrotne uzyskiwane na zespolach interdyscyplinarnych. Wszystkie dane pozyskiwane są tak długo, jak długo osoby te są klientami MOPS, OIK lub mają doзор lub nadzór kuratorski (średnio ok. 2 lat).</p>
	<p>Głównym założeniem realizacji programów jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe oraz nabycie umiejętności przygotowania własnego planu bezpieczeństwa zapobiegającego eskalacji zachowań agresywnych, - nabywanie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności układania stosunków partnerskich w rodzinie, 	<p>Po zakończeniu zajęć grupowych, monitorowanie odbywa się poprzez kontakt pomocowymi (takimi jak: Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rybniku, Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku, Komenda Miejska Policji w Rybniku, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej ds. Karnych i ds. Rodziny i Nieletnich) oraz z rodzinami osób korzystających z programu w okresie do 12 miesięcy po jego zakończeniu. Monitoring obejmuje dodatkowo jedno spotkanie ewaluacyjne, które jest organizowane rok po zakończeniu programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową, które ukończyły cały cykl.</p>								

	Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Ofiarom Przemocy w Siemianowicach Śląskich	0	0		Realizacja zadania publicznego programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.	<p>Formy: 28 sesji grupowych ukierunkowanych na zmianę postaw i zachowań sprawców przemocy w rodzinie</p> <p>Sposób: -wykłady -warsztaty</p>	od miesiąca kwietnia do 15 grudnia 2010r. (sesje grupowe)	Głównym celem prowadzonych działań korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie było: - przeciwdziałanie dalszym aktom przemocy, - uświadomienie uczestnikom o odpowiedzialności karnej za stosowanie przemocy wobec członków rodziny, - uświadomienie, czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - nabycie nowych umiejętności służących	uczenie się korzystania z pomocy innych. W opinii terapeutów prowadzących założenia programu zostały zrealizowane.	W uzasadnionych przypadkach monitoring zostaje przedłużony i w zależności od potrzeb danego klienta, proponuje mu się spotkania indywidualne. Osobom, które nie ukończyły programu w danym roku proponuje się ponowne uczestnictwo, w kolejnych jego edycjach.
			26 mężczyzn 4 kobiety						W uzasadnionych przypadkach monitoring zostaje przedłużony i w zależności od potrzeb danego klienta, proponuje mu się spotkania indywidualne. Osobom, które nie ukończyły programu w danym roku proponuje się ponowne uczestnictwo, w kolejnych jego edycjach.	

	<p>Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Przystanek” ul. Zubrzyckiego 36 41-605 Świętochłowice</p>	<p>1 mężczyzna</p>	<p>0</p>	<p>3 mężczyzn 1 kobieta</p>	<p>„Masz Wybór”</p>	<p><u>Formy:</u> - indywidualne spotkania diagnostyczne w ilości co najmniej 3 spotkań diagnostycznych, z każdą osobą zgłaszającą chęć brania udziału w programie - terapia grupowa realizowana w formie spotkań grupy psychokorekcyjnej o charakterze edukacyjnym i terapeutycznym – 20 spotkań po 2 godziny zegarowe. W 2010 roku zostały zrealizowane 2 edycje grupy. - indywidualne spotkania diagnostyczne, dostosowane do potrzeb uczestników programu, - terapia małżeńska, terapia rodzinna w uzasadnionych przypadkach, - konsultacje i poradnictwo psychologiczne, - spotkania motywujące do podjęcia udziału w programie,</p>	<p><u>Sesje grupowe:</u> od kwietnia do czerwca 2010 r. (pierwsza grupa); od września do grudnia 2010 r. (druga grupa) <u>Sesje indywidualne:</u> od stycznia do grudnia 2010</p>	<p>umiejętności komunikowania się bez przemocy, - zmniejszenie liczby przypadków przemocy domowej, - zmniejszenie ilości sytuacji wymagających interwencji służb porządkowych.</p>	<p>Głównym priorytetem realizacji programów jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu: - wzrost świadomości u klientów, co do mechanizmów przemocowych, - rozpoznanie przez klientów sygnałów ostrzegawczych, zapowiadających zachowania przemocowe, - wzrost poczucia odpowiedzialności za swoje czyny, - poznawanie technik radzenia sobie ze złością, - zmiana zachowań przemocowych na społecznie akceptowane, - sposoby radzenia sobie z frustracją, - nauka korzystania z pomocy innych osób, - powstrzymanie się przez sprawców przed stosowaniem przemocy.</p>	<p>Osoby, które brały udział w programie zostały objęte monitoringiem w środowisku domowym przez kuratorów, dzielnicy i pracowników SOW oraz pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej. Okres monitoringu to około 12 miesięcy od ukończenia programu. W przypadku zamieszkania z osobą, która doznawała przemocy kontakt jest planowany do 36 miesięcy</p>
						<p>W opinii prowadzących efekty programu są trudnomierzalne. Jednak w rodzinach gdzie</p>				

			0			<p>- konsultacje ze specjalistami pracującymi z rodzinami sprawców.</p> <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wykłady i mini wykłady, - warsztaty, - ćwiczenia, - treningi edukacyjne, - filmy, - zadania domowe, - psychodramy. 	<p>Zajęcia grupowe: od 17 sierpnia do 9 listopada 2010 r.</p> <p><u>Sesje indywidualne:</u> od 13 września do 15 listopada 2010 r.</p>	<p>osoby dalej wspólnie zamieszkuje jest widoczna poprawa sytuacji i rodzinnej, dostrzegana przez samych zainteresowanych, jak również specjalistów pracujących z rodziną.</p>	<p>po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywało się poprzez kontakt z instytucjami pomocowymi (Policja, zespół kuratorskiej służby sądowej), rodzinami zajęć w okresie do 12 miesięcy, oraz 1 spotkanie grupowe w marcu 2011.</p>
<p>Polskie Centrum Mediacji Oddział w Tychach Tychy</p>	<p>12 mężczyzn</p>	0	0	<p>Program Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie.</p>	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - sesje indywidualne - zajęcia grupowe <p>Ukierunkowane na korektę postaw i zachowań.</p> <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wykłady, - warsztaty, - ćwiczenia, - treningi edukacyjne, - filmy edukacyjne, - dyskusje. 	<p>U uczestników Programu nastąpił istotny wzrost wiedzy i umiejętności wpływających na podwyższenie jakości życia społecznego i rodzinnego.</p> <p>W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane.</p> <p>Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie i wytrwale zaprzestała stosować przemoc.</p> <p>Zrealizowano zakładane cele Programu poprzez realizację:</p> <p><u>Celu głównego:</u> powstrzymanie sprawców i zatrzymanie przemocy w rodzinie, (ukierunkowanego na rozpoznanie i zmianę zachowań oraz postaw osób stosujących przemoc w rodzinie).</p> <p><u>Celów szczegółowych:</u> 1) uzyskanie przez sprawców</p>	<p>Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywało się poprzez kontakt z instytucjami pomocowymi (Policja, zespół kuratorskiej służby sądowej), rodzinami zajęć w okresie do 12 miesięcy, oraz 1 spotkanie grupowe w marcu 2011.</p>		

								<p>świadomości własnych zachowań przemocowych wobec członków rodziny poprzez:</p> <p>a) uświadomienie sprawy czym jest przemoc,</p> <p>b) rozpoznanie przez sprawcę sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe</p> <p>c) opracowanie „Planu bezpieczeństwa”, zapowiadającemu użycie siły i przemocy;</p> <p>2) nauka umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów bez użycia agresji i konstruktywnego wyrażania uczuć;</p> <p>3) uświadomienie pozytywnych postaw rodzicielskich oraz nabywanie umiejętności utrzymywania dyscypliny bez przemocy jako alternatywy dla agresywnego karania;</p> <p>4) promowanie zdrowego stylu życia i abstynencji w rodzinie oraz środowisku lokalnym;</p> <p>5) edukacja na temat zagrożeń wynikających z używania środków psychoaktywnych.</p>	
--	--	--	--	--	--	--	--	---	--

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrze	12 mężczyzn	0	0	Autorski Program korekcyjno-educacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie (program opracowany w oparciu o Duluth).	<p>Formy: -sesje indywidualne, -sesje grupowe. Ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań.</p> <p>Sposób: - wykłady, - warsztaty, - ćwiczenia, - treningi edukacyjne, - psychodramy.</p>	<p>Sesje grupowe: od marca do maja 2010 roku</p> <p>Sesje indywidualne: marzec 2010 roku</p>	<p>Głównym założeniem realizacji programów jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych zachowań - przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - nabywanie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności partnerskiego układowania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych. <p>W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane. Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie.</p>	<p>Po zakończeniu zajęć monitorowanie odbywało się poprzez kontakt z psychologiem z Zakładu Karnego, w którym realizowano program. Następnie zaplanowano kontakt z instytucjami pomocowymi (ośrodek pomocy społecznej, Policja, zespół kuratorskiej służby sądowej) w okresie do 12 miesięcy od czasu zakończenia odbywania kary pozbawienia wolności.</p>
Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Żorach	15 mężczyzn	0	0	Program autorski „STOP – START”	<p>Formy: - spotkania indywidualne, mające na celu konsultację i wsparcie dla osób stosujących przemoc, a także dla ich rodzin - łącznie 90 godzin w dwóch cyklach, - 12 spotkań grupowych w każdej edycji, które</p>	<p>Program obejmował dwie edycje: wiosenną od marca do czerwca i jesienną od września do grudnia. Spotkania grupowe odbywały się 1 raz</p>	<p>Głównym założeniem realizacji programów jest zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu</p> <ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby stosujące przemoc świadomości własnych 	<p>W trakcie trwania programu przeprowadzono 2 ankiety ewaluacyjne wśród uczestników programu. Również telefonicznie lub w kontakcie bezpośrednim z partnerkami uczestników programu</p>

				<p>obejmowały treści edukacyjne dotyczące przemocy domowej, a także ćwiczenia nastawione na zdobycie umiejętności asertywnych zachowań i ćwiczenia nastawione na zmianę postaw i zachowań Łącznie 36 godzin</p> <p>Sposób: - wykłady, prelekcje, - projekcja filmu, - prezentacja multimedialna, - zajęcia warsztatowe takie jak: odgrywanie scenek, rozwiązywanie zadanych problemów, praca w grupach, dyskusja</p>	<p>w tygodniu. Spotkania indywidualne odbywały się w zależności od potrzeb w dogodnych terminach dla uczestników programu. Edycja wiosenna objęła 30 godzin zajęć indywidualnych i 12 spotkań grupowych, każde po 3 godziny Edycja jesienna objęła 60 godzin zajęć indywidualnych i 12 spotkań grupowych po 3 godziny każde. Założono, że aby ukończyć program należało odbyć co najmniej 10 spotkań grupowych i 1 spotkanie indywidualne. Pozostałe godziny były przeznaczane na konsultacje z instytucjami kierującymi osoby do programu oraz podsumowanie i omówienie programu łącznie z monitoringiem. Program realizowały 3 osoby – para męczyzna i kobieta (prowadzili zajęcia grupowe).</p>	<p>zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez nich sygnałów ostrzegawczych zachowania przemocowe, - nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, - naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych. W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane w odniesieniu do osób, które regularnie uczęszczały na program.</p>	<p>zaciągnięto opinii czy ich zdaniem, jest jakaś pozytywna zmiana u swoich partnerów odłąd uczestniczą w programie. Wszystkie osoby zostały skierowane do kuratorów, toteż programu przez w maju następnego roku przewidziano spotkanie z nimi celem pozyskania informacji jakie zaszły zmiany w rodzinach uczestników programu.</p>
--	--	--	--	---	--	--	---

13.	ŚWIĘTOKRZYSKIE Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinnie w Kielcach Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinnie Ośrodek Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinnie Kielce	3 mężczyźni	0	25 mężczyźni	<ul style="list-style-type: none"> Program Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinnie w oparciu o podejście skoncentrowane na rozwiązaniach (TSR) z wykorzystaniem elementów treningu zastępowania zachowań agresywnych TZA ART. oraz Programu The Model Duluth 	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -sesje indywidualne -sesje grupowe -specjalistyczne konsultacje <p><u>Sposób realizacji:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • konsultacje indywidualne z wykorzystaniem elementów TZA - komunikatów FUKOZ, narzędzi terapii skoncentrowanej na rozwiązaniach takich jak: skalowanie, pytanie o cud, pytanie o zasoby, wyjątki, komple mentowanie, tworzenie preferowanej przyszłości, stosowanie dekrystalizacji, tworzenie obrazu malej zmiany, dawanie zadań. • poradnictwo: (pedagogiczne, psychologiczne, rodzinne, prawne). • konsultacje psychiatryczne. • poradnictwo w sprawie uzależnień: konsultacje indywidualne • prowadzenie grupy edukacyjno – motywacyjnej dla uzależnionych z edukacją nt. przemocy. • warsztaty 	zasajęcia indywidualne prowadziła kobieta.	<p><u>Sesje grupowe:</u></p> <p>12 miesięcy, od stycznia do grudnia 2010 roku</p> <p>20 spotkań indywidualnych i 20 spotkań grupowych (łącznie 80godzin; 1 x w tygodniu po 3 godziny);</p> <p>I grupa: 21.01 – 10.06.2010 r</p> <p>II grupa: 17.06 – 18.11.2010r.</p> <p>III grupa: 24.11 – 16.12.2010r z kontynuacją w 2011r.). Grupy mają charakter otwarty, zajęcia prowadzone są w sposób ciągły, tzn., że w każdym momencie można przystąpić do programu.</p> <p><u>Sesje indywidualne:</u></p> <p>12 miesięcy, od stycznia do grudnia 2010 roku.</p>	<p>Głównym założeniem realizowanych programów jest zatrzymanie przemocy, korekcja i edukacja.</p> <p><u>Efekty:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost poziomu wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie u osób stosujących przemoc, - Wzrost poziomu wiedzy prawnej i prawnych konsekwencji przemocy w rodzinie, - Poznanie procedur postępowania w sytuacji przemocy w rodzinie, kompetencji służb, instytucji („Niebieskie Karty”, lecznictwo odwykowe itp.) - Wzrost poziomu świadomości szkód wyrządzonych najbliższym, - Wzrost umiejętności samokontroli, - Redukcja zachowań przemocowych i zmniejszenie jej negatywnych następstw, - Uznanie przez osoby stosujące przemoc w rodzinie faktu jej stosowania, 	<p>Monitorowanie efektów programu, po jego zakończeniu, wobec osób stosujących przemoc w rodzinie dokonywane było przez:</p> <p>1. Pracowników Ośrodka Korekcyjno – Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinnie SOW,</p> <p>- Informacje o sposobie uczestnictwa w programie, zachodzących zmianach były odnotowywane w Karcie Klienta,</p> <p>- Kierowano pisma i prowadzono rozmowy indywidualne i telefoniczne w sprawie osób objętych programem m.in. z przedstawicielami takich służb jak: policja, sąd – Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, pomocy społecznej – pracownicy socjalni MOPR Kielce i innych ops-ów, - Nawizywano kontakt z terapeutami</p>
-----	--	-------------	---	--------------	--	---	--	---	---	--

					<p>psychologiczne: (zastępowanie modelowania, psychodramy, ćwiczeń praktycznych, pokazów multimedialnych i filmowych, dyskusja) - trening relaksacyjny, trening zastępowania zachowań agresywnych -TZA art , - trening radzenia sobie ze złością, stresem, - trening umiejętności społecznych, - Trening Rozwoju Osobistego), • doradztwo • psychoedukacja • <u>mini wykłady</u>, <u>Superwizja pracy</u> z osobami stosującymi przemoc w rodzinie</p>	<p>Praca z klientem zamyka się w zależności od diagnozy i potrzeb klienta od 7 do 15 spotkań indywidualnych po ok. 60 minut każde.</p>	<p>- Przyjęcie przez uczestników programu odpowiedzialności za swoje zachowanie, - Zwiększenie umiejętności wychowawczych wobec własnych dzieci, - Poprawienie komunikacji w rodzinie, m.in. poprzez umiejętność prowadzenia dialogu i negocjacji, rozpoznawania własnych potrzeb i komunikowaniu o nich otoczeniu, - Poprawienie relacji z członkami rodziny, - Nabywanie nowych umiejętności: radzenia sobie ze złością, rozpoznawania przykrych emocji, rozpoznawanie sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, konstruktywne rozwiązywanie sytuacji konfliktowych, - Nabywanie umiejętności asertywnego zachowania, - Zmiana przekonań na temat roli męskiej w rodzinie.</p>	<p>rodzin/uczestników programu. <u>Czesotliwość kontaktów:</u> - systematycznie w trakcie programu; - po pierwszym m-cu, po zakończeniu programu; - po 3 m-cach, po zakończeniu programu; - po pół roku, po zakończeniu programu; - przez kolejne lata, tylko w razie potrzeby, kontakt I raz w roku. <u>Monitoring jest realizowany także poprzez:</u> - bezpośredni kontakt z klientem, który po programie jest np. objęty nadal inną specjalistyczną pomocą Ośrodka, - kontakt z osobą z rodziny, wskazaną przez uczestnika programu, - kontakt telefoniczny z osobą stojącą za przemoc, po programie, - odwiedziny dzieciowego w środowisku, wymiana informacji pomiędzy służbami, - monitorowanie sytuacji po wdrożeniu procedury „Niebieskie Karty”, - wysyłanie imiennych zaproszeń do ponownego kontaktu z Ośrodkiem.</p>
--	--	--	--	--	--	--	---	---

14.	WARMINSKO-MAZURSKIE Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszycach	19 mężczyzn	0	22 mężczyzn, 10 kobiet	„Praca nad złością”, „Trening asertywnych zachowań” W w. programy są programami autorskimi osoby prowadzącej program	Formy: - sesje indywidualne, - sesje grupowe Sposób: - mikrowykład, - dyskusja, - warsztaty konkretnych umiejętności, - praca na indywidualnym doświadczeniu	Sesje grupowe: od 9 lipca do 23 lipca 2010 r. (pierwsza grupa) od 15 października do 17 października 2010 r. (druga grupa) od 05 listopada do 06 listopada 2010 r. (trzecia grupa) od 23 listopada do 26 listopada 2010 r. (czwarta grupa) <u>Sesje indywidualne:</u> od lipca do listopada 2010 r.	Głównym założeniem realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego było zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu: - uswiadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie wiedzy na temat przemocy oraz uzależnienia od alkoholu, - uzyskanie świadomości własnych zachowań agresywnych, - nabycie podstawowych umiejętności interpersonalnych, umiejętności konstruktywnego wyrażania złości, umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów bez użycia agresji, - nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych. W opinii prowadzącego założenia programu zostały zrealizowane. Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie i zaprzestała stosować przemoc	- sporządzenie ankiety ewaluacyjnej dot. uczestnictwa w programie.	Monitorowanie sytuacji osób biorących udział w programie poprzez kontakt z Komendą Powiatową Policji w Bartoszycach, Gminnymi i Miejskimi Ośrodkami Pomocy Społecznej oraz rodzinami osób, które wzięły udział w programie w okresie do 6 miesięcy po zakończeniu programu.
-----	--	-------------	---	------------------------	---	---	---	---	--	---

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Elblągu	0	0	2 mężczyźni	Program autorski opracowany na podstawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -sesje indywidualne, -sesje grupowe ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań przemocowych <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -wykłady, -warsztaty, -ćwiczenia, -symulacje, -metody audiowizualne 	<p><u>Sesje grupowe:</u></p> <p>od września do grudnia 2010 r.</p> <p><u>Sesje indywidualne:</u></p> <p>wrzesień 2010 r.</p>	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -sesje indywidualne, -sesje grupowe <p>opracowywanie indywidualnych sposobów zmian własnych, konkretnych zachowań</p> <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -mikroedukacja – na wiódące tematy, -prace pisemne (m.in. wypełnianie kwestionariuszy, układanie i korygowanie „planu bezpieczeństwa”, opisy scen przemocy z własnego życia), -ćwiczenia umiejętności, -praca w kręgu, -psychodrama, -autodiagnoza, -dyskusja kierowana 	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -podniesienie poziomu wiedzy na temat mechanizmów przemocy, -zaprzestanie stosowania zachowań przemocowych. 	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -kontakt z pracownikami socjalnymi, -kontakt z kuratorami, -kontakt z rodzinami uczestników w okresie do 3 miesięcy.
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Elblągu	0	0	4 mężczyźni 2 kobiety	Program Korekcyjno-Edukacyjny Dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie w oparciu o Program The Model Duluth	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -sesje indywidualne, -sesje grupowe <p>opracowywanie indywidualnych sposobów zmian własnych, konkretnych zachowań</p> <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -mikroedukacja – na wiódące tematy, -prace pisemne (m.in. wypełnianie kwestionariuszy, układanie i korygowanie „planu bezpieczeństwa”, opisy scen przemocy z własnego życia), -ćwiczenia umiejętności, -praca w kręgu, -psychodrama, -autodiagnoza, -dyskusja kierowana 	<p><u>Sesje grupowe:</u></p> <p>od stycznia do marca 2010 r. (pierwsza grupa)</p> <p>od kwietnia do czerwca 2010 r. (druga grupa)</p> <p>od lipca do września 2010 r. (trzecia grupa)</p> <p>od października do grudnia 2010 r.</p>	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -podniesienie poziomu wiedzy na temat mechanizmów przemocy, -zaprzestanie stosowania zachowań przemocowych. 	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -kontakt z kuratorami, -kontakt z rodzinami uczestników w okresie do 3 miesięcy. 	

										uczestnictwo w badaniu ankietowym. W jaki sposób obecnie radzą sobie ze złością”.
	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Elku	7 mężczyzn	9 mężczyzn	2 mężczyzn	Program autorski prowadzący w oparciu o literaturę specjalistyczną	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - sesje indywidualne, - grupowe spotkania terapeutyczne <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - mikroedukacja, - miniwykłady, - warsztaty konkretnych umiejętności, - zadania domowe 	<p><u>Sesje grupowe:</u></p> <p>program przeprowadzono w dwóch cyklach od lutego do maja i od września do grudnia 2010 r.</p> <p><u>Sesje indywidualne:</u></p> <p>od lutego do maja i od września do grudnia 2010 r.</p>	<p><u>Efekty:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -sprawy uświadomili sobie czym jest przemoc, -zyskali świadomość własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, -rozpoznali sygnały ostrzegawcze zapowiadające zachowania przemocowe, -opracowali własne „plany bezpieczeństwa” zapobiegające użyciu siły i przemocy, -nabyli nowe umiejętności służące rozwiązywaniu konfliktów i sporów w rodzinie bez użycia agresji, -zdobyli wiedzę w jaki sposób układać partnerskie stosunki w rodzinie, -uczuli się korzystania z pomocy innych, -dowiedzieli się również w jaki sposób konstruktywnie wyrażać uczucia. -odnaleźli własne powody do udziału w terapii oraz zyskali ze stosowania uzyskanej wiedzy. 	<p>Osoby, które zakończyły program kontynuują leczenie w Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu w Elku. To dodatkowo pozwala na monitorowanie efektów zmiany w zachowaniu sprawców oraz ich korektę. Utrzymywane jest także kontakt z zespołami kuratorskiej służby sądowej oraz rodzinami osób korzystających z programu.</p>	

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Poradnia Terapii Uzależnień w Giżycku na zlecenie powiatu giżyckiego	0	0	6 mężczyzn 4 kobiet	0	Program Korekcyjno-Edukacyjny dla sprawców przemocy w powiecie giżyckim	Formy: -spotkania indywidualne, -spotkania grupowe Sposób: -wykłady, -psychorysunek, -psychodramy, -trening konstruktywnych zachowań, -warsztaty	Od sierpnia do listopada 2010 r.	Efekty: -2 osoby rozpoczęły podstawowy program odwykowy, -2 osoby rozpoczęły program „After Care” (zachowując abstynencję), -wzrost poziomu kultury w zakresie komunikacji (zaprzestanie używania wulgaryzmów), -wzrost poziomu obywatelkości, konsekwencji działania (większa punktualność), -wzrost samoświadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich.	Efekty programu monitorowano poprzez: -sprawozdanie pisemne z realizacji programu sporządzone przez NZOZ Poradnię Terapii Uzależnień, -ankietę wstępną i końcową - SAMOOCENA uczestnika w trakcie programu i po, -rozmowy monitorujące z terapeutą, -obserwację, -wymianę informacji między instytucjami tj. Policją, ośrodki pomocy społecznej, PCPR i rodzinami osób uczestniczących w programie przez okres 1 roku po zakończeniu.
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzine w Gołdapi	0	0	6 mężczyzn	6 mężczyzn	Na podstawie Programu „Partner”	Formy: -sesje grupowe, Sposób: -wykłady, -ćwiczenia, -warsztaty	Od maja do sierpnia 2010 r.	Efekty: -zmotywowanie do podjęcia zatrudnienia, -poprawa funkcjonowania rodzin uczestników, -zmięszczenie występowania zachowań agresywnych w rodzinach, -nabycie nowych umiejętności rozwiązywania konfliktów, -nabycie umiejętności alternatywnego rozładowywania agresji. W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane. Większość uczestników aktywnie uczestniczyła	Monitorowanie odbywa się poprzez konsultacje osobiste i telefoniczne z terapeutą Poradni Leczenia Uzależnień, pracownikami socjalnymi OPS, kuratorami, dzielnicowymi. Do monitorowania efektów projektu służą wskazówki do procedur ewaluacji programu opracowane przez Wojewódzki Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzine. Monitorowanie trwa do 1 roku od zakończenia

								<p>Program „Partner”</p> <p>3 mężczyźni</p> <p>0</p>	<p>6 mężczyźni</p> <p>35 mężczyźni</p>	<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Iławie</p> <p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kętrzynie</p>	<p>Program „Partner”</p> <p>35 mężczyźni</p> <p>0</p>	<p>od września do listopada 2010 r.</p> <p>4 edycje x 3 miesiące</p> <p>od maja 2010 r. do sierpnia 2010 r.</p> <p>– sesja przeprowadzona w Zakładzie Karnym w Dubinach (pierwsza grupa)</p> <p>od czerwca 2010 r. do sierpnia 2010 r. (druga grupa)</p>	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -praca indywidualna z uczestnikami (wstępna diagnoza - wywiad i analiza dokumentacji), -praca grupowa <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -mini wykład, -praca analityczna- analizowanie mechanizmów własnych zachowań, - warsztaty konkretnych umiejętności, -„zadania domowe” 	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - sesje indywidualne, miały na celu budowanie relacji terapeutycznych i były one niezbędne na każdym etapie pracy. W trakcie sesji omawiane trudności we wprowadzaniu zmian. - sesje grupowe, ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań <p><u>Sposób:</u></p>	<p><u>Efekty:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -zmniejszenie agresywnych zachowań wobec bliskich osób, tym samym zwiększenie poczucia bezpieczeństwa u ich bliskich osób, -poprawa jakości komunikowania się w relacjach z bliskimi, -nabycie wiedzy, nt. „Co to jest przemoc? Jaki są skutki przemocy?”, -nabycie umiejętności zwiększających repertuar zachowań potrzebnych do radzenia sobie w trudnych sytuacjach. 	<p><u>Efekty:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -zwiększenie agresywnych zachowań wobec bliskich osób, tym samym zwiększenie poczucia bezpieczeństwa u ich bliskich osób, -poprawa jakości komunikowania się w relacjach z bliskimi, -nabycie wiedzy, nt. „Co to jest przemoc? Jaki są skutki przemocy?”, -nabycie umiejętności zwiększających repertuar zachowań potrzebnych do radzenia sobie w trudnych sytuacjach. 	<p>w programie.</p> <p>Efekty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmiana zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie, - uzyskanie świadomości przemocowych zachowań wobec członków rodziny, - nabycie umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów i sporów w rodzinie bez użycia agresji, - nabycie umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć, - uświadomienie pozytywnych postaw rodzicielskich. 	<p>Programu.</p> <p>Prowadzenie monitoringu poprzez nawiazanie współpracy z instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy celem sprawdzenia rezultatów uczestnictwa w zajęciach. Monitoring trwać będzie przez okres trzech lat po zakończeniu programu (po 12, 24, 36 miesiącach od ukończenia programu).</p>	<p>Po zakończeniu zajęć monitorowanie odbywało się poprzez kontakt z instytucjami pomocowymi (ośrodku pomocy społecznej, Policja, zespół kuratorskiej służby sądowej) oraz rodzinami osób korzystających z zajęć. Pierwszy monitoring był przeprowadzony od razu po zakończeniu każdej edycji programu realizowanego w warunkach</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--	---	---	--	---	--	---	--

				<p>- wykłady, - warsztaty, - treningi edukacyjne</p>	<p>od września 2010 r. do grudnia 2010 r. – sesja przeprowadzona w Zakładzie Karnym w Dubinach (trzecia grupa) od września 2010 r. do grudnia 2010 r. f. (czwarta grupa) Sesje indywidualne: -od maja 2010 r. do sierpnia 2010 r., sesja przeprowadzona w Zakładzie Karnym w Dubinach -od czerwca 2010 r. do sierpnia 2010 r. -od września 2010r. do grudnia 2010 r., sesja przeprowadzona w Zakładzie Karnym w Dubinach -od września 2010r. do grudnia 2010 r. Liczba sesji indywidualnych zależna była od tego na ile uczestnicy przyswajali sobie materiał</p>	<p>W opinii prowadzących założone cele zostały osiągnięte. Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w programie i zaprzestała stosować przemoc w rodzinie.</p>	<p>wolnościowych (kontakt z członkami rodziny uczestników). Drugi monitoring przeprowadzono w okresie do 3 miesięcy po zakończeniu programu. O trwałości zmian w zachowaniu można mówić nie wcześniej niż po rocznym monitoringu.</p>
--	--	--	--	--	---	--	---

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mragowie	0	3 mężczyźni 4 kobiety	6 mężczyzn	Program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie „Partner” oparty na „The Model z Duluth”	Formy: -spotkania indywidualne, -spotkania grupowe. Obie formy ukierunkowane były na zmianę postaw i zachowań uczestników programu Sposób: -wykłady, -ćwiczenia, -burza mózgów, -praca indywidualna – praca domowa, -dyskusja	Od marca do maja 2010 r., od października do grudnia 2010 r. (jedna grupa)	edukacyjny.	Do udziału w zajęciach zostali zaproszone osoby stosujące przemoc i wszczynające awantury domowe, osoby , które nie umiały radzić sobie ze złością i agresją. Podczas zajęć realizowane były następujące zagadnienia: -Formy przemocy, historia przemocy w sesjach grupowych, -Przekonania - sesje indywidualne i grupowe, -Przykłady różnych zachowań - sesje indywidualne, -Cykl przemocy - fazy przemocy - sesje grupowe, -Złość zniekształca, fałszywe korzyści i realne koszty – sesje grupowe, -Asertywność - sesje grupowe, -Plan bezpieczeństwa - sesje indywidualne, -Przerwa na ochłonięcie – metoda na uniknięcie agresywnego zachowania - sesje indywidualne, sesje grupowe, rozmowa ze sobą - sesje indywidualne. Głównym założeniem programu było	Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywało się i nadal odbywa poprzez kontakt z instytucjami pomocowymi (osrodek pomocy społecznej, Policja, zespół kuratorskiej służby sądowej) oraz rodzinami osób korzystających z zajęć w okresie do 6 miesięcy po zakończeniu programu, w uzasadnionych przypadkach tj. w okresie do 1 roku.

							zaprzestanie stosowania przemocy przez jego uczestników, nauka nieprzemocowego rozwiązywania konfliktów, a przede wszystkim uniknięcie agresywnego zachowania, nabycie postaw asertywnych i partnerskich. Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w zajęciach, zauważono zmiany w zachowaniu, sposobie prowadzenia rozmowy, poprawiła się komunikacja w kontaktach z innymi, a nawet poprawił się wygląd osobisty tj. zauważono większą dbałość o schludność i higienę osobistą. W trakcie trwania programu realizatorzy kontaktowali się z członkami rodzin uczestników i kuratorami, analizowano udział i postępy uczestników.	
							od września do grudnia 2010 r.	Monitoring prowadzony jest w formie kontaktów terapeutycznych z policjantami – dzielnicyowymi. Terapeuta uzyskuje informacje dot. funkcjonowania Niebieskiej Karty tzn. czy nadal istnieje problem przemocy w danej rodzinie. Dane pozyskiwane są również z wizyt
							od września do grudnia 2010 r.	Głównym założeniem programu była pomoc sprawcom w zaprzestaniu stosowania przemocy poprzez edukację oraz oddziaływanie psychologiczne i socjalizacyjne zmierzające do zmiany zachowań i postaw, sposobu myślenia oraz rozwiązania mechanizmu samokontroli agresji.
							Sesje grupowe: od września do grudnia 2010 r.	
							Sesje indywidualne: od września do grudnia 2010 r.	
							Formy: -spotkania indywidualne, ukierunkowane na wzmocnienie zachowań pozytywnych, - spotkania grupowe. Sposób: - warsztaty, - treningi, - wykłady, - ćwiczenia	
							Program Edukacyjny – Korekcyjny dla Sprawców Przemocy Domowej	
							4 mężczyźni	
							0	
							0	
							Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy	

								<p>W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane. Uczestnicy programu zostali zapoznani z wiedzą dotyczącą przemocy. Nauczyli się: ćwicząc, omawiając zachowania rozpoznawać sygnały ostrzegawcze zapowiadające zachowania przemocowe. Każdy z uczestników wspólnie z terapeutą opracował dla siebie plan bezpieczeństwa zapobiegający użyciu siły i przemocy. Uczestnicy uzyskali również rzetelną wiedzę nt. zagrożeń wynikających z używania alkoholu i substancji psychoaktywnych. Na dzień dzisiejszy uczestnicy programu zaprzestali stosowania przemocy. O zaprzestaniu stosowania przemocy przez uczestników świadczyły informacje z Komendy Powiatowej Policji w Nidzicy nt. prowadzonej przez nią procedury Niebieskiej Karty - braku zgłoszeń z rodzin uczestników programu.</p>	<p>klentów korzystających z pomocy Punktu Konsultacyjnego przy PCPR w Nidzicy. Monitoring będzie prowadzony w okresie do 6 miesięcy po zakończeniu programu czyli do czerwca 2011 r.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	---	--

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim	0	4 mężczyzn	1 mężczyzna	Program The Model Duluth „Partner”	<p>Formy: -sesje indywidualne, -sesje grupowe ukierunkowane na budowanie postaw partnerskich w rodzinie</p> <p>Sposób: -wykłady, -warsztaty, -ćwiczenia</p>	<p>Sesje grupowe: od czerwca do sierpnia 2010 r.</p> <p>Sesje indywidualne: od lipca do sierpnia 2010 r.</p>	<p>Głównym celem programu „Partner” było kształtowanie postaw partnerskich poprzez nabycie wiedzy i umiejętności w zakresie: - zmiany zachowań przemocy na rzecz postawy partnerstwa i poszanowania domowników (w tym zachowania niezastraszające, bez poniżania, nacechowane szacunkiem, bez izolowania, o szczerości i odpowiedzialności, by nie wykorzystywać form kontroli - minimalizowania, zaprzeczania, obwiniania, o partnerstwie w związku i poszanowaniu seksualności, o formach sprawiedliwego negocjowania bez stosowania wymuszeń i groźb, symptomach zapowiadających zachowania przemocowe, o roli płci w związku między kobietą i mężczyzną).</p>	<p>Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbyło się poprzez kontakt z ośrodkami pomocy społecznej (z rozmowy z pracownikiem socjalnym wynika, iż dwóch z pięciu uczestników nadal stosuje przemoc). Dokonano analizy informacji z „Niebieskich Kart”. Po ośmiu miesiącach od zakończenia programu odbyło się spotkanie uczestników programu z trenerami w celu wzmocnienia nabytych umiejętności, niestosowania przemocy. Na spotkanie przybył tylko jeden uczestnik programu z 2010 r., pozostali zostali z innych lat.</p>
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku	0	0	1 mężczyzna	Program The Duluth Model	<p>Formy: sesje indywidualne ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań osoby stosującej przemoc</p> <p>Sposób: -wykłady,</p>	<p>Sesje indywidualne od marca do sierpnia 2010 r.</p>	<p>Głównym założeniem realizacji programów było zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie poprzez edukację mającą na celu: - uświadomienie czym jest przemoc, - uzyskanie przez osoby</p>	<p>Po zakończeniu zajęć, monitorowanie odbywało się poprzez kontakt z instytucjami pomocowymi tj. ośrodek pomocy społecznej i Policja.</p>

									stosujące przemoc świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich itp. W opinii prowadzących założenia programu zostały zrealizowane. Osoba, która uczestniczyła w programie zaprzestała stosowania przemocy. Informacje nt. zaprzestania stosowania przemocy uzyskano na podstawie skierowanych wniosków do Policji oraz osrodka pomocy społecznej.		
	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie	10 mężczyzn	6 mężczyzn	8 mężczyzn		Program edukacyjny - korekcyjny dla sprawców przemocy wg „The Duluth Model” oraz autorskiego skryptu Agaty Skorupskiej i Dariusza Skowrońskiego	Formy: - 2 sesje indywidualne, - 24 spotkania grupowe Sposób: - mikroedukacja, - prace pisemne, - opisy scen prezentowanych scenek oraz własnego życia uczestników, - wypełnianie kwestionariuszy przemocy, - ćwiczenia różnych umiejętności, praca w kręgu /rundki/.	Od stycznia do lipca 2010 r. (pierwsza grupa) od maja do listopada 2010 r. (druga grupa) od czerwca do listopada 2010 r. (trzecia grupa)	Praktyki nasze dowodzą, że realizacja programów korekcyjno- edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie - to działania jak najbardziej potrzebne i skuteczne, gdyż po zastosowaniu tej metody funkcjonowanie wielu rodzin zdecydowanie się zmieniło, przemoc fizyczna ustała, a emocjonalna została ograniczona. Dowodem tego są informacje zwrotne od kuratorów sądowych, pracujących w tych środkach, pracowników społecznych, a także samych krzywdzonych „ofiar przemocy” /przeprowadzono ankiety z ofiarami/ Zdecydowanie inne są też	Po zakończeniu programu odbywa się monitorowanie efektów poprzez kontakty z: -rodzinami (wizyty w środowiskach, rozmowy, telefony) -Policją (wspólne odwiedziny środowisk, bieżący przepływ informacji – telefoniczny i osobisty) -kuratorami (bieżący przepływ informacji – telefoniczny i osobisty) -pracownikami społecznymi (wspólne wizyty w środowiskach i ustalanie ewentualnego planu dalszej pomocy, bieżący przepływ informacji) Czas monitorowania: -odwiedziny	

	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olsztynie	22 mężczyzn	0	6 mężczyzn 15 Kobiet	The Duluth Model In Touch With Youth	<u>Formy:</u> -seje indywidualne, -seje grupowe <u>Sposób:</u> -mikroedukacja, -Warsztaty, -praca z filmem, -praca w kręgu, -praca na moenych słowach – pr. Tukan -psychodrama, -ćwiczenie umiejętności	Od lutego do grudnia 2010 r.	zachowania sprawców przemocy /bardziej spokojne, stonowane, asertywne/, większość z uczestników utrzymuje abstynencję alkoholową, uczestnicy jednocześnie w spotkaniach z terapeutami uzależnień i w grupach samopomocowych. Na zajęciach chętnie się otwierają, analizują swoje agresywne zachowania i pracują nad ich zmianą, przyznając niejednokrotnie, że nie zdawali sobie sprawy, jak bardzo krzywdzą swoich najbliższych. Kolejnym efektem pracy ze sprawcami jest wyrażenie przez nich zgody na uczestnictwo w grupie wsparcia po zakończeniu programu oraz dalszą współpracę służb z ich rodzinami.	środowisk średnio 1 raz w kwartale, a w razie potrzeby częścię, - bezpośrednio po zakończeniu Programu Spotkania dla sprawców w grupach wsparcia od 1 do 3 lat (w zależności od zaangażowania i chęci sprawcy), - dalsza współpraca służb poprzez bieżącą wymianę informacji, a w razie potrzeby podejmowanie działań interwencyjnych.
					Efekty realizacji programu wiązały się z uświadomieniem sprawcy czym jest przemoc. Zapewniły wygaszenie zachowań zaburzających relacje między ludźmi, społeczne. Rozwinęły umiejętności służące prawidłowym relacjom w rodzinie, w tym w radzeniu sobie z własnymi emocjami w sytuacjach		Ankiety: - oceniana zajęcia, ich przydatność oraz propozycje o jakie zajęcia powinien być program rozszerzony, -ewaluacyjna, wypełniana podczas pierwszego spotkania (by uwzględnić poziom wiedzy, świadomości i zaangażowania), następna w środku zajęć i końcowa podczas ostatniego spotkania,		

									<p>- na zakończenie programu oceniająca program, jego przydatność, atrakcyjność i spełnienie oczekiwań.</p>
									<p>trudnych. Zapewniły nabycie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów i sporów. Zrozumienie użycia minimalizacji, zaprzeczenia. Poznanie przyczyn niskiej samooceny i rozwinięcie sposobów wzmocnienia poczucia własnej wartości.</p>
									<p>Do wskazania rezultatów realizacji zadania w grupie męskiej – poziom podstawowy (I grupa) wytypowano niżej wymienione zmienne oraz uzyskano następujące średnie wyniki (skala 5-cio stopniowa: 5 - oznacza całkowite zaangażowanie, 1 – bardzo niewielkie zaangażowanie): 1) Obecność: 4.5 2) Nie stosowanie przemocy: 3.3 3) Zachowanie trzeźwości: 5 4) Zaakceptowanie faktu stosowania przemocy wobec partnerki/zony: 3.8 5) Zastosowanie poznanych technik: 3.2 6) Zwracanie się o pomoc: 3.8 7) Świadomość procesu zmiany: 3.9 8) Aktywne zaangażowanie się: 3.8</p>
									<p>od stycznia do czerwca 2010 r. (jedna grupa męska – poziom podstawowy) od września do grudnia 2010 r. (druga grupa męska – poziom podstawowy) od marca do grudnia 2010 r. (trzecia grupa – kobiety) od września 2010 r. – nadal (czwarta grupa męska – poziom zaawansowany – uczestnicy I grupy)</p>
									<p>Formy: -sesje indywidualne, kwalifikujące do programu, prowadzone w trakcie jego trwania, a także po realizacji programu np. oddziaływania kwalifikujące do oddziaływań zaawansowanych, -sesje grupowe Sposób: -warsztaty, -burza mózgów, -mikroedukacja, -ćwiczenia, m.in. odgrywanie scenek, -prace pisemne, -projekcja filmu</p>
									<p>Program autorski opracowany i zmodyfikowany na podstawie The Duluth Model, obejmujący oddziaływania podstawowe oraz zaawansowane</p>
									<p>14 mężczyzn 9 kobiet</p>
									<p>0</p>
									<p>13 mężczyzn</p>
									<p>Miejski Zespół Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Olsztynie</p>

									<p>9) Otwarcie się: 4 10) Delikatny sposób wyrażania się: 4.4 11) Odpowiedzialność w sprawach finansowych: 4.3 Do wskazania rezultatów realizacji zadania w grupie męskiej – poziom podstawowy (II grupa) wytypowano niżej wymienione zmienne oraz uzyskano następujące średnie wyniki (skala 5-cio stopniowa: 5 - oznacza całkowite zaangażowanie, 1 – bardzo niewielkie zaangażowanie): 1) Obecność: 4.8 2) Nie stosowanie przemocy: 4.2 3) Zachowanie trzeźwości: 4.8 4) Zaakceptowanie faktu stosowania przemocy wobec partnerki/żony: 3.7 5) Zastosowanie poznanych technik: 4 6) Zwracanie się o pomoc: 3.9 7) Świadomość procesu zmiany: 3.9 8) Aktywne zaangażowanie się: 4.2 9) Otwarcie się: 2.9 10) Delikatny sposób wyrażania się: 4.7 11) Odpowiedzialność w sprawach finansowych: 3.8 Osoby prowadzące program korekcyjno-educacyjny dla kobiet – sprawczyń przemocy w</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

									<p>rodzinnie, odnotowali następujące rezultaty realizacji zadania u uczestników w zajęciach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - większa umiejętność radzenia sobie z emocjami oraz uczuciami, - większa umiejętność radzenia sobie z niekontrolowanymi wybuchami złości i agresji w stosunku do najbliższych, - polepszenie komunikacji i relacji z partnerami oraz dziećmi, - stopniową zmianę sposobu zachowania się w stosunku do najbliższego otoczenia. <p>Do wskazania rezultatów realizacji zadania w grupie męskiej – poziom zaawansowany, wytypowano niżej wymienione zmienne oraz uzyskano następujące średnie wyniki (skala 5-cio stopniowa: 5 - oznacza całkowite zaangażowanie, 1 – bardzo niewielkie zaangażowanie):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Obecność: 4,3 2) Nie stosowanie przemocy: 4,4 3) Zachowanie trzeźwości: 4,7 4) Zaakceptowanie faktu stosowania przemocy wobec partnerki/żony: 4,3 5) Zastosowanie poznanych technik: 3,6 6) Zwracanie się o
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

													7) Świadomość procesu zmiany: 4.4 8) Aktywne zaangażowanie się: 4.3 9) Otwarcie się: 4.4 10) Delikatny sposób wyrażania się: 4.6 11) Odpowiedzialność w sprawach finansowych: 4.7	
													Efekty: -dostarczenie informacji na temat przemocy i jej konsekwencji, - nauka nazywania uczuć, wyrażania uczuć, - nauka radzenia sobie z emocjami szczególnie ze złością. - nauka technik interpersonalnych, - rozpoznawanie sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe, - nauka umiejętności z korzystania z pomocy innych, - zatrzymanie przemocy domowej	
													Sesje grupowe: od września do listopada 2010 r. Sesje indywidualne: od września do listopada 2010 r.	
													<u>Formy:</u> - sesje indywidualne, - sesje grupowe ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań <u>Sposób:</u> - wykłady, - warsztaty, - ćwiczenia, - treningi edukacyjne, - psychodramy, - burza mózgów, - rysunek, - dyskusje	
													Program Partner	
													0	
													8 mężczyzn	
													Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pisz	
													0	
													10 mężczyzn 7 kobiet	
													3 mężczyzn 10 kobiet	
													Program The Model Duluth	
													Sesje grupowe: od kwietnia do lipca 2010 r. (pierwsza grupa) od września do listopada 2010 r. (druga grupa)	
													<u>Formy:</u> - sesje indywidualne, - sesje grupowe ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań <u>Sposób:</u> - wykłady, - warsztaty, - psychodramy	
													Głównym założeniem programu jest pomoc sprawcom w zaprzestaniu stosowania przemocy poprzez edukację mającą na celu: - uswiadomienie sprawy czym jest przemoc, - uzyskanie przez niego świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - rozpoznanie przez niego sygnałów ostrzegawczych	
													Po zakończeniu zajęć monitorowanie odbywało się poprzez kontakt z instytucjami tj.: - Policja, - zespół kuratorskiej służby sądowej, - ośrodek pomocy społecznej.	
													Po zakończeniu zajęć monitorowanie odbywało się poprzez kontakt z rodzinami osób korzystających z programu oraz kontakt z instytucjami (Policja, ośrodki pomocy społecznej, kuratorzy sądowi).	

									zapowiadających zachowania przemocowe, -opracowanie „planu bezpieczeństwa” zapobiegającemu użyciu siły i przemocy, -nabywanie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie bez użycia agresji, -nauczenie umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych, -nauczenie umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć. W opinii prowadzących założenia programowe zostały zrealizowane. Większość uczestników aktywnie uczestniczyła w sesjach i zaprzestała stosować przemoc.	
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie	0	0	8 mężczyzn	Program Korekcyjno-Edukacyjny <i>Partner</i> dla sprawców przemocy domowej	Formy: - sesje indywidualne, - sesje grupowe Sposób: - warsztaty, - ćwiczenia, - wykłady	od września do grudnia 2010 r.		Zajęcia prowadzono w formie wykładów i ćwiczeń, dzięki którym uczestnicy uczyli się zachowań asertywnych, poznawali podstawowe zasady właściwego rozwiązywania sporów i sytuacji konfliktowych. Podczas sesji indywidualnych uczestnicy wykazywali się większą aktywnością – opowiadali o swoich problemach i konfliktach z najbliższymi, chętniej brali udział w takich spotkaniach. Program zakładał przekazanie wiedzy na temat czym jest przemoc,	PCPR w Węgorzewie po 6 miesiącach od zakończenia programu zwróci się z prośbą o informację do ośrodków pomocy społecznej, sądu, Policji o uczestnikach Programu.	

15.	WIELKOPOLSKIE 1. Urząd Miejski w Kaliszu	0	0	41 mężczyzn 2 -kobiety	- Grupa edukacyjno-korekcyjna dla sprawców przemocy z problemem alkoholowym, - Warsztaty terapeutyczne dla sprawców przemocy z problemem alkoholowym w zakresie radzenia sobie ze złością i agresją w procesie trzeźwienia, - Warsztaty terapeutyczne „Trening zachowań konstruktywnych” - Punkt konsultacyjny dla sprawców przemocy: konsultacje, interwencje, edukacja i motywowanie do leczenia.	- Grupa edukacyjno-korekcyjna dla sprawców przemocy z problemem alkoholowym, - Warsztaty terapeutyczne dla sprawców przemocy z problemem alkoholowym w zakresie radzenia sobie ze złością i agresją w procesie trzeźwienia, - Warsztaty terapeutyczne „Trening zachowań konstruktywnych” - Punkt konsultacyjny dla sprawców przemocy: konsultacje, interwencje, edukacja i motywowanie do leczenia.	Formy: - spotkania grupowe, - spotkania indywidualne. Sposób: - mini wykłady - burza mózgów, - praca własna, - informacje zwrotne, - warsztaty, - ćwiczenia, - konsultacje indywidualne.	Od 4 października do 20 grudnia 2010 r.	jakie są jej rodzaje i formy. W efekcie uczestnicy powinni umieć zredukować swoje agresywne zachowania i kształtować postawę partnerstwa i szacunku wobec kobiet. - Identyfikacja zachowań agresywnych, - poznanie rodzajów złości oraz destrukcyjnych i konstruktywnych skutków złości, - opracowanie przez uczestników swoich strategii postępowania.	Brak zdefiniowanych wskaźników pozwalających na monitorowanie efektów uczestnictwa w programie, jedynym wskaźnikiem jest opinia terapeutów realizujących warsztaty, z której wynika, że założone cele zostały osiągnięte.
	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szamotułach	5 mężczyzn	3 mężczyźni	2 mężczyźni 4 kobiety	Program korekcyjno – edukacyjny „NIE – dla przemocy”	Formy: - sesje grupowe, Sposób: - wykłady - warsztaty, - prezentacje przykładów, - ćwiczenia grupowe, - praca własna, - praca w parach.	Od września do grudnia 2010 r.	- Zwiększenie zdolności uczestników do samokontroli zachowań agresywnych, - zapoznanie się przez uczestników z metodami konstruktywnej konfrontacji z innymi, - deklarowana gotowość do zmiany wyrażona np. w decyzji o podjęciu leczenia odwykowego.	- Utrzymywane będą kontakty z kuratorami sądowymi oraz sprawdzane będą efekty poprzez indywidualne konsultacje zarówno ze sprawcami, jak i rodzinami w OIK przy PCPR.	

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krotoszynie Ośrodek Interwencji Kryzysowej	8 mężczyzn	8 mężczyzn	14 mężczyzn	Program korekcyjno- edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - konsultacje indywidualne o charakterze warsztatowo-wykładowym <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozmowy i konsultacje, - ćwiczenia, - symulacje zachowań, - mini-wykłady, - prezentacje multimedialne, - analiza zadań domowych. 	Od 1 czerwca do 2 listopada 2010 r.	<p>- Lepsze relacje rodzinne i społeczne,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost samokontroli, - zmiana zachowań na nieagresywne, - tworzenie własnej sieci wsparcia społecznego, - nabycie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach 	<p>- Konsultacje indywidualne z uczestnikami programu i członkami ich rodzin,</p> <ul style="list-style-type: none"> - informacje uzyskiwane od kuratorów w sądownych, funkcyjonariuszy policji oraz pracowników socjalnych lokalnych ośrodków pomocy społecznej
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jarocinie	0	2 mężczyzn	11 mężczyzn	Program korekcyjno- edukacyjny „PARTNER” wg modelu pracy ze sprawcą z Duluth	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - konsultacje indywidualne i porady, - sesje grupowe. <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozmowy i konsultacje, - ćwiczenia, - mini-wykłady, - opracowanie indywidualnych diagnoz kandydatów na uczestników, - prowadzenie programu w zespole: kobieta i mężczyzna, - „plan bezpieczeństwa” 	Od października do grudnia 2010 r.	<p>- Wzrost krytycyzmu,</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie samokontroli i zachowań, - zbudowano system rozwiązywania problemu przemocy domowej we współpracy ze sprawcami przemocy. 	<p>- Efekty monitorowane są przez działalność PCPR.</p>
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrzeszowie Ośrodek Interwencji Kryzysowej	7 mężczyzn	8 mężczyzn	1 mężczyzna	Program korekcyjno- edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - sesje grupowe, - indywidualne spotkania <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - warsztaty, - wykłady, - prezentacje multimedialne, - analiza zadań domowych, - symulacje zachowań. 	Od 17 sierpnia do 17 listopada 2010 r.	<p>- Lepsze realizacje rodzinne i społeczne,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost samokontroli, - zmiana zachowań na nieagresywne, - tworzenie własnej sieci wsparcia społecznego, - nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych. 	<p>- Konsultacje indywidualne z uczestnikami oraz członkami ich rodzin,</p> <ul style="list-style-type: none"> - informacje uzyskane od kuratorów, funkcyjonariuszy policji i pracowników socjalnych.

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Pile	0	7 mężczyzn	22 mężczyźni	Program korekcyjno- edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie	Formy: - sesje grupowe Sposób: - wykłady, - warsztaty, - dyskusje, - projekcje filmów	Od 15 lipca do 16 grudnia 2010 r.	- Uczestnicy to mieszkańcy Piłskiego Centrum Pomocy Bliźniemu „Monar-Markot”, - zmiana stosunku uczestników do siebie nawzajem, - wyciszenie, - pozytywne zmiany w zachowaniu, przenieszone na innych mieszkańców Markotu	- Bieżące monitorowanie zachowań uczestników przez osoby zatrudnione w „Monar-Markocie”
Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Pleszewie	0	2 mężczyźni	2 mężczyźni	Program korekcyjno- edukacyjny „PARTNER” wg modelu pracy ze sprawcą z Duluth	Formy: - sesje grupowe Sposób: - wykłady, - warsztaty, - dyskusje, - projekcje filmów, - „burza mózgów”, - prowadzenie programu w zespole: kobieta i mężczyzna.	Od września do listopada 2010 r.	- Na chwilę obecną brak interwencji policji w rodzinach sprawców przemocy, - zmiana zachowań sprawców	-Przekazanie informacji do posterunków Policji - - współpraca z rodzinami uczestników.
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzice Wlkp. Ośrodek Interwencji Kryzysowej	1 mężczyźni	6 mężczyźni	9 mężczyźni	Program korekcyjno- edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie	Formy: - sesje indywidualne, - sesje grupowe Sposób: - mini-wykłady, - warsztaty, - ćwiczenia, - dyskusje.	Od 19 lipca do 22 grudnia 2010 r.	- Wzrost samokrytycyzmu, - osiągnięcie skruchy wobec działań własnych, - zwiększenie gotowości do zmiany zachowania, - nabycie wiedzy na temat przemocy i sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach, - zmiana postaw mężczyźni wobec kobiet, zmniejszenie ilości zachowań agresywnych i interwencji policji (informacje uzyskane od członków rodzin sprawców)	- Monitorowanie efektów odbywa się w ramach działań PCPR poprzez kontynuację pracy z rodziną oraz współpracę z lokalnymi OPS, Ośrodkiem Wsparcia, policją, placówkami oświaty, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie we Wrześni	0	3 mężczyźni	6 mężczyźni	Program korekcyjno- edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - spotkania indywidualne, - sesje grupowe <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - mini-wykłady, - warsztaty, - ćwiczenia, - dyskusje. 	Od 20 września do 9 grudnia 2010 r.	- Uświadomienie sprawcom czym jest przemoc, - uzyskanie świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich, - nabywanie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów i sporów, - nabywanie umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć, - nabywanie umiejętności partnerskiego współdziałania.	- Wypełnienie „Kwestionariusza Umiejętności Społecznej” oraz „Atkusa oceny gniewu”, - monitoring będzie prowadzony przez 3 lata od zakończenia programu przez PCPR we współpracy z instytucjami, które mają kontakt z beneficjentami programu.
Stowarzyszenie Pogotowie Społeczne na zlecenie Miasta Poznania	0	0	18 mężczyźni	„STOP-program edukacyjny – korekcyjny dla sprawców przemocy”	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - indywidualne spotkania terapeutyczne oraz indywidualne porady prawne 	Od 3 sierpnia do 31 grudnia 2010 r.	- Otrzymanie informacji nt. zasad współżycia w rodzinie bez używania przemocy, - zwiększenie kontroli zachowań własnych, - Zapobieganie eskalacji przemocy domowej, - wśród uczestników wzrost samokrytycyzmu, - zwiększyła się empatia i szacunek do kobiet.	-Utrzymywanie dalszego kontaktu z uczestnikami programu oraz dalsze prowadzenie systematycznych rozmów.
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu	3 mężczyźni	1 mężczyźni	6 mężczyźni	Program korekcyjno- edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - sesje grupowe, - spotkania indywidualne <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ćwiczenia, - krótkie wykłady, - indywidualne rozmowy i porady. 	Od 1 września do 31 grudnia 2010 r.	- Uwrażliwienie sprawców, - nabywanie umiejętności nazywania emocji, - wypracowanie indywidualnego „planu bezpieczeństwa”	- Efekty monitorowane są na bieżąco we współpracy z kuratorami sądowymi – dla dorosłych i rodzinny mi, ośrodkami pomocy społecznej oraz Komendą Powiatową Policji w Gostyniu.
Zakład Karny w Rawiczu	13 mężczyźni	0	0	Program korekcyjno- edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie	<p><u>Formy:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozmowy indywidualne, - sesje grupowe <p><u>Sposób:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - dwie sesje rozmów indywidualnych (po 2 godziny szkoleniowe), 	Od lipca do października 2010 r.	- Nabywanie umiejętności lepszego radzenia sobie z negatywnymi emocjami, - nauczenie się w sposób konstruktywny rozwiązywać trudności w relacjach.	- Monitorowanie efektów jest niemożliwe, ze względu na prowadzenie programu w warunkach izolacji. - zostana jednak przeprowadzone testy

	Fundacja Przeciw Wykluczeniu Społecznemu „Będziesz” w Poznaniu	0	0	10 mężczyzn	Program Korekcyjno Edukacyjny dla Sprawców Przemocy Domowej	<p>- warsztaty, - wykład.</p> <p><u>Formy:</u> - sesje indywidualne, - sesje grupowe, (Zakład Kamy w Koziegłowach)</p> <p><u>Sposób:</u> - grupy o stałym składzie osobowym, - prowadzenie w zespole: kobieta i mężczyzna, - kwestionariusz „historii przemocy”, - ćwiczenia, - warsztaty.</p>	Ok. 3 miesiące w warunkach izolacyjnych (Zakład Kamy w Koziegłowach)	<p>- Nabycie umiejętności aktywnego słuchania, - rozpoznanie które reakcje sprawców są agresywne, a które asertywne, - poznanie podstawowych zasad negocjacji, - nabycie umiejętności wzięcia odpowiedzialności za własne czyny.</p>	<p>i spotkania z uczestnikami po upływie pół roku od zakończenia programu.</p> <p>- Efektywność monitorowana jest poprzez wypełnienie ankiet ewaluacyjnych w chwili zakończenia programu oraz po upływie pół roku od zakończenia, - uzyskanie informacji od kierownika Zakładu Karnego.</p>
16.	ZACHODNIO-POMORSKIE Przychodnia Terapii uzależnień od alkoholu i współuzależnienia Białogard	0	10 mężczyzn	11 mężczyzn, 2 kobiety	Program Korekcyjno-Edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie	<p>sesje indywidualne i edukacyjne w zakresie postaw i zachowań w zakresie przemocy</p> <p>Wykłady, warsztaty, ćwiczenia, treningi edukacyjne, psychodramy</p>	3 miesiące na uczestnika programu, kontakt indywidualny raz w tygodniu	<p>-Zmiana postaw zachowań agresywnych i destrukcyjnych na neutralne i konstruktywne -Edukacja w zakresie przemocy domowej i przemocy w stosunku do drugiego człowieka -Rozwój osobisty -Umiejętności w zakresie rozwiązywania konfliktów -Nauka i rozwój zachowań prospołecznych i akceptowanych społecznie -Umiejętności autoanalizy i znacząca poprawa funkcjonowania głównie w zakresie przestrzegania</p>	<p>Monitorowanie i program After Care po ukończeniu programu przez 6 m-cy.</p> <p>Monitorowanie i kontrola stanu abstynencji.</p> <p>Współpraca i wymiana informacji z OPS, PCPR, Policją, Sądem, Kuratorami sądowymi</p> <p>Kontakt z rodzinami sprawców i ofiarami przemocy.</p>

										norm społecznych	Staly kontakt PCPR z pracownikami Kuratorskiej Służby Sądowniczej, Policją oraz pracownikami Ośrodka Pomocy Społecznej którzy bezpośrednio monitorują środowisko zamieszkania przez co najmniej rok od ukończenia programu i sporządzają wywiady środowiskowe. Po pół roku sesja kontrolna, kolejna wraz z partnerkami
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Choszczno	1 mężczyzna	3 mężczyzn	3 mężczyzn	3 mężczyzyn	Program Korekcyjno-Edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie	Sesje grupowe indywidualne, mikroedukacja miniwykłady, warsztaty, ćwiczenia, treningi, dyskusja	Sesje grupowe i indywidualne trwają w trybie ciągłym - kołowym, każdy uczestnik uczeń w nie mniej niż 60 godzinach zajęć	Znaczna poprawa funkcjonowania głównie w zakresie przestrzegania norm społecznych Zmiana postaw branie odpowiedzialności za stosowanie przemocy, nabycie umiejętności rozpoznawania sygnałów ostrzegawczych zapowiadających przemoc, nabycie umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów i sporów bez użycia siły fizycznej, nabycie umiejętności wyrażania swoich uczuć w sposób konstruktywny, stosowanie programów bezpieczeństwa, osoby uczestniczące zaprzestają stosowania przemocy	Monitorowanie obejmuje okresy do 12 miesięcy lub do 2 lat poprzez wymianę informacji pracowników socjalnych ,policji kuratorów, rodziny		
Budynek przy Placu Konstytucji Drawsko Pomorskie	4 mężczyzyn	3 mężczyzyn	1 mężczyzna	1 mężczyzna	Program Psychoedukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie	Sesje grupowe, nakierowana na zmianę postaw i zachowań Sposoby: Wykłady, warsztaty, ćwiczenia, treningi edukacyjne, dyskusje grupowe, mediacje	Od 4 września 2010 r. do 1 grudnia 2010r:	Zaprzestanie stosowania przemocy poprzez: -uświadomienie czym jest przemoc -Uznawanie przez sprawców faktu stosowania przemocy wobec bliskich, -rozpoznanwanie sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe -nabycie nowych			

									umiejętności służących rozwiązywaniu problemów, konfliktów bez agresji naukę umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, korzystania z pomocy innych			
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Goleniów	1 mężczyzna	3 mężczyzn 1 kobieta	2 mężczyzn	Program Oparty na złożeniach Program The Model Duluth	Sesje indywidualne, grupowe nakierowane na zmianę zachowań przemocowych Wykłady, ćwiczenia, treningi	Sesje indywidualne, grupowe, ukierunkowane na nad zmianę postaw i zachowań Sposoby: wykłady warsztaty ćwiczenia, treningi edukacyjne	Program zajęć „Partner”	2 mężczyzn	1 mężczyzna	4 mężczyzn	9 mężczyzn	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Gryfice
									Zwiększenie zdolności samokontroli zachowań agresywnych, nabycie umiejętności konstruktywnego współżycia w rodzinie. U 2 osób zauważono znaczną poprawę w zachowaniu i świadomości swoich czynów	Zwiększenie skali zjawiska przemocy, powstrzymanie uczestników od jej stosowania i zakończenie przemocy w rodzinie	3 miesiące od 01.10.2010 r. do 31.12.2010 r.	Współpraca z rodzinami uczestników, OPS, policją, kuratorami do 12 miesięcy lub do 2 lat
									Uznanie przez sprawców faktu stosowania przemocy, uświadomienie czym jest przemoc powstrzymywanie się od aktów przemocy poprzez zdobycie wiedzy pozwalającej na korekcje	Monitorowanie odbywa się poprzez kontakty z instytucjami pomocowymi (policją, OPS, kuratorami, rodzinami uczestników programu do 12 miesięcy po zakończeniu programu	Od 29 marca do 2 lipca 2010 r.- 1 grupa Od 06 września do 29 listopada 2010 r.-2 grupa Sesje indywidualne od marca do czerwca	

								oraz od lipca do września 2010r. Program „Pogłębiany” od 02 września do 25 listopada 2010 r.	zachowań i kontrole reakcji.	w uzasadnionych przypadkach do 3 lat. Monitorowanie poprzez kontakt z instytucjami pomocowymi OPS, policja, kuratorzy
	Siedziba Zarządu Osiedla Nr 3 Kotłobrzeg	3 mężczyzn	2 kobiety 2 mężczyzn	1 kobieta	Dalej od przemocy, bliżej siebie, bliżej innych, bliżej satysfakcjonującego życia”	Sesje grupowe ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań Cwiczenia, miniwykłady, warsztaty diagramy historii życiowych, psychodramy	Od czerwca do listopada 2010	Ukończenie programu Przyznanie się do faktu stosowania przemocy poprzez zdobywanie świadomości i umiejętności samokontroli	Od 6 do 8 m-cy Przy współpracy z pracownikami PCPR mają stały kontakt z uczestnikami oraz z OPS, policją, kuratorami pracownicy socjalni OPS mają też kontakt ze środowiskiem uczestnika – sporządzanie wywiadów środowiskowych	
	Powiatowe Centrum Pomocy Łobez	1 mężczyzna	5 mężczyzn 5 kobiet	5 mężczyzn 5 kobiet	„Program The Model Duluth”	Sesje indywidualne i grupowe ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań Cwiczenia, wykłady, warsztaty, treningi, psychodramy	od czerwca do września 2010r. i od września do grudnia 2010r.	Świadomość posiadania wiedzy nt. zagrożeń wynikających ze stosowania przemocy, radzenie sobie ze stresem, zdobywanie umiejętności rozwiązywania konfliktów bez stosowania przemocy. Większość uczestników zaprzestała stosować przemoc	Współpraca z OPS, kuratorami, informującymi na bieżąco o sytuacji uczestników programu, współpraca pracownikami PCPR, rodzinami sprawców-12 m-cy od zakończenia programu do 2 lat	

	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Police	0	4 mężczyźni	4 mężczyźni 8 kobiet	Program korekcyjno- edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie „Partner”	Sesje indywidualne: sporządzenie diagnozy indywidualnej, sesje grupowe: -wykłady -warsztaty -analiza scenek -burza mózgów -gry psychologiczne pogadanki	Sesje grupowe: od października do grudnia 2010r., sesje indywidualne: wrzesień 2010r. edycja pogłębiona od października do grudnia 2010 r., sesje indywidualne od września do grudnia 2010r.	Sesje indywidualne oraz grupowe od maja 2010 r. do 28 sierpnia 2010 r.	Uznanie faktu stosowania przemocy, powstrzymanie się od zachowań agresywnych, korekcja zachowań, zastępowanie agresji konstruktywnymi sposobami radzenia sobie z napięciem	Uzyskanie przez sprawcę świadomości własnych zachowań przemocowych, zwiększenie samokontroli sytuacji narastającej agresji, nabywanie umiejętności pokojowego rozwiązywania konfliktów, zwiększenie empatii i szacunku do partnera i dzieci Umiejętność swobodnej komunikacji przy pełnej akceptacji odrębności osób w sytuacjach konfliktowych,	Informacje od uczestnika, o podjętych działaniach na rzecz poprawy sytuacji w rodzinie, współpraca z instytucjami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy OPS, policja, kuratorzy sądowi monitorowanie rodzin w których zaistniała przemoc do 12 m-cy po zakończeniu programu. Lub do chwili zakończenia procedury.
	Powiatowe Centrum Pomocy Myślubórz	1 mężczyźni	3 mężczyźni	4 mężczyźni	Partner” – w oparciu o Program The Model Duluth	Sesje grupowe i indywidualne, socializacyjne ukierunkowane na zmianę niepożądanych postaw i szkodliwych zachowań, wykłady, warsztaty, ćwiczenia, treningi edukacyjne	Sesje indywidualne oraz grupowe od maja 2010 r. do 28 sierpnia 2010 r.	Uznanie faktu stosowania przemocy, powstrzymanie się od zachowań agresywnych, korekcja zachowań, zastępowanie agresji konstruktywnymi sposobami radzenia sobie z napięciem	Współpraca z instytucjami OPS, Policja, kuratorzy, z rodziną uczestnika programu, czas monitorowania do 3 lat.		
	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Sławno	0	5 mężczyźni 1 kobieta	4 mężczyźni	Program Korekcyjno – Edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie	wykłady ćwiczenia, dyskusje, scenki Sesje indywidualne, grupowe, psychoedukacja realizowana w dwóch częściach: edukacyjnej i korekcyjnej. Ukierunkowane na redukcję zachowań agresywnych uczestników i kształtowanie postaw partnerstwa.	Od 10 kwietnia 2010 r. do 26 czerwca 2010 r.	Uznanie stosowania przemocy, rozpoznanie sygnałów zapowiadających zachowania przemocowe zmiana zachowań, nabywanie umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów bez użycia agresji	Monitorowane odbywa się poprzez stały kontakt z instytucjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy GOPS MOPS, oraz z rodzinami uczestników do 12 m- cy		

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Stargard Szczeciński	0	3 mężczyzn	9 kobiet 4 mężczyzn	„Powstrzymaj swoją złość i agresję”	Sesje indywidualne, grupowe, wykłady, warsztaty, wizualizacje, techniki relaksacyjne, pantonima	Od października 1 2010 r. do 30 grudnia 2010 r.	Wyraźny spadek napięcia u uczestników, nabywanie nowych umiejętności, nawyków, postaw obniżenie poziomu stresu, poprawa komunikacji interpersonalnej	Monitorowanie poprzez ankiety ewaluacyjne. W okresie do 12 m-cy po zakończeniu programu ankiety zostaną przeprowadzone w rodzinach uczestników programu.
Niepubliczny Zespół Opieki Zdrowotnej: „Patronka” Sp. zo.o Szczecinek	0	10 mężczyzn 2 kobiety	0	Program Korekcyjno-Edukacyjny dla sprawców przemocy	Sesje grupowe ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań, diagnoza problemu, praca indywidualna na tle grupy - Wykłady, ćwiczenia, warsztaty, treningi edukacyjne	29.05.2010 r. do 30.09.2010 r.	Rozpoznanie i zmiana systemu przekonań i postaw zw. Ze stosowaniem przemocy Podniesienie świadomości własnych zachowań Korekcja zachowań przemocowych, zastępowanie ich innymi, kontrola emocji, nauczanie się sposobów reagowania na złość	Monitorowanie odbywa się przy współpracy PCPR z OPS, policją, kuratorami, rodzinami uczestników. Raz w roku przeprowadzana jest ankieta monitorująca wśród sprawców przemocy. Raz na pół roku organizowane są spotkania uczestników.
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Wałecz	10 kobiet	0	5 kobiet	Program Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie	Zajęcia grupowe, spotkania indywidualne, warsztaty psychoedukacyjne, wykłady, ćwiczenia, pogadanki analiza filmów tematycznych, analiza	Sierpień – grudzień 2010 r.	Zredukowanie zachowań patologicznych występujących w rodzinie	Kontakt z OPS, policją kuratorami oraz rodzinami uczestników do 3 m-cy po zakończeniu programu

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Polczyn Zdroj	1 mężczyzna	2 mężczyzn	1 kobieta 1 mężczyzna	Program The Model Duluth	Sesje grupowe i indywidualne ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań edukacja nt. zjawiska przemocy, elementy socjoterapii. Wykłady, ćwiczenia, warsztaty, trening samokontroli emocjonalnej	Sesje grupowe i indywidualne od maja 2010 r. do listopada 2010 r.	Uznanie faktu stosowania przemocy Poprawa umiejętności interpersonalnych uczestników programu, zdobycie wiedzy na temat przemocy (rozpoznawanie aktów przemocy), zapoznanie z konsekwencjami stosowania przemocy,	Monitorowanie poprzez kontakt z pracownikami socjalnymi, kuratorami oraz partnerkami uczestników do 12 miesięcy po zakończeniu programu lub do 2 lat
Powiatowe Centrum Pomocy Koszalin	0	2 kobiety	13 kobiet 2 mężczyzn	Program Korekcyjno-Edukacyjny Program autorski	Grupa psychoedukacyjna, otwarta i zamknięta wykłady, ćwiczenia warsztatowe, techniki konstruktywnego porozumiewania się i kompromisu, diagnoza indywidualnego problemu	Od czerwca 2010r. do października 2010r. Od września 2010r. do grudnia 2010r.	Deklaracja zaprzestania stosowania przemocy, znaczne obniżenie poziomu agresji, poprawa stosunków z najbliższymi, nabycie umiejętności radzenia sobie ze stresem, kontrola nad sobą, większa aktywność życiowa uczestników kierunkowana na poprawę sytuacji rodzinnej.	Poprzez kontakt osoby prowadzącej z uczestnikami, z pracownikami OPS, Gminnymi Zespołami Interdyscyplinarnymi, karta monitoringu po 3 miesiącach od zakończenia programu oraz ponownie po 9 lub 12 miesiącach
Miejski Ośrodek Pomocy Koszalin,	0	4 mężczyzn	4 mężczyzn 1 kobieta	Program Korekcyjno-Edukacyjny dla osób stosujących przemoc	sesje indywidualne i grupowe ukierunkowane na zmianę postaw i zachowań, wykłady, warsztaty, ćwiczenia, treningi edukacyjne	Sesje indywidualne i grupowe od września do grudnia 2010 r.	Uświadomienie czym jest przemoc,uczenie sprawowania kontroli nad skłonnością do reagowania aktami przemocy, kontrolowanie gniewu na poziomie poznaawczym, wypracowanie konstruktywnych metod uzyskiwania szacunku i aprobaty, radzenie sobie ze stresem, większa świadomość swoich reakcji, odpowiedzialność za zachowania	Monitorowanie poprzez kontakt z pracownikami socjalnymi, policją kuratorami oraz rodzinami uczestników do 12 miesięcy po zakończeniu programu lub do 2 lat

.....
Tłoczono z polecenia Marszałka Senatu
.....